

INSAJDERSKI VODIČ #2025.

Gastro

Priroda

Inspiracija

SVETSKI POZNATI
KUVAR TOMAŽ
KAVČIĆ O JELIMA
KOJA BUDA
USPOMENE NA
DETINJSTVO

AVANTURISTA I
BLOGER NEBOJŠA
ATANACKOVIĆ
O NESTVARNIM
PRIRODnim
LEPOTAMA SRBIJE

ZAVIRILI SMO
U RASKOŠNE
VILE U ISTRI GDE
SE SNIMALA
NETFLIXOVA
HIT-SERIJA

LIKE

BROJ 1 / 2025. GODINA

NEBESKA PERSPEKTIVA
Hram svetog Save: Duša Srbije

SRBIJA - HRVATSKA - SLOVENIJA

156

ideja za
vikend izlet

Najpućeniji autori iz sve
tri zemlje preporučuju po
52 vikend destinacije

NAJBOLJE IDEJE ZA OVOGODIŠNJI ODMOR

Sveobuhvatan dubinski uvid u
najbolje što susedne zemlje
mogu da ponude u turizmu

BLIC

J

DELO

MOJ NAČIN. BITI JEDNO S PRIRODOM.

Divno je biti aktivan na otvorenom u prirodi tokom cele godine u Sloveniji. U proleće se možete popeti na niže vrhove u visoravnima, uputiti se na lansirne tačke za akrobacije u vazduhu ili se okušati u penjanju na osunčanim prirodnim penjalištima blizu obale. Leti je živo na vodi, a zelene šume i visoki planinski vrhovi donose osveženje. U jesen nema ograničenja za sportove prikladne za sva godišnja doba, dok zimi sneg omogućava posebne sportske užitke.

#ifeelsLOVEnia
#myway

www.slovenia.info

Ojstrica, Bled, foto: Michael Matti

► Piše: JELENA ISAKOVIĆ
direktorka izdavaštva Ringier Serbia

SVETINJA

U Srbiji gost je svetinja. Ovde ćemo ga napojiti, nahranići, odvući u kafanu, ponuditi mu svoju kuću da prespava, upoznati ga sa bližom i daljom rodbinom, poljubiti ga tri puta za rastanak i nikada, ali nikada, nećemo mu dozvoliti da plati račun. Ovde će naš gost doživeti i videti toliko toga. U utorak, u bilo kom delu Beograda, a da ne govorimo tek o Beton hali ili Skadarliji, provešće se kao da je petak, i to u najboljim klubovima poput njujorških ili – klasika - uz harmoniku. Moći će da odsedne u najekskluzivijem hotelu, na primer u St. Regisu, da jede fantastičnu hranu u kafani s kariranim stolnjacima, fine dining u restoranu s Mišlenovom zvezdom ili pljevkavicu na kisoku brze hrane. Popiće vrhunska domaća vina i rakije, napraviće najbolji selfi na Sava promenadi... A gde su Kosančićev venac, Kalemegdan, Hram Svetog Save, где su Zemun, Gardoš, brutalizam Novog Beograda, Sava i Dunav... svi ti stari i novi biseri metropole koja šarmira na prvu. A ako poželi da se nastani, može da bira koji će kondominijum.

Van Beograda, na koju god stranu sveta da krene, čekaju ga nestvarni predeli - od Fruške gore preko Uvca do Đerdapa, od Zagajičkih brda, Rtnja, do Tare, Zlatibora, Zlatara, Đavolje varoši... I na svakom potezu naše crkve i manastiri, kao nebeskom rukom smešteni u najlepše kutke prirode. I svuda topli i srdačni ljudi, rekla bih naš najači i nezamenljiv turistički adut. Duša koju нико ne može da iskopira.

Statistike kažu da je turista u Srbiji prošle godine bilo više nego ikad, a oni sami svedoče da se ovde osećaju bezbedno i da se ne osećaju kao turisti. U trenutku kada je svet preplavljen masovnim turizmom i gde reč "turista" ponekad čak ima i loš prizvuk, mi vam nudimo da nam budete - gost.

A znate već, u Srbiji gost je svetinja!

► Piše: GORAN OGURLIĆ
glavni urednik Jutarnjeg lista

JEDINSTVEN PRIMER SARADNJE I POVEZIVANJA

Izdanje Like Hrvatska, Slovenija i Srbija donosi novu dimenziju regionalne saradnje objedinjujući tri zemlje kroz zajedničku promociju turizma. Nakon uspešnog prvog zajedničkog izdanja Jutarnjeg lista i ljubljanskog Dela prošle godine, sada smo otisli još dalje udruživši snage s beogradskim Blicem. Ova saradnja predstavlja jedinstven primer povezivanja tržišta i stvaranja snažne medijske platforme.

U rukama držite magazin koji je štampan u 60.000 primeraka i izlazi istog dana u sve tri zemlje, a priče koje donosi biće dostupne i online, putem naših portala jutarnji.hr, delo.si i blic.rs, dosežući čak 5,8 miliona čitalaca. Ovaj projekt nije samo izdavački poduhvat - on je i simbol privredne i medijske sinergije, promovišući regiju kao destinaciju bogatu kulturnim, prirodnim i gastronomskim lepotama.

Turizam je srž povezivanja ljudi, kultura i privrede, a brojke potvrđuju kako Hrvatska ostaje važna destinacija za goste iz Slovenije i Srbije. U 2024. godini turisti iz Slovenije ostvarili su 1,7 miliona dolazaka i 10,8 miliona noćenja, čime zauzimaju drugo mesto među posetiocima Hrvatske. Srpski turisti takođe beleži impresivan rast sa 294 hiljade dolazaka i 1,7 miliona noćenja, uz porast od gotovo 18 odsto u dolascima i 16 odsto u noćenjima. Istovremeno, sve je više hrvatskih turista koji biraju Srbiju kao svoju destinaciju. Prema procenama, u 2024. godini zabeležen je rast hrvatskih dolazaka u Srbiju, pri čemu su Beograd i Novi Sad među najpopularnijim odabirima. Takođe, Slovenija beleži kontinuirani rast broja hrvatskih turista, posebno u Ljubljani, na skijalištima te u wellness i planinskim destinacijama, što pokazuje sve veću popularnost aktivnog i zimskog turizma među Hrvatima.

Povezivanjem tržišta, razmenom ideja i promovisanjem destinacija, jačamo saradnju i prijateljstvo između triju zemalja. Na ovim stranicama pronaći ćete inspiraciju za putovanja, priče o skrivenim draguljima regiona i preporuke za savršene vikend-izlete. Hvala vam što ste deo ove priče i što zajedno stvaramo novi put turističke promocije regiona!

► Piše: BOJAN BUDJA
glavni urednik Dela

SLOVENCI VOLE JUG

Oko 800.000 Slovenaca, u proseku, ode na najmanje jedno turističko putovanje u kvartalu. Ili 45 odsto stanovništva starosti najmanje 15 godina. Ovo su podaci Zavoda za statistiku, koji dodaje da je prilikom privatnog putovanja u inostranstvo odredište polovine putnika bila Hrvatska, a i Srbija se sve više pojavljuje na ovoj mapi. Slede ih Italija, Bosna i Austrija. Potvrda da smo ovim časopisom, koji je jedinstveni medijski projekat tri najveće izdavačke kuće u Sloveniji, Hrvatskoj i Srbiji – ljubljanskog Dela, zagrebačke Hanza media i beogradskog Blica – pogodili pravo u centar – nedvosmisleno je crno-bela. Pored toga, čitaoci štampanih i onlajn izdanja Dela, Jutarnjeg lista i Blica, moći će na jednom mestu da saznaju sve o rajskom i butik turističkom imidžu tri države. I to potpuno istinito, autentično, ispričano kroz priče ljudi kojima je turizam postao način života, a gostoprимstvo najosnovnija ljudska vrlina. Često se pitam šta nas to tera u različite države, zašto toliko žudimo da vidimo bliži ili daleki svet, upoznamo nove ljudе na putovanjima i sa njima pročaskamo, kupimo suvenir da sakuplja prašinu na polici kod kuće? Naravno, udaljenost je važnija. To sam doživeo kao dete, kada sam dobio šamar u direktnoj srazmeri sa mojim nenajavljenim odsustvom od šporeta, tadašnjeg centra sveta. Putovati dalje je bilo opasnije, ali i mnogo prijatnije. Zadovoljstvo nepoznatog. Jer ljudi su jedina živa bića koja lutaju svetom iz gladi koja hrani radoznalost, iz želje za iskustvima, za otkrićem. Ovo zovemo turizmom. Koji dnevno obrće milijarde evra od miliona putovanja koja su puna novih iskustava. Slovencima je nekako u krvi da guraju na jug. Samo nekoliko stotina ili hiljada kilometara južno. Pošto jug sve omekšava i glača, ima beskonačno mnogo vremena i prostora. Svetlost i mekoća dolaze sa juga. Uostalom, tu žive naša bivša braća i sestre. A i Hrvatska i Srbija su, takođe, južno od Ljubljane.

LIKE

SRBIJA - HRVATSKA - SLOVENIJA

Magazin Blica, Jutarnjeg lista i Dela

Februar 2025.

3	UVODNIK Direktorka izdavaštva Ringier Srbija Jelena Isaković, glavni urednik Jutarnjeg lista Goran Ogorlić i glavni urednik Dela Bojan Budža	80	HRAM SVETOG SAVE Remek-delo arhitekture i duhovnosti sada nudi još jednu atrakciju – vidikovac, dok unutar zidova mozaici, kupole i reljefi pričaju priču o istoriji, kulturi i veri	158	NESTVARNA MESTA SRBIJE Priča o Nebojši Atanackoviću, autoru bloga "Nestvarna mesta", koji svakom napisanom rečju unosi dašak avanture i novih otkrića u živote svojih čitalaca
6	BEOGRAD Kao i svaki iskusan šarmer, odlično zna da ne treba sve karte otkriti odjednom. Beograđani vole goste i rado se šepure velikim i malim tajnama svog grada	88	ISPIRAČI ZLATA Jedna od tajni ovog zanata u Kučevu jesti da zlato ostaje u "krivinama", odakle kasnije može da se pronađe ispiranjem	166	TOMAŽ KAVČIĆ Gostionica kod Lojzeta, dvorac Zemono: Jela koja bude uspomene iz detinjstva
24	SLAVONIJA Pre nego što se sa Dilj gore spustite prema Savi, zastanite na tradicionalnom salašu: "Dodite kao gosti, otidite kao prijatelji"	94	ISTARSKA OVCA Vedran Macan, jedan od samo šest preostalih uzgajivača ove autohtone vrste koja danas, nažalost, izumire	174	ŠEF FILIP ĆIRIĆ Jednostavnost i autentičnost, to je srž srpske gastronomije
32	LJUBLJANA Nemirna umetnička duša voljenog grada, magnet za razne stvaraocе, umetnike, muzičare, pisce	100	VELIKI VODIĆ Donosimo ideje za 52 vikend-izleta širom Srbije	178	VELIKI VODIĆ Donosimo ideje za 52 vikend-izleta širom Hrvatske
44	SVETOZAR RASPOPOVIĆ POPE Slikovita priča o tome kako je carinik pomerio granice slovenačke gastronomije, po krvi Crnogorac, po rođenju Vojvodenan i postao jedan od najpoznatijih slovenačkih gostoničara	105	GASTRONOMIJA Maša, najbolja poslastičarka na svetu	186	FILIPOV BREG Kako je jedno nasleđeno seosko imanje preraslo u jedinstveno kamping odmorište i oazu mira i spokoja
56	UVAC U središtu zapadne Srbije, između Ponikava i zlatarskih planina, prostire se jedno od najlepših prirodnih čuda Balkana - Specijalni rezervat prirode Uvac	105	SAVA KROZ SLOVENIJU Sevnica ima nekoliko prvih dama. Pored Melanije, tu su i sevnička voščenka, prefina plava frankinja i naravno Sava	194	SAMI NA OSTRVU Napustili su Zagreb i preselili se na Biševo. Tamo nema ni prodavnice, a ni ljudi, što im jedino nedostaje
66	LASTOVO Ovo je pet inspirativnih priča o čuvarima najsunčanijeg arhipelaga na Jadranu koji su uzeli stvari u svoje ruke i svoje ostrvo učinili najzelenijom destinacijom	121	SAVA KROZ HRVATSKU Sava tu donosi i odnosi, plavi i hrani. Posavci su jedini ljudi na svetu koji se ne bore protiv poplava	200	RIMSKIE TERME Opuštanje za rimskog cara u potpunom miru i tišini
		126	SAVA KROZ SRBIJU Na ušću Save u Dunav čeka vas Pobednik, simbol otpora, snage i borbe koja je uvek prisutna u duši Beograda	209	VILA RABAC Holivudski dom pod Labinom
		138	VELIKI VODIĆ Donosimo ideje za 52 vikend-izleta širom Slovenije	224	KOPE Poruka sa Pohorja: Ne idite na Kope, predobro je
				238	VINSKO IMANJE PETERC Filmska priča smeštena među vinograde

BLIC**J**

DELO

Foto: Shutterstock/ frantastic00

Foto: Shutterstock/ Michael Warwick

Foto: Shutterstock/ Sopootnicki

impresum

Glavna urednica Like Srbija
Jelena Isaković

Glavni urednik Jutarnjeg lista
Goran Ogurlić

Odgovorni urednik Dela
Bojan Budja

Urednici izdanja
Andriana Ranković (Blic)
Rok Tamše (Delo)
Sandra Golemac, Gordana Galović Dupan (Jutarnji list)

Likovna oprema
Ermin Mededović (Delo)
Tipometar d.o.o. – Tomislav Botić (Jutarnji list)

Tehnični urednici
Zoran Stojković (Blic)
Marko Mandušić, Sergej Murko, Jernej Oblak (Delo)
Sandra Puščenik, Tajača Bukovec Polović (Jutarnji list)

Fotografija
Mladen Šurjanac (Blic)
Matej Družnik (Delo)
Livio Andrijić (Cropix)

Saradnici
Nenad Blagojević, Marina Jovanić, Branka Gajić, Tamara Ognjević, Stevica Rajčetić (Blic)
Špela Ankele, Beti Burger, Olga Cvetek, Karina Reščić Cunder, Nataša Čepar, Maja Grigić, Špela Kuralt, Vesna Milek (Delo)
Tomislav Mamić, Barbara Ban, Filip Pavić, Karla Zupičić, Nikola Patković, Ivana Vašarević, Teddea Senjanović (Jutarnji list)

Marketing i advertajzing
Milka Gajić, Nemanja Ćvetković, Milica Aščerić (Blic)
Gorazd Marašek (Delo) Andrea Adanić Levkuš, Mihaela Huzanić (Jutarnji list)

Izдавач
Ringier Serbia d.o.o.
11000 Beograd, Kosovska 10

Generalna direktorka Jelena Drakulić Petrović
Komerčijalni direktor Tijana Bajović
Direktorka izdavaštva Jelena Isaković
Direktor plasmana Milan Subotić
Direktor proizvodnje Darko Vukov

Registarski broj izdanja NV001073
blic.rs/like

DELO d.o.o., Likozarjava ulica 1, 1000 Ljubljana
Stojan Petrič (direktor), Nataša Luša (direktorka)

HANZA MEDIA d.o.o., Zagreb, Koranska 2

Ana Hanžeković Krznarić (predsednica uprave),

Zorica Vitez Sever (članica uprave), Igor Cenić (član uprave)

Štampa
Rotografika, Subotica

Broj 1 / 2025. godina

CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije, Beograd
338.48(497.1+497.4/5) LIKE / glavna i odgovorna urednica Jelena Isaković. -
2025, br. 1 - - Beograd : Ringier Serbia ; Ljubljana : Delo ; Zagreb : Hanza Media, 2025-
(Beograd : Politika ; Zagreb : Grafički zavod Hrvatske). - 30 cm ISSN 3042-2922 = Like (Beograd)
COBISS.SR-ID 163086857

BEOG

ISKUSNI ŠARMER KOJI SE UBRZANO MENJA

Beograd, kao i svaki iskusan šarmer, odlično zna da ne treba sve karte otkriti odjednom, jer radost igre leži u novim izazovima. Tako i ovu šetnju treba shvatiti kao poziv da se ponovo dode, jer Beogradani vole goste i rado se šepure velikim i malim tajnama svog grada

Foto: Shutterstock/Predrag Mladenović

R A D

▼ Piše: TAMARA OGNJEVIĆ

Beograd je grad koji se neprekidno menja. Tako i danas, u kontrastu sa starim gradskim zdanjima u jezgru Beograda, na obali Save izdižu se moderni oblakoderi Beograda na vodi, a kraj njih promenada sa lokalima u kojima dan počinje italijanskim kapućinom, a završava japanskim sušijem

Z

amislimo na trenutak da smo u elegantnom vagon salonu slavnog Orient ekspresa, za koji je finu marketeringu radio podjednako slavan Rene Lalik. Između naša dva gutljaja aromatične kafe poslužene s konjakom u boji čilibara, voz lagano usporava, dok konduktér, stojeći na papučici otvorenih vrata, objavljuje: "Belgrad! Belgrade! Belgrad! Belgrad! Bielhrad! Belgradas! Beograd!"

Instinkтивно se naginjemo ka prozoru da osmotrimo taj grad laskavog imena! I odmah se upitamo, kao i slavni Le Korbizje, koji je 1911. upravo iz Orient ekspresa sišao u Beogradu s namerom da poseti ono što je u svom bujnom imaginarijumu nazvao "Kapijom Orijenta", kako se tako nešto sivkasto-šućmurasto može smatrati belim?! Nigde logičnog urbanističkog reda! Blokovi modernih zgrada se doslovno sudaraju s dotrajalim kućercima. Ulice čas tesne kao u anadolskoj kasabi, a onda kao livada široke raskrsnice! Kome je uopšte palo na pamet da tu graditeljsko-urbanističku zbruku nazove Belim gradom? I zašto, bez obzira na sve rečeno, to mesto

Malo stepenište, koje je projektovala Jelisaveta Načić, prva žena arhitekta u Srbiji

Foto: Snežana Kristić

što već dva milenijuma stoji između Istoka i Zapada, Severa i Juga, rata i mira, buna i vatrometa, ostavlja tako dubok utisak i pokreće toliko emocija kod svih koji su ga barem jednom posetili?

Međutim, ono što ćemo tek saznati jeste da smo stigli u grad koji se neprekidno menja. Stalno u gradnji i razgradnji, u sudaru starog i novog. Kao palimpsest u kojem svaka epoha dodaje novi tekst na već više puta ispisanoj stranicu pretvarajući grad u enciklopediju najrazličitijih arhitektonskih slojeva. Tako i danas, u kontrastu sa starim gradskim zdanjima u jezgru Beograda, na obali Save izdižu se moderni oblakoderi Beograda na vodi, a kraj njih promenada sa lokalima u kojima dan počinje italijanskim kapućinom, a završava japanskim sušijem. Kao da se taj veliki, savremeni, šarolik svet smestio pod prozor onom drevnom, istorijskom gradu. Otuda postaje vrlo smisleno kad Beograđani kažu da će u njihovom gradu svaki posetilac naći baš ono što mu treba.

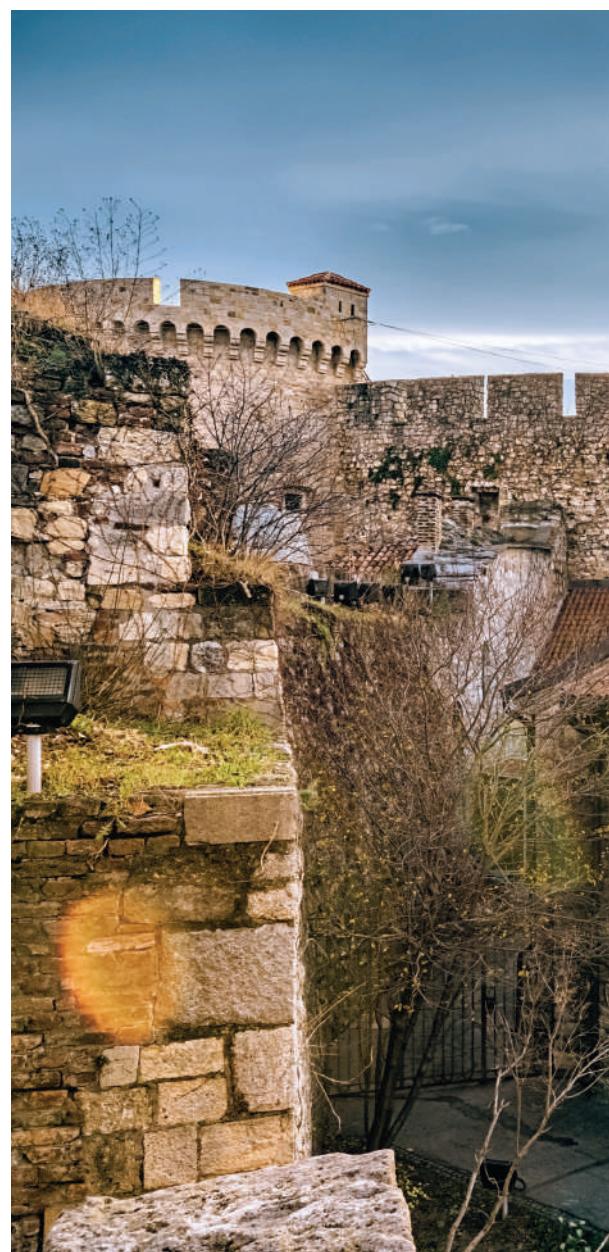
Kada bi putnik u Beogradu imao svega sat vremena i skučen izbor šta je to što bi trebalo da vidi, Beograđani bi kao iz topa odgovorili: "Panorama ušća Save u Dunav sa Beogradske tvrđave!"

Na toj tački, između Meštovićevog Pobednika i Despotove kule, postaje savršeno jasno zašto je grad baš tu i kakva mu je sudbina upisana u natalnu kartu onog trenutka kada je IV Legija Flavija postavila kamen-temeljac naselju nazvavši ga Singidunum. Legija je nosila epitet Srećna, ali taj dar antičkih bogova nije prenela na svoju stratešku fortifikaciju, koja je od 1. veka naše ere, pa doskora, morala čak 115 puta da se brani od svakovrsnih osvajača i zavojevača. Otuda je pojam "Kapija rata", kako su Osmanlije nazivale Beograd, mnogo primereniji "hadimak" od romantične Le Korbizjeove "Kapije Orijenta".

Teško je zamisliti, dok pogled zapanjeno luta nesagledivom širinom prostora, u kome se sreću dve velike reke, da su ljudi vekovima na tom mestu, kao stvorenom za jogu i meditaciju, umesto da svim čulima upijaju nestvarni prizor, neumorno branili grad od osvajača. Podjednako nadrealno izgleda kada se s spustimo stepeništem pored Despotove

Crkva Ružica je neobična vojnička crkva, ukrašena mobilijarom od oružja kojim je Beograd branjen u Prvom svetskom ratu.

Foto: Shutterstock/ frantic00

Teško je zamisliti, dok pogled zapanjeno luta nesagledivom širinom prostora, u kome se sreću dve velike reke, da su ljudi vekovima na tom mestu, kao stvorenom za jogu i meditaciju, umesto da svim čulima upijaju nestvaran prizor, neumorno branili grad od osvajača

Foto: Shutterstock/ mareandmare

KADA BI PUTNIK U BEOGRADU
IMAO SVEGA SAT VREMENA I
SKUČEN IZBOR ŠTA JE TO ŠTO BI
TREBALO DA VIDI, BEOGRAĐANI
BI KAO IZ TOPA ODGOVORILI:
"PANORAMA UŠĆA SAVE U
DUNAV SA BEOGRADSKE
TVRĐAVE!"

Ukoliko, pak, imate nekoliko sati na raspolaganju, treba od Ružice i Svetе Petke izaći na veliko šetalište na Kalemegdanu, pa se Malim stepeništem uputiti ka Kosančićevom vencu.

kule, do Crkve Ružice i Kapеле svete Petke i uronimo u prostor živog hodočasničkog središta prepodobne mati Paraskeve, koja je vekovima zaštitnica Beograđana.

Ružica je neobična vojnička crkva, ukrašena mobilijarom od oružja kojim je Beograd branjen u Prvom svetskom ratu. Kapela Svetе Petke, koja i danas čuva delić moštiju cijene svetiteljke, sagrađena po projektu Momira Korunovića između dva svjetska rata, blista raskošnim mozaicima u vizantijskom stilu. Idealno je do ovih svetilišta stići 27.

oktobra, kada Beograđani proslavljaju Svetu Petku, u društvu hodočasnika podeliti tanjur vojničkog pasulja, omiljene srpske hrane, i parče slavskog kolača, kako dolikuje kad ste već došli na krsnu slavu, prvi element nematerijalnog kulturnog nasledja Srbije upisan na reprezentativnu listu Uneska.

Kad se ovako provede onaj skučeni sat za razgledanje, začas postane jasno da bi Beograd možda bio i lepši i belji da ga nebesa nisu darivala "prokletstvom" geografskog položaja. Nijednom gradu na granici između svetova, kultura i vera, političkih i drugih interesa nikad u istoriji nije bilo lako, pa ni Beograd nije izuzetak. Ukoliko pak imamo nekoliko sati na raspolaganju, treba od Ružice i Svetе Petke izaći na veliko šetalište na Kalemegdanu, pa se Malim stepeništem, koje je projektovala Jelisaveta Načić, prva žena arhitekta u Srbiji, uputiti ka Kosančićevom vencu.

PRVO ZDANJE ART DEKO STILA U EVROPI

Usput se ne treba iznenaditi kad između zaljubljenih parova i penzionera koji igraju šah, na izlasku s Kalemegdana ugledate velelepno belo pročelje zgrade Francuske ambasade. Ovaj monumentalni zagrljaj srpskog mermera s planine Venčac u Šumadiji i francuskog minimalističkog šika plod je savezničke ljubavi iz Velikog rata, kad se

Dobra vest je da Beograđani vole goste, govore strane jezike i uživaju da se prave važni malim i velikim tajnama svoga grada.

Foto: Shutterstock/
ColorMaker

Foto: Đorđe Kojadinović

U OVOM REPREZENTATIVNOM ZDANJU U STILU SECESIJE, TREBA NAPRAVITI SLATKU PAUZU KAKO BI SE PROBALA NAJČUVENIJA GRADSKA POSLASTICA - ZANOSNI MOSKVA ŠNIT

Foto: Shutterstock

Foto: Zoran Ilić

Beograd se najbolje otkriva između redova tog romana reke, u skrivenim zakucima na oko nezanimljivih zdanja iz kojih namah iskršnu, kao neki mitski talisman, neočekivana čudesna.

Foto: Mitar Mitrović

Velelepno zdanje zgrade Francuske ambasade prvo je zdanje u art deko stilu u Evropi građeno između 1926. i 1933. godine i predstavlja monumentalni zagrljaj srpskog mermara s planine Venčac u Šumadiji i francuskog minimalističkog šika.

Foto: Snežana Krstić

otmena i frivola Francuska neplanirano zaljubila u hrabri i prkosni srpski opanak, pa dobila najlepši plac za svoje poslanstvo, a čuveni arhitekta Rože-Anri Eksper pohitao u Beograd da prvo zdanje u art deko stilu u Evropi, građeno između 1926. i 1933, podigne u srpskoj prestonici. Ovo zdanje otvara vrata tokom Dana Evropske baštine svakog septembra, pa posetilac može bez zadrške da uživa u elegantnim enterijerima i reljefima koje je, prema nacrtima Korčulanina Petra Palavičinija, klesao naturalizovani Beograđanin Đuzepe Pino Grasi, u raskošnoj kolekciji dela vodećih francuskih međuratnih umetnika, ali i jednoj "Mrtvoj prirodi" koju je Pablo Picasso lično doneo u Beograd 1940. No, da bi se stiglo do ovakvih finesa, Beograd je morao iz utvrđenog vojničkog garnizona, što je bio vekovima, da se prometne u prestonicu. Prvi put nakratko, početkom 15. veka, kada ga za svoje prestono mesto odredi neustrašivi vitez-poeta, ali i brilljanti kralj menadžer, despot Stefan Lazarević, a na duže staze oko 1830, kad svoje sedište u njega smesti lukavi, okretni knez Miloš Obrenović. Praktično iza leđ Francuskoj ambasadi, na raskrsnici ulica Kralja Petra i Kneza Sime Markovića, sazidana su sva značajna zdanja tog Miloševog Beograda: Saborna crkva Svetog Arhanđela Mihaila, Konak kneginje Ljubice, škola "Kralj petar I", kao najstarija školska ustanova u Srbiji, i legendarna kafana "?".

Bila je to velika graditeljska avantura u gradu koji nije imao ni majstora zidara,

OVO ZDANJE OTVARA VRATA TOKOM DANA EVROPSKE BAŠTINE SVAKOG SEPTEMBRA, PA POSETILAC MOŽE DA UŽIVA U ELEGANTNIM ENTERIJERIMA I RELJEFIMA

U Sabornoj crkvi se po želji kneginje Julije Hunjadi Obrenović nad grobom ubijenog kneza Mihaila Obrenovića nalazi skulptura Arhanđela Mihaila

Foto: Snežana Krstić

ni proizvođača cigle i stakla, a još manje otmenih dizajnera enterijera, slikara, umetničkih stolara i drugih veštih zanatlija, kakve se obično pozivaju da od neke kuće načine dvor. Ali, Miloš nije reda radi nosio atribut Veliki, pa ovaj kompleks impresionira pre svega Sabornom crkvom, koju je u najlepšem smislu te reči gradio ceo hrišćanski Beograd onog vremena.

SABORNA CRKVA I JEDAN PRESEDAN

Monumentalne zidne kompozicije u fresko tehnici, kao i ikone na 14 metara visokom ikonostasu u Sabornoj crkvi delo su Dimitrija Avramovića, srpskog umetnika iz Bačke, koji se školovao na Bečkoj akademiji, a smatra se jednim od začetnika romantizma u nacionalnom slikarstvu. Pored raskošnog ukrasa, mobilijara i svetih moštiju, Saborna crkva je značajna i kao svojevrsni panteon uglednih Srba 19. veka, ali i mauzolej osnivača dinastije Obrenović. Tako ovde počivaju i Vuk Stefanović Karadžić i Dositej Obradović, dvojica velikih prosvetitelja, ali i knez Miloš i knez Mihailo Obrenović. I u tom kontekstu, u Sabornoj crkvi se, kada je reč o pravoslavnim građevinama, nalazi jedan presedan. Naime, po želji kneginje Julije Hunjadi Obrenović, supruge ubijenog kneza Mihaila, nad njegovim grobom stoji monumentalna skulptura Arhanđela Mihaila. Neobično, jer u pravoslavnom sakralnom prostoru skulpture nisu dozvoljene, ali ko bi se usprotivio jednoj kneževskoj udovici? A kad je o kneževskim ženama reč, prostor Konaka kneginje Ljubice, prvog dvora nekog

ST REGIS
BELGRADE

Stay Exquisite

Experience unparalleled hospitality in a refined setting at Belgrade's Best Address. With sophisticated accommodations, locally inspired dining, and exceptional service, The St. Regis Belgrade embodies timeless elegance in a vibrant, modern destination.

The St. Regis Belgrade
Nikolaja Kravcova 1a
t. +381 11 6666 111, stregis.com/belgrade

Stay exquisite at more than 60 St. Regis hotels and resorts worldwide.
[@stregishotels](https://www.stregishotels.com)

Zgrada Narodne banke Srbije, koju je krajem 19. veka projektovao zaljubljenik u Italiju, arhitekta Konstantin Jovanović

Foto: Snežana Krstić

srpskog vladara u Beogradu u novijoj istoriji, predstavlja idealan način da se upozna epoha u kojoj su damske saloni igrali ključnu ulogu u društvenom životu grada koji je jurio svetlosnom brzinom da orijentalnu zameni evropskom estetikom. Danas, pod upravom Muzeja grada Beograda, Konak kneginje Ljubice je prostor sa izuzetnim primerima beogradskih enterijera iz 19. stoljeća, dragocenim predmetima primjenjene umetnosti, te brojnim umjetničkim delima koja nedvosmisleno pokazuju kako su izgledali, a pogotovo kako su se odevale Beograđane i Beograđanke onog vremena. U spoju libada i krinolina, intarziranih turskih nanula i evropskih glaze rukavica, u kneginjinom konaku se doslovce šeta kroz istoriju, a vikendom se ovde služe kafa i ratluk dok publika ima priliku da od kostimirane glumice čuje kako je kneginja Ljubica ratovala sa nevernim mužem dok je ovaj ratovao s Turcima. No, ako ne naidete vikendom u Konak kneginje Ljubice, dobru tursku kafu i ratluk, ali i čašicu kvalitetne šljivovice možete popiti u pauzi šetnje u obližnjoj kafani „?”, najstarijoj sačuvanoj gradskoj kafani u Beogradu. U ambijentu ove gradevine u balkansko-orijentalnom stilu, čoveku prosto bude žao što zidovi ne govore. Ovo mesto bilo je epicentar društvenih tokova u vreme kad u gradu nije bilo ni hotela, ni restorana, ni pozorišta. Ovde su dolazili i politički pravci i prosjaci i secikese. Tu se islo po savet kod hećima (lekar na turskom), ali i po usluge pisara, kovale zavere i namigivalo na javno ženskinje, a tu je odigrana i prva partija bilijara dok se još turski čibuk dimio na obližnjoj tvrđavi. Kad se jednom uđe u jezgro gradske istorije, ako namernik odluči da se zadrži u Beogradu tokom vikenda, treba imati na umu da je Beograd jedna vrsta romana reke, kojom najbolje navigaju Beograđani. Dobra vest je da Beograđani vole goste, govore strane jezike i uživaju da se prave važni malim i velikim tajnama svog grada. A Beograd se najbolje otkriva između redova tog romana reke, u skrivenim zakucima naoko nezanimljivih zdanja iz kojih namah iskršnu, kao neki mitski talisman, neočekivana čudesa. Pa, kad se popije famozna kafa s ratlukom u najstarijoj gradskoj kafani, te krene uzbrdo ulicom Kralja Petra, nipošto ne treba propustiti posetu zgradi Narodne banke

Srbije, koju je krajem 19. veka projektovao zaljubljenik u Italiju, arhitekta Konstantin Jovanović. Osim što ćete saznati sve o novcu kroz vekove u okviru izuzetne izložbe tamošnjeg Centra za posetioca, bićete općinjeni enterijerom u stilu italijanskih renesansnih palata, čudesnim tavanicama i raskošnim stepeništem, koje izgleda kao da će se na njemu svakog trena pojaviti Lorenzo Veličanstveni sa gizdavom svitom. "Potpis" Konstantina Jovanovića nalazimo i na glavnoj trgovackoj štaferti, u Knez Mihailovo ulici br. 33. Na ulazu u Spasićevu zadužbinu krije se neočekivano luksuzan pasaž sa freskama i kristalnim lusterima koji na zanimljiv način otkriva zašto Beograđani često svoj grad doživljavaju kao neočešljjanog mangupa, koji u unutrašnjem džepu stare jakne krije skupocene bombone i poneko ljubavno pismo.

ČAROBNI LEGATI

Podjednako priyatna iznenađenja nude dva čarobna legata na višim spratovima gradskih zdanja. Prvi, Galerija Petra Dobrovića, nalazi se na četvrtom spratu ulice Kralja Petra br. 36, i vodi posetioca u vedre kolorističke fuzije Mediterana, u modrinu talasa, među stoletne maslinjake i skrivenе vrtove s mnoštvom čarobnih portreta. Razbarušeni Dobrović, temperamentni predstavnik modernizma, direktnije suprotnost akademski sofisticiranom bečkom daku Paju Jovanoviću, čiji se stan-muzej nalazi na četvrtom spratu u ulici Kralja Milana br. 21. Pajina platna s nacionalnim i orijentalističkim temama, portreti njegove lepe žene Muni, ali i oni kraljice Marije Karadžorđević i drugih dama iz srpskog visokog društva, smešteni u

enterijer sa bidermajerskim tapetama i stilskim nameštajem, emituju otmenu sintezu bečko-beogradskih veza koje su značajno uticale na jednog od najvećih srpskih stvaralaca. Paju Jovanovića, odnosno njegovog monumentalnog "Parsefala", otkrivamo i u ulaznom holu hotela "Moskva". U ovom reprezentativnom zdanju u stilu secesije, u kojem su se nekad rado okupljali preduzetnici, umetnici, književnici, špijuni i policaci u civilu, treba napraviti slatku pauzu kako bi se probala najčuvenija gradska poslastica, zanosni moskva šnit.

Ako posle ove slatke epizode ostane još energije i mesta u očima, a pre nego što se zaroni u uvek uzbudljivu beogradsku noć, koja čak i najneuglednije prostore ume da pretvori u mesta neviđenog provoda, preporučujem kratku šetnju do glavnog ulaza Vukove zadužbine u Kralja Milana br. 2. Tu je utemeljivač srpskog total dizajna, Dragutin Inkiostri Medenjak, slikajući personifikacije istorije, umetnosti, religije i prosvete početkom 20. veka, spojio zanosni art nuvo po uzoru na Alfonsa Muhu, sa etsteikom tradicionalnog srpskog narodnog odela i nakita.

U predvečernji sat ova revija zavodljivih oblika i pokreta otkriva samo jedno od mnogobrojnih lica Beograda skrivenih iza naoko običnih velova.

Konačno, Beograd, kao i svaki iskusan šarmer, odlično zna da ne treba sve karte otkriti odjednom, jer radost igre leži u novim izazovima. Tako i ovu kratku šetnju Beogradom treba shvatiti kao poziv da se ponovo dođe, jer Beograđani vole goste i rado se šepure velikim i malim tajnama svog grada.

Kopaonik

THE PEAK OF PERFECTION

For four decades, the Grand Hotel has never offered the same experience twice, leaving you intrigued and eager to return. Here, luxury is a way of life, with each moment uniquely crafted for your enjoyment.

Grand Kopaonik – your luxurious mountain retreat.

GRAND
KOPAONIK

www.grandkopaonik.com

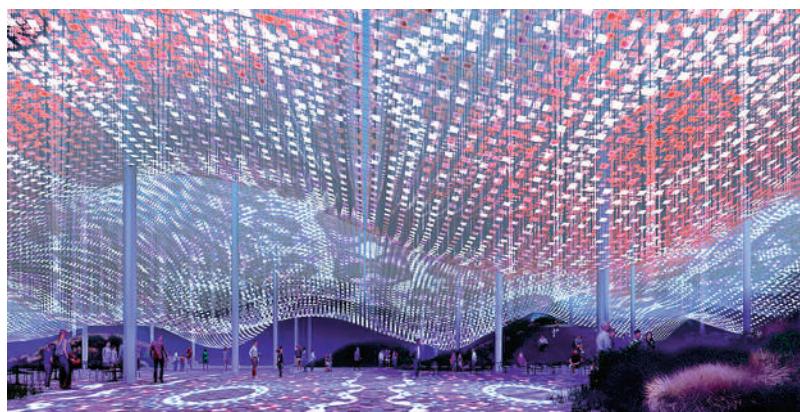
Da bi neki događaj po značaju prevazišao sve dotadašnje i zauvek se etablirao kao istorijska "once in a lifetime" manifestacija neophodno je da uticaj širi daleko izvan granica zemlje u kojoj se održava. Neophodno je da bude tako impozantan, jedinstven i globalan da u njemu bude predstavljen svet u malom, sa svim nijansama i sličnostima koje postoje između naroda i država. Beograd i Srbija biće ponosni domaćini jednog takvog epohalnog događaja, koji s pravom nosi epitet "istorijski", budući da će Specijalizovana izložba EXPO 2027 prvi put biti održana ne samo na području Zapadnog Balkana, već i čitave bivše Jugoslavije. Više od 120 zemalja će od 15. maja do 15. avgusta 2027. godine predstaviti svoje interpretacije teme "Igra(j) za čovečanstvo: sport i muzika za sve", a grad na ušcu Save i Dunava će tokom 93 dana manifestacije privući više od četiri miliona domaćih i stranih posetilaca. Osim što će Srbiji pružiti priliku da napravi istinski turistički i privredni bum i ugosti veliki broj različitih kultura i tradicija, EXPO 2027 će ujedno biti i važna prekretnica u globalnoj prepoznatljivosti čitavog regiona, koji će konačno ucrtati svoje mesto na mapi održavanja međunarodnih izložbi i

EXPO 2027 BEOGRAD JE ISTORIJSKA ŠANSA ZA REGION

Očekuje se da će uspeh ovog događaja odjeknuti i u Zagrebu i Ljubljani, podstičući turiste da istraže ne samo srpsku prestonicu, već i druge gradove bivše Jugoslavije

pokazati ne samo svoje gostoprimstvo, već i svoj pun ugostiteljski, turistički i privredni potencijal.

Drugim rečima, Specijalizovana izložba u Beogradu 2027. godine predstavlja jedinstvenu priliku ne samo za sam grad, već i za celokupni region, posebno za zemlje koje povezuje reka Sava. Očekuje se da će uspeh ovog događaja odjeknuti i u Zagrebu i Ljubljani, podstičući turiste da istraže ne samo srpsku prestonicu, već i druge gradove bivše Jugoslavije. Time će izložba doprineti jačanju lokalnih ekonomija i promociji kulturnih i turističkih vrednosti celog područja. Stoga je EXPO 2027 savršena prilika da region kroz igru, pesmu, sport, ukusnu hranu i gostoprimstvo, kroz ono po čemu je najviše prepoznatljiv, napravi iskorak i predstavi svetu najlepše lice.

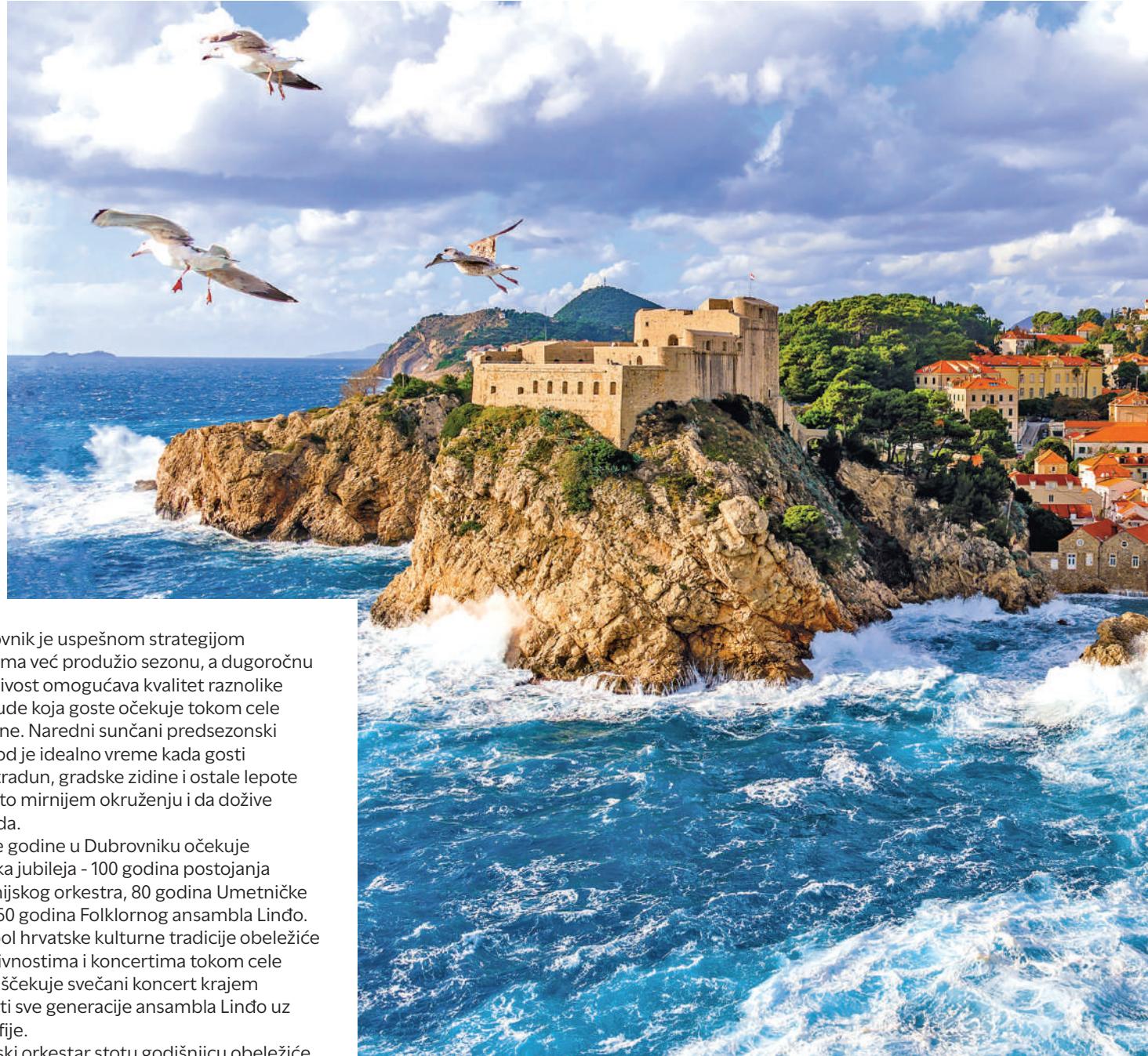
U NAMA ŽIVI IGRA!

PONOSNI DOMAĆINI MEĐUNARODNE IZLOŽBE
EXPO 2027 SA TEMOM „IGRA ZA ČOVEČANSTVO”

15.5 - 15.8.2027.

Svi koji
planiraju posetu
Dubrovniku
mogu se
informisati
na web
stranici www.tzdubrovnik.hr

Dubrovnik je uspešnom strategijom turizma već produžio sezonom, a dugoročnu održivost omogućava kvalitet raznolike ponude koja goste očekuje tokom cele godine. Naredni sunčani predsezonski period je idealno vreme kada gosti mogu da istražuju Stradun, gradske zidine i ostale lepote grada i okoline u nešto mirnijem okruženju i da dožive autentičan život grada.

Ljubitelje kulture ove godine u Dubrovniku očekuje obeležavanje tri velika jubileja - 100 godina postojanja Dubrovačkog simfonijskog orkestra, 80 godina Umetničke galerije Dubrovnik i 60 godina Folklornog ansambla Lindo. Ansambl koji je simbol hrvatske kulturne tradicije obeležiće jubilarnu godinu aktivnostima i koncertima tokom cele godine. Posebno se iščekuje svečani koncert krajem godine, koji će okupiti sve generacije ansambla Lindo uz promociju monografije.

Dubrovački simfonijski orkestar stotu godišnjicu obeležiće nizom koncerata. Ceo mart posvećen je mlađima i mlađim muzičarima, što i jeste jedna od najvažnijih delatnosti ovog stogodišnjeg orkeстра. April će započeti izvedbom Rosinijevog dela Stabat Mater, a 13. aprila, na dan prvog koncerta Dubrovačke filharmonije 1925. godine i upravo na istom mestu, u gradskom pozorištu, održaće se veliki jubilarni koncert sa maestrom Daviden Runcem i renomiranim češkim violinistom Jiřjem Vodičkom. Zvezdani ciklus publici će doneti koncerte DSO-a s vrhunskim muzičarima, poput legendarnog pijaniste Ive Pogorelića, horniste Radovana Vlatkovića i dirigentata Uroša Lajovica i Valentina Egela.

Među brojnim muzičkim dogadjajima tokom cele godine su i Cvetni koncerti 21. i 22. aprila. Reč je o još jednom muzičkom dogadjaju zbog kojeg vredi posetiti grad. Koncerti spajaju prolećnu prirodu i umetnost, idealni su za ljubitelje kulture i opuštanja koji mogu uživati u predivnom ambijentu.

Dobar razlog za posetu Dubrovniku krajem februara i početkom marta je i tradicionalni Dubrovački karnevo

DUBROVNIK OVE GODINE U ZNAKU VELIKIH KULTURNIH JUBILEJA

Uvek nezaobilazan na globalnim listama najpoželjnijih destinacija, Dubrovnik je uvršten na prestižnu listu "Good To Go" za 2025. godinu, koju je objavio časopis Wanderlust. Njihova godišnja lista ističe 25 globalnih destinacija

Sunčana predsezona idealno je vreme kada gosti Stradun, gradskе zidine i ostale lepote grada, mogu da istražuju u mirnijem okruženju i da dožive autentičan život grada

Yuya Matsuo

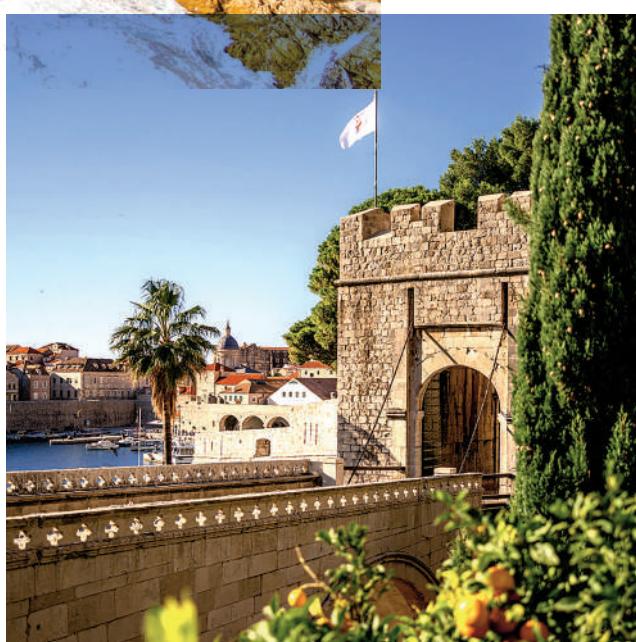
Yuya Matsuo

Turistička zajednica grada Dubrovnika
Dubrovnik
Tourist Board

GRAD DUBROVNIK
CITY OF DUBROVNIK

Julien Duval

s bogatim programom za sve uzraste koji u tim danima potpuno oživi grad i lokalne običaje. Dubrovnik ima dugu tradiciju maskiranja, pa u tim danima šarenila ceo grad živi u posebnoj atmosferi u kojoj gosti s maskama mogu napraviti nezaboravan đir po gradu.

Turistička zajednica grada Dubrovnika tokom zimskih meseci tradicionalno organizuje Subotne zimsko jutro u gradu, koje traje sve do kraja marta. Zimska jutra uključuju folklorni nastup ispred crkve Svetog Vlaha i tematsko razgledanje grada tokom kojih gosti mogu upoznati kosmopolitski Dubrovnik, otkriti priče o tragovima ljubavi od davnina ili istoriju svetog Vlaha.

Iako je oduvek poznat kao jedinstvena destinacija istorije i kulture, Dubrovnik svakako treba doživeti i gastronomski kroz ukuse Mediterana interpretirane u brojnim restoranima koji su takođe dobar razlog za turistički dolazak. Gosti uz brojne preporuke mogu pronaći mesta s odličnim tradicionalnim jelima sve do fantastičnih, modernih interpretacija jela u jedinstvenim, atraktivnim restoranima u celom gradu. Grad i ove godine obeležava Međunarodni dan žena posebnim gourmet danima koji traju od 6. do 9. marta. Uz posebno osmišljene gurmanske menje u dubrovačkim restoranima, održaće se i koncert Harija Rončevića koji je samo deo programa kojim se tih dana na poseban način slave žene.

Goste od 19. do 27. aprila očekuju i gurmansi prolećni dani koji su posvećeni lokalnoj kuhinji. Dubrovački restorani u tim danima gostima donose maštovite i ukusne specijalitete inspirisane prolećnim delicijama.

Osim brojnih događanja u ugodnom okruženju, gostima su dodatni motiv za dolazak van glavne sezone i povoljnije cene smeštaja, bilo da je reč o luksuznim hotelima ili privatnom smeštaju. O brojnim događajima i ponudi tokom cele godine svi koji planiraju posetu Dubrovniku mogu se informisati na web stranici turističke zajednice www.tzdubrovnik.hr.

ĐERDAPSKA KLISURA NA GVOZDENOJ KAPIJI DUNAVA

Kada vam se Dunav prostre pred pogledom, dok onako širok i moćan krči litice nad sobom, obuzima vas strahopoštovanje kakvo samo priroda može da izazove. Reka, čija se najveća snaga slija baš tu, u Đerdapskoj klisuri, vekovima je fascinirala čoveka. Da bi konačno osvojio Dakiju i zavredeo strahopoštovanje, rimski car Trajan je premostio Dunav napravivši most koji je 1.000 godina bio najduži most na svetu, a čiji su ostaci vidljivi

kod današnjeg Kladova. Dva milenijuma kasnije, Dunav je zaustavljen da bi se zajedničkim snagama Jugoslavije i Rumunije napravila Hidroelektrana "Đerdap I". Nacionalni park Đerdap najveći je nacionalni park u Srbiji, monumentalan spoj vremena i prirode na kopnu i vodi. Od veličanstvenih planinskih pejzaža do prelepih obala Dunava... Priroda koja oduzima dah i milenijumi istorije čekaju da ih upoznate. Čudesna je Đerdapska klisura. Dok upijate svaki vrh stene koja para nebo i pokušavate

da zarobite u pamćenju svaki zrak sunca koji se presijava u Dunavu, koji je baš ovde i najširi i najdublji i najuži na svom toku, postaje vam jasno zašto se ovo mesto zove Gvozdena kapija. Jedno, međutim, ne pojmite - kako je ova lepota uopšte moguća? A onda se ozarite shvativši da ste pravi srećnik jer živate tu, na tri sata vožnje do ovog magičnog mesta. Već kod Golupca, gde Đerdapska klisura počinje, stičete utisak kao da ste na moru. Ogromno vodeno prostranstvo kraj puta kojim se vozite, tuneli, bezbržni kupači

Ovde, na tlu današnje Srbije, ostvaren je jedan od najvećih graditeljskih poduhvata rimske epohe - veličanstveni most sa 20 stubova čiji je izgled uklesan na Trajanov stub u Trajanovom forumu u Rimu

Shutterstock/ Jeroen Milkens

Moć Dunava, sadašnjost i prošlost na jednom mestu i vekovna odlučnost čoveka da jednu takvu reku ukroti

Priroda koja
oduzima dah
i milenijumi
istorije samo
čekaju da ih
upoznate

Ako krenete na krstarenje Đerdapskom klisurom, topla preporuka je da vas vozi Nataša Lazarević, koja će vam ispričati sve što o ovom parčetu raja i istorije treba da znate

Andrej Isaković

na plažicama...

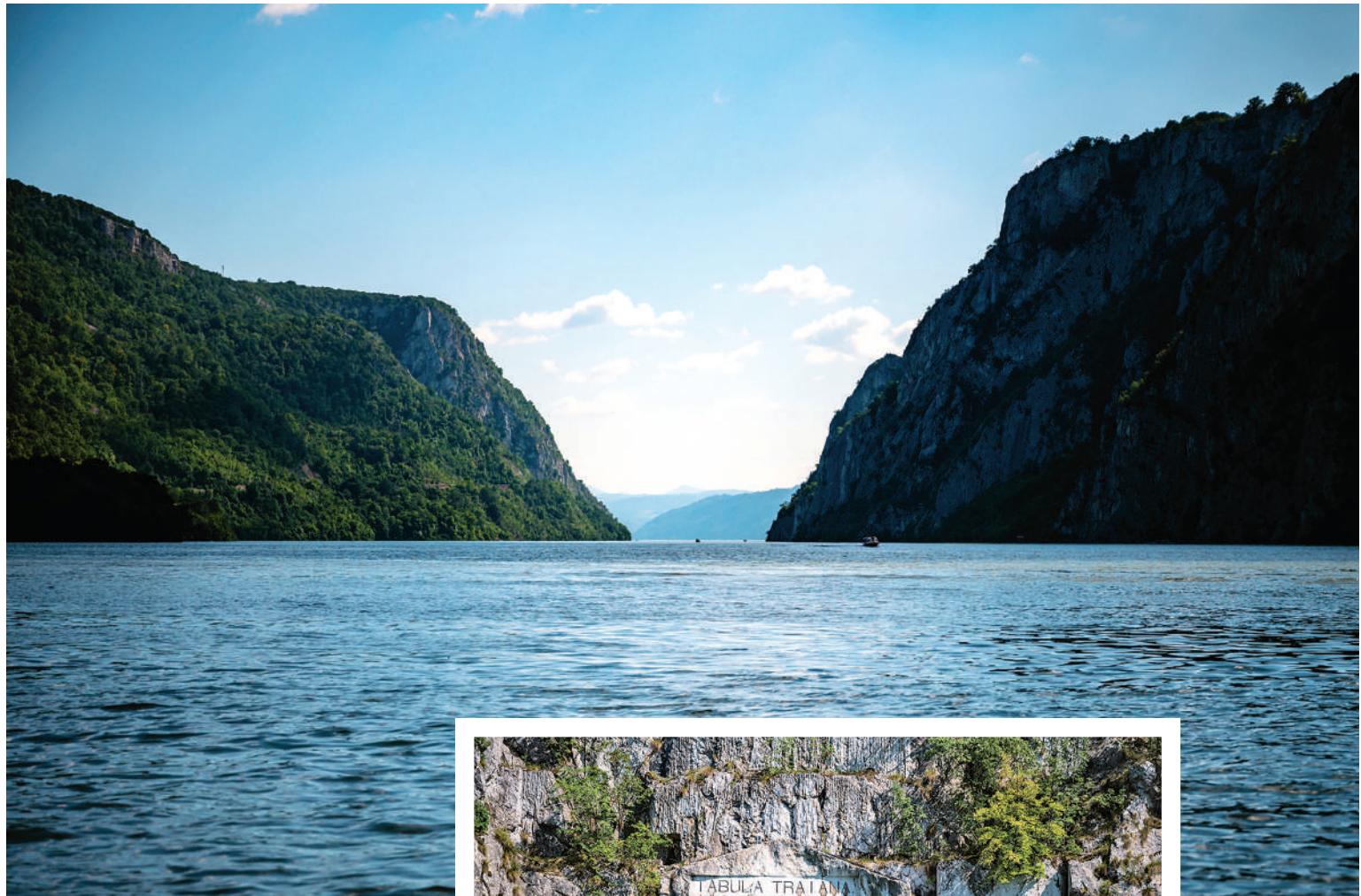
Prava čarolija se, međutim, desi kada se ukrcate u čamac i zaplovite Velikim i Malim kazanom. Vazi nas Nataša Lazarević, kosi one moćne dunavske talase kao da su ništa, i, kako se tokom vožnje ispostavlja, mogli bismo komotno da je svrstantamo u jedno od "obeležja" Nacionalnog parka Đerdap. Ona i njen suprug Dule, inače iz obližnje Tekije, ovde su institucija za sebe. Đerdapsku klisuru poznaju u dušu, žive na njoj i za nju. Najmonumentalniji deo Đerdapske klisure

zove se "kazan" zato što u tom delu Dunav vri kao u kotlu praveći virove, priča nam Nataša. Ona govori, ali nama reči ponestaju i dah nam zastaje dok čamac reže Dunav koji je u Velikom kazanu uzan samo 150 metara, a dubok 70 metara. Oči ne znaju gde pre da gledaju jer su iznad 300 metara visoke stene, a pred vama se otvara Gvozdena kapija kada litice kao da obgrle Dunav najjače što mogu. Odmah tu je i Mali kazan, Dunav je brži, a sa rumunske strani ga nadgleda Decebel. Lik dračkog vladara isklesan u steni

posmatra vas u svoj svojoj veličanstvenosti. Pravi čuvan Dunava.

Blizu Decebela je Trajanova tabla, svedočanstvo o njegovom velikom suparniku - Trajanu.

Tabla može da se vidi samo s vode i tako treba zauvek da ostane. Dalje od nemara koji bi mogao da ošteti dokaz da je ovde, na tlu današnje Srbije, ostvaren jedan od najvećih graditeljskih poduhvata rimske epohe - veličanstveni most sa 20 stubova čiji je izgled uklesan na Trajanov stub u

Andrej Isaković

Trajanova tabla
svedoči o uspehu
rimskog cara
Trajana u probijanju
najnepristupačnijeg
plovнog dela Dunava

Andrej Isaković

Trajanovom forumu u Rimu. Čamcem joj se približavamo što više možemo i vidimo natpis uklesan u stenu -Tabula Traiana. Davno, na njoj je bilo uklesano šest redova teksta, danas su vidljiva samo tri, ali poruka koja je uklesana je i danas poznata: "Imperator Cezar, sin božanskog Nerve, Nerva Trajan Avgust, pobednik nad Germanima, veliki pontif, četvrti put postavljen za tribuna, otac domovine, konzul po treći put, planine je isklesao i postavio grede od kojih je napravljen ovaj put".

Naš kapetan Nataša podseća nas na lekcije istorije: Trajanova tabla svedoči o njegovom

VEĆ KOD GOLUPCA, GDE ĐERDAPSKA KLISURA POČINJE, STIČETE UTISAK KAO DA STE NA MORU. OGROMNO VODENO PROSTRANSTVO KRAJ PUTA KOJIM SE VOZITE, TUNELI, BEZBRIŽNI KUPAČI NA PLAŽICAMA... PRAVA ĆAROLIJA SE, MEĐUTIM, DESI KADA SE UKRCATE U ČAMAC I ZAPLOVITE VELIKIM I MALIM KAZANOM

uspehu u probijanju najnepristupačnijeg plovнog dela Dunava. Pretpostavlja se, priča nam, da je to bilo oko 100. godine nove ere, kada se Trajan spremao na pohod na Dakiju. Prema nekim zapisima, veruje se da je ispod ove, postojala isklesana jedna klečeća figura koja je pridržavala tablu... Kažu, veličanstvenu Đerdapsku klisuru valja prvo videti odozgo, sa vidikovaca Ploče, Mali ili Veliki štrbac, pa tek onda odozdo - s vode. Saznali smo to kasnije, kad smo je opijeni lepotom već videli s čamca, a do pogleda s neba, čuvamo u sećanju onaj odsjaj moćnog Dunava u oku...

ENERGIJA ZA ŽIVOT VEĆ 80 GODINA

Sa vama od 1945.

72 SATAU... SL

AVONJI

» Piše: NIKOLA PATKOVIĆ

» Foto: DANIJEL SOLDO I MARIN FRANOV / CROPIX

Sa obronaka Papuka pred vama će se ukazati 55 km kutjevačkih vinogorada, a pre nego što se sa Dilj gore spustite prema Savi, zastanite na tradicionalnom salašu: "Dodite kao gosti, otidite kao prijatelji"

D

avno, još u 18. veku, Matija Antun Relković opisao je Slavoniju kao plemenitu zemlju, lepo uređenu, okruženu zelenim gorama i omedenu sa četiri vode,

uporedivši je sa zemaljskim rajem.

Mnogi Slavonci i danas kažu da pesnik njihovog zavičaja nije pogrešio prenoseći poetske slike i utiske na papir jer je ovo kraj koji i danas krije brojne čari, lepote i tajne. Takve da im nije odoleo ni Lonely Planet, koji je pre nekoliko godina otkrio područje "okruženo sa četiri vode" i nazvao ga "najčuvanijom tajnom Hrvatske". Jedna od tih tajni je Križnica, koja se smestila uz podravsku levu obalu Drave tik uz granicu s Mađarskom, nedaleko od Pitomače. Neki kažu da je Križnica ostrvo i iako nije baš činjenica da su njene obale sa svih strana okružene vodom, teško je oponirati im. Naime, kako je sa juga opasana Dravom, tako sa severa i istoka granicu čini madarska reka Rinja, koja je i prirodna granica Hrvatske i Mađarske u tom delu Podравine i čiji meandri oko Križnice, kao da ih je sam Julije Knifer slikao, stvaraju otisak dlana. U Križnicu se ne možekopnom. Do nje vodi skela ili viseci most, a kada Drava poraste, čamac je jedino prevozno sredstvo.

Prostor je to koji je ušao u sastav Regionalnog parka Mura-Drava te Prekograničnog rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav koji je proglašio UNESCO. Ne čudi što su najčešći gosti Križnice zaljubljenici u prirodu, ribolovci i posmatrači ptica jer je ovaj kraj izuzetno bogat ugroženim i zaštićenim vrstama ptica poput vodomara, divljih patki, crnih roda, crvenokljunih čigri i brojnih drugih koje su dom pronašle u križničkim šumama. U Križnici se nalazi i Interpretacijski centar Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav u okviru kojeg se nalaze multimedijalna učionica te deset metara visoka osmatračnica s koje se pruža pogled na okruženje, a u okviru centra izgrađeno je i veštačko biološko jezero. Centar nudi i različite aktivnosti, pa možete iznajmiti bicikle za vožnju po uređenim biciklističkim stazama ili kanue za spuštanje niz Dravu, a ako niste baš

Destinacija

za takvu aktivnost, za vas je idealan turistički vozić koji vozi kroz sve skrivenе kutke Križnice. U bioistraživačkoj stanici se može nešto i naučiti jer je opremljena svetlosnim mikroskopima, stereoskopskim lupama, aparatom za analizu vode, ključevima za determinaciju ptica, sisara, gmizavaca, riba i stručnom literaturom koja posetiocima omogućava da upoznaju zaštićene vrste i bioraznolikost područja Križnice.

Nakon čari flore i faune, nastavak puta nudi nekoliko opcija, pa tako i obilaske obnovljenih dvoraca grofovskih porodica Pejačević, Janković i Drašković, koje su u ovom kraju ostavile dubok trag, ali i arhitektonske bisere. Dvorci Pejačević u Virovitici i Janković u Suhopolju te kurije Drašković u Noskovačkoj Dubravi, odnosno Janković u Novoj Kapeli danas su praktično najvažnije destinacije Virovitičko-podravske županije na tzv. Plemićkoj ruti. Možete se u njima upoznati s bogatom kulturom i istorijom ovog kraja, a u velikim sobama i hodnicima zamišljati kakve su se samo dvorske intrige tu dogadale. Nekome će možda više odgovarati putovanje u dalju prošlost, u vreme karbona i miocena, dok se na ovim prostorima nisu jahali konji i vozilo u kočijama, nego plovilo po Panonskom moru, a sve to se može doživeti u Geo info centru u Voćinu, mestu podno Papuka koje je početna tačka ulaska u Park prirode Papuk, prvi hrvatski geopark pod zaštitom UNESCO. U ovom je centru na izvrstan način prikazana praistorija i istorija Panonije od pre više od 23 miliona godina. Tu se saznaje puno toga o geologiji, biologiji i arheologiji ovoga kraja. I dok je Voćin ulazna, Velika je na drugoj strani Papuka svojevrsna izlazna stanica ove planine i parka prirode koju dele Virovitičko-podravska i Požeško-slavonska županija, pri čemu je vožnja od Voćina do Velike takođe primamljiva ruta na kojoj ćete upoznati one Relkovićeve "nakićene zelene gore" i bogatstvo

šuma. U Velikoj, pak, željni dodatnih znanja o prošlosti i istoriji ovih prostora mogu zaključiti priču posetom Kući Panonskog mora, a oni koji više žude za adrenalinom neće propustiti Adrenalinski park Duboka. Na površini od oko 4.000 kvadratnih metara bira se između dva poligona sa različitim spravama postavljenim između stabala, jedan veći, sa 12 elemenata za odrasle, i manji, sa devet elemenata za decu. Tu su i zip line, leteći skejt bord, drvene glijive, veštačke stene za penjanje... A onda, malo niže, niz padine Papuka i susedne Krndije ukazaće se čak 55 kilometara kutjevačkog vinogorja iz kojeg dolaze neka od najboljih vina, posebno graševina. Ova vinska sorta inače je najrasprostranjenija u Hrvatskoj, ali u hrvatskoj Zlatnoj dolini, kako se popularno naziva područje oko Požege i Kutjeva između Papuka, Krndije, Dilja, Psunja i Požeške gore i kako su ga nazvali stari Rimljani dok su vladali ovim krajevima, graševina ima status kraljice. Nema vinske kuće na području Kutjeva, a takvih je više od 40, koja nema u svojoj ponudi. Nadaleko je poznat kutjevački Festival graševine, a u mestu Vetovo po ovoj su sorti ime dali i lokalnom fudbalskom klubu. A vina kutjevačkog vinogorja će vam s velikim zadovoljstvom iz svog vinskog podruma poslužiti na Eko etno salašu Savus u Bukovlju kod Slavonskog Broda. Pre nego što se sa Dilj gore spusti ka Savi, treba zastati na ovom tradicionalnom slavonskom salašu porodice Bogović, koja drži i hotel Savus u

Slavonskom Brodu. Tamo, gde ćete danas naći kuću od stare cigle i hrastovih greda, ispod koje je bogati vinski podrum sa vinima brodskog i kutjevačkog vinogorja, do pre 13 godina bilo je grmlje i šipražje, a pored salaša deponija. Danas je to prava oaza za odmor i opuštanje.

- Imamo hotel u Slavonskom Brodu koji se bavi poslovnim turizmom, pa se rodila ideja da otvorimo i jednu brdsku destinaciju s autohtonom slavonskom pričom za goste našeg hotela kako bi ljudi u pauzama od seminara i kongresa imali gde da odu na slavonsku večeru i druženje - kaže Ivan Bogović, vlasnik hotela i salaša Savus, gde će vas slavonski ugostiti i ponuditi domaće gastronomске delicije.

- Uz hranu s lokalnih poljoprivrednih gazdinstava i lokalna vina nastojimo da prezentujemo Slavoniju i na stolu, da to bude pravi gastronomski doživljaj. Takođe, imamo sportske terene, teren za veliki fudbal, tri terena za mali fudbal, desetak kilometara uređenih staza za trčanje kroz šumu i bazen. Ispred restorana imamo i veliki zabavni park za decu sa toboganima, kućicama, sve od drveta... Nastojali smo da ostanemo u dodiru s prirodom - istakao je Bogović.

- Mi se još uvek u Slavoniji, Baranji i Sremu nismo istrošili u ljubaznosti i gostoljubivosti. Svakog gosta primamo s osmehom. On nama nije brojka, trudimo se da bude i dušom i telom zadovoljan što je došao u Slavoniju - naglasio je i objasnio zašto je Osječko-baranjska županija nedavno ušla u top 10 najsrađnijih regija prema ocenama korisnika Bookinga.

No, svi koji su bili u ovom kraju znaju da se to može primeniti i na ostale slavonske županije. Ipak, Osječko-baranjska je tu iskočila u prvi plan, čemu su svoj doprinos dali i u najnovijem slavonskom hotelu u Čepinu. Na periferiji ovog slavonskog mesta, gde puca pogled na beskrajnu ravnicu i plodna polja, firma Žito izgradila je hotel Materra koji je u samo godinu dana rada toliko hvaljen da je trenutno najbolje ocenjen hrvatski hotel sa ocenom 9,9 na Bookingu i 5 na Guglu. O tome puno govore i reakcije gostiju. Fudbaler Robert Levandovski, koji je u njemu boravio sa poljskom fudbalskom reprezentacijom kada su igrali protiv Hrvatske u Osijeku, nije krio oduševljenje doživljjenim.

Štaviše, skupljao je iskustva i tražio savete jer i sam razmišlja o gradnji hotela. Glumac Armand Asante je rekao da bi ovakav hotel želeo da prekopira i da ga ima kao svoj. Teško je zapravo odrediti šta ovaj hotel više čini posebnim, a ako pitate Josipu Pipunić, mladu brand visionary hotela, čerku vlasnika Žito Grupe Marka Pipunića, ona će na prvo mesto staviti ravnicu.

- Mislim da su zelenilo, mir i tišina koje ova lokacija nudi velika prednost. Gotovo svi naši gosti rekli su da se ne sećaju kada su poslednji put čuli ovakvu tišinu i to je najbolji kompliment jer smo to hteli i da postignemo. Da ništa ne

Svaka prostorija je tematski određena: geološki položaj Vučedola, nastanak kulture, dolazak Indoевропljana, zemljoradnja, lov i ribolov, naselje, odeća, zanati... Foto: Danijel Soldo / Cropix

**Mirela Hutinec,
direktorka Muzeja
vučedolske kulture
koji je smešten na
najznačajnijem
lokalitetu eneolitika i
posvećen samo jednoj,
5.000 godina staroj
kulturi**

Foto: Danijel Soldo /
Cropix

**Jedna od
najprepoznatljivijih
znamenitosti Iloka,
grada koji se smestio
na samom Dunavu,
jeste njegova
srednjovjekovna
tvrdava**

Foto: Danijel Soldo /
Cropix

**U Križnicu ne možete doći kopnom. Do nje
vodi skela ili viseći most. Najčešći gosti su
zaljubljenici u prirodu, ribiči i promatrači ptica**

Foto: Davor Pongračić / Cropix

omenta mir. Naš slogan je "Back to the Roots" i želimo da ga prikažemo na delu - kaže Josipa dok u baru hotela pijemo izuzetan specialty espresso i kroz veliku staklenu fasadu gledamo u ravnu Slavoniju pred nama.

Ako se malo duže zagledate, učinice vam se da vreme stoji. Kao da se, nakon što stupite u hotelski atrijum i ugledate u središnjem vrtu stablo ginka i udahnete zrak ove moderne zgrade, ali koja se arhitekturom gotovo stopila s prirodom, u vas isti tren useli neki praslavenski duh mira. Osetiće ga vrlo brzo i u komunikaciji s osobljem hotela, kao i pogledom na prijatan,

topao i umirujući enterijer, jer je sve u ovom hotelu rađeno od prirodnih materijala. A i kako drugačije kad znamo da je ime hotela nastalo kao spoj dve latinske reči mater i terra, odnosno Majka Zemlja. Čak je i pod svuda po hotelu, osim naravno oko bazena, od parketa, pa i u sobama, uprkos tome što je grejanje podno. Koliko se pazilo na svaki detalj, osetiće kada vam posluže ceđeni sok od pomorandže koji ćete piti kroz staklenu slamku. Plasticni u hotelu nije bilo mesta. Čak je i kozmetika u sobama i wellnessu, iz linije korejskog brenda Beigic, veganskog porekla.

- Hteli smo da ceo hotel nudi obnavljanje, a ne samo wellness, koji jeste naša perjanica i prostire se na 1500 kvadrata. No, i sve ostalo je u svrhu potpunog opuštanja, pa smo u hotel preneli i iskustvo iz firme Žito s Rejuvenation centrom. Kreirali smo mesto za resetovanje od svakodnevnog stresa - ističe Josipa. Deo te priče su i sitnice poput spomenute posebne kafe, ali i kvalitetne namirnice iz same firme Žito i s lokalnih poljoprivrednih gazdinstava, koje su deo hotelskog menija. Da se pazilo na svaki detalj, potvrđuje i to što se u sobama, koje se, kao i ceo hotel, greju i hlade iz

Zelenilo, mir i tišina koje ova lokacija nudi velika su prednost, ističe brand visionary hotela Josipa Pipunić

Foto: Marin Franov / Cropix

Veliki fudbaler Robert Levandovski, koji je u Materri bio s poljskom fudbalskom reprezentacijom kada su igrali protiv Hrvatske u Osijeku, nije krio oduševljenje doživljenim. Štaviše, skupljao je iskustva i tražio savete jer i sam razmišlja o gradnji svog hotela

geotermalnih izvora pokraj hotela, ventilacija ne čuje, a Wi-Fi ruteri su skriveni kako ne bi bilo nikakvog ometajućeg svetla noću. Da su mislili održivo, potvrđuju i solarni paneli na krovu zgrade i parking... Tu su i teretana, relax room te moderno uređene i prostrane sobe, nijedna manja od 30 kvadrata i svaka s lođom ili francuskim balkonom, koje sve gledaju ka spolja.

- Nudimo i wellness i wholeness, koji dolazi iz celokupnog iskustva koje ovde proživite - napominje Josipa, dok Nina Dumančić, direktorka hotela, dodaje kako im se brojni gosti stalno vraćaju.

- Mi ne želimo da to ostane samo kao poseta našem hotelu, pa smo otvorili i turističku agenciju tako da našim gostima nudimo i pakete koji uključuju odlaske u druge delove Slavonije i Baranje, da iskuse što više od ovog našeg prelepog kraja - kaže Nina Dumančić. Gosti im dolaze iz celog sveta, pa tako i oni koji dođu na medicinske zahvate i lečenje u specijalnu bolnicu Priora koja se nalazi nedaleko od hotela i koju je Žito Grupa izgradila paralelno s hotelom. Hteli su spojiti zdravstveni turizam i hedonizam i već sada se može reći da su uspeli. Uspeo je i Daniel Aštašo. Ovaj sin Baranje, doduše, trebalo je da bude inženjer šumarstva. To je i studirao. No, kada je video kako se u rukama jednog vrhunskog majstora tri kilograma gline u roku od tri minuta pretvaraju u prelep keramičku vazu, svi šumarski planovi pali su u vodu, a naše podneblje dobilo je jednog od najboljih umetnika i nastavljača tradicije baranjskih grnčara. Danielovi vrhunski radovi danas krase brojne kuhinje, komode ili police širom sveta, a nakon što skuvaju odličan pasulj u Danielovom keramičkom čupu, kuvari priznaju da dobar deo zasluga za to pripada upravo njegovom malom umetničkom delu. Jer, njegovi čupovi, posude za kuhanje i pečenje, vase, čaše, šolje... Premda za sebe skromno kaže da se smatra umetnikom, njegova dela ga demantuju.

- Pre bih rekao da je to čarolija, kao što je bila čarolija taj moj prvi susret s učiteljem u Madarskoj, u Udvaru, kada sam video kako je

izradio vazu u roku od tri minuta, kako je glina samo pratila njegove pokrete. To je za mene bio trenutak odluke - priča Daniel Aštašo dok sedimo u njegovoj radionici u Belom Manastiru. - Sve vam je to za upotrebu. Ne izrađujem suvenirsku keramiku, nego isključivo onu koja može da se koristi jer mislim da samo tako ova tradicija ima smisla. Doduše, nisu mali keramički predmeti bili prvo čime je krenuo, već velike žardinjere za ukrasno drveće u urbanim prostorima. Kao čovek koji je završio studije šumarstva, želeo je da nađe rešenje za ulice i trgrove, prostore na kojima nema zemlje, a na kojima bi bilo lepo videti drvo. Stoga je kombinujući beton i glinu krenuo s izradom žardinjera. Nije to, međutim, bilo lako prodati i morao je da odustane, a onda je odlučio da nauči da radi na grnčarskom kolu i tako to traje već 25 godina.

IVICA I MARICA

- Nije ni to nešto posebno profitabilno, ali me čini srećnim. Jednostavno volim taj posao - kaže Aštašo.

Iz te ljubavi nastao je i njegov izložbeno-prodajni salon koji je uredio u starom mlinu u mestu Suza. Morao je, kaže, da izade iz radionice i da ponudi proizvode na jednom mestu, a taj se stari mlin pokazao kao sjajna lokacija. Prvo ga je restaurirao i on je već 22 godine galerija kako za njegove radove tako i za izložbe drugih umetnika, kao i radionica, ali i mesto na kojem se susreću različite umetnosti jer se kod mлина održavaju koncerti, pozorišne predstave, žurke na otvorenom... U sklopu okućnice mлина je malo jezerce okruženo zelenom površinom na kojoj je izrastao i pravi mali park, pri čemu je iz Daniela Aštašoša izašla njegova šumarska i hortikulturna strana. Prošle godine supruga i on su otvorili i kućionicu koja radi vikendom, a organizuje i radionice za sve koji su zainteresovani da se okušaju u lončarstvu.

- Ljudi se sve više okreću prirodi. Svakako je plastika uništila lončare, ali danas je više niko ne želi imati i ljudi postaju svesniji zdrave ishrane, pripreme hrane u posudu

Josipa Pipunić i Nina Dumančić provele su novinare kroz najnoviji slavonski hotel za koji je glumac Armand Asante doslovno rekao da bi jednostavno želeo da ga prekopira

Foto: Marin Franov / Cropix

Daniel Aštaloš je trebalo da bude inženjer šumarstva, ali kada je video kako jedan majstor 3 kg gline u 3 minuta pretvara u prekrasnu keramičku vazu, svi šumarski planovi pali su u vodu

Foto: Marin Franov / Cropix

od prirodnih materijala, a keramika je za to idealna - naglašava.

Buđenje uz petlove i zvona seoskih crkava nakon što ste se dobro naspavali na udobnom krevetu od peskarene hrastovine u tradicionalnoj panonskoj kući od cigle, koja joj daje poseban šarm. Onaj ko bi pomislio da je to bajka ne bi pogrešio. Jer, baš je tako nekako sve bajkovito, pa i samo ime ovog baranjskog imanja u Karancu - Ivica i Marica. Iako se njegovi vlasnici zovu Nada i Marko, hteli su ovom biseru hrvatskog kontinentalnog turizma da daju dozu bajkovitosti i, kako kaže Nada, slatkoće.

- Kod nas je sve tako nekako osmišljeno da bude slatko. Kućica, štalica..., pa smo i imanju dali ime po bajci Ivica i Marica, da asocira na nešto slatko - priča Nada Piljić, Osječanka koja je sa suprugom Markom u jednom trenutku odlučila da ostavi biznis sa 50 zaposlenih koji su vodili u Osijeku i gradsku vrevu zameni pitoresknim baranjskim Karancem, u kući na kraju sela podno Banova brda.

Kupili su kuću u derutnom stanju i krenuli ispočetka. Na imanju je nikla nova kuća, koja poštuje panonsku arhitekturu, pa je sagradena od cigle s tradicionalnim hodnikom. Nova je, ali ima sve odlike starih kuća. Pa su kupili konje, jer ih suprug odmahena obožava, pa su došle koke, patke, ovce, svinje... Danas imaju šest frizijskih konja, sedam pasa, koke i patke.

- Baš smo pravo seosko domaćinstvo i spoj modernog i tradicije. Želimo da gost ima sve što mu treba u današnjem svetu, a da ne izgubi

osećaj da se nalazi na selu i da oseti neki duh tradicije. Mislim da u tome uspevamo - kaže Nada dok hrani konje, kobile i ždrebade. Ivica i Marica su kao stvoreni da se odmori duša i telo, ali i iskuši čar seoskog života.

- Najlepše su slike kada nam dodu porodice s decom pa kad se ujutro probude, idu da nahrane koke i usput pokupe jaja koja su snele, a onda im ta jaja pripremamo za doručak. Doručak svi hvale, za njega dobijamo najbolje recenzije - ističe naša domaćica. Kako i ne bi kada su, osim jaja domaćih koka koje pasu travu, u ponudi i autohtone delicije iz njihove proizvodnje ili od lokalnih poljoprivrednih gazdinstava. Sve fino, domaće i mlado. Prste da poližeš. Hoćete miran vikend s porodicom ili u paru? Želite team bilding i dobru zabavu uz tamburaše ili romske svirače? Malo biste se odmorili, ali i ostali aktivni? Ništa kod Nade i Marka, odnosno kod Ivice i Marice nije problem. Ispuniće vam svaku želju. Možete projahati konje u koralu, ali i zaplivati u bazenu, provozati se biciklima, kvadovima i kočijom po lokalnim cestama i makadamima... Neke im se porodice godinama vraćaju, a njihovu decu gledaju kako odrastaju i svima pre svega žele da budu prijatelji, pa tek onda domaćini.

PARK PRIRODE

- Naša je parola "dodîte kao gosti, otidite kao prijatelji" - poručila je Nada koja uvek svojim gostima preporuči i ostale destinacije. Nezaobilazan je Park prirode Kopački rit s bogatom florom i faunom, ali i istorijskom ostavštinom u sklopu kompleksa dvoraca Tikveš, kao i poseta vinskim podrumima baranjskog vinogorja. I hrvatsko Podunavlje takođe ima puno toga da ponudi. Od vina do odlične hrane, pogotovo domaće poput kulena, kobasice, slanine, čvaraka te jela kao što su čobanac, fišpaprikaš i perkelt od soma. Barokna jezgra Osijeka i Vukovara, kao i osječka secesija, ljubitelje umetnosti ostaviće bez daha. Šta tek reći za Muzej vučedolske

Na imanju Ivica i Marica imaju šest frizijskih konja, sedam pasa, koke i patke

Foto: Marin Franov / Cropix

kulturena najznačajnijem lokalitetu eneolitika i posvećen samo jednoj, 5.000 godina staroj kulturi čiji su civilizacijski dosezi snažno uticali na 13 evropskih zemalja. Profesor Aleksandar Durman, najzaslužnija osoba za arheološka istraživanja Vučedola, ovaj je lokalitet plastično opisao kao "evropski odgovor na piramide u Egiptu". U muzeju kroz modernu prezentaciju doživećete pravu indoevropsku kuću - košaru, najstarija praistorijska kola na četiri točka, najstariji indoevropski kalendar, praistorijsku pilanu prve serijske proizvodnje metala, sve o proizvodnji prve bronze na svetu, prvoj poznatoj pili na svetu, bogatstvu oblika i ukrasa vučedolske keramike, kao i Jama in situ u kojoj je 1938. pronađena golubica/jarebica, popularno nazvana Vučedolska golubica. Svaka je prostorija tematski određena, a teme su: geološki položaj Vučedola, nastanak kulture, dolazak Indoevopljana, stočarstvo, zemljoradnja, lov i ribolov, naselje, vučedolska kuća, tkanje i odeća, zanati i obuća, metalurgija, keramika, horizont, kalendar, grobovi, Vučedolac, religija, naslednici, nastanak Muzeja. Dolaskom na područje Vučedola već ste zagazili i u područje hrvatskog dela Srema, koji se takođe može pohvaliti bogatim vinogradima i vinima koja su oduševljavala i velike evropske monarhe, pa se nadaleko poznati iločki traminac točio na krunidbama i kraljice Elizabete II. i kralja Čarlsa III. No, ovaj kraj ima i bogatu istoriju koju su gradile nemačke i italijanske plemićke porodice. Jedna od najprepoznatljivijih znamenitosti Iloka, grada na samom Dunavu pa se može zvati i "istočnim vratima Hrvatske", jeste njegova srednjovekovna tvrđava koja je prošle godine dobila novu dimenziju završetkom obnove iločke utvrde, odbrambenog zida tvrđave dužeg od 1.200 metara sa četiri četvrtaste kule, šest okruglih polutkula i jednim kružnim bastionom s kojeg se pruža neverovatan pogled na Dunav za najlepši mogući pozdrav s Hrvatskom.

BANKA PO MERI ČOVEKA – DIGITALIZACIJA I ESG, KLJUČNI FAKTORI TRANSFORMACIJE POSLOVANJA

Nastavljajući bankarsku tradiciju dugu 45 godina, ALTA banka, kao zvanično najbrže rastuća banka na tržištu Republike Srbije, ambiciozno je postavila biznis ciljeve, fokusirajući se na investicije u najsavremenije tehnologije i digitalne proizvode, poboljšanje kvaliteta usluga, širenje mreže ekspozitura, kao i paletu znanja i veština zaposlenih, digitalni razvoj i široku primenu ESG standarda u poslovanju, a sve prateći viziju "Banka po meri čoveka"

ALTA banka je zasigurno u prethodnoj godini prevazišla inicijalno postavljene ciljeve – ostvarivanje konkurentnosti i uspostavljanje dobrih tržišnih praksi u bankarskoj industriji Republike Srbije. Predanim i timskim radom postigli smo da postavljamo nove standarde i podižemo lestvicu očekivanja naših klijenata, partnera i zaposlenih. Sve ekpoziture rade produženo, radnim danima do 20h a vikendom do 17h, jer pratimo potrebe klijenata i partnera smo im u upravljanju njihovim finansijama. Priznanjem Privredne komore Beograda (septembar 2024. godine), ALTA banka je i zvanično najbrže rastuća banka na bankarskom tržištu Srbije, po ključnim pokazateljima rasta: aktive, depozita, kreditnog portfolija i broja zaposlenih. Upravo ovi parametri su potvrda ukazanog poverenja naših klijenata i partnera.

Kao članica ALTA Grupe, ALTA banka je u sinergiji iskustva sa ALTA Pay, najvećom institucijom elektronskog novca u Srbiji čijih više od 4.200 platnih mesta u Srbiji i Crnoj Gori, omogućavaju razvoj i set benefita za sve korisnike. Kako bismo ostvarili sinergiju tradicije i iskustva s naprednim tehnologijama i zahtevima tržišta, poslednjih smo se godina fokusirali na okupljanje najboljih finansijskih stručnjaka s dugogodišnjim iskustvom rada u bankarskoj industriji i finansijskom sektoru. Oni su svakako dali novu vrednost i postavili okvir za dalji razvoj cele ALTA Grupe. Danas, tim ALTA banke okuplja više od 500 profesionalaca sa bogatim iskustvom u bankarskom sektoru, dok ALTA Grupa broji više od 800 zaposlenih.

ŠTA SE OČEKUJE?

Korisnici su digitalno pismeni i zahtevaju više. Digitalizacija je za ALTA banku kontinuiran proces unapređenja i transformacije, osnov razvoja

ALTA Banka aktivno implementira digitalna rešenja zasnovana na veštačkoj inteligenciji, uključujući robotsku automatizaciju procesa i napredne komunikacijske platforme, kako bi unapredila efikasnost i korisničko iskustvo

i imperativ u procesima. Upravo zato ostvarujemo dinamičan rast kroz značajne investicije u tehnologiju, digitalne usluge i proizvode, u cilju pružanja personalizovanog iskustva klijentima. Primena veštačke inteligencije, kao ključnog alata u CRM sistemima i chatbotovima za korisničku podršku, prepoznata je kao ključni faktor u našem daljem razvoju još pre nekoliko godina. Big Data i Data Science, praćenje i razumevanje potreba, kao i personalizacija usluge, postaju standard bankarske industrije.

Brzina kojom se procesi menjaju i prilagođavaju postala je mera uspešnosti i kvaliteta. Banke, kao tradicionalne i delimično konzervativne institucije, u osnovi postavljene s ciljem zaštite podataka i poslovanja svojih klijenata, suočavaju se sa trendovima i promenama koje menjaju i te postulate. Digitalni novčanici postali su uobičajene aplikacije na mobilnim uređajima korisnika, ali i sve dominatniji u pogledu obavljenih transakcija.

Tržište Srbije je svakako specifično, deo klijenata proaktivno pristupa inovacijama, dok se deo drži tradicionalnih modela.

Naš cilj je da, primenjujući najbolje prakse evropskih i svetskih banaka, korisnicima pružimo personalizovano iskustvo i da budemo u svakom smislu sistem i banka po meri čoveka. Visoko postavljeni standardi lokalnog regulatora garantuju zaštitu podataka korisnika i uskladenost sa najvišim standardima koji se primenjuju u evropskim bankama.

**Davor Macura,
Predsednik
Upravnog odbora
ALTA banke**

ESG - ODRŽIVI PREDEFINIŠU STRATEGIJE I DUGOROČNE CILJEVE BANAKA?

Kao aktivni član zajednice u kojoj poslujemo, pratimo izazove savremenog života, sa posebnim fokusom na društveno odgovorno poslovanje. U Srbiji i regionu je sve više kompanija koje postaju deo zelenog ekosistema, kao društvo postajemo svesni značaja racionalne upotrebe resursa, upotrebe resursa iz sopstvenih izvora, smanjenja emisije CO₂, kao i upravljanja otpadom i ulaganja u održivost. ESG standardi – ekološki, socijalni i upravljački aspekti – postaju smernice prema kojima se oblikuju strategije biznisa današnjice. Kao banka u razvoju, svesni smo naše uloge u pružanju podrške zelenoj tranziciji privrede kroz finansiranje istih, pokazujući i ličnim primerom dobru praksu. ALTA banka i članice ALTA Grupe u zgradili centralne na Novom Beogradu deo potreba za električnom energijom podmiruju iz sopstvenih izvora. U decembru prošle godine, u pogon su pušteni solarni paneli koji proizvode deo ukupnih potreba ovog objekta.

Sponzorali smo više od 20 sportskih udruženja i klubova, a izdvojio bih svakako KK Crvena Zvezda, FK Vojvodina, kao i mlade nade automobilskog sporta. Podržavamo odlično

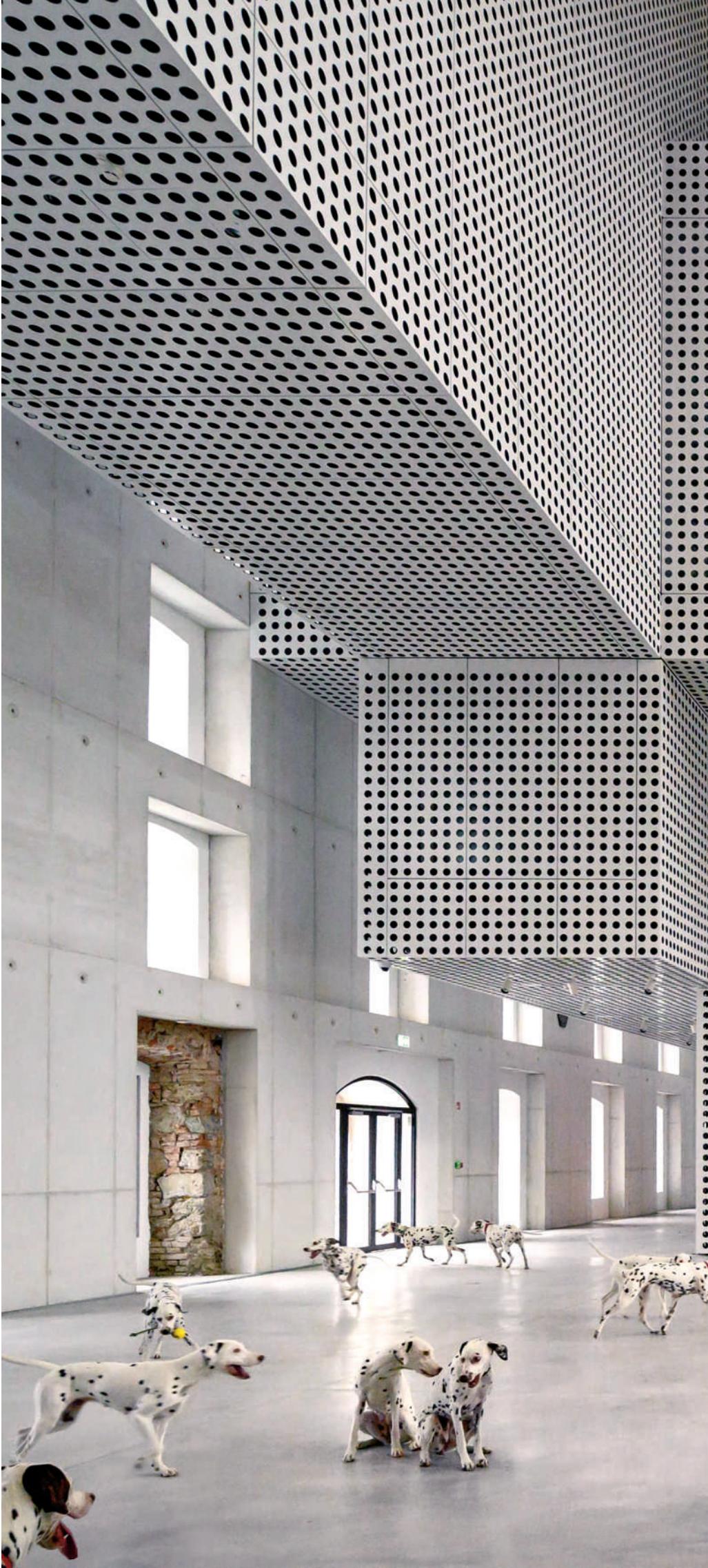
prihvaćen regionalni projekat Sportskih igara mladih i mlade veslače u Sloveniji. Sponzori smo i kulturnih dešavanja i ustanova.

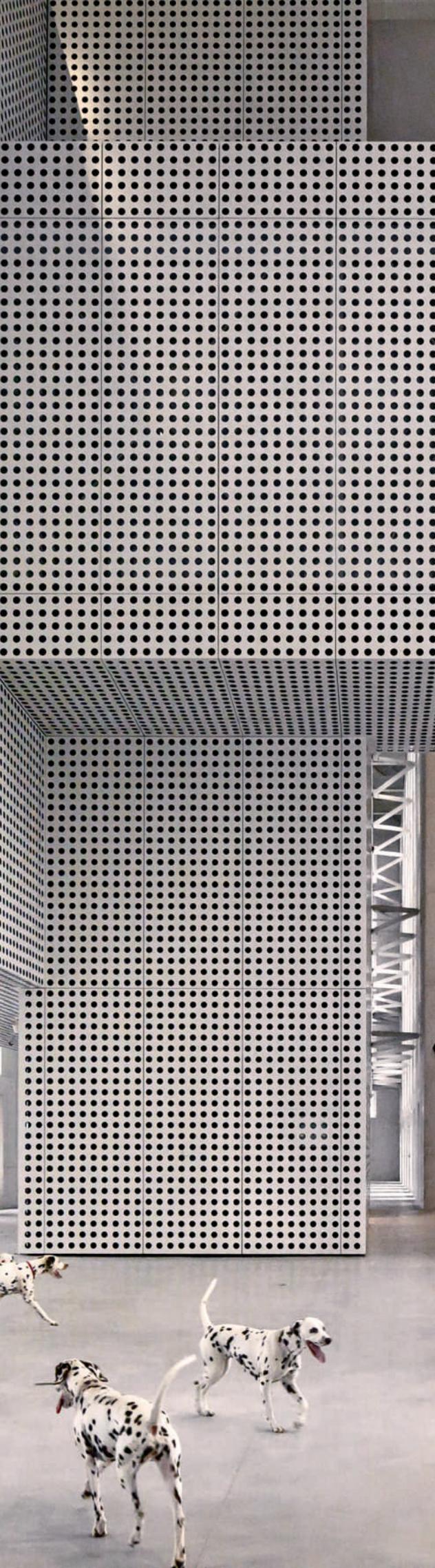
Vidim to kao naš doprinos i vraćanje zajednicama u kojima poslujemo, zajednički ullažemo u bolju budućnost generacija koje dolaze.

» Piše: VESNA MILEK

Sedim na vrhu Nebotičnika, Ljubljanske ikone, koji je delo arhitekta Vladimira Šubica, i gledam u grad ispod sebe. Ova kafana sa najlepšim pogledom nekada je bila magnet za boeme i umetnike, među kojima je i pesnik Gregor Strniša, koji je napisao poetski tekst za Orion, jednu od najlepših slovenačkih pesama: „Za hiljadu godina, kada nas više ne bude... biće opet kao večeras.“ Stih koji se čuva generacijama i nosi sa sobom svojevrsnu melanholiјu o prolaznosti vremena, ali i svedočanstvo o stvaralačkoj snazi koja prolazi kroz vreme. Kada razmišljam o kreativnosti, mislim na tajanstvenu vezu između umetnika i muze, na kojoj se zasniva istorija umetnosti. Nije slučajno što na glavnom trgu našeg grada ne стоји vojvodova, već statua pesnika Fransa Prešerna, koji gleda u prozor kuće svoje muze, Primikove Julije. Uvek su me intrigirali oni prostori u gradovima koji su delovali kao magnet za različite stvaraoca kroz različite slojeve vremena. Svako jutro šetam Rimskom cestom, koja je poslednjih godina postala moj kraj. Tu je bar Žmauc, koji je devedesetih godina okupljaо kreativce i umetnike, a sada ga zauzimaju najmlađe generacije; malo dalje je niz brodova koji vrve životom, puni studenata, umetnika, studenata i profesora sa obližnjeg Filozofskog fakulteta i Pozorišne akademije. Zanimljivo, ovaj deo se nalazi na mestu nekadašnjeg rimskog foruma. Tako sedimo u kafićima koji su na mestu nekadašnjih rimskih svetilišta grada Emone i razgovaramo o savremenom svetu. Sve je isprepleteno. Kao da se istorija ponavlja u nekoj spirali, slični događaji, slični likovi u različitim kostimima, u različitim vremenima, različitim prostorima.

Dok hodam Rimskom cestom, pored gostonice „Mrak“, uvek zavirim u izlog tajanstvene juvelirske radnje Kristofa Štajdla Porente, kog je ljubav dovela u Sloveniju. Kada uđete u njegovu radionicu „Zlatno runo“, osećate se kao da ste zaista ušli u drugo vreme: tu su skulpture, prstenje, amajlje ili

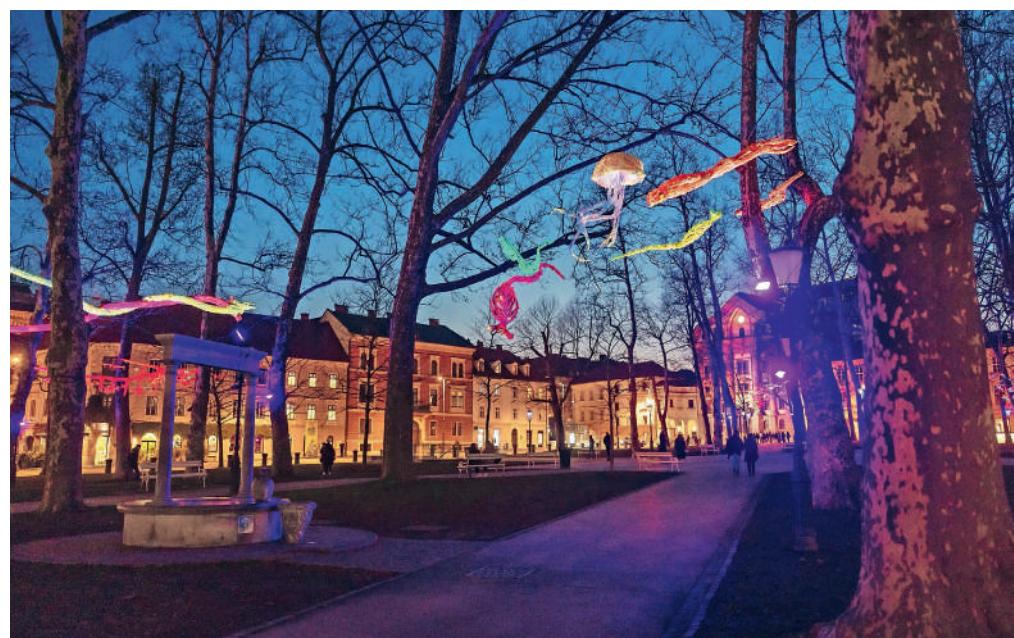
U Galeriji Cukrarna, bivšoj fabričkoj šećera kojoj su arhitekte (Marko Studen, Boris Matić i Jernej Šipoš) dali novo ruho, ali i zadržali njenu dušu, priče o prošlosti žive zajedno s onim savremenim.

Foto: Miran Kambič

KREATIVNA LJUBLJANA

NEMIRNA UMETNIČKA DUŠA VOLJENOOG GRADA

Uvek su me fascinirali oni prostori u gradovima koji su kroz različite slojeve vremena delovali kao magnet na razne stvaraoce, umetnike, muzičare, pisce.

U okviru LUV festa u Ljubljani podržavaju se mladi umetnici. Na fotografiji je umetničko delo Mateja Bizovičara. Foto Marko Delbello Ocepek

Mnogi turisti koji dođu u grad s namerom da dožive nešto posebno prijavljuju se u kulinarsku laboratoriju i peku pitu od estragona, karakterističnu za Ljubljano

Arkade na Plečnikovoj pijaci Foto: Dunja Wedam

Modna dizajnerka i kostimografinja Jelena Proković iz Beograda u Centru Rog razvija kolekciju održive odeće koja raste zajedno s nama Foto: Voranc Vogel

crkveni putiri, a svi oni pričaju priče, mitološke o Jasonu i Argonautima, koji su plovili rekom Ljubljanicom, o rimskim vremenima ili vremenima viteza Svetog Grala.

LJUBLJANA KAKVU JE ZAMISLIO PLEČNIK

Razmišljam, možda da krenem u šetnju Trnovom. Tu je trnovska crkva, „mesto nesrećnog imena“, gde je Prešern – po uzoru na Petrarkovu Lauru ili Dantovu Beatrice – prvi primetio Primikovu Juliju, a iz jednog jedinog pogleda začaranog pesnika radio se sonetni venac. Sedamdeset i dve godine posle pesnikove smrti, arhitekta Jože Plečnik se doselio u Trnovo iz Praga; odatle je svaki dan išao da poseti sestru u centru Ljubljane, razmišljajući o arhitekturi, prostoru i urbanističkom planiranju. Kao da je osmislio savršenu rutu koja ga je vodila od kućnog praga preko njegovog Trnovskog mosta, pa Vegovom, pored Križanki i Nuka, do ljubljanskog Kongresnog trga. I pošto je želeo da uživa u lepim stvarima na svom putovanju, stvorio ih je, bukvalno. Plečnikova kuća je sada polazna tačka za šetnje Plečnikovom Ljubljano.

Nije ni čudo što Blaž Peršin, direktor Muzeja i galerija grada Ljubljane, kaže da je Plečnik kulturni arhitekta Ljubljane, a Plečnikova kuća u Trnovu svojevrsna laboratorija čitavog njegovog arhitektonskog univerzuma.

Križanke, pijaca sa Plečnikovim arkadama i Tromostovlje... svaki od ovih arhitektonskih dragulja zahtevao bi svoju priču. A pošto morate nešto da izaberete, nastavljam put pored Križanki, dole ka reci Križevačkom ulicom, koju ozivljava Mini teatar i duhove naših pesnika koji su tu živeli. Šetam nasipom Ljubljance, prelazim Prešernov trg i šetam kaldrmom Trubarjeve ulice.

KIŠOBANDŽIJA, KIŠOBRAN KAO AMAJLIJA

Preko puta Reformator bara, još jednog mesta okupljanja ljubljanskih kreativaca i boema, nalazi se mala radionica koju možete lako da propustite ako ne obraćate pažnju. Kišobrandžika Marija Lah radi svoj posao već 33 godine. Pozdravlja me iza pulta, kratke srebrne kose i nestasnog osmeха.

U ovom neobičnom prostoru ima na stotine kišobrana, elegantnih, skupih, kao i veoma malih, sklopivih, tačkastih, crnih, duginih boja. Svaki priča priču o vlasniku, o poljupcima na

aprilskoj kiši, o putovanjima.

Marija je počela da se bavi popravkom kišobrana zbog oca, a sadaj je to postala njen strast, njen posao, njen život.

Zagledam se u fotografiju mog oca, majstora Mateja Barbalija, koji je ovde započeo zanat 1966. godine, „u to vreme bio je peti kišobranar u Ljubljani“. Sada se u Sloveniji, osim nje, ovim bavi samo još Tomaž Jenko u Kranju, a onda „do Beograda nema nijednog“, kako kaže. Od kada je francuski TikToker objavio priču o njenoj radionici za popravku kišobrana, francuski turisti joj redovno dolaze na vrata.

Ima dosta mušterija koje se vežu za svoj kišobran, iako on nema novčanu vrednost, ali ima sentimentalnu, kaže. Pominje gospodina koji joj je doneo stari kišobran na popravku, ponudila mu je drugi, noviji, ali ne: on je insistirao da želi svoj jer je sa njim proputovao pola sveta.

Kišobran kao amajlija, kao modni dodatak, kao nemi svedok života. Prelazim prstima preko raznih kišobrana koji vise na jednom

Marija Lah. Jedina ljubljanska kišobrandžjika koja nastavlja očev zanat i bavi se ovim zanimanjem već tri decenije. To, kaže, nije njen posao, to je njena strast.

Foto: Igor Mali

Ljubljanski zlator Kristof Štajdl Porenta. Kad uđete u njegovu radionicu Zlatno runo, čini se kao da ste zaista ušli u neko drugo vreme

Foto: Vogel Voranc

zidu malog butika u radionici. Svi su stari preko pola veka, kaže Marija, a što su stariji, to su zanimljiviji. Ovaj je napravljen pre 70 godina, kaže dok otvara kišobran sa izrezbarenom drvenom drškom i uzorkom koji podseća na japanske suncobrane.

Za Mariju stvari nisu mrtve, one imaju svoj život, karakter, koji uglavnom preuzimaju od svojih vlasnika. Dok je još kao devojčica pomagala ocu i jedan od kišobrana im je baš smetao, otac ju je pogledao i rekao: samo mi reci kakva je mušterija koja ga je donela. Oprashtam se od nje, bogatija za onaj stari kišobran sa drvenom drškom, i razmišljam o tome ko je pre sedam decenija šetao pod njim, šta je sve sa njim doživeo i kakve Ljubljane se seća ovaj kišobran.

PUTOVANJE KROZ KREATIVNI GRAD

Šta da radimo sa prstima i dlanovima, koji su se navikli na skrolovanje po ekranima. Da li je to nostalgija za vremenom kada su umetnici stvarali skulpture svojim rukama – ili priprema za vreme kada će veštine rada sa rukama ponovo biti poželjnije, možda i neophodne? Nekadašnja fabrika bicikala „Rog“, koja je proizvodila retro i nostalgične poni bicikle na koje svako iz naše generacije ima bar jednu posebnu uspomenu, postala je kreativna fabrika, mesto stvaralaštva i ozivljavanja rukotvorina, gde se u devet radionica moderni dizajneri i majstori tradicionalnih zanata, kuvari i zlatari, arhitekte i stolari, od prepodneva do večeri druže.

Svoje putovanje kroz „Rog“, koji ima

devet radionica, ateljee, rezidencijalne sobe, biblioteku, bašte, počinjem u kafeu „Specijalka“, koji ima verovatno jednu od najlepših terasa u gradu, sa pogledom na spor Ljubljanicu i Petkovškovo Nabrežje, koje je zahvaljujući ovom arhitektonskom podvigu postalo življe. Kafić je prepun, teško je naći slobodan sto. Sedim za jednim od stolova napolju na terasi, februarsko sunce je slabo, ali reku Ljubljanicu ispod nas pretvara u srebrnastu, svetlucavu reku. Mnogi turisti koji dolu u grad s namerom da dožive nešto posebno prijavljuju se na radionicu koja uključuje obilazak kuće sa vodičem, odlaze u kulinaršku laboratoriju i peku pitu od estragona, karakterističnu za Ljubljani, ili u tekstilnu laboratoriju da bi odštampali sopstvenu majicu tehnikom sito štampe.

PONOVO ŠETAM KROZ RADIONICE, KAO DA HODAM KROZ RAZLIČITE SVETOVE, OVOGA PUTA MODERNE, SVE DOK NE UDEM U STUDIO ZA DIZAJN NAKITA JUVELIRIJ, KOJI JE ISTOVREMENO I RADIONICA I MALOPRODAJNA GALERIJA

KOŽA OD ANANASA, JAKNA KOJA RASTE S TOBOM

Zanima me studio Matee Benedeti, koja je više od decenije vizacionar u oblasti održive luksuzne mode bez okrutnosti prema životinjama. Njene inovativne kreacije su dobitne međunarodno priznanje, njena odeća i modni dodaci, kaiševi su napravljeni od tekstila, drveta, masline, otpadaka ananasa i jabuka. Ne samo da je obukla golmana Jana Oblaka ili majku muzičarke Bili Ajliš, Megi Mej Berd, već su njene kreacije privukle pažnju stranih modnih časopisa, kao i modnih kritičara Suzi Menkes i Livije Fert.

Nešto dalje je studio u kome kolekciju odeće koja se prilagođava telu razvija i istražuje dizajnerka Jelena Proković iz Beograda, koja već 25 godina živi i stvara u Sloveniji.

Važi za jednu od najinovativnijih modnih kreatorki, voli pozorište, a dizajnirala je više od stotinu pozorišnih kostima. zajedno sa sestrom Svetlanom vlasnicom je brenda JSP, a njihova kolekcija je proglašena za najbolju na prošloj Ljubljanskoj nedelji mode. Sada, na vešalicama, možemo videti unikatne komade, kapute, haljine, pantalone i jakne s podesivim kopčanjem, dizajnirane da traju dugo i bukvalno rastu sa svojim vlasnikom.

Ponovo šetam kroz radionice kao da hodam kroz različite svetove, ovoga puta moderne, sve dok ne uđem u Studio za dizajn nakita Juvelirij, koji je istovremeno i radionica i maloprodajna galerija. Ovde možete posmatrati kako nastaje neobičan nakit koji su dizajnirali Sanda Vidmar i Kristina Drnovšek i majstor zlator Peter

Već 180 godina
s ljubavlju prema nakitu

Golden Loop

ZLATARNA CELJE

1844

Dragolič, koji se na pet godina preselio na Tasmaniju i specijalizovao se za poznavanje i sećenje dragog kamenja. Voli da istražuje nove materijale, nove metale, novo kamenje – govori mi imena dragog kamenja na paleti, njihove posebnosti i odakle dolaze, kao da me upoznaje sa starim poznanicima.

Posmatram Kristinu kako sedi za stolom za izradu nakita, ispod prstiju joj izviru zadivljujući oblici, prvesci i minđuše sa motivima vretenca ili pčele, prsten sa simbolikom sunca i meseca, dok mi Sanda pokazuje svoj nakit, posebne minđuše koje vise na uhu, kao mašna sa lančićem, prsten koji prikazuje orlovu glavu i kljun... mene zanimaju priče, ona kaže. Zanima me nakit koji priča priču.

PRIČA O LJUBAVI

Priča je jedan od elemenata kreativnosti, sve je priča. Kada čujemo priču, nešto se dešava u nama, pokreće nas, možda toliko da sami poželimo da kreiramo novu. Na drugoj strani Ljubljance, naspram Centra Rog, nalazi se posebna kuća, galerija „Cukrarna“ (Šećerana), koja nosi hiljade priča, uključujući i priče naših pesnika koji su tu našli utočište.

„Cukrarna“, umetnički centar i galerija, ove godine biće domaćin velike izložbe o jednoj od najuzbudljivijih umetničkih priča, priči o dvoje umetnika, srpskoj multimedijalnoj umetnici i pionirki bodi arta Marini Abramović i njenom bivšem partneru, nemačkom umetniku Franku Uveju Lajzipenu, poznatom pod umetničkim imenom Ulaj, koji je poslednjih osam godina života živeo i stvarao u Ljubljani.

Izložba Art Vital, koja će biti otvorena 30. novembra 2025, na njihov rodendan, fokusiraće se na period od 1976. do 1988, kada su stvorili neka od ključnih dela i performansa koji su ušli u istoriju savremene umetnosti. Ovo će ujedno biti i prva izložba na kojoj će njihovi radovi biti prikazani zajedno, kaže Alenka Gregorić, umetnički direktor „Cukrarene“.

Umetnički centar "Cukrana" ove godine biće domaćin velike izložbe o jednoj od najuzbudljivijih umetničkih priča, priči o dvoje umetnika, srpskoj multimedijalnoj umetnici i pionirki bodi arta Marini Abramović i njenom bivšem partneru, nemačkom umetniku Ulaju

Foto: Fondacija Ulaj

„Ne volim da stvaram u ateljeima“, kaže Marina Abramović dok nam donose kapućino u kafiću. „Moje ideje potiču iz života. Vatra, voda, drveće, oblaci, krv, telo.“ Njeno prisustvo je moćno, hipnotičko. Govori iznenadjuće brzo, bez daha, kao da kroz nju neprestano struji mlaz životne sile. Posle ozbiljnih komplikacija od plućne embolije, postala je nova Marina, okrenuta više životu, ljubavi, a ne smrti. Raduje se izložbi u Ljubljani

Vizionarka u oblasti održive luksuzne mode, Matea Benedeti

Foto: Barbara Reya

jer dobro zna, kako kaže, da je kreativnost uvek isprepletena ljubavlju i strašću.

Njihov prvi susret sa Ulajem podseća na kultne susrete umetničkih parova u istoriji umetnosti, kao što su Dalí i Gala ili Dora Mar i Picasso. Ulaj je bio jedini koji je prišao i obrisao njene rane nakon jednog od njenih najradikalnijih nastupa. Bio je neobično stvorenje, pola lica našminkano kao žena, pola kao muškarac, seća se. Odmah su osetili jedno drugo, shvatili da su rođeni istog dana, 30. novembra, i „deset dana nisu izašli ni iz stana ni iz kreveta“. Zatim su napisali umetnički manifest, seli u stari Citroen kombi i započeli svoje nomadsko putovanje po Evropi. „Bio je to zaista moćan i intenzivan period“, priseća se ona. „Bilo je to vreme kada smo bili samo nas dvoje, bez kompromisa, bilo je teško i naporno jer nikada nismo imali novca, ali smo istrajali... A to što smo mi imali, imalo je tako malo ljudi. Neverovatnu posvećenost umetnosti, i jedno drugom.“

Ne mogu da izbacim iz glave fotografiju njihovog nastupa pod nazivom Rest Enerđi, na kojoj je ona držala luk, a Ulaj tetiv sa streloštem uperenom u njeno srce. Samo gubitak ravnoteže - i strela bi poletela pravo u nju. Moć ljubavi protiv umetnosti, pitam.

- To su bila najduža četiri minuta i dvadeset sekundi u mom životu - kaže Marina.

- To nije bio blef. Strela je bila uperena u moje srce, ako bi Ulaj izgubio ravnotežu, ako bi se i pomerio, uletela bi u mene. Sve se zasnilovalo na poverenju koje smo imali jedno u drugo. Verovala sam mu. I preživila sam - rekla je.

Kada su se rastali, bilo je kao da je neko umro, napisao je Ulaj u knjizi o njihovom poslednjem nastupu na Kineskom zidu.

- Da, kraj je bio veoma dramatičan - smeška se Marina. Njene zelene oči zure kroz jedan od trista šezdeset i šest prozora Fabrike šećera.

„Ljudi obično ne završavaju svoju ljubav hodajući kilometrima i kilometrima po Kini, Mongoliji, pustinji Gobi, zar ne?“

Ne, ne baš. A sada je došlo vreme za oproštaj i vreme da se još jednom progovori o ovom turbulentnom periodu u kome su prošli „kroz pakao i raj“. Njihovim nastupima, fotografijama, snimcima i pismima, koji će biti uključeni u izložbu, koja je svojevrsni dnevnik neobične ljubavi koja je ostavila trag u istoriji umetnosti.

MOJ NAČIN. UŽIVANJE U POGLEDU.

U Sloveniji je svaki dan u godini ispunjen živopisnim dešavanjima! Leti oduševljavaju ulične manifestacije, zimi adventski i praznični sajmovi, kao i dočeci Nove godine na otvorenom. U proleće su tu karnevalske svečanosti, a u jesen brojni događaji poput Martinovanja, praznika kada se mošt pretvara u vino. Čak 100 slovenačkih gradova i trgova ima zaštićeno istorijsko jezgro. Istraži istorijske gradove koji, sa svojim pričama, zanimljivim lokalnim tradicijama, gastronomijom, doživljajima i radionicama, pružaju odličan razlog za posetu Sloveniji.

#ifeelsLOVEnia
#myway

"SLOVENSKE ŽELEZNICE" KAO VODEĆI PREVOZNIK I KREATOR ZELENIH STANDARDA

SŽ-Tovorni promet, deo grupe "Slovenske železnice", ostaje najveći železnički prevoznik robe u Sloveniji i jedan od vodećih prevoznika u regionu. Njihovo prisustvo u Srbiji, gde posluju još od 2003. godine, dokaz je dugoročne posvećenosti regionu.

X. KORIDOR JE STRATEŠKA VEZA ZA BUDUĆNOST

"Slovenske železnice" svoju posvećenost tržištima u regionu potvrđuju delovanjem na srpskom tržištu. Prisutni su već od 2003. godine, kada je uspostavljeno predstavništvo. Godine 2015. SŽ-Tovorni promet je u Beogradu osnovao čerku kompaniju SI Cargo Logistics. Jedan od glavnih strateških ciljeva kompanije je jačanje prisustva na tržištima duž X. koridora, koji povezuje zemlje bivše Jugoslavije. Ovaj koridor predstavlja najkraću prirodnu vezu između Srednje i Jugoistočne Evrope, čime otvara vrata većim tokovima robe, naročito između Italije, Nemačke i Srbije.

SI CARGO LOGISTICS JE PROŠLE GODINE PREVEZLA REKORDNIH 1,5 MILIONA TONA ROBE

Prošle godine u teretnom saobraćaju slovenačkim železnicama prevezeno je skoro 18 miliona tona robe. Najveći deo čine kontejneri, zatim rude, poljoprivredni proizvodi, nafta i derivati, te ugalj. SI Cargo Logistics, čerkva kompanija u Beogradu, je u istoj godini prevezla rekordnih 1,5

miliona tona robe kroz Sloveniju - najviše u poslednjih deset godina.

MODERNIZACIJA VOZNOG PARKA

Pored velikih investicija u vozni park za putnički saobraćaj, modernizacija voznog parka se odvija i u teretnom saobraćaju. Postupci za nabavku novih 30 višesistemskih električnih lokomotiva za teretni saobraćaj su već započeti, a planirana je i temeljna obnova 12 dizel lokomotiva i modernizacija teretnih vagona.

OTKUP ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ 100% OBNOVLJIVIH IZVORA

"Slovenske železnice" od prošle godine naručuju električnu energiju za vožnju putničkih i teretnih električnih vozova iz 100% obnovljivih izvora energije. U putničkom saobraćaju slovenačkih železnica procenjuje se da su prošle godine smanjili karbonski otisak za oko 50% u odnosu na prethodnu godinu, dok je u teretnom saobraćaju smanjen za oko 83% prema tržišnoj metodi izračunavanja emisija.

U 2024. godini, u teretnom saobraćaju slovenačkim železnicama prevezeno je skoro 18 miliona tona robe. Najveći deo tereta čine kontejneri, zatim rude, poljoprivredni proizvodi, nafta i derivati, te ugalj.

Marcio Mihaljević

Zagreb Classic (levo), Muzej iluzija (gore)

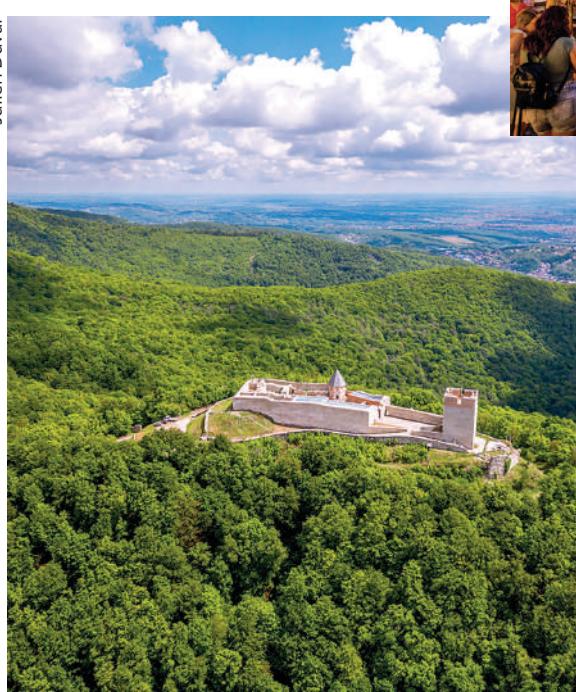
ZAGREB IDEALNA CITY BREAK DESTINACIJA

Dvorišta, manifestacija na
Gornjem gradu

Julien Duval

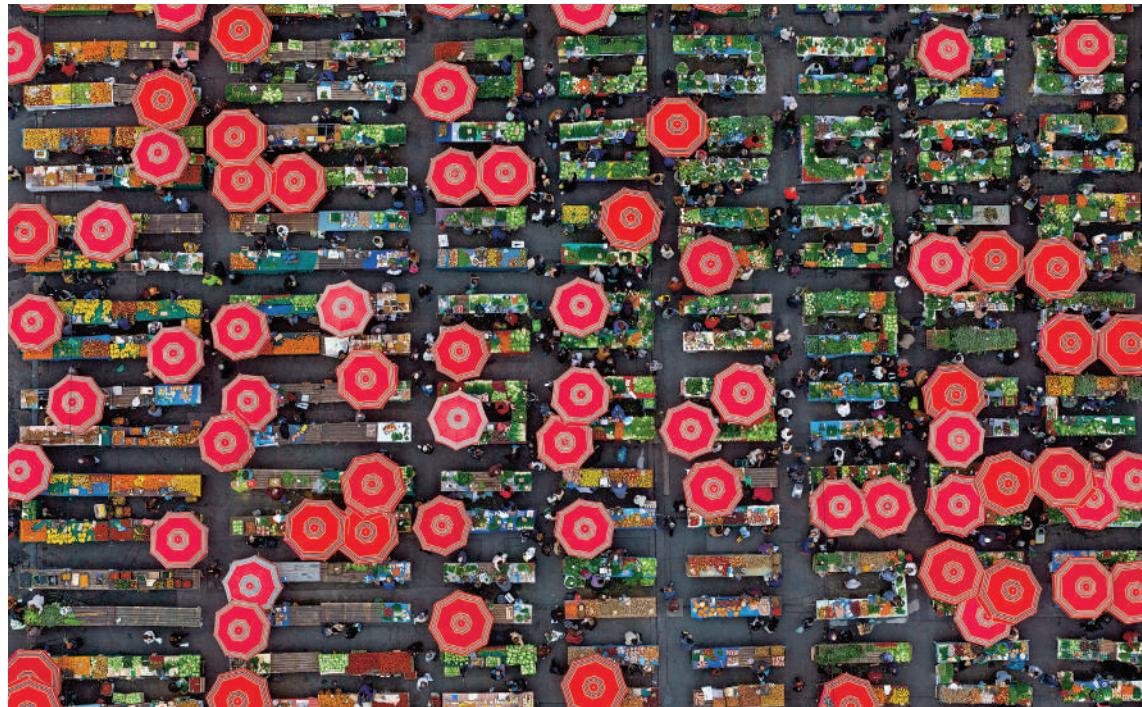
Srednjovekovna tvrđava
Medvedgrad

Julien Duval

Grad bogate kulturne
baštine, koji nudi širok
spektar muzeja za
posjetioce različitih
interesovanja i ukusa i
koji će ove godine
posetiti velika imena
svetske muzičke scene

Grad koji spaja kulturu i zabavu, sport i gastronomiju, upečatljivu arhitekturu i gostoljubive domaćine. Grad za opuštanje, ali i aktivan odmor. Jednom rečju - Zagreb. Svake godine grad podno Medvednice, kao idealna "city break" destinacija, privlači turiste iz celog sveta, a rado mu se vraćaju i domaći gosti kako bi otkrili još poneki skriveni kutak. Zagreb živi cele godine kroz brojne manifestacije. Proleće donosi Festival svetla Zagreb, čiji spoj umetnosti, dizajna, spektakla, zabave i arhitekture nas ove godine očekuje od 19. do 23. marta. Najpoznatiji ulični festival "Cest is d'Best" održava se još od 1997. godine, a zagrebačke trgrove i ulice pretvara u pozornice s kojih na stotine veselih izvodača uveseljavaju prolaznike. Od 2016. se održava i "Zagreb Classic" - letnji "open air", koji među umetnicima i ljubiteljima muzike uživa kulturni status jer vrhunski svetski i hrvatski muzičari na Trgu kralja Tomislava izvode najbolje klasičke. Vredno je istaći i "Dvorišta", urbani i kul događaj s dušom u skrivenim dvorištima starogradskih vila Gornjeg grada, kao i Međunarodnu smotru folklora Zagreb. Leto u Zagrebu svakako će obeležiti i brojni festivali i koncerti na otvorenom. Na obali jezera Jarun svake se godine održava "INmusic", najveći hrvatski muzički festival na otvorenom, koji je tokom 16 godina ugostio brojna velika imena svetske muzičke scene kao što su Arctic

Pijaca Dolac u neposrednoj blizini Trga bana Jelačića

Davor Rostuhar

Monkeys, Jamiroquai, The Prodigy, New Order, Nick Cave and the Bad Seeds, The Black Keys, Pixies, MGMT, Foals, Iggy and the Stooges, Franz Ferdinand, Morrissey, Arcade Fire, Sonic Youth, Kraftwerk, Moby, Serj Tankian, Cypress Hill, Grinderman, Flaming Lips, Massive Attack, Alice in Chains, LCD Soundsystem, Morcheeba, Lily Allen i mnoge druge. LMF festival osvojio je brojne ljubitelje elektronske muzike iz Hrvatske, Leto u MSU niz je kulturnih i umjetničkih događaja, a ljubitelji klasične muzike mogu da uživaju u Večerima na Griču. Grad će ove godine posetiti i velika imena svetske muzičke scene: Faithless, Gojira i Queens of the Stone Age na prelepoj otvorenoj pozornici na Šalati.

Do kraja godine posetoci će moći da uživaju i u brojnim sportskim i kulturnim događajima poput Hanžekovićevog memorijala, međunarodnog atletskog mitinga, Evropskog prvenstva u reliju (ERC), poznatog Zagrebačkog maratona itd.

Od kulturnih dogadaja Zagreb nudi PIF - međunarodni festival pozorišta lutaka, Zagreb Film Festival na kojem se predstavlja najbolje od nedavne nezavisne međunarodne i domaće filmske produkcije, brojna gostovanja poznatih džez umetnika, kao i veliki solo koncert Till Lindemann, frontmena grupe Rammstein, u Areni Zagreb.

Zima je u znaku Adventa Zagreb, višestrukog nagradivanog događaja, zbog koga grad postaje čarobno mesto osvetljeno hiljadama lampica. Grad je velika zimska pozornica s brojnim događajima, a vazduh miriše na fritule, kuvano vino i začine.

Kao grad bogate kulturne baštine, Zagreb nudi širok spektar muzeja koji zadovoljavaju različita interesovanja i ukuse. U samom središtu, na Zrinjevcu, nalazi se Arheološki muzej koji od 1864. godine svedoči o praistorijskim vremenima, a njegova egipatska zbirka jedina je te vrste u jugoistočnoj Evropi. Etnografski muzej oduševljava fundusom od oko 80.000 predmeta etnografske baštine Hrvatske, dok Hrvatski državni arhiv čuva pisanu baštinu. Tu su još i nedavno obnovljeni Hrvatski prirodoslovni muzej, Muzej grada Zagreba, Muzej savremene umetnosti i brojne druge specijalizovane postave poput one u Lovačkom muzeju. Osim klasičnih, glavni hrvatski grad može se pohvaliti i autentičnim zbirkama. Dok će Muzej prekinutih veza podsetiti na to što sve može da ostane nakon slomljenih srca, Muzej iluzija odvešće vas na putovanje kroz svet optičkih iluzija, a Muzej čokolade otkriće istoriju i proizvodnju popularne poslastice. Tu su još Muzej nedovršene umetnosti, Muzej zaboravljenih priča, Cravaticum boutique muzej kravate, Kuća karikature Oto Reisinger i brojni drugi.

Iako je Zagreb prepun mirnih oaza poput parkova, šumica i staza za šetnju, Medvednica, popularno zvana Sljeme, po najvišem vrhu na 1033 metara nadmorske visine, omiljeno je izletište svih generacija. Uz prirodne i očuvane šume, mnoge planinarske staze, zimi i one skijaške, kao i prekrasne lokacije za piknik, prirodna atrakcija je i pećina Veternica, udaljena tek devet kilometara od glavnog gradskog trga. Medvednica skriva i hodnike nekadašnjeg

rudnika srebra - Rudnika Zrinski. Zelenih oaza ima i u gradu, a najveća među njima je Maksimir, u kome se nalazi i zoološki vrt. Vešti spoj park-šume i parka oblikovanog u engleskom pejzažnom stilu i dalje je mnogim Zagrepčanima omiljeno mesto za šetnju, vežbanje ili romantični susret s pogledom na pet slikovitih jezera. Leti su posebno primamljiva zagrebačka jezera Jarun i Bundek, omiljena mesta za rekreaciju ili piknike. Zagrepčani i Zagrepčanke mogu s ponosom reći da je njihov grad u samom vrhu evropskih gradova po zelenim površinama. Naime, rezultati EEA (European Environment Agency) pokazuju da je Zagreb sa 74 posto drugi glavni grad u Evropi po procentu zelene infrastrukture u granicama grada. Stoga u Zagrebu, u samom centru grada, možete uživati u šetnjama po Zelenoj (Lenuzzijevu) potkovici koju čini niz trgova i parkova, park-šuma Tuškanac, te parkovima poput Cmroka ili Ribnjaka.

Bogata gastronomска ponuda čini Zagreb još popularnijom destinacijom. Pijace su vekovima popularna mesta okupljanja i nabavke lokalnih i kvalitetnih namirnica, a Zagrepčani i danas rado obilaze svoje omiljene štandove i kumice, kako vole da zovu prodavačice na pijacama. Najveća i najpoznatija pijaca je Dolac, u neposrednoj blizini Trga bana Jelačića, na koju dolaze namirnice iz svih delova Hrvatske.

Gastronomска scena Zagreba poslednjih nekoliko godina doživljava procvat, kombinujući bogatu tradiciju s modernim kulinarskim trendovima.

Grad nudi širok spektar restorana, od tradicionalnih gostionica s autentičnim zagrebačkim jelima do vrhunskih "fine dining" lokalna s nagradivanim kuvarima.

Posebno se ističe rastući broj restorana s Michelinovim zvezdicama i preporukama, što potvrđuje kvalitet i kreativnost zagrebačkih kuvara. Zagrebačke pijace osiguravaju svežinu lokalnih namirnica, dok se u modernim bistroima i street food konceptima sve više naglašava sezonalnost i održivost.

Zagreb je i središte za ljubitelje specialty kafe, craft piva i prirodnih vina, a gastronomski festivali i događaji dodatno obogaćuju ponudu i privlače gurmance iz celog sveta.

Raznolikost smeštajne ponude u Zagrebu zadovoljiće različite ukuse i potrebe - od heritage i luksuznih hotela te boutique smeštaja s vrhunskom uslugom do modernih hostela i udobnog privatnog smeštaja, pružajući gostima autentičan doživljaj grada. U poslednjim godinama sve su popularniji dizajnerski hoteli i tematski smeštaji koji pružaju autentično iskustvo boravka, a povećana je i ponuda ekološki osvešćenih objekata. Bez obzira na budžet ili preferencije, Zagreb osigurava ugodan i kvalitetan boravak, bilo da se radi o poslovnim i ljudima, porodicama ili turistima u potrazi za jedinstvenim doživljajima.

JEDINSTVENA ISKUSTVA U SLOVENIJI

Kajakaška avantura u pećini Pece

FOTO: Tomo Jeseničnik

N

eki ljudi samo žele odmor, ali vaše želje su veće. Želite iskustva koja biste ocenili

sa pet zvezdica. Želite autentičnost. U Sloveniji već nekoliko godina temeljno razvijamo butik individualna iskustva, Jedinstvena iskustva Slovenije, koja se zasnivaju na poštovanju održivosti i iskustvima za pojedinka. Slovenija je destinacija za autentična i butik iskustva, dizajnirana i za manje grupe i za pojedince. Očekujte dobre priče, neobična iskustva i odličnu gastronomiju. Slovenci, koje odlikuju gostoprимstvo i znanje jezika, gostima nude stil života sličan njihovom - u kontaktu sa prirodom, uz poštovanje lokalnog i osećaj održivosti.

Kulinarski vremeplov

FOTO: Blaž Žnidarič

CENTAR GRADA SAMO ZA VAS

Kako započeti dan u prestonici? Vidimo se na pijaci! Priuštite sebi butik doručak na Plečnikovoj pijaci ili prepustite Maestru Plečniku da vas povede na putovanje kroz njegovo stvaralaštvo. Možete se prepustiti Kulinarskom vremeplovu ili oslobođiti svoju kreativnost u Radionicama rukotvorina. Ne propustite avanturu u rudarskim okнима u Velenju.

Podzemlje Velenje vam nudi gastronomsku avanturu 160 m pod zemljom, ili možete istražiti Tajne potopljenih sela ili Let do Kožare Evrope. U Mariboru posetite Rock'n'Roll ukuse, a u Gornjoj Radgoni budite Netaknuti svetlošću i probajte prvo penušavo vino na svetu proizvedeno u potpunom mraku. Završite dan na Stazi piva i slobode ili istraživanjem Sedam veličanstvenih.

Zvuči kao praznici

FOTO: Uroš Abram

INSPIRIŠUĆE SELO

Priuštite sebi San na seniku. Budite zadivljeni podrumima na Putu najlepših vinskih priča. Fino, zrelo meso se odlično slaže sa vinom, pa izaberite Upoznajte meso i probajte i saznajte više o priči Od bundeve do ulja. U dobrom društvu možete Prelomiti belokrajišku pogaču sa prijateljima. Kada vas iznenade stari običaji na drugom kraju Slovenije, kažete sebi: Zvuči kao praznici! U planinama možete odabratи Sušenje ovčetine iznad Češke koče ili Oseti Veliku planinu, a uz more možete na Radionicu mediteranskog kuvanja sa Irenom Fondom ili provesti Nezaboravan dan u ribljoj bašti Fonda.

Vintidž gurmanska tura

FOTO: Mitja Kobal, Karata Film

Veslanje sa olimpijcima

FOTO: Mitja Kobal, Karata Film

U KONTAKTU S PRIRODOM

Krenite stazama krupnih zveri u kočevskim šumama i uz pratnju vodiča upoznajte Medveda u njegovom staništu. Da biste otkrili život tri reke, odlučite se za trodnevni ribolovni izazov Pecnje i letenje trio i uživajte u mušičarenju i letovima helikoptera. Doživite Dolinu Divlje Soče kroz objektiv u foto lov u postanite Ugljar na dan u srcu Slovenije. Provozajte se starinskim automobilima kroz maslinike i doživite kako je biti proizvođač ulja u Istri na Vintidž gurmanskoj turi. U šetnji prirodom možete se prepustiti Melodiji šume ili saznati sve o gljivama na turi Dr.Fungi: "Idemo po pečurke!" i ujedno pronaći svoj unutrašnji mir.

ISKUSNI VAM OTKIVAJU TAJNE

Da li ste spremni za dozu adrenalina? Možete početi sa Adrenalinskim spustom planinskim biciklom Crna rupa. Podite sa speleolozima. Pratite Staze prvih istraživača pećine u skrivene delove Postojanske jame, gde ćete upoznati čovečiju ribicu i naučiti o životu kraškog podzemlja ili istražite Tajne sobe hotela Jama. U pratnji vodiča veslajte kroz tunele 700 metara ispod površine zemlje na Kajakaškoj avanturi u pećini Pece ili na Veslanju sa olimpijcima na Bledskom jezeru.

*Iskustva ocenjuje i preporučuje Slovenačka turistička zajednica.
Više informacija na: www.slovenia.info/edinstvena-dozivetja-slovenije*

SVETOZAR RASPOPOVIĆ POPE

Na terasi hotela stoji divovski ruševac.
Ne samo da je ta ptica posebnost okolnih krajeva,
Pope se prepoznao i u njegovom odnosu prema ljubavi. Kad se divlji petao zaljubi, zaboravi na sve oko sebe.

Foto Blaž Samec

CARINIK KOJI JE POMERIO GRANICE SLOVENAČKE GASTRONOMIJE

» Piše: KARINA CUNDER REŠČIĆ

» Foto: BLAŽ SAMEC IN MILOŠ HORVAT / CHALET SOFIJA

Slikovita priča o tome kako je Svetozar Raspopović Pope, po krvi Crnogorac, po rođenju Vojvodanin, postao jedan od najpoznatijih slovenačkih gostioničara – i hotelijer. Rođen u ravnici severne Srbije, sada živi u planinskoj vili u slovenačkim Alpima. Veliki kontrasti koje skriva njegova ličnost tu tek počinju

SvetozaR Raspopović (74) je svojevremeno izračunao da je tokom decenija njegovog života pored njega prošlo preko milion ljudi, možda dva ili čak tri. Kada se pre pola veka preselio iz rodne Srbije u Sloveniju, prvo je radio kao carinik na italijanskoj granici. Pravi jastreb za švercere. Zaposleni godine nekoliko puta zaredom. Verovatno zato ljudi nisu voleli da prolaze pored njega u prvom delu njegove karijere. Postao je ugostitelj krajem 80-ih. Ljudi su tada iskreno uživali u njegovom društvu. Postao je jedan od onih koji su svojim pogledima na hranu i vino oblikovali slovenačku gastronomiju kakvu danas pozajemo, i to mu se mora priznati. Napredan učitelj za ta vremena. Jedna od najzanimljivijih ličnosti ove industrije u Sloveniji, a zbog svojih korena i šire, na prostoru od Triglava do Vardara, da ne budemo sitničavi.

DUTOVLJE-LJUBLJANA-SREDNJI VRH

„Chalet Sofija“ je trenutno najekskluzivniji mali hotel u Sloveniji, bar što se tiče cene. Pošto je visoko u litici iznad Gozd Martuljeka, većina onih koji se spuštaju u Kranjsku Goru ne zna šta se krije gore na Srednjem Vru: veličanstven pogled na jedan od najpoznatijih alpskih vidika u Sloveniji, grupu Špik na drugoj strani doline. Otkako je Raspopović pre pet godina na aukciji od Grada Ljubljane kupio manje-više izolovanu zgradu nekadašnjeg

omladinskog doma i obnovio je, selo je postalo poznato po dizajnerskom hotelu. Slično je, pre skoro četiri decenije, na kulinarsku mapu stavio Dutovlje na Krasu, gde je otvorio i dugo vodio restoran „As“, poznat pre svega po ribi, paštetama i vinu. Nije komplikovano, ali napravljeno od najkvalitetnijih sastojaka. Kod njega su hrili ljubitelji kvalitetne hrane. Kasnije se preselio u Ljubljano, u centar. I tu je uspeo. Restoran, centralno lociran, nalazi se u blizini važnih gradskih i državnih institucija (čitaj: mušterija), a većina ljudi je bila zadovoljna Popetovom balkanskom direktnošću i blagom autoritarnošću - ponekad grubom, ali ljudskom. Bio je svedok mnogih stvari i služio važne goste – na primer, Bila Klintonu i Vladimira Putina. Ljubljanski As“ postao je i mesto okupljanja lokalne ekonomske i političke elite, a porodični biznis, koji je još radio na Krasu, u novom veku se proširio na hamburgere i picerije. U isto vreme kada i je njegov otac završavao svoj hotel, sin Sebastijan je dovršio butik hotel, koji pristaje uz staru gostionicu u centru grada, i on je taj koji sada, kada se Pope povukao u brda, vodi sve što je vezano za „As“. „Moji gosti, koji su zaista odredili moj način života, ostarili su. Sama Ljubljana mi se više nije činila istom. Sve češće sam bio sam sa novom generacijom koja me nije razumela – a ja nisam razumeo njih. Ne govorimo istim jezikom. Mlade interesuju Mišlenove zvezde, mene ne. Umorio sam se od toga, već 50 godina učim ljudi o hrani na način na

"MOJ ŽIVOTNI MOTO JE DA POKUŠAM DA NAUČIM NEŠTO OD SVAKOG ČOVEKA KOG SRETNEM, A IAKO NAKON TRI ČETVRTINE Veka MOJE TELO TRAŽI VIŠE MIRA, NE MOGU DA ŽIVIM BEZ AMPLITUDA KOJE MI DONOŠE GOSTI, SVAKI SA SVOJOM KULTUROM"

koji ja mislim da je ispravno. Ne mogu da se raspravljam sa dvadesetogodišnjacima oko vina. Sanjam da se povučem elegantno, ne da se potpuno osamim, jer volim ljudi. Moj životni moto je da naučim nešto od svake osobe koju sretnem, i iako je posle tri četvrt veka mom telu potrebno više mira, ne mogu da živim bez amplituda koje mi donose gosti, svaki sa svojom kulturom. Princ Dubaja je došao. Parkirao je u garaži, čudno se gledamo, a ja se pitam o čemu da pričam s njim: 38 godina, 38 hotela, tata mu kupuje novi za svaki rodendan. Posle tri dana, kada je odlazio, obojica smo imali suze u očima", kaže Pope. „Hteo sam da nekako definišem ko će mi biti gosti, i mislim da sam uspeo: malo cenom, udobnošću, asketizmom, jer nas je ovde samo dvoje – i par komšija.“

CRNOGORSKI GENI

U pravu je u vezi sa osamljeniču lokacije. Put do Srednjeg Vrha je uzak i nesigurnom vozaču neugodan. Odjednom čovek počinje da shvata zašto ovaj omladinski dom nije bio korišćen. Nezamisliv je dovesti autobus sa decom gore. Na krivinama je u hladnim jutrima asfalt malo zaleden, na jednom delu put je urezan kao tunel u čvrstu stenu, na drugom se provlači kroz usku klisuru. Duboke boje i čist vazduh. Put do Raspovovića nije lak. Ali kada otvorи vrata, iskustvo je zanimljivo u svim dimenzijama. Jer ovo nije priča o hotelu: stalno se otvaraju novi, a pre ili kasnije će jedan nadmašiti ovaj. Nešto drugo tu čini razliku: koliko god da je hotel, to je novi dom našeg sagovornika. Ulagana vrata vode pravo u dnevnu sobu sa kuhinjom i trpezarijom, koja je privatnija od hotelske sobe. Pope i njegova Aleksandra su jedini domaćini na raspolaganju gostima za pripremu doručka i večere.

Ovde, na skoro hiljadu metara nadmorske visine, Pope je sve mirniji i srećniji, čini se, u filozofskom zenitu. Iako i dalje ima volje da radi 16 sati dnevno, sada ima vremena da sve više razmišlja o sebi, odakle dolazi, šta ga je oblikovalo, šta mu je u životu uspelo, šta nije. Čak se tu i tamo produhovljuje.

„Kad god sam nešto gradio, birao sam brdo

da bih bio viši od drugih. Verovatno zbog crnogorskih gena, koje sam nasledio od oca. Isti geni su me čitavog života terali da stalno želim da budem prvi u svemu. Šta mi preostaje ako sam rođen 1. januara 1951., a 'ras' u prezimenu je na ruskom – jedan".

„Odakle dolazi moja suština, pitate me? Detinjstvo sam proveo na velikom imanju u Crvenki u Vojvodini. Mnogo svinja, konja sa kojima smo orali. Nekoliko stotina pilića. Kada smo kao klinci igrali fudbal, nije bilo dobro kad padneš: svako veče sam nalazio govno u ušima. Scena koja mi najviše ostaje urezana u sećanje je slika majke koja pravi sir, škripavac. Kad sam joj se približio, ona ga je stisnula u šaci i ponudila mi ga, kao što čini svaka majka sa svojim detetom. Čak i sada, visoko u nosu, osećam miris, ukus, lagantu kiselost sira, slatkoču i toplinu trenutka. Mislim da me je ova scena oblikovala u osobu kakva jesam“, kaže Pope. S godinama sve više dolazi do izražaja meka srž njegove ličnosti, nasleđena od majke. Otac je, pak, bio vojnik i ceo život se trudio da koliko-toliko grubo oblikuje sina i učini ga makar mašinskim inženjerom. Pope je čak i upisao fakultet mira radi, završio ga iako je bilo jasno da potiskuje ono što je želeo: da bude umetnik.

Kao dete je grebao katran omekšan suncem, između greda ugrađenih u kanal Dunav-Tisa-Dunav i oblikovao čovečuljke. To je bila gotovo jedina njegova umetnička praksa koja nije izazivala sukobe. Kod kuće su bili veoma nezadovoljni kada je počeo da crta gole žene iz časopisa „Start“! Najmanje su bili zadovoljni kada je jednom pobegao od kuće i sklonio se u umetničku koloniju u Petrovaradinskoj tvrđavi u Novom Sadu. Omamljen aromom terpentina, okolinom i ljudima, potpuno je zaboravio gde je, ko je i koji je dan – sve dok ga policija nije pronašla i ubacila u autobus ka kući uz zloslutno obećanje očevih vaspitnih mera. Otac ga je jurio po imanju, zaustavila ga je ograda preko koje je Pope mogao da se popne, ali on ne, a Pope je uspeo da se sakrije na bezbedno u žbunje malina. „Nikada mi se nije dopadala njegova grubost, a dugo sam ga doživljavao kao inferiorniji deo naše porodice. Njegove metode su bile oštре, nemilosrdne

i orientisane na strogu disciplinu, i nikada nisam razumeo šta želi od mene. Moje vrednosti potiču od moje majke.“ Njegov otac je imao vinski podrum, još jedno mesto koje je imalo kobni uticaj na Popetovu budućnost. Zaljubio se u sumornu atmosferu, miris opne grožđa, fermentaciju, drvo, mrak u koji je probijala samo uska traka svetlosti sa vrata koja je kao dečak ostavljao odškrinuta. Ako ga danas pitate koje su njegove tri najveće ljubavi i pokretačka snaga, Pope će reći ljubav prema ženama, hrani i vinu. Objasnili smo dva. Otkako je postao ugostitelj, najpoznatiji je po tome što je uvek imao manufakturu. Bio je svestan jedinstvenosti toga kad te neko služi „svojom rukom“. Postojalo je čak i verovanje da je hrana u „Asu“ bila bolja kada je Pope tam, iako nije on kuvaо. Mamina škola. I naravno: proslavio se time što je 50 godina imao vinograd i učestvovao u važnim slovenačkim vinskim pričama, sakupljao nagrade, putovao u Gruziju sa legendarnim Joškom Gravnerom i kupovao kvevre. Dok je još radio na carini, jedva je čekao da zapleni sto hiljada maraka dnevno, jer se nadoao da je to ta „otkupnina“

Meštani su Popea naučili da je planinski lanac oko Srednjeg Vrha i svojevrsni indikator vremena: kad se vrhovi čine blizu, i sledeći dan će biti lep.

Foto Miloš Horvat / Chalet Sofija

Umetnik izlazi na površinu

Foto Blaž Samec

SVETOZAR RASPOPOVIĆ SMATRA DA BI MOŽDA BILO DOBRO DA ZAPIŠE NEKE OD SVOJIH ŽIVOTNIH PRIČA, DA SASTAVI SVOJEVRSNU BIOGRAFIJU. OVO BI ČAK MOGAO DA BUDE I ROMAN: DVE ČETVRTINE VEGA ŽIVOTA I PROSTORA KOJI NIJE LAKO RAZUMETI, JER JE U NJEMU POVEZANO TOLIKO KONTRASTA

posle koje će moći da ode kući i da radi u vinogradu, ponekad tako silovito da je jednom izgubio deo prsta.

NAPOLEON SA ITALIJANSKE GRANICE

Njegov otac je bio relativno uspešan u vaspitanju po tome što Svetozaru Raspopoviću vojni šinjel i oružje nikada nisu bili nepoznati, a kad je izbio rat u Jugoslaviji

on ih se zauvek sa gađenjem odrekao. Kao mladić u Srbiji, relativno nesrećno je radio u velikoj fabričkoj sa šest hiljada zaposlenih, dok nije čuo da na Horgošu traže carinika. Odmah se prijavio, odmah je primljen, i ko zna gde bi danas bio da tada nije upoznao buduću suprugu Milenu sa Krasa na radnoj akciji. Žene. Najvažnije. Pope je došao u Sloveniju pre 50 godina, zaljubljen i slep za

sve ostalo, uveren da je sve ovo Jugoslavija i da neće biti problema. Ali nije dobro počeo, možda je bio malo previše upadljiv, i u selu su ga je dugo čudno gledali. Kaže i da je svoj uzor pronašao u Napoleonu i na isti način paradiroa sa rukom uvučenom u kaput. Za razliku od vojskovode, on je sa šeširom bio visok preko dva metra i zastrašivao je švercere na graničnim prelazima sa Italijom. Nagnuo bi se ka autu, a gospoda na suvozačevom sedištu bi uplašeno posegla ka srcu – a on joj je naredio da isprazni marke iz grudnjakaka. Bio je, ukratko, psihološki pronicljiv – što je odlika dobrog ugostitelja. Kao carinik, stekao je mnoga znanja, a shvatio je da Italijani, koji su mu kasnije bili glavni gosti na Krasu, ne vole sarmu. Upoznao je vojnike koji su patrolirali granicom, pokazao im šta su vrganji, a oni su mu ih brali – u zamenu za nekoliko pornografskih časopisa zaplenjenih na carini. Napustio je posao 1988. predosećajući

**Kad god sam nešto gradio, birao sam brdo
da bih bio viši od drugih. Verovatno zbog
crnogorskih gena koje sam nasledio od oca. Isti
geni su me čitavog života terali da stalno želim
da budem prvi u svemu, iskrenje Pope**

kolaps sistema i okačio prve velike ribe u dvorište obnovljene kuće u Dutovlju – koje su postale zaštitni znak gostionice – jer je poznavao sve dobre pecaroše.

Kada je napustio Kras i prodao sve da bi finansirao renoviranje hotela, meštanima je počeo ozbiljno da nedostaje i dodelili su mu plaketu „Srećko Kosovel“ za 2024, za neizbrisiv trag u ugostiteljstvu i očuvanju kulturnog nasleđa Krasa, na koju je veoma ponosan. Pokazuje i sliku koju su mu novopečene komšije sa Srednjeg Vrha poklonile za rođendan: prikaz seoske crkve,

koju je Pope obnovio svojim novcem i u čije je dvorište zasadio hortenzije, delom i zbog toga što je njegova Aleksandra, sa kojom planira da ostari, izuzetno religiozna. Smatra da bi možda bilo dobro da zapiše neke od svojih životnih priča. Ovo bi čak mogao da bude i roman: tri četvrtine veka života i prostora koji nije lako razumeti, jer je u njemu povezano toliko kontrasta. Zbirka ljudi koji su u ušli u život carinika, ugostitelja, hotelijera, ostavljajući svako svoj trag, ma koliko mali. Bilans jednog veka u kome je postigao mnogo – ali još nema pravog mira

da se konačno posveti jednoj stvari koju do sada nije mogao: skulpturi.

Pošto je hotel izgradio i posvetio ženama – nazvan Sofija po majci, a namenjen partnerki, sa kojom deli put poslednjih 20 godina – to bi bila i priča o ljubavi.

„Najsrećniji sam kada se probudim i vidim Aleksandru i našeg psa pored sebe. Spavaju mirno i znam da mi ne treba ništa više od toga“.

Dok nastavlja da razmišlja o svom životu, možda za potrebe biografije, Pope će verovatno shvatiti da je ceo život opsednut rukama: seća se katrana iza noktiju, seća se majčine ruke koja je oblikovala sir i ruka rudara kojima je gledao kroz prste na carini kada bi video njihove žuljevite dlanove. Svoje ruke, uvučene u vojnički kaput, i u vinogradu izgubljenog dela kažiprstva. Ruke Mona Lize u Luvr, koje je pogledao toliko puta da zna sve nabore, jer umetnost je njegova strast.

Postoji i prostor u Chalet Sofija gde je Svetozar Raspopović rešio da ostvari ono što još nije uspeo: počeo je da vaja. Tamo je sto, glina, tamo je Aleksandra, koja ga tera da jede, jer on zaboravi na sebe po 20 sati dok vaja. „Dovoljite mi da vam pokažem svoje prve proizvode“, kaže, pomalo tehnički, Pope pokazujući prema prozorskoj dasci u kuhinji. I tamo stoje - glinene ruke.

Vlasnik napominje da je hotel koji ima samo pet soba neka vrsta ludosti. No, istina je da su velike kao prosečan dvosobni stan. Foto Miloš Horvat/
Chalet Sofija

O'PLANT®

NOVI

OBILJNO DOBRI OKUSI

ODUŠEVI SE OBILJEM VOĆA I ŽITARICA!

A1 HRVATSKA

INOVACIJE I ULAGANJA U SLUŽBI NAJVIŠEG NIVOA KORISNIČKOG ISKUSTVA

Jedan od glavnih fokusa ostaje doprinos smanjenju digitalnog jaza između ruralnih i urbanih područja, odnosno obezbeđivanje ravnopravnog pristupa naprednim digitalnim uslugama.

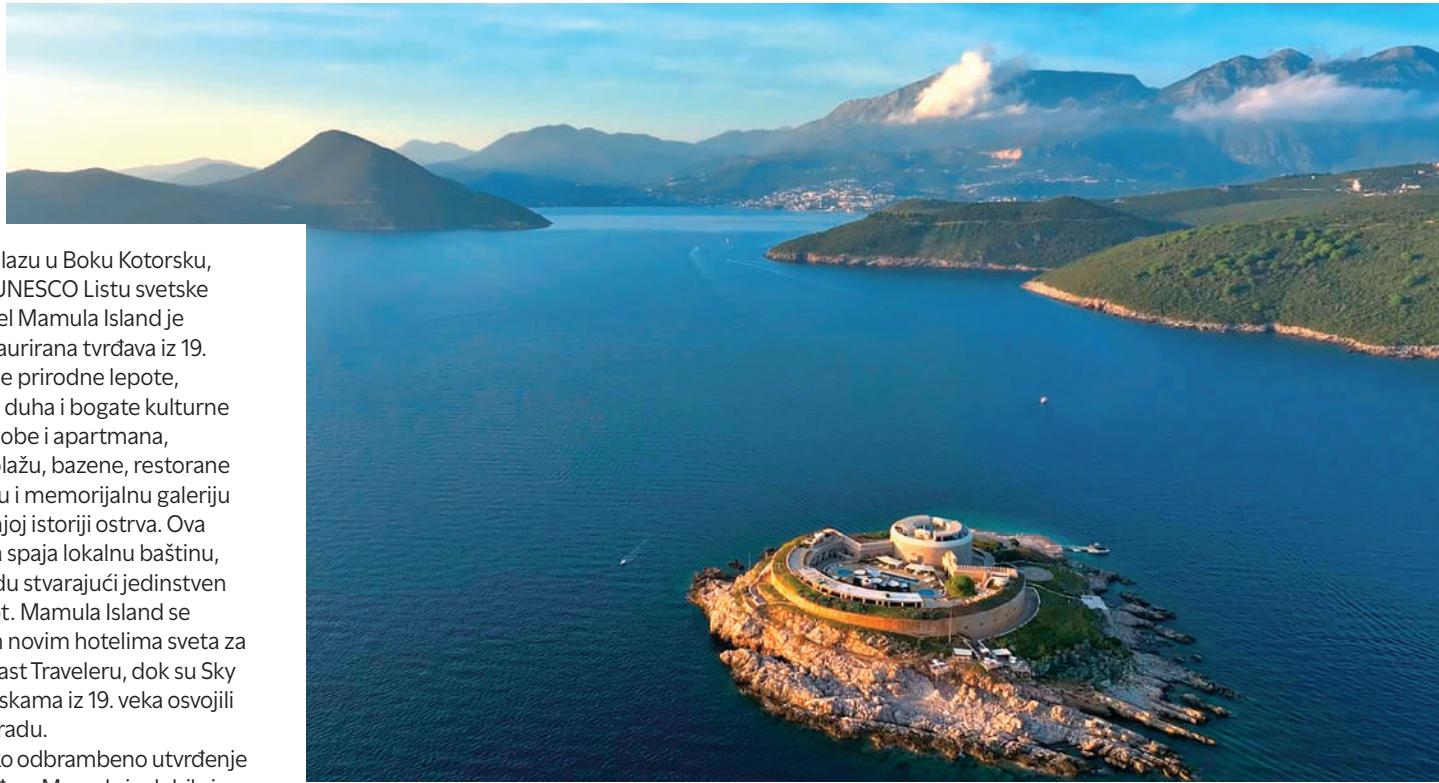
Temelj poslovanja kompanije A1 Hrvatska oduvek su bile inovacije koje menjaju industriju i korisnicima omogućuju vrhunsku uslugu. Zato već više od 25 godina, uz neprekidna ulaganja u modernizaciju infrastrukture i implementaciju novih tehnologija, A1 Hrvatska konstantno teži ka što većoj pouzdanoći mreže i unapređenju korisničkog iskustva. Da se insistiranje na izvrsnosti isplati, pokazala je najnovija nezavisna analiza firme nPerf, koja je potvrdila da je A1 Hrvatska vodeći pružalac internet usluga u Hrvatskoj za 2024. godinu. Ostvarivši najbolji ukupni rezultat na nPerf testiranju, analiza je istakla A1 kao vodećeg teleoperatora u fiksnom segmentu sa brzinom preuzimanja podataka od 142 Mbps i brzinom slanja podataka od 67 Mbps, odnosno teleoperatora sa najbržim internetom u Hrvatskoj.

70 POSTO DOMAĆINSTAVA NA GIGABITNOJ MREŽI

Znajući kako je uvek teže ostati na vrhu nego se na njega popeti, pogotovo u vrlo izazovnom telekomunikacionom sektoru, kompanija i u 2025. godini nastavlja sa ambicioznim investicionim ciklusima u gigabitnu fiksnu mrežu te u modernizaciju mobilne infrastrukture. Cilj je da se 70 posto domaćinstava u Hrvatskoj priključi na fiksnu gigabitnu mrežu visokih kapaciteta, dok naša 5G mreža već pokriva 98 posto teritorije Hrvatske. Ova ulaganja obezbediće stabilniju povezanost i brži internet, ključne za privatne i poslovne korisnike. Jedan od glavnih fokusa za A1 ostaje doprinos smanjenju digitalnog jaza između ruralnih i urbanih područja, odnosno obezbeđivanje ravnopravnog pristupa naprednim digitalnim uslugama. Korak ka ostvarenju tog cilja A1 Hrvatska je napravila obezbeđivši optičku infrastrukturu za više od 45.000 korisnika u Ivanić-Gradu, Kaštelima i Solinu, a ove godine će omogućiti isto za više od 25.000 korisnika u Županji i Šibensko-kninskoj županiji.

Cilj je priključiti 70 posto domaćinstava u Hrvatskoj na fiksnu gigabitnu mrežu visokih kapaciteta.

Mark Anthony Fox

Smešten na ulazu u Boku Kotorsku, upisanu na UNESCO Listu svetske baštine, hotel Mamula Island je pažljivo restaurirana tvrđava iz 19. veka izuzetne prirodne lepote, autentičnog duha i bogate kulturne baštine. Poseduje 32 sobe i apartmana, holistički spa centar, plažu, bazene, restorane i barove, kao i istorijsku i memorijalnu galeriju posvećenu 170-godišnjoj istoriji ostrva. Ova autentična destinacija spaja lokalnu baštinu, gostoprimstvo i prirodu stvarajući jedinstven kosmopolitski koncept. Mamula Island se našao među najboljim novim hotelima sveta za 2024. prema Condé Nast Traveleru, dok su Sky suite apartmani sa freskama iz 19. veka osvojili prestižnu AHEAD nagradu.

Izgrađena kao strateško odbrambeno utvrđenje sredinom 19. veka, Tvrđava Mamula je dobila ime po austrogarskom generalu Lazaru Mamuli, koji je igrao ključnu ulogu u njenoj gradnji. Danas, Mamula Island pažljivo restaurirana u svom originalnom sjaju, stoji kao zaštićeni kulturni i istorijski spomenik ponovo simbolizujući čuvanja zaliva. Poštujući uspomene na prošlost i otvarajući vrata budućnosti. U hotelu postoje dve različite kolekcije soba i apartmana: Heritage, sa sмеštajnim kapacitetima unutar autentičnih istorijskih zidina tvrđave, i New builds kolekcija, koja daje savremenu eleganciju tvrđavi, sa sobama koje krase prozori od poda do plafona, privatne terase i besprekognitni pogledi na Jadransko more. U srcu ostrva i tvrđave je Pool Deck all day restoran i bar, smešten pored tri bazena, gde možete uživati u sanjivim jutrima do spektakularnih zalazaka sunca. Na južnoj strani je Sun Deck restoran s pogledom na Jadran, idealan za popodnevno opuštanje uz letnje salate, carpaccio i koktele, dok zvuci talasa prate ritmove Baleara.

Nakon zalaska sunca, uživajte u intimnoj atmosferi Pinea mixology bara, gde vas očekuju jedinstveni kokteli prilagođeni vašem ukusu – obavezno recite da smo vas mi poslali. Na uređenoj plaži hotela gosti uživaju u

MAMULA ISLAND VAŠ SVET IZVAN SVAKODNEVICE

Ova autentična destinacija spaja lokalnu baštinu, gostoprimstvo i prirodu stvarajući jedinstven kosmopolitski koncept

prirodi ostrva i provesti dan u jednoj od uvala s pogledom na zaliv i Herceg Novi. Smešten u prizemlju glavne kule tvrđave, Mamula Island SPA nudi gostima finsku i biljnu saunu, parno kupatilo, slanu sobu (haloterapija)... Tu su i sobe za opuštanje i tretmane, kao i prostorije za jogu, pilates i druge aktivnosti. Kulturni programi igraju važnu ulogu u ponudi ostrva, sa umetničkim rezdencijama i večerima opere u saradnji sa renomiranim muzičkim festivalom Operosa.

Do ostrva Mamula se može doći brodskim transferima s određenih mesta u Boki Kotorskoj ili privatnim helikopterskim transferom s najbližih aerodroma Dubrovnik (DBV) ili Tivat (TIV). Privatni brodski transferi takođe se mogu organizovati direktno iz Tivta po zahtevu. Svi restorani kao i SPA su dostupni ne samo gostima hotela, već i svim zainteresovanim posetiocima. Za više informacija posetite www.mamulaisland.com ili pišite na reservations@mamulaisland.com

U srcu ostrva i tvrđave je Pool Deck all day restoran i bar, smešten pored tri bazena, gde možete uživati u sanjivim jutrima do spektakularnih zalazaka sunca

Rebeca Hope

Gorda je monosortna rakija od šljive čačanska rodna, koja ne sme da se bere već se ručno trijažira u voćnjacima

B

rend Gorda nastao je iz ogromne tuge i ljubavi, bez plana, strategije i promišljanja i iz divne porodične priče izrastao u ime koje spaja ljude. O tome šta je budućnost srpske šljivovice, o ideji

i cilju da, kada kažete Srbija, pomislite na rakiju od voća, govori Tijana Škorić, CEO kompanije "Gorda".

Gorda je nastala bez plana, umišljaja, strategije. Nastala je iz ogromne tuge i ljubavi, priča nam Tijana Škorić, idejni tvorac Gorde. A Gorda nije rakija - ona je emocija. I, ko zna, možda baš zato kroz te opojne buke uspeva da dotakne svakoga ko je proba i ko ume da oseti – dušu.

A KAKO JE SVE KRENULO...

- Moj otac Veljko Škorić, rođen u Lici, oženio se sa mojom mamom Svetlanom Milovanović, koja je rođena u srcu Šumadije (mesto Velereč, Gornji Milanovac), a čiji su se preci pre dva veka doselili iz Crne Gore. Moj otac je na mestu gde je sada destilerija kupio novu zemlju, zasadio voćnjake i proširio porodično imanje. Videćete da na poleđini etikete piše "Sa imanja Milovanović – Škorić". Tatine šljive ugledale su svetlost dana devedesetih, a dedine mnogo ranije. Pred svoju smrt, moj otac, bankar Veljko Škorić, potpisao je poslednjim potpisom etiketu ispod samog čepa flaše. Redizajnirana etiketa sada ima njegov potpis na svom prednjem delu. Izabrao je ceo vizuelni identitet, tada samo šljivovice. U poslednjim danima njegovog života Gorda je dobila ime, tehnologa sa kojim i danas radimo, kao i svoj autentičan buke. Za mene, Gorda nije rakija. Gorda je bila prva žena u našem rodoslovu o kojoj je ostao pisani trag. Gorda je moj koren.

GORDAJE BREND I EMOCIJA KOJA SPAJA LJUDE

U proteklih desetak godina mala i kvalitetna proizvodnja voćnih rakija je u Srbiji doživila ekspanziju. Gorda se pojavila među prvim rakijama i to kao potpuno drugačija jer nije aperitivnog već dižestivnog ukusa

U porodičnom timu Gorde su Tijana i Miloš Škorić. Miloš je više okrenut prodajnom i razvojnom delu u smislu novih proizvoda i tržišta, a Tijana ukupnoj strategiji, marketingu i držanju discipline

Srpsku šljivovici Unesko je zaštitio kao deo svetske kulturne baštine. Tako je i priznata njena autentičnost na mapi sveta

Srpsku šljivovici je Unesko stavio na mapu sveta i zaštitio je kao deo svetske kulturne baštine. Tako je i priznata njena autentičnost, čime je proizvođačima dat vetar u leđa da pokušaju da je i u kvalitativnom smislu postave kao fantastično piće, u rangu, na primer, vrhunskih konjaka.

GORDA SPAJA LJUDE

- Srpska šljivovica je utkana u sve pore istorije naše zemlje i ja volim da kažem da Gorda spaja ljude, kao što vi činite ovim tekstom – kaže Tijana.

Srpska šljivovica treba da doživi apsolutni rebrending i to se intenzivno dešava u protekloj dekadi. Tijana kaže da je njihov posao da pokažu regionu, pa i šire - lepotu, lepezu, punoču i kvalitet destilata koji se sada zaista proizvode na drugačiji način.

U proteklih desetak godina mala i kvalitetna proizvodnja voćnih rakija je u Srbiji doživela ekspanziju i diferencijaciju. Gorda se pojavila među prvim rakijama.

- Pomoglo nam je to što je bila potpuno drugačija, nije aperitivnog ukusa već dižestivnog. Više podseća na konjak nego na rakiju. U tom delu jesmo bili pioniri, to je bilo inovativno i van tržišnih očekivanja u samom početku – objašnjava Tijana.

Ključ dobre voćne rakije je vrhunski plod, savršen tehnološki proces i sjajan Masterblender. Mnogo se debatuje o ceni voćnih rakija, a ključ je u edukaciji tržišta

Jako važan deo procesa je potkupljanje voća, na čemu radi i do 150 sezonskih radnika. Gorda je monosortna rakija, koja se pravi od sorte šljive čačanska rodna, koja ne sme da se bere već se ručno trijažira u voćnjacima kako bi zadovoljila tehnološki zadate standarde. Destilat se odlaže na starjenje u hrastovu burad, koja joj vremenom daju tu konjačko-svilenkastu notu.

NAŠA REČ DA ĆE GORDA BITI I SVETSKI BREND

Ključ dobre voćne rakije je vrhunski plod, savršen tehnološki proces i sjajan Masterblender. Mnogo se debatuje o ceni voćnih rakija, a ključ je u edukaciji tržišta da i dedina rakija može da stane rame uz rame sa vrhunskim alkoholnim pićima. Zanatska proizvodnja malih destilerija u Srbiji ima neverovatan portfolio rakija koje zaslužuju svoju poziciju u svetu.

- Tradicija koju mi želimo da izgradimo jeste da, kada kažete Srbija, pomislite na rakiju od voća - kaže Tijana. Gorda se proizvodi u destileriji u mestu Velereč, o čijem imenu postoje dve legende.

Zanatska proizvodnja malih destilerija u Srbiji ima portfolio rakija koje zaslužuju svoju poziciju u svetu

Prva je da su se baš na mestu gde je sada destilerija susretale dve reke. Druga kazuje da se ljudi iz ovog mesta uvek drže svoje date reči, Velike reči. Naša velika reč je da će Gorda biti i svetski brend.

U porodičnom timu Gorde, pored Tijane radi i njen brat Miloš Škorić, direktor i osnivač. Prirodno se nameće pitanje za šta je ko zadužen i zaslužan.

- Miloš i ja se preplićemo. Trudimo se da budemo kao jedno, u smislu naših kolega ali i poslovnih procesa. Mali smo tim i raspodelujemo se u odnosu na to "gde gori". Kad bih baš razdvojila, rekla bih da je on više okrenut prodajnom delu, ali i razvojnom, u smislu novih proizvoda i novih tržišta. Ja sam više okrenuta ukupnoj strategiji, marketingu i držanju discipline.

Ipak sam ja starija sestra i hvala mom bratu što me trpi - kaže Tijana i za kraj ostavlja najdirljiviju, ali i najvažniju poruku.

- Odgovorna sam prema novim generacijama koje nam u porodici stasavaju, da očuvam, nadogradim i izaberem sledećeg ili sledeću da nastavi našu priču o Gordi...

Gorda

„GORDA JE LJUBAV,
PORODICA I PRIJATELJSTVO.
VRATILA NAS JE KORENIMA
I POKAZALA PUT U BUDUĆNOST“

Džumur.

UVAC

VELIČANSTVENI LET BELOGLAVOG SUPA NAD PRIZORIMA KOJI ZADIVLJUJU SVET

» Piše: ANDRIANA RANKOVIĆ

U središtu zapadne Srbije, između Ponikava i zlatarskih planina, prostire se jedno od najlepših prirodnih čuda Balkana - Specijalni rezervat prirode Uvac. Ovaj rezervat je pravi dragulj prirode, poznat po svojim spektakularnim meandrima, bogatom biodiverzitetu i prelepim pejzažima, ali i kao dom veličanstvenog beloglavog supa.

Kanjon reke Uvac, sa svojim serpentinama koje su nastajale hiljadama godina usled erozije, prizor je koji oduševljava i najzahtevnijeg ljubitelja prirode

Foto: Snežana Krstić

P

utovanje ka Specijalnom rezervatu Uvac je kao ulazak u mistični svet u kome se priroda prikazuje u svom najlepšem obliku.

Vozili smo se uskim, vijugavim putevima kroz zapadnu Srbiju, između Ponikava i zlatarskih planina, te konačno stigli na destinaciju koja se prostire na površini od 7.443 hektara između gradova Sjenica i Nova Varoš.

Prvi korak na tlu rezervata oduzeo nam je dah. Kanjon reke Uvac, sa svojim serpentinama koje su nastajale hiljadama godina usled erozije, bio je prizor koji oduševljava i najzahtevnijeg ljubitelja prirode. Hodali smo uskim stazama, slušajući šum reke koja se probijala kroz bele krečnjačke stene, zapanjeni lepotom koja se prostirala pred nama.

BELOGLAVI SUPOVI

Na vrhu jedne od litica dočekao nas je prizor vredan milione - besprekorno nebesko plavetnilo "razbijali" su beloglavi supovi.

Uvac je dom jedne od najbrojnijih populacija beloglavog supa u Evropi

Foto: Snežana Krstić

posmatranje supova dok leti, hrane se ili brinu o svojim mладuncima. Svojesstan raj za oči i dušu, pomislili smo dok smo zadržavali dah pred lepotom koja nam je ovde servirana kao na dlanu.

PRIRODNI FENOMEN KROZ VEKOVE

Reka Uvac ima dugu istoriju koja datira još iz karpatskog i dinarskog perioda. Njeni meandri, nastali tokom hiljade godina prirodne erozije, svedoče o neprekidnom radu prirodnih sila. Gradnja nekoliko hidroelektrana sredinom 20. veka formirala je tri akumulaciona jezera - Uvačko, Zlatarsko i Radoinjsko - što je značajno promenilo izgled i ekosistem ovog područja. Uprkos ovim promenama, prirodna lepota i značaj Uvca nije umanjena, već su akumulaciona jezera dodala novu dimenziju pejzažu.

EKOTURIZAM I AVANTURA

Put nas je dalje naveo stazom do čuvenog vidikovca Molitva, odake se pruža nestvaran pogled na meandre Uvca. Dok smo stajali na tom mestu, morali smo da se uštinemo kako

Pećine kao što su Ledena pećina i Uskočka pećina predstavljaju impresivne prirodne formacije koje kriju unikatnu kršku morfologiju, stalaktite i stalagmите

Uvac nije samo geografski pojam, već je i simbol složenosti, lepote i harmonije prirodnog sveta. Ovde priroda govori jezikom koji svako može razumeti

Foto: Zoran Ilić

bismo se uverili da ova naša avantura nije samo - a kako nas i ne bi ponela ta misao; osećali smo se kao na vrhu sveta, okruženi nebeskom lepotom. Rezervat nudi i niz aktivnosti za one željne avanture: vožnje kajakom kroz kristalno čistu vodu, posmatranje ptica, speleološke pustolovine po brojnim pećinama od kojih su najpoznatije Ledena i Uskočka pećina. Meandre Uvca istražili smo na najlepši mogući način - uz pomoć rekreativnog kajaka. Dok smo sedali u kajak na mirnoj obali reke, srce nam je zaigralo od uzbudjenja... Pred nama neverovatni pejzaži: sunčevi zraci igrali su na površini bistro vode, stvarajući sjajne refleksije. Besprekorno čista reka, okružena nepristupačnim krečnjačkim stenama, bila je poput pozornice za avanturu koja nas je čekala. Zvuci prirode su nas pratili duž cele plovidbe - šuštanje lišća, cvrkut ptica i povremeni zvuk krila beloglavog supa koji je leteo visoko iznad nas. Na trenutak smo prestali sa veslanjem i dozvolili reci da nas nosi. Sve ovo činilo je savršen trenutak da se istinski povežemo sa prirodom, odvojimo od svakodnevnog života i uživamo u jednostavnosti i lepoti sveta oko sebe.

VEZA S PRIRODOM NA NAJDUBLJEM NIVOU

Specijalni rezervat prirode Uvac je pravi biser prirode, mesto gde se veličanstveni pejzaži susreću sa bogatom biološkom raznovrsnošću. Bilo da ste ljubitelj ptica, planinarenja ili jednostavno uživate u prirodnim lepotama, Uvac će vas očarati i ostaviti neizbrisiv trag u vašem srcu. Poseta ovom rezervatu nije samo avantura već i prilika da se povežete sa prirodom na najdubljem nivou. Dok posmatrate beloglavog supa kako veličanstveno klizi kroz vazduh, shvatićete koliko su prirodna čuda krhka i vredna očuvanja za buduće generacije. Uvac je, bez sumnje, prirodni raj koji svako mora doživeti.

NADREALNI PEJZAŽI

A uz već impresivan predznak o prirodnim lepotama i bogatom biodiverzitetu Specijalnog rezervata prirode Uvac, bila bi prava nepravda ne produbiti priču o ovom čarobnom kutku Srbije i predstaviti sve ono što Uvac pruža svojim brojnim posetiocima. Svaki posetilac rezervata Uvac ostaje bez daha već na samom prilazu, posmatrajući moć i lepotu prirode koja se proteže pred njegovim očima. Od meandara reke Uvac, preko mirnih akumulacionih jezera, do strmih krečnjačkih litica i zelenih pašnjaka, Uvac nudi pejzaž koji je toliko užvišen da je gotovo nadrealan. Ovaj prostor pruža neverovatne mogućnosti za sve

one koji traže beg od svakodnevnog stresa i žele da se ponovo povežu sa prirodom. Jedan od najboljih načina da doživite lepote Uvca jeste da krenete pešačkom stazom koja vodi kroz srce rezervata. Staza koja vodi do vidikovca Molitva omiljena je među turistima, jer pruža panoramski pogled na meandre reke koji su doslovno zadivljujući. Ova pešačka tura idealna je za sve uzraste jer je srednje zahtevna, ali nagrada na kraju - pogled koji oduzima dah - čini svaki korak vrednim truda. Biciklisti će takođe pronaći mnogo razloga za radost. Biciklističke staze koje se protežu kroz rezervat omogućavaju vožnju kroz netaknutu prirodu i priliku da se usput zastane i uživa u

panoramskim pogledima. Staze su različitih težina, pa i početnici i iskusni biciklisti mogu pronaći rutu koja im odgovara.

PEĆINE - PODZEMNI SVET UVCA

Rezervat prirode Uvac osim impozantnih pejzaža, skriva i fascinantne pećine - Ledenu pećinu i Uskočku pećinu. Ove prirodne formacije pružaju neponovljivo iskustvo za sve ljubitelje speleologije i podzemnih avantura. Vodenim iskusnim vodičima, zaputili smo se u hladne dubine pećina, odmah osećajući prijatno osveženje. Kako smo se sve dublje spuštali, pred našim očima su se pojavila remek-dela prirode - stalaktiti i stalagmiti, oblikovani mилиoni godina unazad. Njihovi veličanstveni oblici i sjaj pod svetлом lampe stvorili su prizore koji deluju gotovo filmski. Svaki korak kroz ove pećine otkriva je novu fascinantnu strukturu, a vodiči su svojim pričama obogatili iskustvo, otkrivajući zanimljive detalje o formiranju pećina i njihovoj jedinstvenoj krškoj morfologiji.

Rezervat Uvac nije samo za ljubitelje prirode i avanturiste već je i značajno mesto za edukaciju. Organizovane edukativne ture pružaju uvid u značaj očuvanja prirode i ekološke pripreme potrebne za očuvanje ovakvih dragocenih ekosistema. Posetoci imaju priliku da se upoznaju sa istorijom rezervata, naporima koji su uloženi u zaštitu beloglavog supa, kao i značajem biodiverziteta ovog područja.

Specijalni rezervat prirode Uvac nije samo mesto lepote već pravo utočište za one koji traže mir, avanturu i povezanost sa prirodom. Njegovi spektakularni pejzaži, bogata flora i fauna, mogućnosti za različite oblike rekreacije i edukaciju, kao i gastronomski užici čine ga idealnom destinacijom za svakog posetioca. Zato, bez obzira da li tražite odmor za dušu ili fizički izazov, Uvac vas poziva da istražite njegove tajne i uživate u nezaboravnom iskustvu. Uvac nije samo geografski pojam, već simbol složenosti, lepote i harmonije prirodnog sveta. Posetom ovom rezervatu pružate sebi priliku da se divite neponovljivim pejzažima i istovremeno učinite nešto dobro za dušu. Na Uvcu, priroda govori jezikom koji svako može razumeti - jezikom mira, harmonije i večne lepote.

LOKALNI KULINARSKI SPECIJALITETI

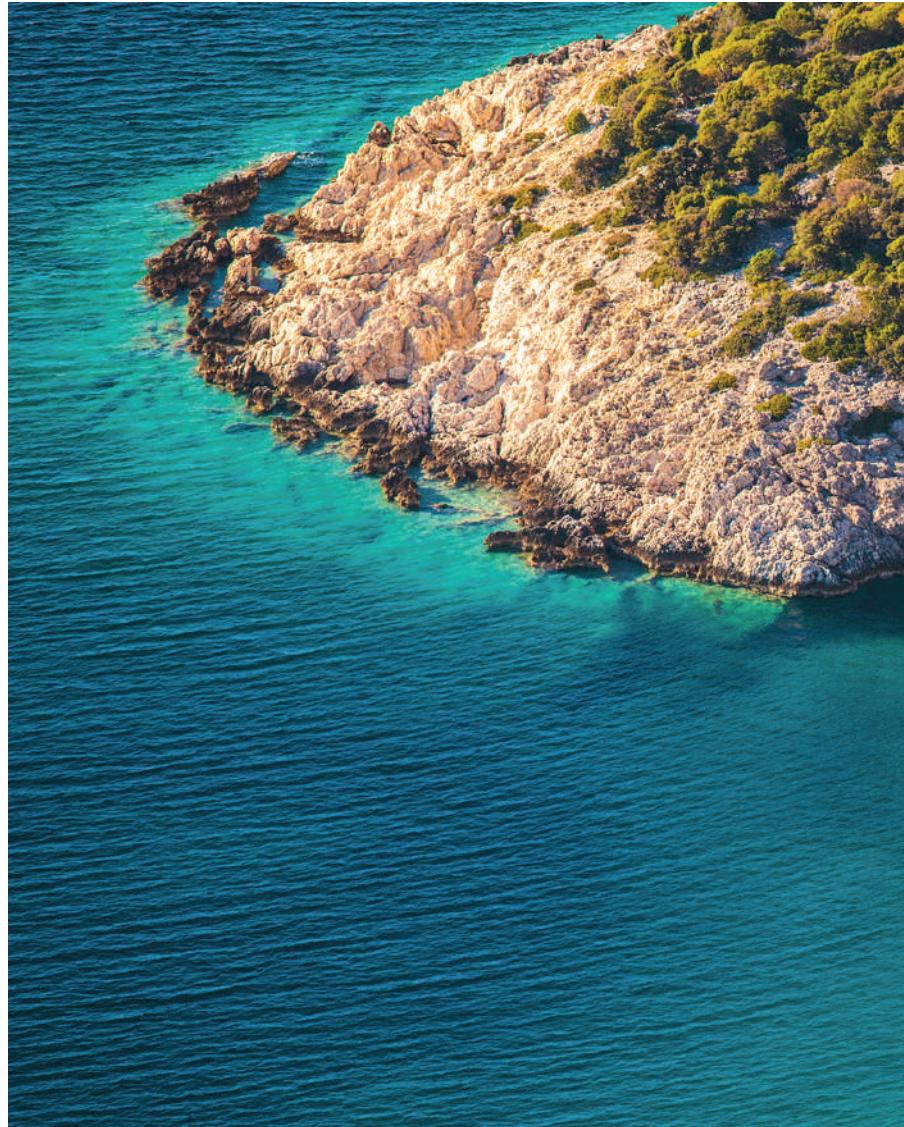
Nakon dana provedenog u istraživanju prirodnih lepota rezervata, nema ništa bolje od uživanja u lokalnim kulinarskim specijalitetima. Tradicionalna jela iz ovog kraja, poput sjeničkog sira, domaćih kobasicica i jagnjećeg pečenja, predstavljaju pravu gozbu za nepca. Lokalni restorani i domaćinstva nude autentične ukuse ovog kraja, pripremljene prema tradicionalnim receptima.

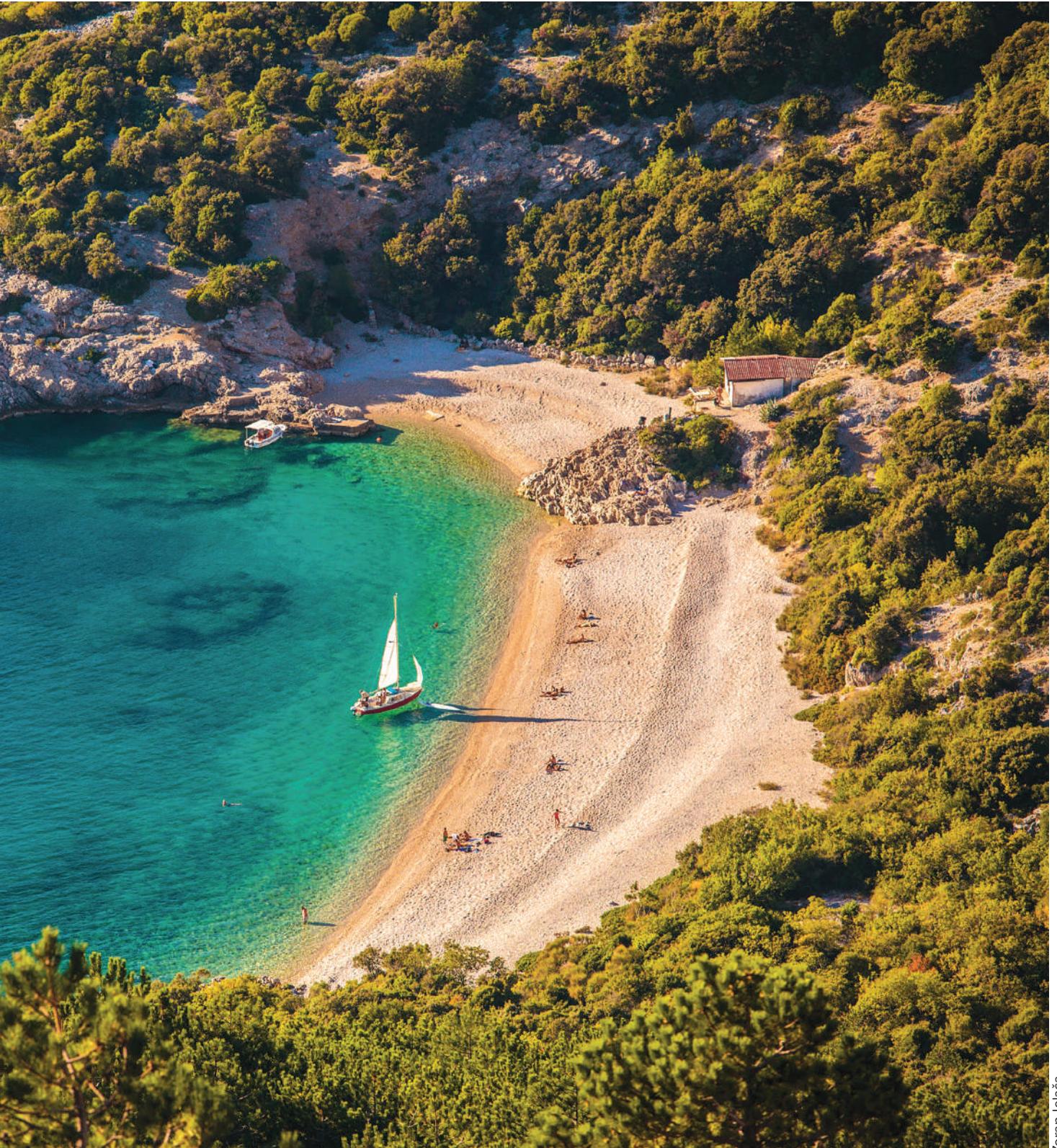
HRVATSKA NA PRESTIŽNOJ LISTI DOBRE PRAKSE ODRŽIVOSTI

Rasprišiti goste u manje poznate regije i mesta, ojačati turistički manje razvijene destinacije, podstići razvoj domaćih poljoprivrednih proizvoda, zaštiti biljne i životinjske vrste koje su pred izumiranjem, more i kopno. Sve je to održivost u turizmu koju Hrvatska kroz svoje projekte implementira već neko vreme. Neki od tih projekata našli su se na listi "Green Destinations Top 100 Stories" za 2024. godinu. Hrvatsku na prestižnoj listi "Green Destinations Top 100 Stories" predstavljaju dobre prakse održivosti s Lošinja, Cresa, Dugog otoka, Plitvičkim jezera i Like, te Ivanić-Grada.

Dugo strvo, najveće u grupi severnodalmatinskih ostrva sa 1.746 stanovnika, poznato po plaži Sakarun i parku prirode Telašćica, našlo se na ovoj listi zahvaljujući projektu "Kvalitetno Dugi otok". Naime, Turistička zajednica Sali odlučila je da kvalitetne ostrvske proizvode i usluge brendira pod nazivom "Kvalitetno Dugi otok" i brendove učini vidljivima. Do sada oznaku ima 15 lokalnih proizvoda sa 17 proizvoda, dok tri restorana koriste domaće proizvode u svojim jelovnicima. Zbog pogodnosti za domaće proizvođače, njihov interes je u stalnom porastu.

Na zadovoljstvo turista koji cene domaće, kvalitetne i ekološki prihvatljive proizvode, projekat je podstakao i preduzetništvo unutar lokalne zajednice te njihovu saradnju kroz korišćenje domaćih proizvoda u lokalnoj gastronomiji. Dakle, administrativnom, tehničkom i finansijskom pomoći TZ Sali podržao je registrovane i neregistrovane lokalne proizvođače pomažući im da zadovolje definisane kriterijume održivosti i dobiju oznaku "Kvalitetno Dugi otok". Svi proizvođači dobrog kvaliteta navedeni su i predstavljeni na web stranici www.dugiotok.hr. S druge strane, Cres, najveće hrvatsko ostrvo sa 2.849 stanovnika, našao se na listi "Green Destinations" zbog sasvim druge priče, a to je očuvanje zaštićene vrste životinja - beloglavog supa. Svesni važnosti očuvanja ove strogo zaštićene i ugrožene vrste ptica, razvijen je Program integralne zaštite beloglavih supova na ovom kvarnerskom ostrvu. U okviru programa, Centar za posetioce i centar za spasavanje beloglavih supova otvoren je 2016. godine. Osim oporavka i lečenja povređenih ptica, Centar informiše i edukuje lokalno stanovništvo i posetioce. Populacija beloglavih supova udvostručila se u poslednjih dvadeset godina zahvaljujući ovom centru koji je postao nezaobilazna turistička atrakcija i stvorio novo "zeleno" radno mesto za

Cres, najveće hrvatsko ostrvo sa 2.849 stanovnika, takođe se našao na listi Green Destinations

Zoran Jelača

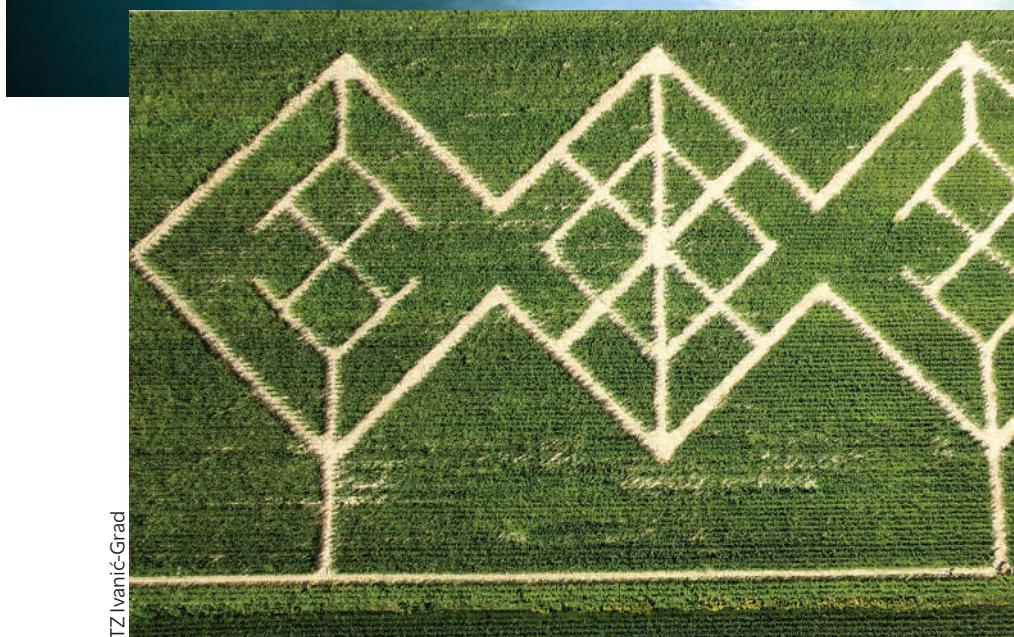
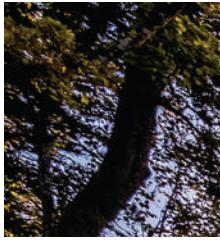
Cres je zaslužan za očuvanje beloglavog supa, Mali Lošinj podmorja, a u Ivanić-Gradu su osmislili Kukuruzni labyrin na potpuno ekološki siguran

Dok Plitvička jezera godišnje poseti preko milion turista, uz porast broja posetilaca tokom vrhunca sezone, Lika ima mnogo drugih neistraženih i manje poznatih prirodnih bogatstava

šticienike i volontere koji pomažu i učestvuju u obrazovnim aktivnostima i radu Udruženja. Isto tako, beloglavi sup postao je najpoznatiji simbol ostrva Cresa, koji privlači hiljade posetilaca, posmatrača ptica i ljubitelja prirode kako bi saznali više o ovoj fascinantnoj ptici. Više od 15.000 posetilaca godišnje dođe u malo selo Beli, koje zimi broji tek 40-ak stalnih stanovnika. U ovom slučaju, evaluacija, tumačenje i očuvanje prirodne baštine, osim plemenitog cilja spašavanja jedne vrste, imalo je mnogo širi doseg i učinak - obrazovni, kulturni, društveni i ekonomski kroz razvoj novih turističkih atrakcija.

Susedni Mali Lošinj, koji je poput Cresa poznat po netaknutoj prirodi i mestima, pokazao je svoj primer dobre prakse kroz očuvanje podmorja. "Novi pogled na lošinsko podmorje" projekat je koji je naveden na ovoj prestižnoj godišnjoj listi za 2024, a njegov nosilac je Institut Plavi svet. Finansiran je iz Evropskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, a predstavlja rešenja za očuvanje lošinske marine. Uvođenjem inovativnih sadržaja projekat podiže svest o životu u moru. Rezultati uključuju modul proširene stvarnosti pod nazivom "Skeniraj ostrvo", koji nudi edukativne materijale o prirodnoj baštini putem QR kodova, te akustično iskustvo kroz VR naočare, naglašavajući uticaj buke na morskiju faunu. Nove informativne table šire znanje o očuvanju okoline i neguju svest o važnosti prirodne baštine. Inače, lošinski arhipelag, smešten na severnom Jadranu u Hrvatskoj, poznat je po prirodnim lepotama, a više od 1.200 različitih biljnih vrsta, uključujući aromatično i lekovito bilje s obiljem sunčanih dana, idealno je odredište za ljubitelje prirode i outdoor entuzijaste. Arhipelag se takođe može pohvaliti dugom pomorskom tradicijom, što se ogleda u njegovim istorijskim zgradama i muzejima.

Na ovoj međunarodnoj listi našao se i zanimljiv projekat iz Ivanić-Grada, grada na reci Lonji, 35 kilometara istočno od Zagreba sa 12.000 stanovnika, od kojih čak 40% živi u ruralnim područjima. Kako bi turizam proširili upravo na ruralne krajeve, osmisili su Kukuruzni laverint "Hrvatica" koji je razvijen 2022. i 2023. godine u selu Dubrovčak Lijevi. Cilj je bio da deo manifestacija premeste iz samog grada poznatog po proizvodima od bundeve i Međunarodnoj bučjadi koja privuće oko 85.000 posetilaca. Laverint je sezonskog karaktera i može se posetiti od leta do jeseni. Nastao je na temelju poljoprivrednih kultura i potpuno je ekološki siguran. Ova besplatna atrakcija otvorena je non-stop tokom sezone, a do sada je privukla hiljade pojedinačnih i grupnih posetilaca. Oblik laverinta inspirisan je lokalnim folklornim vezom nošnje Hrvaticom, što znači da projekat predstavlja i promoviše lokalnu nematerijalnu baštinu. Zahvaljujući projektu, lokalna zajednica je povratila osećaj baštine i postala proaktivna, koristeći je kao platformu za razvoj drugih turističkih inicijativa i projekata kao što su letnji kamp tradicionalnih veština te pop-up događanje "Dani Posavine" uz degustaciju domaćih proizvoda.

TZ Ivanić-Grad

Julien Duval

Plitvice i Lika se, pak, mogu pohvaliti projektom "Ulaznica koja otvara vrata destinacije Lika". Inicijativa je to za brendiranje održivog razvoja turizma. Naime, dok Plitvička jezera godišnje poseti preko milion turista, uz porast broja posetilaca tokom vrhunca sezone, Lika ima mnogo drugih neistraženih i manje poznatih prirodnih bogatstava. Baš zato Nacionalni park ima priliku da predstavi destinaciju Lika značajnom broju posetilaca iz celog sveta i tako rasprši posete manje razvijenim područjima. U saradnji sa klasterom destinacija Lika i devet atraktivnih lokacija unutar destinacije kreirana je zajednička karta koja uključuje ulaz u sva zaštićena područja i važi nekoliko meseci tokom glavne letnje sezone. Svaki gost koji odluči da kupi zajedničku ulaznicu, dobija knjižicu sa bonovima na ulazu u Plitvička jezera, koji se pokazuju na ulazima u druga područja. Inače, "Green Destinations International" je fondacija koja je osnovana 2016. godine, a predvodи najveću svetsku zajednicu destinacija posvećenih održivosti. Njihov je cilj da podrže destinacije i kompanije u poboljšanju kvaliteta i održivosti. Više od 600 destinacija u 60 zemalja već se pridružilo njihovim programima i uspešno je učestvovalo u godišnjem takmičenju Top 100 Stories, najvećem svetskom izlogu dobrih praksi održivog turizma.

Ivan Šardi

Julien Duval

Gacka predstavlja idealno odredište za ljubitelje biciklizma i aktivnog odmora (gore), na Dugom ostrvu odlučili su da brendiraju kvalitetne oštarske proizvode (levo)

HRVATSKA
Puna života

MAISTRA
HOSPITALITY
GROUP

Feel reborn

Romantične uvale i kamene ulice Rovinja i Vrsara, legendarni Dubrovnik sa svetski poznatim zidinama ili urbani ritam Zagreba? Maistra vam pruža priliku da Hrvatsku doživite na različite načine – i svaki će vas jednako impresionirati. Našu strast prema izvrsnosti pretočili smo u četiri jedinstvena koncepta odmora: Maistra Collection pruža personalizovanu uslugu, Michelin star gurmanske i vrhunske doživljaje za one koji traže potpuno prepustanje, dok Maistra Select krase pažljivo odabrani hoteli i odmarališta na najatraktivnijim lokacijama uz more, uz mnoštvo zabavnih i sportskih aktivnosti. Maistra City Vibes s lakoćom spaja savremeni urbani puls i lokalnu zagrebačku kulturu, a za istinsku povezanost s prirodom na istarskoj obali tu je Maistra Camping.

Započnete svoj sledeći, obnavljajući odmor ovde – u Maistri.

BOOKING&INFO:
M hello@maistra.hr
W maistra.com

MAISTRA

Collection

City Vibes

SELECT

Camping

NACIONALNI PARK "KRKA" – POSETITE ČUDO PRIRODE U SRCU DALMACIJE

Reka Krka, prirodna oaza vode i zelenila u kršovitom području srednje Dalmacije, učinila je Nacionalni park "Krka" svetski poznatim odredištem. Na spoju mediteranske i kontinentalne klime nižu se jedinstveni sedreni slapovi i kulturno-istorijska baština vredna divljenja.

Dan proveden u Parku nezaboravan je za celu porodicu, posebno uz posetu Eko kampusu "Krka" u Puljanima. Smešten na gornjem toku reke, pruža brojne mogućnosti za rekreativnu te edukativnu iskustvo za decu, ali i mogućnost smeštaja u hostelu Titius.

U blizini su spektakularni slapovi, poput Manojlovca, te arheološki lokalitet Burnum sa ostacima rimskog vojnog logora i brojnim nalazima izloženim u Arheološkoj zbirci kampusa.

Novootvoreni Centar za interpretaciju prirode Krka – vrelo života u Kistanjama centralna je pristupna tačka zapadnom delu Parka. Zahvaljujući interaktivnim izložbama, posetnici mogu da istraže značaj očuvanja vode kao ključnog resursa.

Nedaleko je i Roški slap sa kog polazi izlet brodom nizvodno do ostrva Visovca. Posetnici koji odaberu ovu vožnju uživaće u tišini prekinutoj tek zvucima iskonske prirode jer na ovoj ruti vozi električni brod.

Ljubitelji šetnje mogu istraživati 22 poučno-pešačke staze ukupne dužine 47 km, koje vode kroz raznolike krajolike i staništa. Skradinski buk je najveći i vodom najbogatiji slap na reci Krki, ujedno i najduža evropska sedrena barijera. Može se razgledati šetajući kružnom mrežom staza i mostova, uz koju se nalazi splet vodenica

Na spoju mediteranske i kontinentalne klime nižu se jedinstveni sedreni slapovi i kulturno-istorijska baština

sa etnografskom zbirkom. Na Skradinskom buku mogu se videti i ostaci hidroelektrane "Krka" koja je 1895. godine, prva na svetu, osvetila jedan grad: Šibenik. Za bicikliste, Park nudi 12 ruta različitih težina, omogućavajući istraživanje prekrasnih krajolika na dva točka, cestama ili šumskim stazama.

Nacionalni park "Krka" otvoren je tokom cele godine, a radno vreme zavisi od sezone. Posetnici mogu istraživati Park peške, biciklom, automobilom ili brodom, pri čemu su brodski izleti dostupni od aprila do novembra. Detaljne informacije o Parku, radnom vremenu i cenama, ali i brojnim događajima i pogodnostima možete pronaći na službenim mrežnim stranicama Javne ustanove "Nacionalni park Krka" i u društvenim mrežama.

Novootvoreni Centar za interpretaciju prirode Krka – vrelo života u Kistanjama

L
A
S
T
O
V
O

LJUDI KOJI SU STVORILI ODRŽIVO OSTVO

Ovo je pet inspirativnih priča o čuvarima najsunčanijeg arhipelaga na Jadranu koji su uzeli stvari u svoje ruke i svoje ostrvo učinili najzelenijom destinacijom. Upoznajte Helenu, Darinku, Antuna, Cvjetomira i Vesnu, te Brunu i Lorniju, koji su koncept održivog turizma podigli na zavidan nivo.

» Piše: IVANA VAŠAREVIĆ
» Foto: BOŽIDAR VUKIČEVIĆ / CROPIX

M

esto čine ljudi, a Lastovo, ostrvo na pučini juga Hrvatske i jedno od najsunčanijih na Jadranu, može se

pohvaliti izuzetnim pojedincima koji su svojim predanim radom ovo nestvarno lepo ostrvo učinili najzelenijom turističkom destinacijom. To su ljudi koji podstiču očuvanje prirode i bogate tradicije te dokazuju da je suživot prirode i čoveka, uz razvijenu ekološku svest, itekako moguć. Posetili smo te neverovatne čuvare Lastovskog arhipelaga, jadranskog bisera sačinjenog od 46 ostrva, ostrvaca, hridi i grebena, koje je Hrvatski sabor 2006. godine, sasvim zaslужeno, proglašio Parkom prirode. Zahvaljujući njihovim inspirativnim pričama, koncept održivog turizma nikad nije bio živiji, a to prepoznaju i posetioci, koji se Lastovu rado vraćaju.

IZLETI LASTOVO SURVIVAL

Nekada se verovalo da žena na brodu donosi nesreću, ali Helena Lešić dokazuje upravo suprotno. Bilo da je na barci ili u radionici, nema toga što ona ne može i ne zna da reši. Ova neverovatna Mostarka, koja je kao devojčica za vreme rata izbegla u Split, zaljubila se u pravog Lastovca Ivicu Lešića i došla da živi na ostrvo. U Ublima, u neposrednoj blizini trajektne luke, upoznaje nas s njihovim brodom "Snaga vere".

Ime broda je više nego simbolično - ono predstavlja sav trud koji je ovaj preduzimljivi bračni par uložio u svoj brod za izlete i prevoz putnika "Izleti Lastovo Survival", iza kojeg je osam godina uspešnog rada.

- Ivica se ranije bavio isključivo ribarstvom. Sa barkom od 5,90 metara, produženom na 6,30 metara, odlazio je na Palagružu i Sušac, gde bi ostajao i do pet dana. I tako godinama. Međutim, to je bio neljudski i previše zahtevan način rada, a ja sam većinu tog vremena zapravo bila sama, brinula se o čerki i sinu koji su još bili mali - priča nam Helena.

Naš brod je kao kućica, sve nosimo sa sobom i možemo da stanemo bilo gde, a nekad moraš da se prilagodiš i vremenskim uslovima, ali i raspoloženju gostiju. Ivica im ispriča sve o istoriji i tradiciji ostrva, a na brodu dobiju i ručak - ribu koju smo taj dan ulovili

Sve to vreme, Ivica je sanjao o malo većem brodu. Razmišljaо je o ljudima koji su zarobljeni u svojim poslovima, kojima se život svode na kancelarije i zurenje u ekran, koji po mraku odlaze na posao i po mraku se vraćaju kući – upravo njima je želeo da pruži sve ono što on ima na ostrvu, taj iskonski doživljaj koji će im napuniti baterije i nahraniti dušu. I tada se pojavio skoro 12-metarski brod s početka ove priče.

- Isprva smo doslovno bežali od njega. Plašili smo se da će biti prevelik za nas, mučio nas je i novac, ali s druge strane, Ivicu je vukla želja da ni iz čega stvori nešto, da uloži u barku s kojom će moći da radi i da obezbedi bolju budućnost porodici. Kada je konačno otišao da ga vidi, samo sam mu u šali rekla: "Crni moj Ivice, u šta si se ti to zaljubio". Naravno da sam ja, kao i svaka žena, maštala o sređivanju kuće, želela sam da stvorim porodično gnezdo, ali danas znam da je on razmišljaо mnogo dugoročnije od mene - kaže Helena. Njen suprug je na kraju i uzeo pomenuti brod,

odnosno bivši vlasnik mu ga je praktično poklonio. Brod je bio strašno zapušten – tri godine nije vađen iz vode, s njega su skinute četiri vreće kamenica – malo je nedostajalo da se probije oplata i da barka potone na dno. I tek tada je počeo pravi posao. Ivica je sređivao brod malo po malo, potpuno sam, pune tri godine. Helena je tada još radila u frizerskom salonu na Pjevoru u Lastovu, ali je odlučila da ga zatvori i pomogne mužu – makaze, četke i fenove za kosu zamenila je radionicom. - Ivica je dotad trčao da peča ribu - jer od ribarstva smo živeli - a zatim u radionicu da renovira barku. Kada smo odlučili da radimo zajedno, održali smo roditeljski sastanak s decom i objasnili im situaciju, a oni su to prihvatili kao nešto najozbiljnije - mi po ceo dan nismo bili kod kuće, oni su sami pisali domaće zadatke, a ja sam dolazila kući samo da skuvam ručak i odmah se vraćala u radionicu. Beskraino sam im zahvalna na podršci i razumevanju koje su tada pokazali. S početkom sezone, kada bi Ivica otišao da

Mostarka Helena Lešić se zaljubila u Lastovca Ivicu i danas zajedno imaju brod za izlete i prevoz putnika

Foto: Božidar Vukičević / Cropix

peca, ja sam u radionici često ostajala sama. Bila sam puna ideja, što je nekad izludivalo mog supruga, ali uspeli smo. Mislim da nas je taj poduhvat iz korena promenio, zbljžio i ojačao kao porodicu - iskrena je Helena. I napokon, nakon pet godina renoviranja "Snage vere", Lešići su odustali od prvobitne ideje isključivo o ribarstvu i počeli saradnju s organizacijom za zaštitu prirode WWF (World Wide Fund for Nature) u oblasti ribolovnog turizma. Ivica i Helena su uspešno organizovali ribolovne izlete, čak i van sezone, u maju i septembru, kada na Lastovu jedva da ima turista.

- Danas radimo celodnevne izlete. Naš brod je kao kućica, sve nosimo sa sobom i možemo stati bilo gde. Ivica, koji je veliki lokal-patriota, ispriča im sve o istoriji i tradiciji ostrva, a na brodu dobiju i ručak - ribu koju smo tog dana ulovili i druge domaće namirnice sa ostrva. Najveća nagrada nam je kada vidimo da nam se ljudi vraćaju - priča Helena. Dodaje da joj je srce puno kao kuća jer i čerka i sin planiraju da ostanu na Lastovu.

ŽENA KOJA JE STVORILA "LASTOVO U BOCI"

Iako je odrasla u Hrvacama kraj Sinja, Darinku Krnčević prst sudbine doveo je na Lastovo, gde sa suprugom Milivojem već 18 godina vodi uspešan OPG. Osim vlastitog proizvodnog pogona u Ulici sv. Vicenca u Lastovu, gde organizuje i degustacije, u samom centru naselja, tačnije na Prijedoru, ima i prostor u kojem leti prodaje svoje domaće, autohtone lastovske proizvode. Likeri od narandže, mirte i limuna, rakija od ruže, travarica i rogačuša, čajevi od lista divlje masline i origana, arancini, ušećereni bademi, limunčini, džemovi od gorke narandže i limuna, a tek breskve vinogradarke, specifične po mirisu, ukusu i boji... Iako im preti izumiranje, one su na rajskom Lastovu uspele da se održe, a Darinka od njih pravi gastronomsko čudo. Svi džemovi prave se po HACCP standardu o bezbednosti hrane.

- Tu su i smokve koje stavljam u prošek sa začinima. E to je delikates! Dovoljna vam je samo jedna, sa kašikom sladoleda ili svežeg sira za doručak ili desert. Naravno, sve se

Foto: Božidar Vukičević / Cropix

SVE VOĆE KOJE DARINKA KRNCHEVIĆ KORISTI IZ NJENOG JE UZGOJA, A JEDAN MANJI DEO OTKUPLJUJE I OD DRUGIH LJUDI S OSTRVA. JEDINI USLOV JE DA APSOLUTNO SVE BUDE S LASTOVA

**Više od 40 godina
s morem i uz more,
ACI d.d.**

prelje i s malo soka u kojem se smokva kuvala - objašnjava nam ova zaljubljena u prirodu, kojoj je originalna poslovna ideja bila da stvori "Lastovo u boci".

Sve voće koje koristi je iz njenog uzgoja, a jedan manji deo otkupljuje i od drugih ljudi sa ostrva. Jedini uslov je da absolutno sve bude s Lastova.

A Darinkina priča zapravo je počela s kaparima i morskim komoračem. Kapar se kiseli i koristi za salatu, odlično ide uz soseve, marinade i umake, ima vrlo specifičan ukus, a pun je antioksidanasa i stoga veoma zdrav. Komorač takođe raste iz kamena, ali uz more. Zimi ga zapljuškaju talasi i on bez mora ne bi mogao da živi. I on se koristi kao salata ili dodatak jelu, no Darinka je s njim otisla i korak dalje - među prvima u Hrvatskoj stavila ga je u bocu i deklarisala.

- Čula sam da je dobar, ali нико nije imao deklaraciju jer komorač dotad uopšte nije bio istražen, iako se koristio i mnogo ranije. To su bili moji počeci početaka - govorи Darinka, koja je svoju ekološku proizvodnju s vremenom proširila i na kozmetiku - i to iz puke potrebe.

Zbog problema sa suvom kožom koja se perutala, a nakon što je bezuspešno isprobala sve moguće kreme na tržištu, savetovali su joj da sama napravi sapun od ulja.

- No baš te godine masline su slabo rodile i nisam imala ulja pa sam odlučila da probam s mastrinkom (samouklom divljom maslinom). Ubrala sam je i napravila sapun koji me izlečio. Neverovatno, ali koža mi je posle pranja njime izgledala kao da sam se namazala najboljom hidratantnom kremom. I tada sam to ulje počela da šaljem na analizu, zanimalo me šta je to toliko čudotorno u njemu. Vrlo brzo javila mi se i jedna profesorka s Hemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu i predložila da to moje ulje od mastrinke ispitamo u Grčkoj, u Svetskom centru za kontrolu ulja. Rezultati su bili vidljivi već prve godine, ali s obzirom na to da su masline bile prezrele i brala sam ih na kraju sezone, znali smo da možemo i bolje od toga. Proces smo ponavljali još sledeće tri godine i uzorke slali u Grčku. I isplatilo se! Na kraju sam napokon dobila sertifikat za izuzetno zdravo ulje, puno fenola, fenolnih supstanci i oleata - kaže nam ova lastovska inovatorka.

Darinka svaki svoj sapun obogaćuje i eteričnim uljima, koja je u početku kupovala, no nije joj imalo smisla da uzima biljke s drugih ostrva i iz priobalja kad sve to ima i na Lastovu. Zato je nabavila mali kotao i počela sama da pravi vlastita eterična ulja.

- Naravno, sam sapun proizvodi se isključivo od ulja divlje masline, a eterično ulje "samo" mu se dodaje. Prilikom proizvodnje dobijaju se i hidrolati – Darinka trenutno ima pet do šest vrsta – a od pre dve godine u

Najstariji sin Antun Simić ističe da za njihovu hobotnicu ispod sača kažu da je najbolja na Jadranu

Foto: Božidar Vukičević / Cropix

ponudi im a melem.

OD POLJA DO STOLA

U jednom od 46 plodnih polja, koliko ih Lastovo ima, u onom Prgovom, na jugoistočnom delu ostrva, tri i po kilometra od naselja Lastovo, nalazi se Podanje, prvo porodično poljoprivredno gospodinstvo na ostrvu, koje od 2007. godine vodi porodica Simić. Isprva su se bavili povrtarstvom i maslinarstvom, no posao su vremenom proširili i na stočarstvo. Shvatili su, priča nam najstariji sin Antun, ujedno i nosilac OPG-a, da ne mogu samo da prodaju voće i povrće,

već da bi od svega toga trebalo napraviti nešto veće. Seosko domaćinstvo nametnulo se samo po sebi, s idejom da sve ono što proizvedu Simići gostima i ponude na stolu.

- Fokusirali smo se na stočarstvo i povrtlarstvo, tako da možemo ispuniti sve potrebe vlastitog seoskog domaćinstva. Ali ako nam neko usput dođe i pita nas za povrće, rado ćemo mu ga prodati - kaže nam Antun, inače agroturistički.

Od životinja, njegova porodica drži stotinak koza i ovaca, imaju 400 stabala maslina te ukupno stotinak smokava, jabuka, krušaka i bresaka, uzgajaju dinje, lubenice, paradajz, krastavce, patlidžane, paprike, kupus, a posebno su ponosni na raštan, koga imaju najviše. Simići na ekološki, tradicionalni i starinski način suše paradajz, ali isključivo tokom avgusta, kada su oni najkvalitetniji, a i sunce je tada, objašnjavaju nam, najbolje za sam proces sušenja. Naprave oko 200 kilograma, ali odmah ih i prodaju jer verni kupci svoje zalihe redovno naručuju unapred. Uz sve to, porodica muze i koze te pravi svež sir, koji je takođe u ponudi u njihovom

SIMIĆ NA EKOLOŠKI, TRADICIONALNI I STARINSKI NAČIN SUŠE PARADAJZ, ALI ISKLJUČIVO TOKOM AVGUSTA, KAD SU ONI NAJKVALITETNJI. SUNCE JE TADA, DODAJU, NAJBOLJE ZA SAM PROCES SUŠENJA

Cvjetomir i Vesna Barbić, uz pomoć sina i tri čerke, vode kamp Skriveni, pravi mali raj smešten duboko u kotlini

Foto: Božidar Vukičević / Cropix

seoskom domaćinstvu.

A poseta restoranu na OPG-u Podanje doživljaj je sam za sebe - za razliku od tipičnih dalmatinskih ugostiteljskih objekata, mahom smeštenih uz more, ovde ćete sedeti u prekrasnom starom maslinjaku, tik uz 250 godina staru kamenu, porodičnu kuću, sa čarobnim pogledom na stogodišnju šumu.
- Najbliže more nam je na 800 metara, u uvali Barje, ali gostima to nimalo ne smeta. U našoj hrani prepoznali su kvalitet i zato nam se rado vraćaju. Uvek smo puni, toliko da je prošlo leto sto trebalo rezervisati i četiri dana unapred - govori Antun.

Za njihovu hobotnicu ispod sača kažu da je najbolja na Jadranu, a upravo je sač glavni adut kuhinje porodice Simić u srcu sezone. Uz domaći hleb ispod sača, prave i tzv. bublje, prženi hleb u dubokom ulju, a od mesa, tu su teletina, jagnjetina, kozetina i piletina.

Što se tiče ribe, na jelovniku je samo ona sveža, koja je tog istog jutra ulovljena.

Najviše zaduženja u kuhinji ima majka Stefi, koja i nosi seosko domaćinstvo. Napolju se smeruju Antun i mladi brat Kristijan. Antun takođe poslužuje goste i priča s njima, u čemu mu pomaže mlađa sestra Nikol, starija sestra Lucija desna je ruka majci u kuhinji, dok je zadatak oca Nikole noćna šetnja s kozama i ovcama.

Brat, sestre i on žele da ostanu na Lastovu, ali smatraju da lokalna zajednica mora da pomogne mladima, da im omogući uslove za kvalitetan i ispunjen život, te dati perspektivu

za uspešan rad i rast.

- Volim ovo što moja porodica radi, želim da nastavim i podignem na jedan viši nivo - ambiciozan je Antun.

Detinjstvo i odrastanje na Lastovu bilo mu je, kaže, divno, ma baš za poželeti. U srednju poljoprivrednu školu išao je u Kaštela, živeo u đačkom domu, a povratak na ostrvo jedva je dočekao.

- Deca na Lastovu imaju slobodu kakva ne postoji u velikom gradu. Ja sam kao mali po cele dane bio napolju, igrao se s vršnjacima, roditelji se nisu morali brinuti zbog automobila, uvek je bilo živo, s puno akcije, stalno smo bili u pokretu. Nikad mi ništa nije nedostajalo. Jer ono što možda i nemaš, na ostrvu zapravo možeš da napraviš - nazoveš prijatelje koji onda pozovu poznanike, na kraju se skupi 50-ak ljudi i imaš bolji party nego u nekom razvikanom diskoklubu. No najveća je razlika između ostrva i grada to što ne gubiš vreme u saobraćaju. Nema čekanja, nema stajanja, osim možda na nekom raskršću. Ma 'ko to može platiti!?' - kroz smeh zaključuje Antun.

SKRIVENI KAMP U ZAGRLJAJU GUSTOG MASLINJAKA

Roditelji Cvjetomira Barbića ceo život bavili su se poljoprivredom, loza i maslina bile su im svetinja, a kad im je sin od 17 godina, jednom prilikom za stolom rekao "bilo bi najbolje

saseći ove loze, napraviti teniska igrališta i kamp, tako bismo možda nešto i zaradili", otac i majka samo su se tih pogledali, ali oči su im govorile: "Ovaj mali mora da je malo "luckast"!"

No 2001. godine, Cvjetomir je dočekao ostvarenje svog mladalačkog sna, koji traje i 24 godine kasnije. Jer upravo toliko ovaj Lastovac i supruga Vesna, uz pomoć sina i tri kćeri, vode kamp Skriveni, pravi mali raj smešten duboko u kotlini, u zagrljaju impresivnog gustog maslinjaka koji u vrelim letnjim mesecima stvara najbolji prirodni hlad. Od naselja Lastovo udaljeni su šest kilometara, a zaželite li se kupanja, blizu su vam čarobne uvale Skrivena luka i Uska.

Kapacitet kampa, koji se prostire na pet hektara zemlje, jeste 90 ljudi, a gosti im dolaze iz svih krajeva sveta - od San Franciska u SAD-u do Velike Britanije, Argentine i Novog Zelanda, no većina ih je iz Evrope - Slovenije, Italije, Nemačke, Austrije, Bosne i Hercegovine, Srbije, a nakon pandemije koronavirusa Barbići beleže i neverovatan "bum" domaćih gostiju, što ih posebno raduje.

- Lastovo ili voliš ili ne voliš, nema tu ništa između, a ako s ostrvom klikneš na prvu, gotovo je, uvek ćeš mu se vraćati - kažu nam supružnici, koji svoje stalne goste doživljavaju kao članove porodice.

- Jedna grupa Slovenaca, pet porodica s decom, s nama je već 23 godine. Čak imaju i svoje ime - Lastovci. Ovde su se skroz

Zagreb Card

Doživite više. Potrošite manje. Uživajte u gradu!

Kupujte na
zagrebcards.com

Zagreb
Card 24 20€

Zagreb
Card 72 26€

Zagreb
Card

Zagreb
HRVATSKA

HRVATSKA
Puna života

udomačili, a i mi njih posećujemo svaki put kad u Sloveniji organizuju Dan kampa - kaže Cvjetomir.

A zvučno ime Skriveni dali su kampu upravo njegovi gosti.

- Mnogi nas nisu mogli pronaći pa su lutali, vrteli se po ostrvu... Pre 20-ak godina, kad smo tek počinjali s radom, nije bilo navigacije, iako se i danas, uz svu modernu tehnologiju koja nam je na raspolaganju, čovek lako izgubi - smeje se naš domaćin.

A u Skrivenom nema rezervacija.

- Trudimo se da imamo razumevanja za želje i potrebe gostiju. Zna da se desi da zbog

lošeg vremena pomere dolazak za dan ili dva i nama to ne smeta, izaći ćemo im u susret kad god možemo. A onima koji su redovno kod nas sačuvamo i njihovo omiljeno mesto - govori nam Vesna.

U Skrivenom ćete videti sve generacije na okupu, od dece do penzionera. A onaj ko kampuje mora biti i tolerantan. Suživot mlađih i starih funkcioniše besprekorno. Barbići imaju i svoj OPG, a u sklopu kampa vode i restoran u kojem poslužuju doručak i večeru. Svu hranu priprema Vesna - ujutro su to kafa i čajevi, domaće kiflice s domaćim marmeladama, sirnice, omleti sa sirom i šunkom ili bez ičega, jaja na oko - zamislite samo da svako jutro razbijete barem 130 jaja! E upravo to, između ostalog, radi naša sagovornica! A uveče se servira riba.

Sve namirnice koje poslužuju isključivo su domaće, iz njihovog vrta. I kad nije sezona, ova porodica ima posla preko glave. Popravljaju se ribarske mreže, beru masline, pripremaju povrće, iz mora se vadi brod, boji i servisira...

- Na ostrvu nikad nema vremena za predah, ali ne žalimo se - smeje se Cvjetomir, a u isto

ZA PRAVE ROMANTIČNE DUŠE I ONE KOJI ŽELE SAVRŠENE FOTOGRAFIJE NA DRUŠTVENIM MREŽAMA, BRUNA I LORNI ORGANIZUJU I TAKOZVANE "SUNSET CRUISE" TURE

vreme razmišlja i o novim poduhvatima. Nakon što je u kampu ugradio četiri solarna panela, želja mu je da izgradi i vlastitu mini elektranu.

ĐIR PO OSTRVU

Životni partneri Bruna Rizvanović i Lorni Katić od prošlog leta ponosno stoje za kormilom svog obrta za turizam Posidonia. Iako su u poslu relativno novi, njihov brod Patrun kupljen je još 2012. godine. Za uživanje u penziji, kroz smeh nam kaže Lorni, ali onda je Bruni na um pala primamljiva ideja o prevozu putnika. Drvenu školjku ovog prelepog Patruna napravio je jedan domaći brodograditelj, 2023. kupljen mu je motor, a tokom cele te zime uređivala mu se unutrašnjost. Glancalo se, pililo, brusilo... Jer brod zahteva velika ulaganja i održavanje. A nakon iščekivanja svih potrebnih dokumenata i registracije, prevoz putnika zvanično je krenuo 12. jula 2024., usred turističke sezone!

- I zaista smo imali posla. Svaki put kad smo planirali neki izlet, brod je bio pun. Na Lastovu i dalje nedostaje prevoznika, zasad ih je usred sezone samo četiri ili pet, uvek neko zove jer nigde nema mesta - govori nam Bruna. Brod može da primi 12 putnika i dva člana posade.

Bruna Rizvanović i Lorni Katić od prošlog leta ponosno stoje za kormilom vlastitog broda za turizam. Svaki put kad planiraju neki izlet, brod je pun

Foto: Božidar Vukičević / Cropix

Nakon što isplovite ispred Solituda, jedinog hotela na Lastovu, tačnije iz Malog laga u naselju Pasadur, obići ćete severnu stranu ostrva, uvale Kručicu, Zaklopaticu, Mihajlu, Lučicu, Zace, nastavljajući preko seke Drašan, jedne od najatraktivnijih lokacija za ronjenje, a vrhunac izleta je dolazak na Lastovnjake, gde vas čeka kupanje na rajskoj plaži Saplun. Tokom plovidbe domaćini će vam ispričati sve o prirodi svog rodnog ostrva, njegovoj tradiciji, ljudima, običajima... A onda vam oko 13 sati poslužiti ručak.

Za prave romantične duše i one koji žele savršene fotografije na društvenim mrežama, Bruna i Lorni organizuju i tzv. sunset cruise ture. Dok sunce zalazi, goste Patrunom vode prema zapadnoj strani Lastova, uz čašu vina i lagunu, opuštajući muziku.

- Bude zaista lepo i atraktivno, no nije moguće svaki put isploviti jer popodne duva maestral. Zato se upravljamo prema vremenskoj prognozi i sve dogovaramo iz dana u dan - objašnjava Bruna, čiji obrt za turizam gostima nudi i privatne ture.

A Lornijev i njen obrt Posidonia dobio je ime po "morskoj cvetnici", vrlo značajnoj ne samo za Lastovo i Jadran, nego za čitav Mediteran.

- Na našem ostrvu ima je baš puno, a u Parku prirode pokušavaju sprečiti slobodno sidrenje u područjima koja su najbogatija ovom endemskom i strogo zaštićenom vrstom. Čovek joj je najveći uništavač. Jer kad se s jahti bacaju sidra, ona se povlače po morskom dnu i oru po posidoniji, koja raste samo jedan centimetar godišnje i sporu se širi. A izuzetno je važna i o njoj zavisi čitav ekosistem - govori nam Bruna.

Ova rođena otočanka ponosna je što su ljudi na Lastovu sve više ekološki osvešćeni.

HOTEL • RESTORAN • GOLF

Grad Otočec

 Slovenija

www.grad-otocec.com
booking@terme-krka.eu
+386 8 20 50 300

FOTO: Getty Images / Goodboy Picture Company

PET SAVETA ZA BEZBRIŽAN ODMOR U INOSTRANSTVU

PLANIRATE PUTOVANJE U INOSTRANSTVO? POBRNITE SE DA BUDETE SPREMNI ZA SVE OKLONOSTI.

Svi želimo da odmor prođe tačno po planu koji smo zacrtali, ali život je nepredvidiv – čak i na odmoru može doći do problema. Da biste se što manje brinuli i što bezbrižnije proveli svoj odmor, sledite naše brze preporuke za bezbrižan put u inostranstvo.

1. OSIGURANJE ZA BEZBRIŽAN BORAVAK U INOSTRANSTVU

Putničko osiguranje kod Osiguravajućeg društva „Triglav“ omogućava vam brz pristup medicinskoj pomoći i pokrivanje troškova u slučaju zdravstvenih problema, koji bi inače mogli znatno opteretiti vaš budžet. Polisu putnog zdravstvenog osiguranja možete da kupite i onlajn na sajtu „Triglav osiguranja“ uz 10% popusta, a ukoliko, pored zdravstvenog osiguranja, želite da se tokom putovanja osigurate od odgovornosti prema trećim licima i stvarima, gubitka dokumenata, prtljaga i ličnih stvari, prekida putovanja i zloupotrebe kreditnih kartica, u poslovnicama „Triglav osiguranja“ dostupna su vam tri paketa koja se razlikuju po visini i obimu pokrića. Putno osiguranje važi širom sveta i omogućava lečenje u javnim i privatnim ordinacijama bez doplata

za obavljenе usluge. Ukoliko vam je u inostranstvu potrebna pomoć, za organizaciju lečenja, prevoza i pokriće troškova dostupna vam je pomoć 24/7.

2. VAŽEĆI LIČNI DOKUMENT

Za putovanje u inostranstvo potreban je važeći pasoš. Preporučljivo je da još u fazi planiranja putovanja proverite rok važenja pasoša, kao i da se blagovremeno informišete da li vam je za zemlju koju planirate da posetite potrebna i turistička viza.

3. PAMETNI TELEFON – SVI DOKUMENTI NADOHVAT RUKE

Neka ne služi samo za čuvanje uspomena, već neka postane vaš lični arhiv: u telefon ili još bolje u „cloud“ sačuvajte kopije ličnih dokumenata, potvrde o rezervacijama, karte i polise osiguranja kako biste ih uvek imali pri ruci.

4. PLATNA KARTICA

Platne kartice i digitalni novčanici omogućavaju brzo i sigurno plaćanje. Pre polaska proverite da li vaša kartica ili digitalni novčanik funkcionišu na željenoj destinaciji i aktivirajte ih za međunarodnu upotrebu ukoliko je potrebno. Takođe, proverite važnost i limit potrošnje na kartici.

5. PUTNA APOTEKA

Spakujte lične lekove i lekove za prvu pomoć kod manjih zdravstvenih problema (tablete protiv bolova, sredstva za snižavanje temperature, lekove protiv probavnih tegoba ili mučnine). Pre odlaska u inostranstvo proverite da li su preporučena ili obavezna vakcinisanja. Takođe, ne zaboravite da spakujete lekove koje redovno uzimate.

PUTUJTE BEZBRIŽNO I UŽIVAJTE U PUTOVANJU

Uz dobru pripremu, vaš odmor može biti baš onakav kakav ste zamisili – bez stresa i neprijatnih iznenadenja. Prateći ove savete, bićete spremni za sve okolnosti i možete u potpunosti da uživate u putovanju. Bez obzira na destinaciju, uz pravu organizaciju i putno osiguranje, svaki trenutak odmora biće ispunjen samo lepim uspomenama. Srećan put!

Za brzo sklapanje turističkog osiguranja posetite e.triglav.rs.

Više od pogleda

slogan je Makarske rivijere. Inspirisan je delom dr. Fra Jure Radića, prirodnjaka iz Baške Vode, istraživača planine i mora, koji je makarskim malakološkim muzejom svetu pokazao dio, pogledu sakrivenog, blaga mora.

Mnogi tvrde da je pogled na Biokovo najlepši iz Baške Vode, Promajna ime duguje prekrasnim izlascima (promaljanjima) Sunca iznad Biokova, na čijim obroncima se gnezde Bast i Topići, a na impresivnom spaju sa morem Kravica i Bratuš.

Živopisni pejsaž, pun mešavine morskog i planinskog vazduha, bogatog mirisima mediteranskog bilja, ovde odavno privlači željne zdravlja, a danas i mnoge filmske umetnike, dok su pogledi s lokalnih web kamera svrstani među najlepše na svetu.

Kristalno bistro more i biserne šljunčane plaže zaklonjene borovima na prijatan odmor u zvezdicama krunisanim hotelima, kampovima i domaćinstvima mame porodice sa decom i parove zaljubljene u život i romantične zalaske Sunca.

Ovo je pravo mesto da povratite svoju vitalnost izležavanjem na plaži, rekreacijom i šetnjama uz more, lutanjem stazama među maslinicima i vinogradima, opuštanjem u wellness centrima, na vođenim izletima na Biokovo, na buggy safari ili do kanjona Cetine, Modrog i Crvenog jezera, ostrva, vodopada Krke ili Dubrovnika, prepuštanjem gastronomskim užicima u izvrsnim restoranima i konobama ili bezbrižnim taktovima koncerata i ribarskih večeri.

Kao melem za dušu i baškovoški malakološki muzej priča o čudesnom blagu mora, a arheološki priču iz davnina.

Ovdašnji ljudi sve dobromernike oduvek dočekuju raširenih ruku i iskrena srca. To potvrđuju mnogi gosti koji se vraćaju i turistička priznanja, poput nagrade „Čovek, ključ uspeha u turizmu”, koju je dobilo više baškovođana. Njihov dalmatinski šarm i gostoprимstvo začin je koji se ne vidi na slikama, već je i to ono „više od pogleda”. A, samo srcem se jasno vidi.

HRVATSKA
Puna života

TURISTIČKA ORGANIZACIJA OPŠTINE

BAŠKAVODA

Dobro došli!

Preuzmite mobilnu aplikaciju
sa glasovnim vodičem:

www.baskavoda.hr

Brda su odlična destinacija za sve koji traže harmoniju prirode, kulture, gastronomije i aktivnih doživljaja.

BRDA: BISER MEĐU NEZABORAVNIM DOŽIVLJAJIMA

Brda, prelepa oblast na granici sa Italijom, smeštena između Alpa i Jadranskog mora, Furlanske nizije i smaragdne reke Soče, predstavljaju pravi biser za sve koji traže harmoniju prirode, kulture, kulinarstva i aktivnih doživljaja. Ova oblast, na raskršću slovenske, romanske i germanске kulture,

zemlja je duboke posvećenosti održivosti i zemlji koju CNN svrstava među 11 neotkrivenih vinskih regija sveta

ENOGASTRONOMSKI DOŽVLJAJI

Kombinovanje ukusa vrhunskih vina, maslinovog ulja i sveže pripremljenih jela nosi potpis lokalnih proizvodača i briške zemlje. Degustacije vina, posebno zlatne rebule, kao i maslinovog ulja, voća,

domaćih marmelada i rakija, stvaraju jedinstven spoj dugogodišnje tradicije i savremenih pristupa. Doživite Brda posetom Otvorenih domaćinstava, koja vas očekuju bez prethodne najave, kao i na enogastronomskim dogadjajima Brda&Vino, Brda&Friends, Dani otvorenih podruma, Festival briške trešnje i Martinovanje. Osetite duh briške oblasti kroz proizvode koji oduševljavaju na ocenama širom sveta!

FOTOGRAFIJE: Zoso photography/Arhiv Turizem Brda

SPOJ TRADICIJE I SAVREMENE UMETNOSTI

Srednjovekovno selo Šmartno, renesansna Vila Vipolže, brdo Sabotin, preplavljeni pričama iz Prvog svetskog rata i porukama Puta mira, arhitektonsko nasleđe crkava i seoskih centara, kao i Međunarodni festival vizuelnih umetnosti ART CIRCLE samo su deo brojnih niti koje tkaju nasleđe ove oblasti, koja će ove godine sa zbirkom grafika Zorana Mušića i dvorcem Dobrovo biti deo programa Evropske prestonice kulture GO!2025. Ne propustite ovogodišnju novinu na dvoru Dobrovo: sobe sa digitalnim sadržajem sa naglaskom na očuvanju biljnih i životinjskih vrsta u oblasti Natura 2000 i prirodnom području zaštićenom na nacionalnom nivou. Svoje putovanje Brdima započnite na vidikovcu u Gonjačama, koji vam nudi gotovo rajski pogled od snežnih Alpa do svetlucavog plavetnila Jadrana.

BRDA SU ODLIČAN POLAZNI PUNKT ZA AKTIVAN ODMOR

Čarolija prolećne beline cveća trešanja, letnje cicade i miris svežeg letnjeg voća i lavande, kao i jesenji duh berbe i zrenja vina, pomoći će vam da tokom cele godine doživite kružne pešačke staze između vinograda i voćnjaka, međunarodne pešačke rute Alpe Adria i Juliana Trail, kao i biciklističku stazu Juliana Bike. Ljubitelje biciklizma u maju očekuje još jedna poslastica: kroz Brda će proći Giro d'Italia, jedan od najprestižnijih biciklističkih događaja na svetu.

PRAVA DESTINACIJA I ZA KONGRESNE SASTANKE

Kvalitetna infrastruktura, stručan pristup i mogućnost organizovanja timbuilding aktivnosti na briškim domaćinstvima, kao i slikovito okruženje i opuštena atmosfera, savršena su kombinacija za poslovne sastanke koji žele da budu inspirativni i prožeti toplinom domaćinstva.

ZEMLJA ZA ROMANTIČAN POČETAK ZAJEDNIČKOG ŽIVOTA

Romantična poezija talasastih briških brežuljaka ispreda priču najomiljenije destinacije za venčanja u Sloveniji, kojoj posebnu draž daju slikovitost dvoraca i crkava, gostoprimstvo domaćinstava i izuzetna kulinarska pratnja. Očećanje večne ljubavi ovde je obavljeno čarolijom i bezvremenošću kulturnog pejzaža.

SPOJTE SVA SVOJA ČULA U ZEMLJI HILJADU DOŽIVLJAJA

Brda su destinacija koja budi sva čula, obavija ih plemenitošću i čarolijom ljubavi prema zemlji. Ovde ćete sigurno pronaći doživljaj po svojoj meri. Dobro došli u najinspirativniji kutak Slovenije. Dobro došli u Brda!

Srednjovekovno selo Šmartno

Više informacija:

www.brda.si

FB: @brda

IG: @goriska_brda

Brda su dragocen biser slovenačke gastronomije.

Mreža biciklističkih i pešačkih staza nudi nebrojene mogućnosti za istraživanje Brda.

Jednim od najvećih
dostignuća tokom
gradnje Hrama
smatra se podizanje
središnje kupole teške
4.000 tona

Foto: Shutterstock

Simbol grada

HRAM SVETOG SAVE

NEBESKA PERSPEKTIVA:
DUŠA SRBIJE

Remek-delo arhitekture i duhovnosti sada nudi još jednu atrakciju – vidikovac s kojeg se pruža panoramski pogled na grad, dok unutar njegovih zidova mozaici, kupole i reljefi pričaju priču o istoriji, kulturi i veri

✉ Piše: ANDRIANA RANKOVIĆ

Hram svetog Save nije samo simbol Beograda, već i duhovno i kulturno središte koje godišnje poseti milion turista. Njegova impozantna arhitektura, raskošni mozaici i zvona koja svakog sata odjekuju Vračarom stvaraju atmosferu spokoja i povezanosti s bogatom istorijom i tradicijom

Sunčan zimski dan na Vračarskom platou ispred Hrama svetog Save. Deca trče, bebe prave prve korake, dok iz ruku razdragane dece poneki balon odleti i vine se ka kupoli Hrama. Nad njom je nebo vedro, plavo, kao usred proleća. Na svakih sat vremena sa zvonika Hrama odzvanjuju taktovi himne svetom Savi. Slika spokoja. Jednostavnog, lepog života. Tako je uvek kada ste na mestu iznad kog se uzdiže simbol Beograda i, kako se još Hram naziva, duša Srbije. Hram svetog Save istinsko je remek-delo arhitekture i graditeljstva i kao takvo privlači mnogobrojne turiste širom sveta, bez obzira na versku pripadnost. Kroz Hram, naime, godišnje prode i milion posetilaca. Pored kupole, krstova, mozaika, reljefa, osvetljenja, danas je poznata i još jedna turistička atrakcija - vidikovac na Hramu. Na oko pedeset metara visine u odnosu na osnovu Hrama, u prostoru koji okružuje centralnu kupolu, smešten je vidikovac. S unutrašnje strane pruža pogled na Hram iz ptičje perspektive, na sve one elemente unutrašnjeg uređenja, dok se sa spoljašnje strane prostire vidik na sve četiri strane sveta i na Beograd kao na dlanu.

Arhitektonski, u Hram svetog Save utkani su Studenica, Gračanica, Dečani, Sopoćani, najbolji obrasci srpskog srednjovekovnog graditeljstva, ali kako je srpski narod opstajao na granici Istoka i Zapada, sjedinio je u svojoj kulturi ponešto od obe strane stvarajući nešto novo, svoje, autentično. U tom amalgamu preobraženom pravoslavljem i srpskim doživljajem i stilom, srpska kultura se izdigla iznad granica Istoka i Zapada, pa se tako i Hram svojom lepotom izdiže iznad svih tih dimenzija.

Istorijat Hrama svetog Save, od pojave same

ideje, pa sve do konačne realizacije, na svojevrstan način oslikava istorijska kretanja srpskog naroda tokom burne istorije. Ako Hram svetog Save predstavlja sublimaciju svega najboljeg što je srpski duh dostigao na polju duhovnosti, kulture i državnosti, istorijat izgradnje Hrama najbolja je ilustracija istorijskog puta koji je narod prošao u kroz istoriju.

O istoriji gradnje Hrama, o njemu kao arhitektonskom remek-delu i simbolu srpske prestonice, razgovaramo sa arhitektom đakonom Miroslavom Nikolićem.

- Najveću uvredu srpskom narodu turski zavojevači učinili su 1594. godine, kada su mošti svetog Save, prvog arhiepiskopa i prosvetitelja srpskog, koje su od 1237. godine počivale u manastiru Mileševa, doneli u Beograd i spalili na Vračaru – kaže arhitekta đakon Nikolić.

Tri stotine godina kasnije, u Beogradu se, tek neku deceniju po definitivnom oslobođenju od turske okupacije, osniva Društvo za podizanje Hrama svetog Save na mestu na kom su spaljene svetiteljeve mošti.

- Gradnja je počela 1935, kada je odbor za izgradnju hrama sa patrijarhom Varnavom na čelu doneo odluku da se izrada projekta poveri arhitektama Nestoroviću i Aleksandru Deroku, čiji rad je na konkursu dobio visoku ocenu i koji je bio vrsni poznavalač srednjevekovne umetnosti. Međutim, došao je rat, bombardovanje Beograda 1941. i okupacija Jugoslavije i prekid rada. Prostor Hrama korišćen je od strane okupatora, kao i od strane partizanskih i sovjetskih jedinica, za smeštaj voznog parka – podseća naš sagovornik.

Nakon oslobođenja i teških godina za Srpsku pravoslavnu crkvu, Društvo za podizanje Hrama ukinuto je 1948, a izgradnja je prekinuta na duži period.

- Kada je 1958. na čelo Srpske pravoslavne crkve došao patrijarh German, on obnavlja ideju o nastavku gradnje Hrama. Njegova mudrost i dugogodišnja upornost urodili su plodom i tek posle 88 ponovljenih molbi – i

Foto: Shutterstock/Vladimir Nenezic

Najveću uvredu srpskom narodu turski zavojevači učinili su 1594. godine, kada su mošti svetog Save, prvog arhiepiskopa i prosvjetitelja srpskog, koje su od 1237. godine počivale u manastiru Mileševa, doneli u Beograd i spalili na Vračaru

Foto: Shutterstock/
BalkansCat

Foto: Milan Ilić

Simbol grada

U crkvi Kripte se posebno izdvaja srpsko-vizantijski živopis, na kojem su radili najbolji srpski ikonopisci

Foto: Milan Ilić

Svaka poseta prilika je da se podsetite svetiteljevih reči: Sopstvenim radom sve postiže, koje su ispisane na postamentu spomenika Svetom Savi

Foto: Shuterstock/
Aleksandar Nalbantjan

Zvona imaju i prijemnik tačnog vremena atomskog sata iz Štutgarta, tako da se s velikom preciznošću označavaju sati, polovina sata i četvrt sata. Svako zvono Hrama svetog Save ima darodavca čije je ime na njemu upisano. Najveće zvono teško je 6.128 kg, sledeće 3.650 kg, a najlakše ima 11 kilograma

isto toliko odbijanja, 1984. godine dobijena je dozvola za nastavak gradnje – kaže Nikolić. U mnoštву grandioznih poduhvata, dok Hram nije podignut, za jedno od najvećih postignuća smatra se podizanje centralne kupole teške 4.000 tona. Ona je bila napravljena na zemlji, a zatim je, zajedno sa pokrivačem od bakarnog lima i velikim pozlaćenim krstom visokim 12 metara i teškim 4 tone, podignuta i postavljena na zidove. Podizanje, koje je trajalo 40 dana i obavljano pomoću 16 hidrauličnih dizalica – metodom „potiskivanja”, završeno je 26. juna 1989. godine. Podizanje kupole Hrama posmatrao je ogroman broj posetilaca, koji se povećavao iz dana u dan. Više od 1.000 inženjera iz zemlje i sveta pratilo je ovaj poduhvat, a pet svetskih televizijskih stanica ga je snimalo.

- Unutrašnji deo centralne kupole Hrama svetog Save ukrašen je mozaikom. Na izradi mozaičkog platna od smalta i prirodnog kamena, površine 1.248 m², radio je tim ruskih i srpskih majstora, pod rukovodstvom akademika Ruske akademije nauka, narodnog umetnika Nikolaja Muhina – kaže naš sagovornik, i dodaje da je ovo je jedan od najambicioznijih projekata u svetu mozaičkog ukrašavanja krivolinijskog prostora, izvedenog na bazi vizantijske ikonografske tradicije. Sledi obnavljanje Društva za podizanje Hrama svetog Save na Vračaru, kojim je predsedavao patrijarh Pavle, a narednih godina privедeni su kraju radovi na eksterijeru Hrama i počeli su radovi na uređenju enterijera. Unutrašnje uređenje Hrama izvedeno je, prema prvočitnoj zamisli, u tehniци mozaika. Više od tri stotine majstora-umetnika radio je u radionicama u Rusiji i na licu mesta, pa je ovaj grandiozni projekat (15.000 kvadrata pod mozaikom) dovršen u rekordnom roku pod nadzorom blažene uspomene patrijarha srpskog Irineja od 2016. do 2020. godine, i tada je praktično dovršeno unutrašnje uređenje i prostor prilagođen svojoj osnovnoj, bogoslužbenoj, funkciji.

Taktovi himne svetom Savi s početka teksta, koji odzvanjaju na svakih sat vremena sa zvonika, dolaze od 49 zvona Hrama, još jedne velike i važne celine, a sva zvona su postavljana tek pošto su osveštana.

- Zvona imaju i prijemnik tačnog vremena atomskog sata iz Štutgarta, tako da se s velikom preciznošću označavaju sati, polovina sata i četvrt sata. Svako zvono Hrama svetog Save ima darodavca čije je ime na njemu upisano. Najveće zvono teško je 6.128 kg, sledeće 3.650 kg, a najlakše ima 11 kilograma – kaže arhitekta đakon Nikolić.

U podzemnoj etaži Svetosavskog hrama nalazi se Crkva svetog kneza Lazara, zajedno sa Kriptom patrijaraha, čije je rešenje izvedeno u skladu sa vizantijskom arhitekturom i danas ima i kulturnu funkciju. Ovde se održavaju značajni kulturni događaji u životu prestonice. U okviru ovog prostora nalaze se sistemi za podno grejanje i ventilaciju vazduha, čime se obezbeđuje adekvatna zaštita za ikonopis, kao i prijatan boravak u samoj crkvi.

U crkvi Kripte se posebno izdvaja srpsko-vizantijski živopis, na kojem su radili najbolji srpski ikopisci od 2012. do 2016. godine, izveden na platnima koja su potom lepljena na svodove, dok su predstave Srba svetitelja na zidovima izvedene sekо tehnikom uz nanošenje zlatnih listića na površinu. Ikonopisacko rešenje najvećeg dela cirkve je izuzetno originalno, naročito na zapadnoj, severnoj i južnoj tavanici, za koju nisu postojali prethodni uzori u istoriji umetnosti. Idejno, ikonopis ove crkve sažima celokupnu istoriju pravoslavlja Srbije. Mnogo toga još ostaje da turista vidi i doživi u ovom spomeniku kulture, istorije i arhitekture Srbije, zato mu se mnogi vraćaju iznova i iznova. Svaka poseta Hramu prilika je da osetite onaj spokoj s početka teksta i da se podsetite ovih reči: Sopstvenim radom sve postiže. Upravo ove reči svetog Save ispisane su na postamentu spomenika srpskom svetitelju koji dočekuje posetioca na ulazu i izlazu iz Hrama.

PUTUJUĆI GASTRONOMSKI HRAM LOŠINJA

Lošinj Hotels & Villas, brend vrhunskih i luksuznih hotela i vila, posvećen je očuvanju i promovisanju bogate lekovite tradicije ostrva.

Ostvo Lošinj, poznato po prekrasnoj prirodi i bogatoj istoriji, u periodu od 30. aprila do 4. maja postaće pravi raj za ljubitelje hrane i vina tokom četvorodnevног gastro događaja "Taste Slovenia". Ova manifestacija okuplja vrhunske kulinarske umetnike iz Slovenije i odabrane lošinjske restorane, uključujući Michelinovom zvezdicom nagrađeni Alfred Keller, te restorane Matsunoki i Bava hotela Bellevue. Zajedno će stvoriti nezaboravno eno-gastronomsko iskustvo u slikovitoj uvali Čikat. Posetioci će tokom festivala imati priliku da uživaju u specijalnim večerama sa više sledova, koje pripremaju renomirani slovenski kuvari u saradnji s lokalnim restoranima. Svako jelo biće savršeno upareno s vinima najboljih slovenskih vinara. I ovo nije prva saradnja. Lošinj Hotels & Villas u novembru prošle godine je po drugi put organizovala uspešnu manifestaciju Dani Lošinja u Ljubljani. Tako je slovenska publika imala priliku da doživi ostrvske specijalitete, kao i jedinstvenu atmosferu koja objedinjuje luksuz i tradiciju. Na nedavnom događaju, gosti su mogli da se prepuste delicijama iz ponude restorana Matsunoki. Misija predstavljanja dedikacije ostrva prema gastronomiji i turizmu nastavlja se u Beogradu, gde će se u prvoj nedelji juna

održati Dani Lošinja. Sa ciljem da se Lošinj približi potencijalnim turistima iz Srbije i dodatno promoviše kao atraktivna destinacija za odmor, ova manifestacija je i idealna prilika za jačanje poslovnih veza.

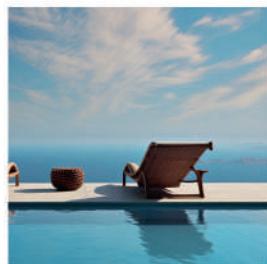
Smešten u prelepoj uvali Čikat, Hotel Bellevue pruža savršen beg od svakodnevнog stresa. Njegova Bellevue Spa Clinic nudi potpuni velnes doživljaj, uključujući detoksikacijska svojstva mora, moderne fitnes i relaks zone te luksuzni bazen s morskom vodom. Opuštajući tretmani, poput masaža, dodatno doprinose opuštanju i unutrašnjem miru. Gastronomска ponuda u hotelu osmišljena je kako bi svake sezone nudila specijalitete mediteranske kuhinje, uključujući sezonske sastojke poput maslina, lokalnog maslinovog

ulja i morskih plodova, koji savršeno oslikavaju bogatstvo lokalne tradicije.

Takođe, Lošinj Hotels & Villas, brend vrhunskih i luksuznih hotela i vila, posvećen je očuvanju i promovisanju bogate lekovite tradicije ostrva, koja datira još od kraja 19. veka. U kolekciji se nalaze Hotel Bellevue, Boutique Hotel Alhambra i niz ultraluksuznih vila bogate istorije. Svaki objekat nudi jedinstveno iskustvo, spajajući ostrvsку tradiciju lečenja s modernim luksuzom.

Uživajući u dugim šetnjama kroz borovu šumu uvale Čikat, gosti mogu istraživati prirodne lepote i uživati u mirnom, ali luksuznom okruženju ostrva Lošinja, doživljavajući sve čari koje ova ostrvska destinacija može pružiti.

Otkrijte premijum Hrvatsku

Za autentično iskustvo istražite premium
turističku ponudu na STORIESCROATIA.COM

hoteli•kampovi•nautika•kuće za odmor•
agencije•gourmet

stories

EXPERIENCE
PREMIUM
CROATIA

Zlato se može inspirati
nekoliko sati, ali i ceo
dan, u zavisnosti od
fizičke snage i slobodnog
vremena ispirača

POTRAGA KREĆE IZ ZLATNE DOLINE

» Tekst i foto: NENAD BLAGOJEVIĆ

Po dolasku na reku prvo je treba dobro osmotriti i prepoznati mesto sa nanosom u kojem bi mogle da budu ljustice zlata. Jedna od tajni ovog čuvenog zanata u Kučevu i okolini je da zlato ostaje u "krivinama", nedaleko od mesta gde voda udara u obalu, odakle kasnije može da se pronađe ispiranjem.

Ž

ivorad (56) i Miloš Jovanović (29), otac i sin, dvojica od 11 ispirača, koliko ih ima u udruženju "Zlatno runo", otkrivaju da

je, pored osećaja za deo reke gde treba početi ispitivanje, potrebno imati i alat za ispiranje, a pre svega snagu, volju i želju da se nauči nešto novo, sačuva tradiciju i, naravno, pronađe zlato.

Oni svake godine krajem maja i početkom juna sa kolegama ispiračima drže radionice ispiranja zlata u centru Kučeva, kada publici prikazuju tradicionalni način ispiranja na

Peku, ali i obučavaju goste. To je jedan od brojnih događaja na manifestaciji "Homoljski motivi" koja će se 2025. godine održati po 57. put u Kučevu, simpatičnom gradiću u zlatnoj dolini Braničevskog okruga, na oko 130 km od Beograda.

Jedna od poznatih legendi iz istočne Srbije kaže da se Kučovo nekada davno zvalo Starozlatija (Chrisovehia). Podatak o tome može se pronaći u zapisima čuvenog austrougarskog putopisca Feliksa Kanica, koji je tokom 19. veka često pisao o Srbiji i njenim lepotama. U jednom od svojih putopisa spomenuo je Kučovo u kontekstu gradića kroz koji protiče „zlatna reka“ Pek, koja

izvire u podnožju Crnog vrha i nakon 124 km uliva se u Dunav.

Kanic nije jedini koji je zapazio ispiranje zlata, nekada jedan od glavnih zanata ovog kraja, danas izuzetnu turističku atrakciju istočne Srbije. Od davnina je dolina Peka bila bogata zlatom, od starih Rimljana, preko srpskih kraljeva u srednjem veku, pa do Kraljevine Jugoslavije. Kučovo nazivaju i gradom u zlatnoj dolini, a u poslednje vreme u medijima se sve češće koristi naziv „srpski Eldorado“. Fascinanta je informacija da je 1934. godine, u to vreme najveći bager, postavljen u Neresnici, selu pored Kučeva, iz Peka mesečno vadio od 25 do 32 kilograma zlata!

Za ispiranje zlata potrebna je dozvola resornog ministarstva, a sví ispirači u udruženju "Zlatno runo" imaju godišnju dozvolu za ispiranje zlata iz pritoka reke, za šta plaćaju taksu

KAKO IZGLEDA PROCES ISPIRANJA ZLATA

- Ispirač mora dobro da poznaje odredište na kojem radi, da zna da li tu ima kvarca, magnetita, liskuna ili pirita. Sve je to potrebitno razlikovati da ne bi našao mnogo sjajnog materijala, takozvano lažno zlato, listiće koji lepo izgledaju, ali ništa ne vrede. Kada u ispitaku (deo alata) primetimo zlatne tačkice, tada postavljamo vešeraj, napravu kojom se prosejava pesak i uklanjanju veći komadi kameni i peska.

Ako ih ima, čestice zlata ostaju "zarobljene" na tepihu, odnosno na ovčjem runu, koje se nakon toga ispira u kofi. Materijal iz kofe

**SVAKE GODINE KRAJEM
MAJA I POČETKOM JUNA
SA KOLEGAMA ISPIRAČIMA
DRŽE RADIONICE ISPIRANJA
ZLATA U CENTRU KUČEVA**

ide ponovo u ispitak i tada gledamo da li su čestice zlata zaista tu - kaže Živorad.

Tradicionalno, već nekoliko stotina godina ispiranje zlata se obavlja uz pomoć dve osnovne alatke. To su: pralište, sprava sa posebnim pregradama za zadržavanje zlata uz odstranjivanje krupnijeg materijala i ispitak, najčešće drvena, a nekad i plastična posuda u koju se stavlja pročišćen sadržaj iz prališta. Kako kaže Živorad i Miloš, najvažnije je steći veština u radu sa ispitakom.

Da bi potpuno dočarali turistima ovu nesvakidašnju aktivnost, Miloš i Živorad tokom ispiranja nose tradicionalne narodne

nošnje iz istočne Srbije, na isti način kao što su to radili njihove deke i bake.

Ispiranje se, dodaju obojica, može raditi od nekoliko sati do celog dana, zavisno od fizičke snage, slobodnog vremena ispirača i dela reke koji je odabran za ispiranje.

- Ja sam počeo veoma rano da ispiram zlato, sa 15 godina, i tada je to bilo očekivano od svakog mladića, dok je moj sin ušao u zanat tek sa 23, jer je zbog studiranja bio odsutan iz Kučeva. Najlepša sećanja su mi iz perioda kada sam sa mojim dedom Stanimirom kao dečak vežbao ispiranje na pritokama Peka, na Brodici i Voluji, više iz hobija, a i da bismo nastupili na "Homoljskim motivima" i uveličali

tu smotru. Deda po majčinoj liniji, moj sin i ja trojica smo ispirača u porodici, a nadam se da će naši naslednici nastaviti ovu tradiciju - priča Živorad.

Ispirači poseduju tradicionalan alat za prikazivanje ispiranja, ali i moderniji, koji koriste van manifestacije.

- Od alata imamo lopatu, kramp, pradelin vešeraj, ispitak, kojim ispitujemo, ovčje runo i vrg, kojim sipamo vodu. Danas smo obuli čizme jer je voda nadošla, dok leti često radimo bosi - rekao je mladi ispirač.

Miloš je dodao i da lokalno stanovništvo i dan danas neretko umesto u čizmama prelazi reku na štulama (drvenim štapovima za hodanje), kao što su to radili njihovi preci, kao i da je hodanje na štulama, čak i igranje fudbala na njima još jedna od atrakcija kučevskog kraja.

ZA ISPIRANJE ZLATA POTREBNA JE DOZVOLA MINISTARSTVA

U udruženju trenutno imaju samo muškarce, a pre nekoliko godina bila je i jedna žena.

- Ovo je fizički posao i nije lako sakupljati materijal iz reke, bacati ga na sito, sejati i ispirati. Uvek je lakše kada nas je više na reci - kaže Miloš.

Za ispiranje zlata potrebna je dozvola resornog ministarstva, a svi ispirači u udruženju "Zlatno runo" imaju godišnju dozvolu za ispiranje zlata iz pritoka reke, za šta plaćaju taksu.

Od alata ispirači poseduju lopatu, kramp, pradedin vešeraj, ispitak, ovče runo i vrg, kojim sipaju vodu. Kada voda nadode obuvaju čizme, dok leti vrlo često rade bosi

- Sa dozvolom imamo pravo da odemo na reku i njene pritoke i da ispiramo. Jedino smo uslovjeni vremenskim prilikama, a na reku ne izlazimo kad je nabujala, niti kad je zamrznuta. Proleće i leto su najpriyatnija godišnja doba za ispiranje i tada nas najčešće možete sresti na Peku - priča Miloš.

MILOŠ JE NAJMLAĐI MEĐU ČLANOVIMA

Miloš je sa još jednim momkom u udruženju među najmlađim članovima, a na pitanje kako njegova generacija reaguje na hobi kojim se bavi, odgovara:

- Većina me prvo pita kako se taj posao radi, a kad im objasnim, naredno pitanje je vezano za zaradu. Međutim, kada čuju da ja ovo radim da bih se odmorio od primarnog posla, odnosno da bih malo izašao u prirodu i proveo vreme van kuće, i još kad kažem da mi nije najbitnije da uvek nađem zlato, tada mnogi izgube interesovanje za ispiranje. Naravno da ima i drugara koje sam ubedio da krenu sa mnom i koji su ispiranje zlata i boravak u prirodi doživeli kao antistres tretman - iskren je Miloš.

Njegov otac Živorad dodaje da njihova porodica ne živi od potrage za zlatom, ali da su zaljubljenici u taj posao, dok su s druge strane, njihovi preci i te kako lepo zaradivali.

- Drugačija su bila vremena i tokovi reka. Lokaliteti su bili mnogo bogatiji zlatom nego danas. Moj deda i njegova porodica su mogli od zlata ne samo dobro da žive, već i da od zarade kupe stoku i sakupe novac za ženidbu i svadbu- objašnjava Živorad.

NAJVEĆI GRUMEN ZLATA IMAO 9,7 GRAMA

Najveći grumen zlata koji je pronađen u Voluji i Brodici imao je 9,7 grama. U skorije vreme ispirači su baš tokom Homoljskih motiva pronašli 3,2 grama.

- Turistima koji dođu u Kučovo pokazujemo ispiranje i učimo ih da to sami rade. Neki savladaju ceo proces za sat vremena, a nekim treba više vremena. Dodite kod nas na "Homoljske motive" i možda baš vi pronađete neku od ljuspica koje će Pek doneti. Ispiranje zlata pomoću ispitaka može se lako naučiti, ali koliko god da brzo savladate zana, ipak je potrebno i malo sreće. Svakako je reč o nezaboravnoj avanturi za sve učesnike ispiranja i boravka na našoj tajanstvenoj reci, koja će one najupornije učesnike i nagraditi - poručuje Živorad.

Turisti koji posete Kučovo svake godine u periodu od kraja maja do početka juna da na platou ispred Pošte mogu pogledaju i kolonije pletenja, brojne koncerte, da prisustvuju vašaru, prodajnoj izložbi homoljskog sira, filatelističkoj izložbi i radionicama za decu, ali i da uveče čuju pozdravne reči čuvenog Vrhovnog pastira.

Turisti koji posete Kučovo ne treba da zaobiđu i svojevrstan gastronomski užitak - domaćini kažu da obavezno probate homoljski sir

Mi smo Telekom Srbija Grupa

**Jedan od samo šest
preostalih uzgajivača ove
autohtone vrste koja
danas, nažalost, izumire**

▼ Piše: TEDDEA SENJANOVIĆ
▼ FOTO: BERISLAVA PICEK

Borbene crte njene ličnosti učinile su je neprikladnom za uzgoj u većim grupama. Tvrdoglava, davno je u gene upisala svoj stav prema masovnosti. Uostalom, kao i ljudi koji se danas bave njenim uzgojem. Ovako počinje priča o istarskoj ovci u više od jednog veka dugoj tradiciji porodice Macan. O simbiozi čoveka i jedne potpuno drugačije pripadnice svoje vrste...

TRADICIONALNI SIR

Već na prvi pogled istarska ovca razlikuje se od ostalih rasa. Nije bela, crna je s belim pegama ili bela s crnim, smeđim ili sivim pegama različitih oblika i veličina, nepredvidivog karaktera kao i šara s dugim gracioznim nogama i snažnim, spiralno zakriviljenim rogovima. Njen razvoj počeo je još kraјем 18. veka, kada su za oplemenjivanje autohtonih ovaca korišćene inostrane rase poput Gentile di Puglia i Bergamo ovce. Danas je ona prvenstveno namenjena proizvodnji mleka, koje se na porodičnim poljoprivrednim gospodinstvima preradjuje u tradicionalni polutvrdi, punomasni ovčiji sir. Nažalost, zbog sve manjeg broja odgajivača, istarska ovca danas spada u potencijalno ugrožene rase. Kako bismo saznali nešto više o ovoj

**TVRDOGLAVA,
ŽIVAHNA,
NEPREDVIDIVA...**

**ISTARSKA
OVCA**

Uzgajivač i
predsednik Zadruge
uzgajivača istarske
ovce Istrijanka -
**Vedran Macan iz
Svetvinčenta**

Foto: Berislava Picek /
Cropix

Naslede i tradicija

**U ovom trenutku
samo se šest
uzgajivača bavi
uzgojem istarske ovce**

Foto: Berislava Picek /
Cropix

zanimljivoj životinji, krenuli smo put Istre, tačnije u opštinu Svetvinčenat, gde se nalazimo sa odgajivačem i predsednikom Udruženja odgajivača istarske ovce Istrijanka - Vedranom Macanom.

NASTAVAK TRADICIJE

Za odgajivače poput Macana, uzgoj istarske ovce više je od posla - to je naslede koje se prenosi generacijama. Uostalom, uprkos svim izazovima, istarski ovčiji sir danas je jedno od najprepoznatljivijih obeležja regiona.

Kako se odlučio za uzgoj autohtone istarske ovce, pitamo našeg sagovornika dok se razigrani border koliji, ovčarski psi i vredna Macanova snaga, vrte oko nogu neočekivanih pridošlica.

- Nisam to ja odabrao, to je odabralo mene - kaže kroz smeh.

Posao je preuzeo od dede, koji je brojao oko 25 ovaca. No ideja da baš on od trojice braće nastavi porodični posao nije došla preko noći.

- Da ste me pitali 90-ih, u rokerskim godinama, ni na kraj pameti mi nije bilo da će se baviti ovcama. Imao sam posao, živeo u Puli, bio sam mlad i imao druge prioritete - priseća se.

Ipak, nešto se u njemu prelomilo. Spoznaja da bi trud i vekovna tradicija prošlih generacija mogli zauvek nestati navela ga je na odluku da nastavi putem svojih predaka.

- Morao sam da nastavim tradiciju, nisam mogao da zamislim da sve stane s nama - kaže Macan.

Počeo je s dedinim 25 ovaca, a danas broji

"MORAO SAM DA NASTAVIM TRADICIJU, NISAM MOGAO DA ZAMISLIM DA SVE STANE S NAMA", KAŽE MACAN. POČEO JE S DEDOVIH 25 OVACA, A DANAS BROJI IZMEĐU 130 I 150, ZAHVALJUJUĆI KOJIMA GODIŠNJE PROIZVEDE OKO 600 KILOGRAMA SIRA

između 130 i 150, zahvaljujući kojima godišnje proizvede oko 600 kilograma sira, koji se najčešće prodaje na kućnom pragu, festivalima i manifestacijama.

- Najbolje je kad ljudi ciljano dođu po sir. Radim s restoranima koji cene proizvod istarske ovce i znaju ga prezentovati - kaže Macan, spominjući saradnju s restoranima poput poznatog "Alji Amigi" i konobe "Klarić". Istarski ovčiji sir uveliko doprinosi prepoznatljivosti i brendiranju Istre kao gastronomске destinacije, pa nimalo ne čudi činjenica da je sve više tražen u gastronomiji, bilo u klasičnoj verziji, koja osvaja svojim ukusom, ili pak onoj u kojoj se kombinuje s istarskim tartufima da bi pružio potpuni

doživljaj "Toskane u malom".

No, situacija je daleko od idilične. U ovom trenutku samo se šest uzgajivača bavi uzgojem istarske ovce.

- Moraš zaista biti malo čaknut da drži izvornu pasminu - kaže Macan.

Ljudi danas razmišljaju praktično i neće držati ono što im se ne isplati, pogotovo kada se već u samom startu radi o fizički vrlo nezahvalnom poslu.

- Ponuda poslova, pogotovo u turizmu, danas je velika te bez problema možete zaraditi platu od 2.000 evra. Isplativije je odraditi sezonus ili iznajmljivati apartmane. Postavlja se pitanje, ko se onda uopšte želi baviti ovcama? Pogotovo istarskim ovcama - objašnjava uzgajivač.

Mnogi čak i kada se odluče za uzgoj, biraju francusku lakonsku ovcu, mlečnu ovcu koja donosi dva do tri puta više mleka i nije izbirljiva, a rekli bismo ni toliko živahna kao istarska, što posledično dovodi do veće količine proizvoda i veće zarade.

KOMPLIKOVANI PODSTICAJI

Podsticaji? Pitamo u nadi da ćemo dobiti neku malo optimističniju sliku situacije.

- Nešto se pokrenulo, najpre na račun istarske koze, ipak je ona simbol Istre, a kada su već dali kozi, nisu mogli ne dati nešto i ovci - objašnjava nam, i dodaje kako to ipak nije dovoljno.

Posao, kaže, radi za troje ljudi, dok veliki deo na sebe preuzima i njegova supruga, koja uz svoj stalni posao u sezoni odradi još jedan.

www.pp-biokovo.hr

SAMO MI VAM NUDIMO ŠETNJU MEĐU OBLACIMA!

Posetite jedinstveni vidikovac Skivalk Biokovo u Parku prirode Biokovo i na 1228 metara nadmorske visine prošetajte po staklenoj površini među oblacima, uživajući u veličanstvenom pogledu na celu rivijeru i okolna ostrva!

Upoznajte izuzetnu geomorfologiju, biološku raznovrsnost i bogatu kulturnu baštinu planine koja čuva brojne arheološke ostatke, crkve, kapele, pastirske nastambe i kamene grobnice i dom je za skoro 1.500 biljnih vrsta, brojnih endema, zaštićenih vodozemaca, ptica i slepih miševa.

Park prirode Biokovo vas čeka, samo treba da dođete!

Evropa daje podsticaje, ali sankcije su stroge – zbog toga jako mali deo sredstava stigne do stočara, kaže Vedran Macan

Foto: Berislava Picek /
Cropix

Ipak, zarada nije ni blizu uloženom trudu. - Prošla su ta vremena, a poljoprivrednici su 90-ih mnogo bolje stajali. Nije bilo potpora, ali nisu bile ni potrebne. Danas se uvoze proizvodi iz celog sveta i tržišna borba je mnogo teža - kaže Macan, zbog čega on svom proizvodu pristupa na drugačiji način. Kaže da nije trgovачki putnik i ne ide od vrata do vrata nudeći svoj proizvod, već oni koji ga cene sami nađu put do pravog istarskog ovčijeg sira. Ipak, prihodi i dalje ostaju problem, zbog čega se sve manje ljudi odlučuje baviti uzgojem.

Poteškoće nastaju i kada je reč o administraciji. Mnogi uzgajivači odustali su zbog silne papirologije i zahteva koji prate uzgoj izvornih pasmina. Naime, da bi dobili podsticaje, stočari se moraju ugovorom obavezati da pet godina neće smanjivati broj grla. Rečeno je da je to evropska direktiva i da se to mora, ali otkako je uvedena obaveza potpisivanja ugovora, broj grla drastično pada svake godine. Obaveza je prilično problematična zato što, ako se broj ovaca smanji, uzgajivač ih je dužan nadomestiti kupovinom.

Naš sagovornik nije zadovoljan takvim uslovima s obzirom na to da mu je tokom poslednje godine zbog napada šakala, prirodnih neprijatelja čiji broj raste, nestalo 100 ovaca. Iz tog razloga uzgajivači bi trebalo da drže u rezervi 20 životinja u slučaju napada predatora ili bolesti. Takva praksa stavljaih u samom startu u gubitak s obzirom na to da se taj rezervni broj ne prijavljuje jer za grla koja drže "u rezervi" nema podsticaja. Uzgajivači nisu bili zadovoljni ni svojevrsnom diskriminacijom u poređenju s podsticajima kada je u pitanju istarska ovca. Dok se za nju

NA 40-AK OVACA MACANIMA PO JEDNOG OVNA. UKUPNO IH BROJI PET DO ŠEST, A VIŠE OD TOGA BILO BI PRERIZIČNO TE BI POSTALI AGRESIVNI JEDNI PREMA DRUGIMA, ZBOG ČEGA VALJA BITI OPREZAN

dobija županijski podsticaj od 130 evra, za koze je on bio 150 evra. Osim toga, za koze se isplaćuje naknada za držanje, dok se za ovce dobija naknada samo za povećanje stada. - Potrebno je smanjiti administraciju i doneti mere zaštite izrazito ugroženih pasmina na nivou države. Uzgajivači su u strahu. Ako pogrešu u administraciji, oduzima im se ili umanjuje podsticaj. Evropa ih daje, istina, ali sankcije su stroge, pa jako mali deo evropskih sredstava stigne do stočara - kaže nam Macan. Osim toga, uzgajivačima se ne garantuje otkup, a osim sira, jedino što eventualno možete prodavati otkuljivačima je mleko, zbog čega je konačna isplativost upitna.

ZAŠTITA IZVORNOSTI

Macanovo udruženje u ovoj situaciji pokušava ipak na neki način da motiviše ljudе kada je u pitanju uzgoj autohtone vrste i da pomogne članovima koji žele da se bave ovčarstvom. Trenutno broje oko 25 članova koji doniraju određeni broj podmladaka iz matičnog istarskog stada. Svaki uzgajivač mora da ispunjava neke osnovne uslove, no novčano ga to, naglašava, ne košta ništa. On svojom

donacijom podmlatka za nove članove tokom nekoliko godina u sistem vraća dobijeno. U procesu je i zaštita izvornosti, a naš sagovornik kaže kako uprkos pomenutim problemima nastavljaju da rade na očuvanju i razvoju.

Malenu jagnjad imali smo priliku i sami da vidimo, a on jagnje, kaže, pušta da sisa dok god može jer tako bolje napreduje, zdravije je te je napsletku ceo proces humaniji.

- Nije lako, ali kada čujete pohvale za svoj sir i znate da doprinosite očuvanju baštine, sve to dobija smisao - govori nam dok zajedno s ovčarskim psima vodimo ovce na ispašu.

- Vidite, s njom je potrebno puno raditi, stalno beži, živahna je, još ako imate jednu ludu u stadu koja će voditi ostale u štetu... Ipak, ako se odlučite za istarsku ovcu, shvatite i njene dobre strane. Produktivna je i daje kvalitetno mleko i još kvalitetniji sir - dodaje.

Na 40-ak ovaca Macan ima po jednog ovna. Ukupno ih broji pet do šest, a više od toga bilo bi prerizično te bi postali agresivni jedni prema drugima, pa valja biti oprezan.

Napokon, uz sve probleme na koje nailaze ovi vredni ljudi, istarska ovca prepoznatljiv je simbol Istre. Njen opstanak i dalje zavisi najviše od konkretnе podrške i razumevanja njene važnosti. Ako se sasluša glas struke, ova bi pasmina mogla postati ne samo simbol tradicije nego i primer održivog razvoja u uzgoju. Projekti zaštite izvornosti ovčijeg sira, koje vodi Istarska županija, imaju za cilj povećanje prepoznatljivosti ovog proizvoda i podršku lokalnim uzgajivačima, a ostaje nuda kako će baš on uz predani rad uzgajivača pomoći da istarska ovca, koju možete pronaći na prekrasnim proplancima širom Istarske županije, dobiti zasluzeno priznanje.

**VAŽNO JE IMATI
KVALITETNOG
SAIGRAČA.**

Postanite korisnik
Premium Visa kartice!

PREMIUM | PBZ CARD

 PBZ
Intesa Sanpaolo Group

**BRINEMO O SVEMU
ŠTO VAM ZNAČI.**

52 VIKEND-IZLETA

Mart

April

Maj

Foto: Aleksandar Blanusa/Shutterstock

Foto: Oliver Bunić

Foto: Wiresock Creators/Shutterstock

FRUŠKA GORA: Posetite neke od 16 pravoslavnih srednjovekovnih manastira koji se nalaze na području Fruške gore koje krase i brojna jezera na kojima možete provesti dan. Napravite piknik na nekom od izletišta poput Stražilova, Brankovca, Iriškog venca, Zmajevca i drugih. Za kraj ove avanture probajte najlepša fruškogorska vina, kao i specijalitet kraja pudar paprikaš.

BANJA VRDNIK: Posetite lekovite izvore u podnožju obronaka Fruške gore – banju Vrdnik. Ne propustite da obidete ostatke čuvene Vršačke kule. Da bi avantura bila potpuna, fotografišite se na Vrdničkim stepenicama.

SREMSKA MITROVICA: Posetite Carsku palatu Sirmium, najavažnije arheološko nalazište i uverite se u lepotu rimske mozaika. Obidite Žitni trg i pešačku zonu grada. Boravite u Zasavici, specijalnom rezervatu prirode, uživajte u specijalitetima kraja i mesnim proizvodima od mangulice.

ŠID: Kada posetite Šid domaćini će vam predložiti da obidete i obližnje manastire: Sveta Petka u Berkasovu, zatim Privina Glava i Đipša. Takođe možete posetiti Tvrđavu u Moroviću i Ruski dvor, onda i arheološke lokalitete: Gradina – Vašica, Tvrđava Berkasovo, Nekropola i Dolina šlemova.

VRŠAC: Kada dođete u ovaj grad, obidite Gradski muzej, Vršačku kulu, Katedralu Sv. Gerharda, velelepni rimokatolički hram. Posebna atrakcija je i Apoteka na stepenicama u okviru gradskog muzeja. Sunčan zimski dan iskoristite za pešačenje po Zagajičkim brdima, a ugrejte se vinima kraja u poznatim vinarijama.

BEOGRAD: Prestonica Srbije sa sobom nosi duboko kulturno i istorijsko nasleđe koje se ogleda i u velikom broju muzeja: Narodnog, Vojnog muzeja, Muzeja savremene umetnosti, Muzeja Jugoslavije, Muzeja Nikole Tesle. Brojni spomenici kao što su Pobednik, Spomenik knezu Mihailu ili nekadašnja rezidencija kraljevske porodice Beli dvor nešto su što ne treba zaobići. Beogradska tvrđava i Kalemeđan su muzeji na otvorenom. Beograd na vodi predstavlja revitalizaciju savskog priobalja, stvarajući novu, modernu oazu u srcu grada, a nemojte zaobići ni Skadarliju i uživanje u autentičnim srpskim ukusima uz zvuke starogradske muzike.

SMEDEREVO: Ko dođe u Smederevo obavezno mora da proba sarmice od lista vinove loze, smuđ na smederevski način, ali i smederevsku štrudlu. Dan započnите obilaskom Smederevske tvrđave, a nemojte propustiti ni Karađorđev dud, istorijsko mesto na kome je tadašnji turski zapovednik grada predao ključeve grada Voždu Karađorđu Petroviću 1805.

GOLUBAC: Posetite tvrđavu Golubac, ali i tvrđavu Ram, opstalu još iz vremena turskog sultana Bajazita Drugog. Za sve vernike nezaobilazna stanica su manastiri Tumane i Nimnik. Lepo vreme iskoristite i u vožnji biciklom trasom "EUrolove6", a nadite vremena i za panoramsko razgledanje Golupca brodom.

VELIKO GRADIŠTE: Srebrno jezero jedno je od najpoznatijih izletišta u Srbiji. U popodnevним satima, kada sunce počne da zalazi za Karpage, mnoštvo sunčevih zraka čini da jezero ima srebrni odsjaj, po čemu je i dobilo naziv.

SOMBOR: Simbol Sombora je Gradska kuća Magistrat. Doživite umetničko delo, monumentalno ulje na platnu, najčešće u zemljini, pod nazivom "Bitka kod Sente" slikara Feranca Ajzenhuta. Provozajte se somborskim fijakerom uz muziku tamburaša. Doživite specijalni rezervat prirode Gornje Podunavlje, ostrvo očuvane prirode.

SREMSKI KARLOVCI: Obidite Karlovačku gimnaziju, najstariju u Srbiji. Česma "Četiri lava" poznata je po legendi koja kaže da će se onaj ko se napoji vodom sa česme vratiti u Karlovce i tu se venčati. Posetite i Stražilovo, mesto gde je sahranjen Branko Radičević, velikan srpske poezije. Posetite vinske podrumе, degustirajte najlepša vina i hranu Srema. Bermet, vino koje se nalazilo na vinskoj karti Titanika, zaštitni je znak Karlovaca.

INDIJA: Kada je turistički obilazak Indije u pitanju, obavezан je obilazak spomenika Milunki Savić. Krčedinska Ada, rečno ostrvo, veoma je atraktivno za ljubitelje prirode. Doživite Keltsko selo u Indiji, tematsko-turistički kompleks inspirisan životom Kelta. Obidite Novi Slankamen i doživite iskustvo obedovanja u restoranu "Fleur de Sel", dobitniku prestižne zvezdice Michelin u 2025. godini.

PRIJEPOLJE: Odve vas čekaju manastir Mileševa i freska Beli andeo, među najlepšim delima evropske srednjovekovne umetnosti. Ne propustite da obidete i Muzej grada i Muzej Vlada Divca. Iskusite lepote prirode i doživite meandre Uvca, staništa beloglavnog supa. Probajte čuvenu heljdopitu, zlatarski sir, ali i rakiju od divlje kruške.

PO SRBIJI

Jun

Foto: Golubov.Ivana/Shutterstock

KRAGUJEVAC: Staro gradsko jezgro i istorijski kompleks Milošev venac sa posetom Amidžinim konakom nešto su čime se Kragujevčani diče. U junu se održava Arsenal fest, jedan od najboljih letnjih muzičkih festivala u ovom delu Evrope.

ARANĐELOVAC: Posetite Staro zdanje i Paviljon kneza Miloša, koji se nalaze u parku Bukovičke banje, gde takođe možete uživati u neobičnoj zbirci skulptura na otvorenom, koje su napravljene od belog mermera. Zakoračite u istoriju posetom znamenitom mestu Orašac u kome je podignut Prvi srpski ustanački. Istražite lepote pećine Risovača i svet iz doba krede.

SOKOBANJA: Prošetajte uređenim parkom Banjica, pešačkom zonom i sokobanjskom promenadom. Osetite blagodeti planine Ozren, poznate po lekovitom vazduhu. Upustite se u kajak avanturu na Bovanskom jezeru.

RTANJ: Da biste uspeli da osetite magiju koju je priroda nesobično dala ovoj planini, najbolje je da prošetate njenim stazama, da se popnete na najviši vrh Šiljak i uživate u neverovatnom pogledu koji će vam se ukazati. Na planini postoje mesta za kampovanje i odmor.

BELA CRKVA: Šest belocrkvanskih jezera privlače ljudе koji žele da se opuste na urbanim i potpuno divljim osamljenim plažama. Nadomak grada se nalazi specijalni rezervat prirode Deliblatska peščara. Dine dosežu i do 200 metara, pa se često taj predeo zove evropska Sahara. Ovde se svakog juna održava Belocrkvenski karneval, festival posvećen cveću.

Jul

Foto: Andrej Privizer/Shutterstock

NOVI SAD: Petrovaradinska tvrđava sa svojom monumentalnom arhitekturom, podzemnim galerijama i čudesnim labyrinima prosto mami turiste iz svih krajeva sveta. Ulica Laze Telećkog, sinonim za dobar provod, ulica kafea i klubova uvek su na vrhu liste mlađih turista. Ponos grada je Štrand, uređena poščana plaža sa pogledom na Most slobode, a nezaobilazan je Festival EXIT, najznačajniji muzički događaj u ovom delu Evrope.

LOZNICA: Prošetajte se uređenim banjskim parkom Banje Kovilače koji krasи preko 80 različitih vrsta stabala. Doživite duh prošlosti u manastiru Tronoša u kom je školu učio Vuk Stefanović Karadžić, reformator srpskog jezika i pisma i obidite Tršić, njegovo rodno mesto. Upoznajte se s običajem "lilanjanjem" na Lilaj festivalu u julu mesecu.

BAJNA BAŠTA: Nezaobilazna atrakcija ovde je Kućica na Drini. Topao letnji dan rashladite na plažama Perućca. Leputicu Bajne Bašte, plavetnu reku Drinu, najbolje ćete upoznati ako zakrstarite njenim kanjonom. Na ovom prostoru obitavaju retke endemske vrste, pa radoznali turisti iz brodića mogu uočiti čuvena stabla Pančićeve omorike. U julu se održava tradicionalna Drinska regata.

TARA: Letnju žegu najbolje gase Nacionalni park Tara, nepregledne šume, veličanstveni pogled sa vidikovaca. Razgranata mreža pešačkih staza proteže se kroz najlepše pejzaže planine Tare. Planina je postala omiljena destinacija ljubitelja prirode, jer se na njoj nalazi čak 18 planinarskih staza.

SRBIJA
Doživi!

TURISTIČKA
ORGANIZACIJA
SRBIJE

Avgust

Foto: Dejan Trajković/Shutterstock

ČAČAK: Ko dođe u Čačak, neka obavezno tempira da to bude u vreme kada se održava "Dragačevski sabor trubača" u obližnjoj Gući. Od ostalih turističkih atrakcija tu su i Rimske terme (arheološki lokalitet), Ovčarsko – kablarska klisura (predeo izuzetnih odlika), Ovčar banja.

VRNJAČKA BANJA: U avgustu se ovde održava čuveni "LoveFest" muzički festival. Vrnjačka Banja turistima nudi i panoramski točak (najveći panoramski točak na Balkanu sa impozatnom visinom od 50m postavljen je u vrnjačkom parku kod Jezera). Tu je i "Most ljudi" (zahvaljujući Desanki Maksimović i njenoj pesmi Molitva za ljubav, oživila su sećanje na dvoje zaljubljenih i doprinela da legenda nastavi da živi), ali i nezaobilazna planina Stolovi, na kojoj živi krdo divljih konja.

PLANINA STOLOVI: Nadomak Vrnjačke banje nalazi se čuvena planina Stolovi. Ova lepotica poznata je po krdu divljih konja koji na njoj žive već godinama unazad. Iskoristite lep letnji dan i hladovinu potražite među krošnjama ove planine dok zadivljeno gledate prelepe konje kako uživaju u svojoj slobodi.

NIŠ: U Nišu ne propustite "Nisville Jazz Festival". Obidite i arheološko nalazište Medijana, jedinstveni spomenik Ćele kulu, Nišku tvrđavu... Isplanirajte izlet na "Bojanine vode", a oprobajte se i u raftingu u jelešničkoj i sićevačkoj klisuri.

LESKOVAC: Za sve gastro-turiste, u Leskovcu postoji čuvena Roštanjada (gastronomski festival). A kada ste već tamo, obidite i arheološki lokalitet Carićin grad, kao i Narodni muzej Leskovac.

52 VIKEND-IZLETA

Septembar

Oktobar

Novembar

Foto: Shutterstock/Florin Cnejevici

Foto: Shutterstock/ Florin Cnejevici

Foto: Mita Stock Images/Shutterstock

KIKINDA: U Kikindi se održava jedinstvena manifestacija posvećena plodovima tikve "Dani ludaje". Posetite i Ulicu Generala Drapšina - prema oceni svetskog sajta "Arhitektura i dizajn", ova ulica zauzela je 22. mesto najlepših ulica na svetu. U Kikindi s nalazi i skelet mamuta Kike, otkriven 1996. godine. Ovo mesto ponosi se i najgušćom gnezdećom populacijom sova ušara na svetu.

NEGOTIN: U Negotinu posetite Vratnjanske kapije ili prerasti u kanjonu Vratne (najveći, prirodni kameni mostovi u Evropi). Prisustvujte vinskoj manifestaciji "Krajinska berba".

KRUŠEVAC: Nemojte zaobići Župsku berbu u Aleksandrovcu, čuvenu vinsku manifestaciju u ovom kraju. Za one koji vole aktivni odmor i prirodu tu je planina Jastrebac, a najmlađe posetioce čeka zabavni park "Šarengrad".

BOR: U Boru možete posetiti Muzej rударства i metalurgije, ali i uživati u lepotama Borskog jezera i pećina Lazareve i Vernjikice.

ZRENJANIN: Zrenjanin se diči hramom Vavedenja Presvete Bogorodice (Gradnulička crkva), podignut 1777. godine. Isplanirajte izlet u Lovački dvorac "Kaštel" u mestu Ečka na 7km od Zrenjanina. U neposrednoj blizini Zrenjanina je i Specijalni rezervat prirode 1. kategorije "Carska bara". Ne propustite "Muzej piva" u ovom gradu.

SUBOTICA: Bogato arhitektonsko nasleđe secesije čeka vas u Subotici: Sinagoga, Gradska kuća, Palata Rajhl, Ženski strand, Vodotoranj. Odmor potražite u nekom od specifičnih vojvodanskih salaša. Dan provode u Parku prirode Palić. Tu je i Rezervat prirode Ludaško jezero.

TOPOLA: Glavne atrakcije grada su Crkva svetog Đorđa i Mauzolej kraljevske porodice Karadordević, Kuća kralja Petra, Karadorđev grad. Topola i njeno okruženje su poznati po uzgoju voća te obilazak destilerije sa degustacijom rakija – šljivovice, lozovače, kajsijevače, viljamovke, medovače, orahovače i travarice i brojnih vinarija predstavlja nezaobilazan deo posete Topole. "Oplenačka berba grožđa" svakog oktobra – nezaobilazni doživljaj tradicije i vašara koji datiraju još iz vremena početka 19. veka.

MESEC FESTIVALA U BEOGRADU: Oktobar je mesec festivala u prestonici Srbije: Beogradski džez festival, održava se krajem oktobra, BITEF festival, održava se krajem septembra, početkom oktobra i BEMUS (Beogradske muzičke svečanosti) tokom oktobra – osnovane 1969. godine, predstavljaju najstariji i najznačajniji muzički festival u Srbiji i jedan od najprepoznatljivijih festivala umetničke muzike u Jugoistočnoj Evropi.

VALJEVO: Posetite Tešnjar, staru valjevsku čaršiju. Nadite mir u manastirima Jovanje, Pustinja, Ćelije i Lelić. Prošetajte do Rodne kuće vojvode Živojina Mišića u Struganiku. Planirajte dinamičan izlet, plivanje i mušičarenje na reci Gradac jednoj od najčistijih reka Evrope. Posetite festival Duvan čvaraka uz kriglu Valjevskog piva.

UŽICE: Narodni muzej i postavka u Jokanovića kući oduševiće svakog turista. U Užicu se nalaze i Muzej tehnike, Hidrocentrala na Đetinji, najstarija hidrocentrala u Evropi. Ne propustite vožnju čuvenom Šarganskom osmicom. Odmorate u Drvengradu i obidite Potpećku pećinu.

BRANKOVINA: Šetajte i uživajte u Brankovini, gde su se rodile velike ličnosti srpske istorije. Ovde se nalazi prva državna škola koja je sazidana 1836. godine, Protina škola. Još jedna školska zgrada podignuta je 1894. godine, a obnovljena 1985. godine. U njoj je učila Desanka Maksimović, pa se danas na ovom mestu svako može upoznati sa životnim i književnim putem pesnikinje.

NOVI PAZAR: Posetite spomenike na listi Uneska: manastire Sopoćani i Đurđevi stupovi, Petrovu crkvu i ostatke grada Rasa – prve prestonice Srbije. Ne sme se zaobići Altun alem džamija i Isa-begov hamam. Naravno, obavezno probajte novopazarske čevape i mantije.

SJENICA: Pešter se nalazi između sedam planina koje sve zajedno čine veličanstven pogled. Ta najveća visoravan Balkana prostor je netaknute prirode i gostoprimaljivih gorštaka. A kad ste već tu, uživajte u sjeničkom siru i sudžuku.

Korisni linkovi:

- <https://www.serbia.travel/sr>
- <https://www.instagram.com/serbiatourism/>
- <https://www.facebook.com/serbiatourism>
- <https://www.youtube.com/user-serbia>

PO SRBIJI

Decembar

Januar '26.

SRBIJA
Doživi!

TURISTIČKA
ORGANIZACIJA
SRBIJE

Februar '26.

Foto: Snežana Krstić

Foto: Djordje Petrović/Shutterstock

Foto: DMZ001/Shutterstock

KOPAONIK: Skijaški centar Kopaonik prostire se na više od 64 km staza i ski puteva uređenih za skijanje. Za ljubitelje noćnog skijanja osvetljene su staze Pančićev vrh, Karaman greben i Malo Jezero. Za najmlađe skijaše i početnike postoji tri "ski vrtića" sa pokretnim trakama. Sistemom za veštačko osnežavanje pokriveno je 97 posto skijališta. Žičara četvorosed "Pančićev vrh" radi tokom zimske sezone ali i u toku leta. Ski centar ima i sankalište, a ljubitelji ove planine imaju priliku da se voze i taksi tabačem.

STAR PLANINA: Gotovo pet meseci godišnje ova srpska lepotica nalazi se pod snegom. Na lokaciji Jabučko ravnište nalazi se prva gondola u Srbiji. Više od 13 kilometara odlično uredenih staza pripremljene su za skijaše svih kategorija. Pored toga, u ski centru Stara planina je izgrađen sistem za veštačko osnežavanje.

ZLATIBOR: Pet staza, Stankova ravan, Čigota, Tornik, Ribnica i Zmajevac pokriveni su sistemom za veštačko osnežavanje. U ski centru Tornik nalazi se i posebna vrsta instalacija tzv. "tjubing", koja, kao i sama žičara, može da se koristi i u letnjem i u zimskom periodu godine. Ski centar je opremljen i dečjim igralištem i karuselom. Preporučujemo obavezno vožnju Gold gondolom.

MOKRA GORA: Za ljubitelje skijanja, tu je skijalište Iver na Mokroj Gori. Iver je drugi po visini vrh Tare na kojem se, sa istočne strane, nalazi "start" četiri staze "crne kategorije", ukupne dužine četiri kilometra. Ciljna ravan svih staza je na 1.200 metara, a visinska razlika od 290 metara na prosečnoj dužini staze od jednog kilometra – zahtevna je i za veštije skijaše.

ZLATAR: Oko 3 km uredenih staza za alpsko skijanje na raspolažanju je skijašima. Ski staza "Zlatar-1" spušta se do samog centra Nove Varoši, opremljena je modernom četvorosed žičarom. Ski staza je duga oko 1.300 m i celom svojom dužinom opremljena je sistemom za veštačko osnežavanje. Staza je osvetljena pa se organizuje noćno skijanje, što predstavlja posebnu atrakciju za ljubitelje belog sporta.

GOČ: Pruža odlične uslove za rekreativno bavljenje skijanjem i za organizovanje nekih skijaških takmičenja. Tokom zime ovo skijalište koristi veliki broj Vrnjačana i organizovanih grupa i gostiju Vrnjačke Banje. U blizini ski staze nalaze se objekti za smeštaj i osveženje skijaša. Postoji mogućnost organizovanog prevoza minibuzom od centra Vrnjačke Banje do ski staze i nazad.

DIVČIBARE: Divčibare je podjednako privlačno i leti i zimi, a takođe idealna je destinacija za jednodnevna i vikend skijanja. Ski staza Crni vrh, u okviru Divčibare Ski Resort-a, nalazi se na severnoj strani Crnog vrha. Na stazu je 2016. godine uveden sistem za veštačko osnežavanje. Poseduje dvosednu žičaru kapaciteta 1.200 skijaša na sat.

GOLIJA: Skijališta na Goliji se nalaze na nadmorskoj visini od 1.744 m na izuzetno lepoj lokaciji na kojoj bi, u perspektivi, mogli da budu izgrađeni tereni i za Nordijske discipline. Turistički ski centar "Odvraćenica" na Goliji može da se pohvali sa pet žičara i sedam staza, dužine od 450m do 1.100 m.

RIBARSKA BANJA: Hamami koji su ovde nekada građeni svedoče nam o tome da su lekovite moći Ribarske banje prepoznati i Turci, koji nisu ostali ravnodušni prema njihovim blagodetima. Lekovite vode Ribarske banje su po kvalitetu ravne vodama u francuskim Pirinejima i pomažu u lečenju ortopedskih, koštano-zglobnih i degenerativnih oboljenja.

ĐUNIS: Vikend iskoristite da posetite manastire Pokrova Presvete Bogorodice i Sveti Roman u mestu Đunis. Krenite stopama ruskog romana "Ana Karenjinja" – u porti manastira Sveti Roman sahranjeno je srce ruskog plemića Nikolaja Rajevskog, koji je Tolstoj poslužio kao inspiracija za lik grofa Vronskog.

KURŠUMLIJSKA BANJA: Posetite obližnji grad Kuršumliju zajedno s manastirima Svetog Nikole i Presvete Bogorodice, koji se smatraju prvim zadužbinama Nemanjića. Istražite Đavolju varoš, lokalitet koji je bio nominovan za jedno od sedam novih svetskih čuda prirode. Uživajte u lekovitim termalnim vodama i kupanju u osam bazena koji su vam na raspolažanju 24 sata.

LUKOVSKA BANJA: U samom srcu topičkog kraja, ušuškana u netaknutoj prirodi i na 38 termomineralnih izvora poznatih još iz doba starih Rimljana leži Lukovska banja. Uređenom stazom zdravlja prošetajte se do Crkve Svetog Đorđa i vidikovca s kog se pruža pogled na samo srce Lukovske banje. Tokom zimskih meseci možete kombinovati aktivnosti na snegu sa spa-tretmanima. Doživite kupanje u virovima, malim bazenima u kojima dolazi do spontanog izviranja termalne vode.

THE PERFUME ATELIER LANSIRA NOVU KOLEKCIJU: RADIKALNE EMOCIJE

Zaga Čolović, parfimer i kreativni direktor parfemske kuće The Perfume Atelier

Prva srpska niche ekskluzivna parfemska kuća koja povezuje srpsku baštinu i britansku parfemsку umetnost

Smešena u srcu Beograda, The Perfume Atelier slavi bogatstvo srpske kulture i tradicije, spajajući ih s vrhunskim britanskim parfimerskim majstorstvom. Svaki parfem kreiran je s namerom da prenese duboku vrednost srpske baštine, dok britanske tehnike izrade parfema, sa svojom preciznošću i dugogodišnjom tradicijom, oplemenjuju svaku kreaciju. Ono što The Perfume Atelier izdvaja jeste posvećenost vekovima usavršavanoj umetnosti britanske parfimerije. Parfemi se prave koristeći tradicionalne britanske metode, a svaki deo procesa – od formulacije parfema do izrade bočica – izvodi se ručno. Ne koriste se industrijske metode proizvodnje; parfemi se prave u limitiranim serijama, s pažnjom na svaki detalj. Svaka bočica je ručno izrađena, a svaki sastojak pažljivo odabran.

NOVA KOLEKCIJA – RADIKALNE EMOCIJE

Poslednja inovacija The Perfume Atelier je nova kolekcija parfema – Radikalne emocije. Ova hrabra i izražajna trilogija mirisa dizajnirana je da istraži dubeke visine i padove savremenih emocionalnih iskustava. Svaki miris iz kolekcije predstavlja olfaktornu interpretaciju sirovih i nefiltriranih trenutaka života, pozivajući nosioce

da prihvate svoje emocionalne dubine.

Overthinking: Lavirint misli, opterećenje svakodnevnih dilema, koje se u ovom mirisu pretvara u kontrastnu harmoniju.

Do You Love Me?: Iskrena ranjivost, nežnost u potrazi za odgovorima, otkriva esenciju ljubavi i nesigurnosti.

Do Not Touch Me: Otpornost i granice koje postavljamo, emotivna snaga koja dolazi iz želje za samozaštitom.

Svaki miris iz ove kolekcije slavi autentičnost ljudskih emocija, pozivajući na prihvatanje svih njihovih nijansi, od najdubljih dubina do najvećih visina.

"Ova kolekcija je posvećena sirovoj autentičnosti ljudskih emocija – onim nefiltriranim trenucima koji čine naše živote bogatijim i stvarnijim.

Želela sam da stvorim mirise koji duboko rezoniraju sa ličnim iskustvima, jer svaki od nas nosi svoje radikalne emocije," izjavila je Zaga Čolović, parfimer iza kolekcije i kreativni direktor parfemske kuće The Perfume Atelier.

EKSKLUSIVNE RADIONICE I

TEAMBUILDING ISKUSTVA

The Perfume Atelier nije samo mesto za kreiranje parfema, već i prostor za jedinstvene parfemske doživljaje. Pored luksuznih proizvoda, brend nudi privatne i grupne

parfemske radionice, gde ljubitelji parfema mogu da nauče umetnosti izrade mirisa i da kreiraju svoj lični parfem.

The Perfume Atelier nudi i korporativne radionice i teambuilding aktivnosti. Tokom ovih sesija, učesnici imaju priliku da izrade svoj jedinstveni miris, istražujući kreativnost i jačajući međusobnu saradnju unutar tima.

ZARONITE U DUBINU EMOCIJA

Svaka bočica ove kolekcije je umetnost – izrađena ručno, sa pažnjom na svaki detalj. The Perfume Atelier teži tome da, kroz miris, omogući svojim klijentima da osećete i dožive emocije na potpuno novi način.

Radikalne emocije nisu samo mirisi, već iskustva koja pozivaju na introspekciju i prihvatanje.

Dozvolite sebi da zaronite u svet mirisa koji govore više od reči i otkrijete dubeke emocije koje ste možda zaboravili.

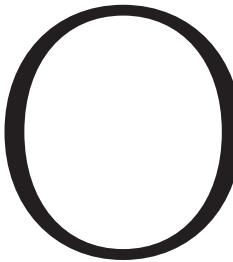
Gde se nalazimo

Beogradska 33, Vračar, 11000 Beograd
+381(0)61 6480 339
contact@theparfumeatelier
theparfumeatelier.rs

„Ne sećam se kada sam ispekla prvi kolač. Baka bi uvek spremala neke poslastice, ali ja sam tada bila mala i debela, više sam volela da jedem nego da pomažem. Trebalo je da radim u biblioteci, ali jedno putovanje Azijom mi je promenilo život.“

» Piše: BARBARA BAN
» Foto: DORIS FATUR

MAŠA, NAJBOLJA POSLASTIČARKA NA SVETU

na doslovno živi svoj san i strast. Najbolja poslastičarka sveta 2021. godine u izboru The Best Chefa, 37-godišnja

Maša Salopek iz Čakovca, koja trenutno radi u Maistrinom restoranu Cap Aureo u sklopu Grand Park Hotela Rovinj, stalno izvlači najbolje iz sebe.

A glavni razlog je neverovatna strast prema onome što radi. Kada ne radi u kuhinji, putuje po svetu i skuplja dragocena iskustva pa ju je teško uhvatiti na jednom mestu. Priča nam da se ne seća s kim je u detinjstvu ispeklja prvi kolač i ko je na nju preneo tu ljubav, ali se seća koliko je obožavala da ih jede.

- Iskreno, ne sećam se tog trenutka. Baka bi uvek, a kasnije mama i tetka, spremale neke poslastice povodom svačega i ničega. S obzirom na to da sam ja tada bila mala i debela, više sam volela da jedem nego da pomažem. Nagurala bih u sebe i ono što im nije uspelo - priznaje nam Maša.

No, ona je tek nakon završenih studija hrvatskog jezika i književnosti te bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu u Rijeci odlučila da se bavi poslastičarstvom, ali na najvišem mogućem nivou, te je znanja i iskustva počela da skuplja po svetu radeći s najboljim šefovima. A za sve je "krivo" veliko putovanje Azijom, kada je odlučila kojim putem želi da idu njen život i karijera.

- Povratkom s devetomesecnog putovanja Azijom, gde mi je duša prodisala, a osećaj slobode obgrlio svesnost, znala sam da je vreme za ozbiljnu promenu. Život nije za traćenje! Gastronomija me oduvek privlačila, a po prirodi sam gurman, pa sam svoju nišu prepoznala u poslastičarstvu - govori nam ova nagradjivana poslastičarka, koja nakon studija upisuje tromesečni kurs profesionalnog poslastičarstva na Kulturnom institutu Kul IN.

- Iz moje sadašnje perspektive, a imajući tačno devet godina istinskog poslastičarskog iskustva, čini mi se prirodnim i ispravnim što radim u ugostiteljstvu, a ne u prosveti ili biblioteci. Opšta kultura i pamet, nadam se, nikada neće izaći iz mode, no srce mi je u kuhinji najotvorenije. Potreba za profesionalnom promenom nametnula

Maša (37) je najbolja poslastičarka sveta 2021. godine u izboru The best Chefa.

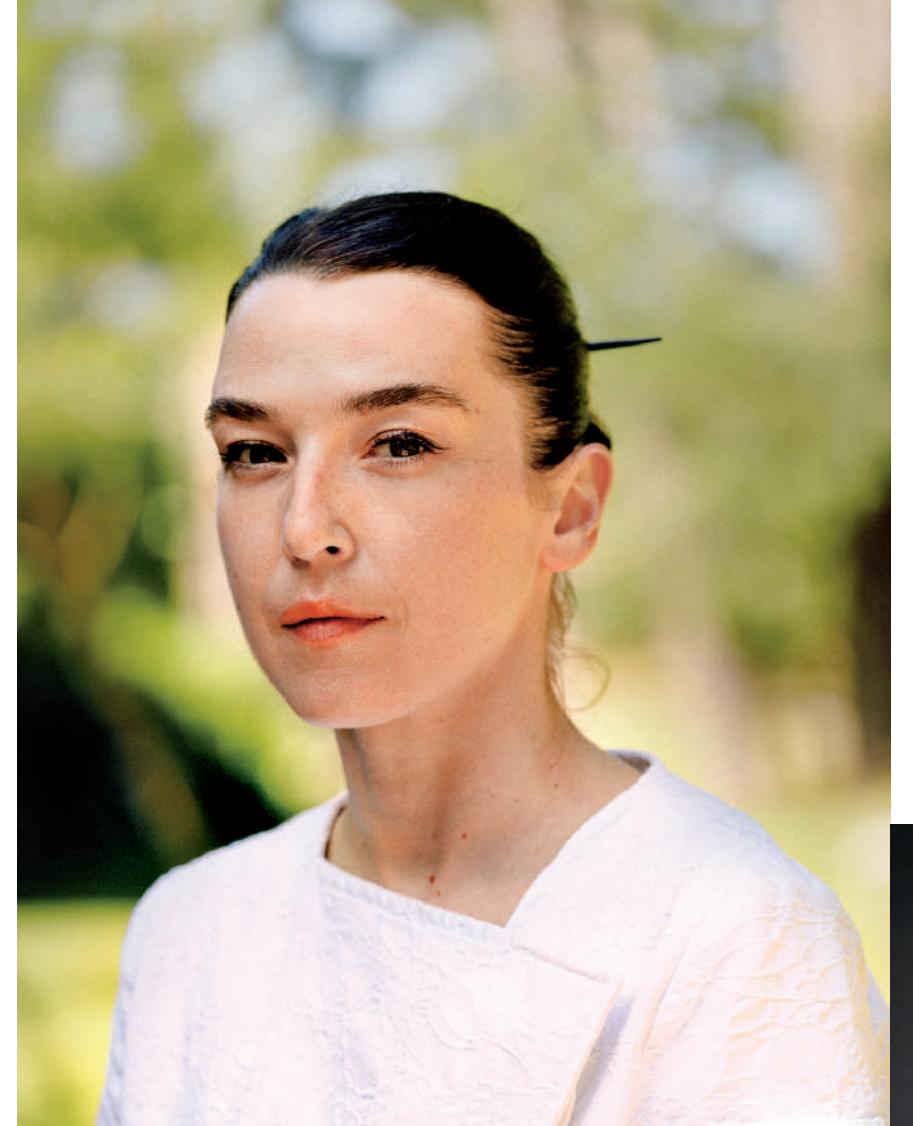
Foto: Doris Fatur

se sama od sebe jer duboko u sebi nisam bila srećna. Nedostajala mi je strast, osećaj ispunjenosti i izazovi. Veseli me što me u realizaciji promene nisu poljuljali početni strahovi, već su bili odskočna daska - ističe ova Čakovčanka.

To iskustvo joj je najpre otvorilo vrata zagrebačkog Dubravkinog puta, potom Maistrinog hotela "Lone" u Rovinju i Plavog podruma u Voloskom. U "Hiši Franko", slovenačkom restoranu sa tri Michelinove zvezdice, pet godina je radila kao glavna poslastičarka (Head Pastry Chef). Poslednjih godinu i po dana radi kao glavna poslastičarka u rovinjskom restoranu "Cap Aureo", a pre pet godina stajirala je u "El Celler de Can Roca", katalonskom restoranu sa tri Michelinove zvezdice, kod šefa Jordija Roca.

PRVI DAN U KUHINJI

Posebno se seća svog prvog dana u kuhinji. - Rober Bašić u Dubravkinom putu učinio je taj dan prohodnim i bez stresa. Bila sam uzbudljena i s malom tremom, ali u sećanju su mi ostali njegov profesionalizam i čisti prostor sićušne, ali funkcionalne poslastičarnice - priseća se Maša, kojoj su u karijeri poslastičarke najviše pomogli šefovi.

- Zanimljivo je da su mi u tome najviše pomogli šefovi koji nisu poslastičari. Njih dvoje su za mene, verovatno doživotno, moji najveći mentor - Ivone Simone i Leonardo Fonseca Celis. Oni su i moji prijatelji, radili smo zajedno pet godina u "Hiši Franko". Do temelja su uticali na stvaranje moje nove poslastičarske vizure, poslovno su me preodgajali, ukazivali na bitnost tehničke veštine, lepote sezonalnosti namirnica, dužnosti prema svojoj profesiji i svojim kolegama - kaže nam Maša, koja je u svojoj karijeri imala i niz zanimljivih i uglednih inostranih angažmana kojima neguje i svoju internacionalnu karijeru, što je posebno raduje. Tako je 2023. gostovala na POP-UP-u u Varšavi, u poslastičarnici "Cukiernia Tonka" na poziv Monike Valecke, pionirke modernog poslastičarstva i pekarstva u Poljskoj. Iste godine, na poziv magazina "Fortune" učestvovala je na "The Fortune Global Forumu", gde je uz još osmoro svetski poznatih i nagradjivanih šefova kuvala i bila deo spektakla u Abu Dabiju za najveće svetske lidere. Isto tako, te plodonosne 2023. učestvovala je sa šefovima Alvarom Klavijom i Šejlom Alvarado u Kolumbiji na večeri "6 Hands Dinner" u najboljem kolumbijskom restoranu "El Chato" po izboru "The World's 50 BEST Restaurants"

Brojna su znanja i veštine potrebne da se dostigne majstorstvo. Kreacije su već viši nivo rezonovanja tog umeća

Foto: Doris Fatur

"2024" i drugom najboljem u Latinskoj Americi te 25. na svetu. Takođe, bila je deo "Cairo Food Weeka", gde je održala dva masterklasa i učestvovala u večeri u Izakajji uz niz velikih imena kao što su Virgilio Martínez, Maksut Askar, Himanu Saini, Ana Roš, Hoze Aviljez, Manu Bufara i Karime Lopez. Takođe, spremala je poslastice na "6 Hands Dinner" u restoranu "Fauna", koji važi za najbolji restoran u Meksiku 2023. po izboru 50 Best Latin America, sa šefovima Deividom Kastro Husongom i Maribel Aldaco Silvom, koja je 2023. proglašena najboljom poslastičarkom u izboru 50 Best Latin America. Osim velikih međunarodnih gostovanja, u poslu je puno naučila i u nadaleko poznatoj "Hiši Franko".

- Iskustvo "Hiše Franko" za mene je beskrajno dragoceno. Zahvalna sam što sam se tada našla na pravom mestu u pravo vreme, I, ono najvažnije, sa pravim ljudima. Na čelu s Anom, bili smo svojevrsni argonauti, uporni i nesalomljivi, infantilno ozbiljni, internacionalni, a porodični. Svi smo bili gladni znanja i akcije. Negde između tirkiznosti Soče i Nadiže, belog vrha Krna, mirisa zemljanke, ere kovida, egzotičnih putovanja i gostovanja, na središnjem podiju u Starom selu - kuhinji

LJUBAV JE UVEK NAJAVAŽNIJI SASTOJAK, JEDNAKO KAO I NEGOVANJE INTERESOVANJA I VOLJE ZA ONO U ŠTA SE DAJEMO, U OVOM SLUČAJU IZRADU ĐEZERTA, ISTIĆE MAŠA

Hiše, rodila su se neraskidiva prijateljstva. Za mene je to ono najlepše - priča nam dalje. No, promena je bila nužna. Radi daljeg rasta. Za nju su promene preduslov za napredovanje, posebno ako se duže zadržavamo na istom mentalnom mestu.

LJUBAV KAO GLAVNI SASTOJAK

- Takve transformacije zahtevaju ozbiljan rad na sebi i pristupam im budno jer sam svesna da su deo rasta. Iz "Hiše Franko" sam otišla u prijateljskim odnosima, željna daljeg učenja i preispitivanja vlastitih mogućnosti. Upravo sam u "Cap Aureo" dobila priliku da rekreiram svoj profesionalni put. Poziv šefa Džefrija Vele da se pridružim timu bez oklevanja sam prihvatile, kliknuli smo iz prve, i filozofija hrane nam je uskladena. Njega sam ionako oduvek izuzetno cenila, a "Cap Aureo" doživljavala kao vodeći hrvatski restoran. Džefri stavlja snažan fokus na lokalne proizvode, kroz sezonost i održivost, na šta sam se sa zadovoljstvom nadovezala. S poštovanjem i ljubavlju prema Istri i njenim plodovima, začinjen mediteranskim šarmom, "Cap Aureo" je pravi progresivni restoran i odlično mesto za rad. A strast? Promišljeni preobražaj namirnica u finalni desert na tanjiru za mene je strastvena kategorija, baš kao i zadovoljstvo naših gostiju - smatra ova poslastičarka, koja tvrdi daje za izradu vrhunske poslastice pre svega potrebna ljubav.

- Ljubav je uvek najvažniji sastojak, jednako kao i negovanje interesa i volje za ono u šta se dajemo, u ovom slučaju izradu deserta. Ne postoji formula, i najpreciznije napisani recept u izradi nekoga nezainteresovanog daće loš rezultat. Profesionalno gledano, brojna su znanja i veštine potrebne da se dostigne majstorstvo, baš kao i u svakoj profesiji. Kreacije su već viši, kreativniji nivo rezonovanja tog umeća - ističe Maša, koja nije zaboravila ni na svoju drugu profesiju iako se njome ne bavi. Ponovno se vraća čitanju.

- Donedavno je moj fokus bio na profesionalnim knjigama iz poslastičarstva i gastronomije uopšte, monografijama, knjigama recepata i tehnika, najčešće edukativnog karaktera. U poslednje vreme vraćam se beletristici, koju najčešće kupujem ili pozajmljujem od prijatelja. Volim i poeziju. Početkom ove godine poklonila sam sebi Novakov "Slučaj vlastite pogibelji". Verujem da će se jednog dana opet učlaniti u biblioteku – zaključuje Maša.

Karneval, poznat i kao "peto godišnje doba", tradicionalno privlači hiljade posetilaca iz Hrvatske i inostranstva, a kulminacija je Međunarodna karnevalska povorka koja će se ove godine održati 2. marta

SPEKTAKULARAN RIJEČKI KARNEVAL UVRŠTEN MEĐU 500 NAJVAŽNIJIH DOGAĐAJA U EVROPI

Riječki karneval, poznat i kao "peto godišnje doba", simbol je grada Rijeke i jedan od najvećih karnevalskih događaja u Evropi, koji privlači na hiljade učesnika i posetilaca iz Hrvatske i inostranstva. Kulminacija karnevalskih dešavanja je Međunarodna karnevalska povorka, koja će se ove godine održati 2. marta. Okuplja 10.000 učesnika iz više od 100 grupa. Tokom povorke centar grada postaje pozornica na kojoj vladaju boje, muzika i neograničena kreativnost. Istorija maskiranja u Rijeci ima dugu tradiciju, koja doseže do 15. veka, kad su vlasti pokušale da zabrane okupljanja i maskiranja. Taj pokušaj nije uspeo, pa se tradicija karnevala nastavila. Pravi preporod doživljava krajem 20. veka, kada se transformisao u manifestaciju koja objedinjuje tradiciju, kreativnost i moderni duh. Te 1982. godine na Korzu su se okupile

tri maskirane grupe: Halubajski zvonari, Pehinarski feštari i grupa Lako čemo. Danas je Riječki karneval prepoznatljiv po raskošnim kostimima, spektakularnim alegorijskim kolima i atmosferi koja spaja lokalnu istoriju i svetske uticaje. Veličanstvena povorka i brojne priredbe s pravom su ga uvrstile u jedno od 500 najvažnijih zbivanja u Evropi, a "Sunday Times" ga je proglašio jednim od najezgotičnijih događaja na svetu. Turistička organizacija grada Rijeke je 2009. godine dobila nagradu Zlatno turističko srce kao organizator najbolje turističke manifestacije jugoistočne Evrope, a karneval je uvršten u knjigu "501 događaj koji morate posetiti". Riječki karneval je 2024. godine dobio i nagradu Turistička prizma za novu kvalitetu u turizmu u kategoriji Manifestacije "Peto godišnje doba", kako ga od milošte nazivaju Riječani, počinje tradicionalno 17. januara na Antonju. Otada pa sve do

Pepelnice grad živi u znaku karnevalskih svečanosti. Uvodna manifestacija u karnevalsku dešavanja je Izbor Kraljice Riječkog karnevala i primopredaja ključa Grada, kada on simbolično prelazi u ruke maski i počinje njihova "vladavina". Program Riječkog karnevala obuhvata različite događaje nakon Izbora Kraljice Riječkog karnevala, među kojima su i Dečja karnevalska povorka, Međunarodna karnevalska povorka, karnevalske zabave, humanitarne akcije, koncerti i tradicionalne zvončarske patrole, što je poseban deo kulturne baštine ovoga kraja. Jedan od najspektakularnijih aspekata Riječkog karnevala su alegorijska kola, prava umetnička dela koja se stvaraju mesecima. Svaka karnevalska grupa s ponosom predstavlja svoj rad, odraz kreativnosti i truda. Kostimi, detaljno izrađeni i često inspirisani istorijskim, mitološkim ili aktuelnim temama, dodatno obogaćuju vizuelni doživljaj povorke. Osim zabavnog, Riječki karneval ima i važnu ulogu u čuvanju tradicije. Poseban deo programa zauzimaju zvonari koji dolaze iz Rijeke i rečkog prstena. Zvonjava Halubajskih zvonara, koji su uvršćeni na UNESCO-ov spisak nematerijalne kulturne baštine, tradicionalno zatvara Međunarodnu karnevalsку povorku.

Hoteli i rizorti u Puli i Medulinu kombinuju vrhunsku uslugu, autentičnost i održivost pružajući savršen odmor

NEZABORAVNA LEPOTA I ISKUSTVA NA JUGU ISTRE

Spoj istorije, moderne udobnosti i prirodnih lepota Istre čini svaki boravak posebnim. Bilo da tražite eleganciju i sofisticiranost "Radisson Collection hotela" ili prirođni sklad prvog luksuznog glampinga u Hrvatskoj, uz "Arena Hospitality Group" doživite čaroliju Jadrana na jedinstven način. Hoteli i rizorti u Puli i Medulinu kombinuju vrhunsku uslugu, autentičnost i održivost pružajući savršen odmor.

GRAND HOTEL BRIONI PULA, A RADISSON COLLECTION HOTEL: SAVREMENI DIZAJN I ISTOIRSKA ELEGANCIJA

Smešten na obali Jadranskog mora, s pogledom na Nacionalni park Brijuni, Grand Hotel Brioni Pula, A Radisson Collection

Grand Hotel Brioni Pula, A Radisson Collection Hotel, simbol luksusa i sofisticiranosti

Arena One 99 Glamping, luksuzni glamping na jugu Istre

Hotel, simbol je luksusa i sofisticiranosti. Enterijeri inspirisani istarskom obalom obogaćeni su umetničkim delima. Gostima su na raspolaganju 227 elegantnih soba i suiteova, fine-dining restoran "Sophia", infinity bazeni, wellness centar i savremeni fitness. Inovativna tehnologija, uključujući "Smart room" sistem i "Butler Corner" mini-bar, pruža vrhunski komfor. Hotel je kroz istoriju ugostio slavne osobe, poput Sofije Loren i članova grupe ABBA, a danas ostaje sinonim za prestiž i besprekornu uslugu.

ARENA ONE 99 CLAMPING: PRVI LUKSUZNI CLAMPING U HRVATSKOJ

"Arena One 99 Glamping" u Pomeru nudi luksuz u neposrednom dodiru s prirodom, smešten u netaknutoj istarskoj borovoј šumi. Prvi glamping resort u Hrvatskoj spaja komfor hotela s opuštenom atmosferom boravka na otvorenom. Gosti mogu uživati u prostranim glamping šatorima, privatnim terasama, lounge i beach barovima te SPA One4You wellness centru. Programi poput gong kupke, radionica keramike, joge i meditacije pružaju savršen balans između opuštanja i aktivnosti. Blizina Medulinskog arhipelaga i Rta Kamenjak nudi brojne mogućnosti za istraživanje.

U HARMONIJI S PRIRODOM I TRADICIJOM U ZELENOM SRCU HRVATSKE – ZAGREBAČKOJ ŽUPANIJI

Bez obzira tražite li avanturu, opuštanje u prirodi ili iskustvo ukusa koje se pamti, ovde vas očekuje nešto posebno. Smeštena u srcu kontinentalne Hrvatske, nudi savršen spoj prirodnih lepota, kulturne baštine i vrhunsko putovanje kroz gastro doživljaje.

Ako sanjate o savršenom begu od užurbanog ritma svakodnevice, Zagrebačka županija je pravo mesto za vas. Smeštena u srcu kontinentalne Hrvatske, nudi savršen spoj prirodnih lepota, kulturne baštine i vrhunsko putovanje kroz ukuse i doživljaje. Bez obzira tražite li avanturu, opuštanje u prirodi ili iskustvo ukusa koje se pamti, ovde vas očekuje nešto posebno.

DUGO SELO

ŠETNJA KROZ ISTORIJU I TRADICIJU

Doživite čaroliju Dugog Sela uz "Long Village Fitness Walk", 7 kilometara dugu rutu koja vas vodi kroz slikovite gradske ulice, mirne poljske puteve i čarobne šumske staze. Otkrijte lepotu prirode i nasleđa u sopstvenom ritmu, a zatim se prepustite uživanju u festivalu Stara jela z Dugog Sela, gde se tradicionalni ukusi poslužuju u ekološkim posudama, donoseći mirise detinjstva i ukuse autentične domaće kuhinje.

IVANIĆ-GRAD

CRNO BLAGO UKUSA, MIRISA I DOŽIVLJAJA

Doživite Ivanić-Grad, gde se tradicija i priroda isprepliću u jedinstvenom ritmu života. Vozite bicikl slikovitim stazama, osetite uzbudjenje noćne trke "Black Gold Night Run", inspirisane naftnim nasleđem i uživajte u čaši autohtonog vina škrlet uz delicije od bundeve. Jesenja Bučijada, najveća manifestacija posvećena bundevi, donosi bogatstvo mirisa i ukusa te autentičnu atmosferu malog grada velikog srca i šire.

JASTREBARSKO

PLEŠIVIČKA BAJKA ZA LJUBITELJE

VRHUNSKIH VINA I PRIRODE

Zamislite šetnju kroz beskrajne vinograde Plešivice, isprobavanje vrhunskih penušavih vina iz renomiranih vinarija poput Tomca, čija su vina odležala u amforama i uvrštena među najbolje na svetu. Uživajte u delicijama restorana Korak, nosioca Michelinove zvezdica i prestižne Zelene zvezdice za održivost. Svež vazduh, predivni krajolici i autentična kuhinja

U Dugom Selu
i Ivanić-Gradu
se tradicija i
priroda prepliću
u jedinstvenom
ritmu života,
dok su beskrajni
vinogradi
Plešivice nešto
posebno

Pitoreskni Samobor poznat je
po bogatoj istoriji i slikovitim
pejzažima i po jestivoj
nematerijalnoj kulturnoj baštini
– kremšniti

stvaraju jedinstveno iskustvo koje spaja prirodu i tradiciju. Jastrebarsko je mesto gde vino priča priče, a biciklističke i planinarske staze vode do skrivenih vidikovaca i netaknutih pejzaža.

SAMOBOR

GRAD KOJI SE ŽIVI I VOLI

Otkrijte šarm kamenih ulica Samobora, prošetajte do Starog grada ili jednostavno uživajte u legendarnoj samoborskoj kremšniti uz gutljaj aromatičnog bermeta. Ovaj pitoreskni gradić poznat je ne samo po svojoj bogatoj istoriji i slikovitim pejzažima, već i po jestivoj nematerijalnoj kulturnoj baštini - kremšniti, češnofki i rudarskoj greblici, specijalitetima koji osvajaju na prvi zalogaj. Bilo da se odlučite na planinarski izlet kroz Samoborsko gorje, biciklističku avanturu ili ležernu šetnju uz zalazak sunca, Samobor će vas očarati spojem tradicije, prirode i nezaboravnih ukusa.

SVETA NEDELJA

ADRENALINSKA OAZA ZA ISTINSKE AVANTURISTE

Sveta Nedelja nudi savršen spoj adrenalina i prirode kroz biciklističke staze uz jezera te nezaboravni "Santa Domenica Spartan Trifecta Weekend", koji donosi izazove za sve ljubitelje sporta i avanture. Bilo da tražite uzbudjenje ili mir, ovde ćete pronaći idealnu ravnotežu. Nakon aktivnog dana, okrepite se u Izletištu Suhina, gde se tradicija i gostoljubivost stapaju u jedinstven doživljaj.

VELIKA GORICA

CENTAR KONTINENTALNOG TURIZMA, PRIRODE I UKUSA

Velika Gorica, središte kontinentalnog turizma, poziva vas da doživite savršen spoj prirode, tradicije i vrhunskih ukusa. Turopoljski lug i vinske rute Vukomeričkih gorica idealne su za istraživanje, dok mirisi turopoljske kotlovine, štrukli i tartufa osvajaju nepca. Prošetajte čarobnim šumama, otkrijte tradicionalne drvene kurije i doživite jedinstvenu priču ovog gostoljubivog kraja.

SVETI IVAN ZELINA

GDE VINO I PRIRODA PRIČAJU PRIČU

Krenite Zelinskom vinskom stazom i otkrijte čaroliju vinograda i vinoteka, gde autohtona sorta Kraljevina priča priču o tradiciji i ukusu prošlih vremena. Prošetajte poučnom eko-stazom kroz Zelinsku goru i osetite mir zelene oaze koja vodi do vrha Kladeščice, pružajući nezaboravne poglede. Ovde se vino i priroda savršeno stapaju, nudeći jedinstven doživljaj za sva čula.

VRBOVEC

POVRATAK TRADICIJI KROZ UKUSE

Vrbovec vas poziva na putovanje kroz vreme, gde tradicija oživljava u svakom zalogaju. Festival "Kaj su jeli naši stari" donosi bogatstvo autentičnih recepata, dok biciklističke i pešačke rute vode kroz slikovite pejzaže i šarmantna sela. Ne propustite da probate zaštićenu vrbovečku Peru, simbol domaće kuhinje, i osetite toplinu gostoljubivosti koja Vrbovec čini mestom u koje se uvek vraćamo.

ZAPREŠIĆ

SPOJ ISTORIJE I PRIRODE

Zaprešić je destinacija u kojoj istorija i priroda stvaraju nezaboravno iskustvo. Otkrijte bajkovite Nove dvore bana Jelačića, istražite raskošni dvorac Lužnica, a zatim se prepustite čarima tradicionalnih recepata iz Novodvorske kuvarice. Isprobajte ribolov na jezeru Zajarki ili uživajte u jahanju na imanju "Trajbar Team", gde konji i priroda stvaraju savršen sklad. Pogled s vidikovca Kameni svati pruža prizore koji ostavljaju bez daha i pričaju priču staru vekovima.

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA – DOŽIVITE MESTO GDE SE TRADICIJA, PRIRODA I AUTENTIČNOST STAPAJU U JEDINSTVENO ISKUSTVO.

Ovde svaki korak priča priču, svaki ukus nosi duh tradicije, a svaki pogled pruža trenutak čiste harmonije i uživanja.

Isprobajte ribolov
na jezeru Zajarki ili
osetite adrenalin
kraj jezera u
Svetoj Nedelji
na biciklističkim
stazama, a onda
istražite raskošni
dvorac

Krenite Zelinskim vinskom putem i otkrijte čaroliju vinograda i vinoteka

Foto: Shutterstock

Slovenija, izvor Save

» Piše: ŠPELA KURALT
» Foto: ČRT PIKSI

ada je Donald Tramp prvi put postao predsednik SAD pre osam godina, posete Sevnici, odakle je njegova supruga Melania Tramp, nekada poznata kao Melania Knaus, porasle su za 30 odsto. Sada ne očekuju toliki porast broja turista, ali su spremni. Osmislili su obilazak grada sa vodičem "Stopama prve dame", koji posetioce vodi kroz istoriju Sevnice i ujedno stazama kojima je trenutno najpoznatnija Sevnčanka hodala kao dete. U njenu čast i na oduševljenje turista, poslastičarnica „Julija“, koju vodi Franja Krajnc, osmisnila je pre osam godina tortu Melania.

- Torta je bela zasto što je Melania nosila belu haljinu tokom prvog zvaničnog pojavljivanja u Trampovom prvom mandatu. Pozlaćena je da joj se doda malo glamura. Sadrži karamelizovane orahe, krem od badema, mus od bele čokolade. Veoma smo ponosni na Melaniju i tortu. Nadamo se da ju je već probala, jer njeni najbliži jesu. Torta često putuje i za Ljubljano, odakle je naručuju. Torta je za Sevnico ono što je krempita za Bled - rekla je Franja Krajnc. Nije zaboravljen ni muški deo porodice Tramp u Sevnici. Picerija Rondo je

Poseta rodnom gradu prve dame SAD - Savom do Beograda, s Melanijom do Vašingtona

dizajnirala Tramp burger.

- Posle prve inauguracije, sve je to bilo Melania, Melania, Melania... Bilo nam je žao Trampa, a da nam ne bi zamereli, uradili smo nešto za njega - osmehnuo se Bruno Vidmar. Rekao nam je da su od gospode koja je poznavala Trampovu svekrvu saznali da on zaista voli hranu sa roštilja, burgere.
- Pa smo napravili burger, sa sirom na vrhu i feferonima jer Tramp ponekad ima malo vruće izjave, a dodali smo i dolar pomfrit. Posle pokušaja atentata, dodali smo i kečap na 'uvo' - priča.

Hrvatska, tok Save

JOŠ DVE PRVE DAME I KRALJICA

Pita od jabuka je savršen završetak američke gozbe. Pita Prva Dama priprema se u pekari i kafiću „Kruhek“ već nekoliko godina. Iako danas, kada pomislimo na pitu od jabuka, možda prvo pomislimo na zemlju preko bare, jabuke su nekada bile važna izvozna roba iz Sevnice. Butik. Danas se najbolji sevnčki proizvodi prodaju pod brendom Prva Dama, koji ima dve prve dame, objašnjava Petra Stopar, referent za turizam u Javnom zavodu za kulturu, sport, turizam i omladinske delatnosti (KŠTM) Sevnica.

SAVA

REKA KOJA SPAJA

Sevnica ima nekoliko prvih dama. Pored supruge predsednika SAD, tu su i sevnička voščenka, koja je nošena na bečki dvor umotana u svilu, prefina plava frankinja i naravno Sava. Nekada je ona uglavnom povezivala splavare, ali sada povezuje i ribolovce i bicikliste.

Srbija, ušće Save

Sava kroz Sloveniju

- „To su sevnička voščenka i plava frankinja. Sevnička voščenka je sorta jabuke koja se nekada isporučivala bečkom dvoru. Mirisna, žuta jabuka izuzetnog ukusa koja se prodavala na komad - dodaje sagovornica. Svaka jabuka je bila pojedinačno umotana u svileni papir.

- Plava frankinja je autohtona slovenačka sorta grožđa. Imamo naš vinograd u sevničkom zamku, u kom je zasadeno 500 čokota plave frankinje. Svaki čokot ima svoje kumove koji dolaze na seču i berbu. Veliki broj posetilaca prisustvuje i Festivalu plave frankinje, koji organizujemo svake godine - kaže.

Plava frankinja pronašla je put i ka penušavim vinima, koje su posetioци degustirali u sevničkom zamku tokom Trampove inauguracije u januaru. Predstavile su se vinarije Vino Kozinc, Domaine Slapšak i Vina Huba Martinčič.

- Sva naša penušava vina su suva, proizvedena uz poštovanje tradicionalne metode, a prvenstveno se pravi od autohtonih sorti poput žametovke i plave frankinje. Penušavo vino se može povezati sa glamurom i tradicijom. Melanija definitivno živi glamurozno i poštjuje tradiciju - objasnio je Andrej Slapšak iz vinarije Domaine Slapšak. Ako su penušava vina deo visokog društva, onda je cviček najbolja opcija za sevničku kulinarsku kraljicu – suvu salamu. U Sevnici je 1962. godine organizovana prva salamijada, takmičenje za najbolju suvu salamu, koja se smatra najstarijom salamijadom u Sloveniji, objašnjavaju iz KŠTM Sevnica. Održava se svake godine 10. marta, a idejna je bila da ako žene imaju svoj dan 8. marta, muškarci treba da imaju svoju salamijadu na Dan mučenika. Tamo nećete naći žene. Predsednik Udruženja proizvođača salame Sevnica Peter Ivančić je objasnio: „Tradicija je da ne pozivamo žene. Ali jednog dana je jedna od njih došla i stavila po bokal vina na svaki sto.“ Kako objašnjavaju u obilasku Sevnice, ovo bi mogla biti karta za žene, ali danas bi bokal vina na svakom stolu bio veliki poduhvat. Šator ispred konaka Vrtovšek, gde je rođena prva salamijada, svake godine ugosti između 700 i 1.000 (muških) posetilaca. Kako je rekao Ivančić, ocenjuju oko 130 salama, i to ne samo slovenačkih, proizvođači salame dolaze i iz Hrvatske, Mađarske, Srbije, Nemačke...

SAVA SPAJA

Najviše stranih turista u Sevnici je iz susednih zemalja, objašnjava Petra Stopar iz KŠTM Sevnica.

- Najviše ih je iz Hrvatske, zatim iz Austrije, Italije, čak i Nemačke. Prošlog leta smo primetili porast turista iz Holandije, dolazili su i iz Australije, Amerike, a najmanje iz Azije - priča Stopar.

Najprepoznatljivija tačka je svakako Sevnički zamak, odakle se pruža izuzetan pogled na

Foto: Črt Piški

Foto: Črt Piški

NIJE ZABORAVLJEN NI MUŠKI DEO PORODICE TRAMP U SEVNICI. PICERIJA RONDO JE DIZAJNIRALA TRAMP BURGER. KAKO KAŽU, POSLE PRVE INAUGURACIJE, SVE JE BILO U ZNAKU MELANIJE, TE IM JE BILO ŽAO TRAMPA

grad i Savu, najdužu reku u Sloveniji, koja je i ujedno izuzetna veza sa Hrvatskom, Bosnom i Hercegovinom i Srbijom.

- Sava je uvek bila važna. Ili za pecanje ili kao transportni pravac za splavove, kada nije bilo pruge - objašnjava gradonačelnik Sevnice Srečko Ocvirk. Ranije je često plavila, ali nakon izgradnje hidroelektrane, problema je znatno manje.

- Tokom katastrofalnih poplava 2023. godine, Posavje je pretrpelo znatno manju ili gotovo nikakvu štetu. I pored toga, Sava je danas u mnogo boljem stanju nego što je bila. Riblji život se razvio u rezervoarima i ribari ovde vole da pecaju. Već smo bili domaćini nekoliko svetskih prvenstava u ribolovu u Sevnici i Radeču. Ovim se upotpunjava i turistička ponuda i zbog toga se povećava broj posetilaca - dodaje gradonačelnik.

U svom donjem toku reka Sava danas ima jedan od najdužih, najlepših i najbogatijih ribolovnih puteva u Evropi. Predsednik Ribarskog udruženja Sevnica Sandi Kosmač zadovoljan je što su ribolovci iz celog sveta to naučili i rado se vraćaju. Pored pecanja na nekoliko bara, najuzbudljiviji je ribolov na Savi i Mirni, rekao je Kosmač:

- Imamo mušičarenje na Mirni, možemo da organizujemo i celodnevni doživljaj, na primer, ovde nalazimo i ribu mladiću. U

čitavoj Savi se može pecati, a u njoj živi 36 autohtonih vrsta riba, tako da se za svakog ribolovca nađe ponešto.

Ali neki ljudi vole da budu još aktivniji. A i za njih je Sava idealna, objašnjava gradonačelnik Srečko Ocvirk.

- Sadašnja stanica nam je Savska biciklistička staza. Vožnja biciklom duž reke je moguća na uređenim obalama, a biciklizam je sve važniji način da se provede slobodno vreme. Zato smo se priključili inicijativi kojom želimo da uspostavimo, ne samo u Sevnici, već i širom Posavja, biciklističku rutu reke Save. Već ima dosta biciklista, neki su domaći, neki u prolazu, a neki su turistički - ističe.

Ocvirk nam je rekao da su nedavno održali konsultacije o potencijalu reke Save kao turističkog proizvoda.

- U interesu je slovenačkog i hrvatskog turizma da se uspostavi EuroVelo ruta uz reku Savu, koja bi ovde dodatno popularisala biciklizam - dodaje Ocvirk. I naravno povezala mesta sa obe strane granice koju voda ne prepoznaće. Sve do Srbije.

PRIRODA

Sa Sevničkog zamka noću nećete videti reku Savu, ali noćna poseta je poseban doživljaj, kaže Petra Stopar. - U pratinji ste vodiča, osvetljavate put fenjerom, zamak

I FEEL
SLOVENIA

KRANJSKA GORA

PLANICA
NORDIJSKI CENTER

KRANJSKA GORA
HOTEL

www.kranjska-gora.si

◆ VILA ◆
PAVLINA

PROBUDITE SE SA POGLEDOM NA MOĆNE
VRHOVE U SRCU JULIJSKIH ALPI, UŽIVAJTE
U MIRU I UDODNOSTI VILE PAVLINA.

Mir i udobnost u zagrljaju planina

NEKA ODMOR U KRAJSKOJ GORI BUDE NEZABORAVNA I JEDINSTVENA PRIČA.
DOŽIVITE JE U APARTMANSKOJ KUĆI, GDE SE MODERNI TRENDOVII SPAJAJU
SA TRADICIJOM I GOSTOPRIMSTVOM. SVAKI OD 12 APARTMANA IMA SAVREMENU
OPREMU OD ODRŽIVOG MATERIJALA, SA TERASOM ILI BALKONOM, IZUZETNO
OPREMLJENOM KUHINJOM KAO I PRISTUPOM TERETANI I VELNESU.
BRIŽLJIVO IZABRANI DETALJI OTKRIĆE VAM DUŠU OVOG PLANINSKOG BISERA
KOJI ĆE VAM PRUŽITI MIRAN I PRE SVEGA UDODAN ODMOR.

APARTMA MARTULJEK

APARTMA PRISANK

APARTMA ZELENCI

www.vilapavlina.com/sl

ŠUM TALASA I MIRIS MORA ĆE VAS PRATITI
U PREDIVNOJ VILLI EUDORA, SAMO 100 M
OD PLAŽE U MESTAŠCU KOMIŽA.

Delić raja samo za vas

SNOVI O ODMORU U ELEGANTNOJ VILI U BLIZINI PLAŽE KONAČNO MOGU DA
POSTANU STVARNOST. POGLED NA KRISTALNO ČISTO MORE I NETAKNUTU
PRIRODU OSTRVA VIS PRUŽA SE SA TERASE RENOVIRANE VILLE EUDORA KOJA
SE POTPUNO SLIVA SA LOKALNOM ARHITEKTUROM I ODRAŽAVA SUŠTINU ŽIVOTA
NA OBALI. IMA MESTA ZA ŠESTORO GOSTIJA KOJI ĆE UPRKOS LOKACIJI MOĆI
DA UŽIVAJU U SKROVIŠTU ZATVORENOG UNUTRAŠNJEG DVORIŠTA I DA SE
OPUSTE U PRIJATNOM AMBIJENTU PRIMORSKE ATMOSFERE.

www.villaeudora.com/sl

osvetljavaju sveće. Tokom obilaska, zastanite i pozdravite poslednju vlasnicu zamka, Matildu Arko Zineberg, koja uveče šeta odajama - priča Stopar.

Grofica ima dirljivu životnu i ljubavnu priču, pa predlažu ovo iskustvo za romantičan sastanak ili poklon za godišnjicu.

- Među vodenim iskustvima, divan je i sevnički doručak, koji se sastoji od najboljih domaćih namirnica sa Sevnica Premium sertifikatom. Inače, Sevnica je puna pešačkih i biciklističkih staza. Za one koji žele da provedu zaista aktivan dan, preporučujemo da se popnu na Liscu, najvišu tačku u opštini, gde na vrhu služe šmorn ili praženjak, koji ima sasvim posebnu priču - savetuje Stopar.

Lisko (948 metara nadmorske visine) je dobro poznato paraglajderima, a posetioci ih mogu posmatrati kako se spuštaju sa njega i kruže iznad Tončkog doma. Planinarska staza do Liska nije zahtevna, ali za one koji žele veći izazov biće zanimljiva zaštićena ruta za penjanje ili via ferrata. Naravno, možete i voziti bicikl do vrha, a najveći događaj je proslava 1. maja.

Na Praznik rada poseban je doživljaj i na obližnjem Lovrencu (722 metra), na koji se penje planinskom stazom iznad Velikog Kozja i Lisca. Livada pod crkvom je krajem aprila ili početkom maja prekrivena plavim cvetovima encijana ili cluzija. Njeno stanište je proglašeno spomenikom priode 1994. godine, a od 2010. je i deo rezervata biosfere Kozjansko i Obsotelje. Pristup je ograničen ogradom, a prostor se dodatno nadgleda tokom prvomajskih praznika, jer još uvek ima onih koji misle da će encijan uspevati u njihovoj bašti... Ljubitelji flore naći će put i do Boštanja, gde je najveće stanište zaštićenog žutog rododrendona, koga zovemo azaleja. Stanište je prirodna vrednost od nacionalnog značaja i deo projekta „Nature 2000“. Još jedna lokacija na kojoj se može naći azaleja, koja cveta zlatno i opojno miriše, jeste u opštini Sevnica na Vrheku kod Tržišča.

OSEĆAJ ZA LEPO

U Sevnici su lepota i osećaj za lepo jasno ugrađeni u okruženje. Ko se ne seća čuvene "Jutarnje zvezde"? Dečja odeća iz Sevnice bila je poznata širom bivše Jugoslavije, a majka sadašnje prve dame Sjedinjenih Država radila je u „Jutranjkl“, tako da je prva dama prve modne korake navodno napravila kao devojčica u „Jutranjkinju“ odeći. Preduzeće je završilo u stečaju, ali osećaj za lepo nije napustio Sevnicu. Mnoge dame i dalje najradije nose donji veš sevničke „Lisce“, a mnoge noge šetaju svetom u cipelama, japankama ili papučama iz Kopitarne Sevnica. Inače, imaju papuče sa vezom Whitehouse... U Sevnici će Stilles takođe elegantno opremiti vaš dom, a za one sa više novca Metalika će opremiti jahtu i

Franja Krajnc, vlasnica poslastičarnice "Julija" u kojoj se priprema torta Melania: "Torta je za Sevnicu ono što je krempita za Bled".

Foto: ČrtPiksi

Predstavljanje torte Melania i burgera Donald

FOTO: Črt Piksi

druga prestižna plovila.

Iako do Sevnice (još) nema autoputa, na šta opština uporno skreće pažnju nadležnih, stalno se trude da život uz Savu i Mirnu učine što prijatnijim.

- Pored dobrih mogućnosti zapošljavanja, uspevamo da obezbedimo i odgovarajući, kvalitetan životni standard za naše građane. I zato imamo uravnoteženo useljavanje i iseljavanje stanovnika“, rekao je gradonačelnik Srečko Ocvirk. Možda baš zato što nema autoputa, prosečan Sevničan više putuje vozom od ostatka Slovenije, dodaje gradonačelnik: „Živimo pored železničke pruge Zagreb-Ljubljana ili Zagreb-Maribor, pa je transportna povezanost vozom bolja nego u bilo kom drugom gradu. Zbog toga se radujemo i modernizaciji železnice.“

Ako nećete da vozite bicikl duž reke Save, možete ići vozom. I iako u Sevnici dominiraju turisti koji se ovde zaustavljaju samo na sat-dva, a najviše na dan, mnogo je više mogućnosti za miran, održiv, zeleni turizam, ako odvojite vreme.

Dolina Soče – zemlja smaragdne reke Soče, prirodnih lepota, kulturnog nasleđa i aktivnih doživljaja u srcu prirode.

Pobegnite na aktivni odmor u živopisni svet Julijskih Alpa, triglavskog narodnog parka i smaragdne Soče. Oduševiće vas izuzetno aktivni doživljaji koji svrstavaju dolinu Soče među omiljene „autdor“ destinacije u Evropi.

Turizem Dolina Soče
e: info@dolina-soce.si • www.dolina-soce.si • @socavalley

Posetite
znamenitosti sa
karticom destinacije
Julijski Alpi:
Dolina Soče.

VLADARKA LONJSKOG POLJA

» Piše: FILIP PAVIĆ

» Foto: VANESA PANDŽIĆ / CROPIX

Sava tu donosi i odnosi, plavi i hrani. Tako je to vekovima i ljudi su se prilagodili. Posavci su jedini ljudi na svetu koji se ne bore protiv poplava. I imaju jedan poseban specijalitet - riblju palačinku.

Mjesmo močvara, ali nismo bara - kaže Dražen Ivaštinović, viši savetnik u Lonjskom polju, pogadajući suštinu prostora na ravnici reke Save između Siska i Stare Gradiške. Lonjskim poljem, za razliku od kakve bare, voda prolazi, Sava teče, ulazi pa izlazi, plavi, pa se povlači.

- Pola godine je ovaj prostor pod vodom, a kad se povuče, ostaju plodan mulj i riba - objašnjava Ivaštinović. U Krapju, u srcu Parka prirode Lonjsko polje, na levoj obali reke Save, u obnovljenoj posavskoj drvenoj kući, sada preuređenoj u posetilački centar, ekipo dočekuju Ivaštinović

i Željka Kušan, koja radi kao vodič. Tu su mali galerijski prostor, suvenirnica, u potkrovju kancelarije, pored kuće mogu da se iznajme bicikli i kanui. S vodičima je plan: obići Lonjsko polje za jedno popodne, početi od Krapja, pa ići do najvećeg hrvatskog pašnjaka Mužilovčice, do Čigoča, sela roda, pa do Drenovog dola i na kraju Kod Ribiča na riblju palačinku.

Lonjsko polje okuplja 14 mesta, proteže se na 50.650 hektara najvećeg zaštićenog močvarnog područja u Hrvatskoj. Ove godine slave 35 godina od proglašenja za park prirode. Međutim, šta sve veže ova mesta, ljudi, močvaru? Ivaštinović se ne dvoumi - Sava, žila kućavica Lonjskog polja.

- Sava tu donosi i odnosi, plavi i hrani. Tako je

to vekovima i ljudi su se prilagodili. Posavci su jedini ljudi na svetu koji se ne bore protiv poplava - objašnjava dodajući da Sava kroz ceo park vijuga tokom oko stotinu kilometara. A tu treba pribrojati i leve pritoke: Lonju, Česmu, Trebež, Ilovu, Pakru i Strugu. Idemo službenim terencem, Ivaštinović je za volanom. Krećemo iz Krapja prema Mužilovčici, jednom od najvećih evropskih pašnjaka. Vožnja je to 20 minuta kroz nekoliko mesta. Tu su Trebež, Lonja, Suvoj. Inače, Krapje, gde se sada nalazimo, malo je selo, broj jedva 70 stanovnika, ali 80 je očuvanih tradicionalnih drvenih kuća. Zato su mesto proglašili selom graditeljske baštine i zaštitili kao spomenik kulturne baštine. Kušan, koja turiste ovuda vodi u razgledanje kuća

Sava kroz Hrvatsku

Domaćini pričaju da su i životinje morale da se prilagode na život u močvari blizu reke, zato je posavski konj niži, robustan, snažan, ima široka kopita za hodanje kroz mulj Foto: Vanesa Pandžić / Cropix

i lokalnih imanja koja se nisu promenila još od Austro-Ugarske, govori da one najbolje pokazuju prilagođavanje stanovništva blizini reke. Imanja su uvek organizovana na isti način, kuća je prva uz reku, uzvišena, onda idu privredni objekti, štale, pa pašnjaci. Pritom, drvene kuće imaju šuplje temelje da se lakše suše kad imanje poplavi, sve su od hrastovine, mogu da traju i do 1.000 godina. Grade se po principu Lego kockica; daske, odnosno planjke i svakaj je označena brojem da bi nakon rastavljanja mogle lakše da se sastave. Većina kuća, starih i preko 200 godina, ima unutrašnje toalete na spratu, ali nemaju dimnjake.

STARU KUĆU POSTALA MUZEJ

- Tada je na snazi bio porez na prozore i dimnjake, pa su zato siromašniji građani na selu gradili kuće s malim prozorima i bez dimnjaka. Imali su peći pa su dim iz njih puštali u tavan, gde su sušili meso, sireve i ribu. Dim je još uništavao crvotočinu na krovu te stvarao ugljenisanu površinu koja je kuću štitila od vlage - objašnjava.

Stajemo u jednu od kuća kraj puta, koja je sada muzej. Unutra su stari alati, kreveti, nošnje, oprema za pecanje prepoznatljivih lokalnih rečnih riba šarana, smuda i soma. Krapje je ime dobilo po šaranu (krap), tu ga spremaju na procep, kažu, prepolovljenog

Dražen Ivaštinović, viši savetnik i Željka Kušan, koja radi kao vodič Foto: Vanesa Pandžić / Cropix

TUROPOLJSKE SVINJE - NEOBIČNE, DUGE, ČUPAVE DLAKE, GOTOVO KAO OVCE. VODIČI PRIČAJU DA SE DANAS RETKO VIĐAJU, UGROŽENE SU I NE ŽIVE SLOBODNE U PRIRODI, MOGUĆE IH JE JOŠ JEDINO NAĆI U UZGOJU LOKALACA.

i pečenog na rašljama na otvorenoj vatri. Na zidovima vidimo uokvirene crno-bele fotografije nekadašnjih stanovnika, u čošku je seoski WC, okrugli drveni stočić s rupom kroz koji se ispod stavlja posuda.

Idemo dalje uskim putem koji vijuga uz Savu, videći na desetinu takvih istih kuća tačno uz reku. Pitamo Ivaštinovića kako to da su kuće građene toliko blizu vode, nije li ih bilo strah od poplava, a on odgovara da Sava nikad nije plavila ova sela jer su na višem terenu.

- Osim toga, Hrvatske vode ovde puštaju vodu kroz ustave kada se digne Sava, što je izuzetno važan mehanizam koji štiti sva okolna mesta - priča.

Mehanizam ovog prostora je jasan. Lonjsko polje je prirodno plavno područje koje Hrvatske vode koriste za preusmeravanje velikih vodenih talasa iz nabujalih reka. Polja mogu prihvati i do milijardu kubika vode, a tako kontrolišu poplave u gradovima uzvodno i nizvodno. Reguliše se to kroz ustave, vodne građevine koje kontrolisano propuštaju vodu na polja, jednu smo prošli na Prevlaki, drugu na Trebežu...

- Zato ovo nikad nije bio poljoprivredni kraj, ljudi nisu imali gde da uzgajaju voće i povrće. Ali imali su nepregledne pašnjake, pa su se zato najviše bavili stočarstvom, uzgajali konje, svinje, goveda i guske - nabrala Ivaštinović. Problem je što sve manje ljudi tu ostaje, sve manje njih se bavi stočarstvom. Sada je u 14 mesta jedva 1.200 stanovnika, uglavnom staraca. Prvo su iz uzgoja nestale guske, onda svinje, ostalo je sada nešto malo posavskih konja i goveda. Broj porodica koje se time na Lonjskom polju bave moguće je nabrojati na prste jedne ruke.

- Nedostaju ljudi koji bi se bavili stočarstvom i to se odmah vidi na prirodi. Čim se prostor zapusti, pojavljuju se invazivne vrste. Evo, imamo sada velikih problema s amorfom, grmovima koji zarastaju pašnjake, više od

U jednom rukavcu srećemo i lokalnog ribolovca Željka Lapuha. Pitamo ga šta lovi, kaže - štuke Foto: Vanesa Pandžić / Cropix

dve hiljade hektara je pokrila i imamo velikih problema s uklanjanjem - žali se Ivaštinović. Ipak, to ne važi za Mužilovčicu, najveći ovdašnji pašnjak. Terencem skrećemo desno s puta, kod prodavnice Mlin i pekare u podnožju porodične kuće, penjemo se na makadam pa parkiramo. Odavde je nekoliko minuta hoda pa se otvorí nepregledni pašnjak. Šalimo se da izgleda kao ona čuvena pozadina Windowsa XP. Veličinu je skoro nemoguće proceniti, u daljinu se vide šume, mestimčno velike lokve koje su ostale od povlačenja reke.

Barem 6.000 hektara pašnjaka ima u celom parku, a ovaj je najveći, veli Ivaštinović. Ostatak, oko 70 posto parka, čine šume. Nekoliko lokalnih porodica uzgajivača konja i krava pušta tu stoku i konje na ispašu kada se voda povuče i ostavi plodno tlo. Sada vidimo nekoliko posavskih konja u igri. Domaćini nam pričaju da su i životinje morale da se prilagode životu u močvaru, blizu reke, zato je posavski konj niži, robustan, ima široka kopita za hodanje kroz mulj, a narav mu je pitoma, što ga čini odličnom radnom životinjom. Malo dalje, u rukavcu srećemo i lokalnog ribara Željka Lapuha. Pitamo ga šta lovi,

veli štuke, još je nekoliko dana do početka februara i lovostaja.

- Ona je agresivna, proždrljiva, znao sam da ulovim i komade po deset kilograma. Njeno meso je drugačije, neki ljudi ga vole, neki ne - priča pokazujući mamce, ribice babuške. Dodaje da osim štuka lovi šarane u sezoni i somove na bučku. To je starinski način, lopaticom se lupa po površini vode i priziva ribetinu koja misli da bučkanje stvara potencijalnu lovinu.

PLODNA ZEMLJA I OBILJE RIBE

Zbog plodne zemlje i obilja ribe, ovaj kraj, iako su ga mnogi izbegavali zbog poplava, nikad nije bio gladan. Lokalci često nisu ni morali da se trude oko ribe, nalazili su je ostavljenu na svom na svojim pašnjacima kad se voda povuče. Sava bi izbacila i školjke bezupke, delicije za turopoljske svinje. Neobične su to svinje, duge, čupave dlake, kao ovce. Vodići pričaju da se danas retko mogu videti, ugrožene su i ne žive slobodno u prirodi, moguće ih je još jedino naći u uzgoju lokalaca. One su se prilagodile prostoru, imaju deset centimetara duge dlake, deset centimetara masti ispod kože. Kušan objašnjava da su

one prave močvarne svinje, plivačice, 70 odsto tela im je mast, pa mogu danima da prežive bez hrane.

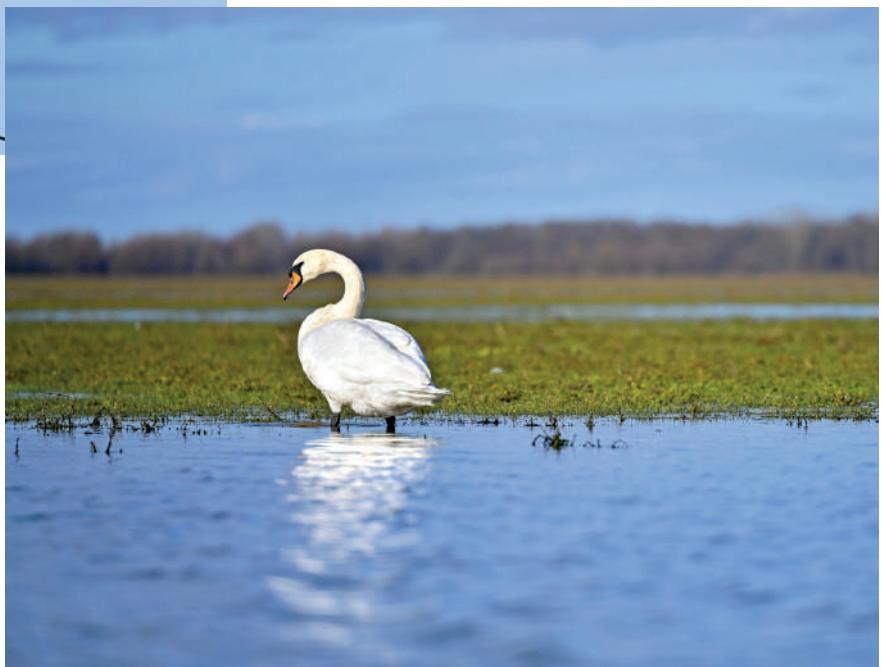
Sedamo u terenac i idemo dalje ka Čigoču, desetak minuta vožnje severno. Ispitujemo naše vodiče kako izgleda njihov posao, kažu uglavnom - ovako, u automobilu. Od Repušnice do Krapja, dva mesta na različitim stranama Lonjskog polja, ima četrdesetak kilometara, a oni tu relaciju prelaze nekoliko puta dnevno.

- Ima dana kad predem i po 200 kilometara dnevno - priča Ivaštinović.

Ulazimo u selo roda. Teško je ne primetiti da gotovo svi krovovi kuća imaju gnezda. Na jednoj je, kaže legenda, svojevremeno stajalo gnezdo teško preko 900 kilograma. Budući da se veliki broj roda tu vraća svake godine, nemački Euronatur još je 1994. godine proglašio Čigoč Prvim evropskim selom roda, zbog specifičnog suživota ljudi i roda. U poslednje vreme Čigoč se ipak češće opisuje kao mesto u kojem živi "više roda nego ljudi". Ivaštinović napominje da to nije sasvim tačno. Danas Čigoč ima 20 aktivnih gnezda, najviše na području Parka prirode Lonjsko polje. Istovremeno, Čigoč broji 50 stanovnika,

Nemački Euronatur je još 1994. godine proglašio Čigoč prvim evropskim selom roda. Foto: Vanesa Pandžić / Cropix

prema poslednjem popisu.

- Rode biraju ovo mesto zbog blizine reke, ali i zbog hrane. Ako nema ljudi koji se tu bave zemljom i uzgojem, rode se neće vraćati. Čigoč ima poseban problem s manjkom ljudi, samo jedna porodica se bavi stočarstvom, a to onda utiče na celu prirodnu ravnotežu - objašnjava.

PLOVIDBA NEČUJNIM ČAMCIMA

Osim rode, zaštitnog znaka Lonjskog polja, na području parka živi 58 vrsta sisara, 16 vrsta vodozemaca, deset vrsta gmizavaca, 43 vrste vretenaca, 33 vrste riba, čak 250 vrsta ptica, od kojih se 138 ovde i gnezdi.

Ptice su tu posebna atrakcija, pa kad smo se od Čigoča zaputili nazad do Krapje đola, a odande do Drenovog boka, Ivaštinović nam je ispričao sve o najpopularnijoj aktivnosti u parku - posmatranju ptica. Naime, ovo mesto je pre više od 50 godina proglašeno posebnim ornitološkim rezervatom, ima oko 25 hektara, a nalazi se u starom rukavcu Save, koji je obrastao bujnom vegetacijom pa je pogodan za čaplje, koje se ovde gnezde. Tu su i orao belorepan i stepski soko, koji vrebaju s visine. Iskusni posmatrač brzo može da uoči one koje gacaju močvarom poput gaka, žute ili sive čaplje i čaplje dangube. Baš nedavno, napominju vodiči, park je sproveo zimsko prebrojavanje ptica na 25 lokacija, a našli su ukupno 28.000 jedinki. Osim toga, gnezdi se tu oko 500 parova ptica, barem petinu čine čaplje kašikare, a to je oko deset posto cele evropske populacije.

Stižemo na Drenov bok, gde je reka mirna kao ogledalo, a kad se povuče u korita, ostavlja uz sebe pojas velike travnate "plaže". Tu konji pasu, nekad i podolska goveda, a Ivaštinović priča da je leti popularna lokacija za kupanje. Blizu vidimo privezan brod Vodomar. Reč je o skeli dugoj 15 metara kojom posetioci mogu da plove Savom, a prima do 12 osoba.

Vodiči nam pričaju da je plovilo zapravo ručni rad lokalca Zvonka Marčeca, koji je planirao da njime prevozi turiste, ali se onda naglo razboleo. Vodomar ipak nije jedino plovilo, posetioci mogu skočiti na brod Katarina 1, a u ponudi je i nekoliko čamaca na solarni pogon.
- Ovi čamci su gotovo nečujni, što pruža jedinstven doživljaj Save jer se tokom vožnje čuje samo zvuk vode, pevanje ptica i mukanje

Kad smo pitali koja je riba unutra, zagonetno kažu: "To je tajna kuvara, ne otkrivamo" Foto: Vanesa Pandžić / Cropix

krava - objašnjavaju iz Parka.

Svi su brodovi napravljeni za turizam, ne za transport, lagano kližu Savom i do Siska bi im maksimalnom brzinom trebalo čak osam sati. Usput, reč je o relaciji od 60-ak kilometara, a automobilom se prođe za sat vremena. Na kraju, sedamo u auto i pravac Kod Ribiča. Nedaleko od glavnog Savskog puta skrećemo levo pa odmah iza crkve Uznesenja Blažene Device Marije i sv. Nikole Biskupa. Restoran je nedavno proslavio 50 godina rada, saznajemo, a sada ga vodi treća generacija porodice Jurić. Unutra su teški drveni stolovi, na zidovima glave soma, šarana, grgeča, pa čak i jednog aligatora. Sedamo napolje na terasu i kažemo konobarici da smo tu po posebnom zadatku da probamo njihovu čuvenu riblju palacinku pre polaska za Zagreb. Ona kaže da im je to jedno od najpopularnijih jela. Nakon deset minuta donosi dve zamotane, pohovane i vruće palacinke, uz salatu i sos. Zabudamo viljuške i pitamo koja je riba unutra. Zagonetno nam odgovara: "To je tajna kuvara, ne otkrivamo." Nije nam ni bitno, slažemo se, gladni i umorni, smažemo ih dok kažeš kečiga. Neka Lonjsko polje neke tajne i sačuva.

PROŠETAJTE KROZ ISTORIJU POPLOČANU NOVIM DOŽIVLJAJIMA! PROŠETAJTE PTUJOM.

Najstariji slovenački grad | Bogata kulturna baština i festivali | Arheološki park Poetovio
Kurentovanje | Vino i gastronomija | Lekovita termalna voda i velnes uživanje
Biciklizam i planinarenje | Golf i futgolf

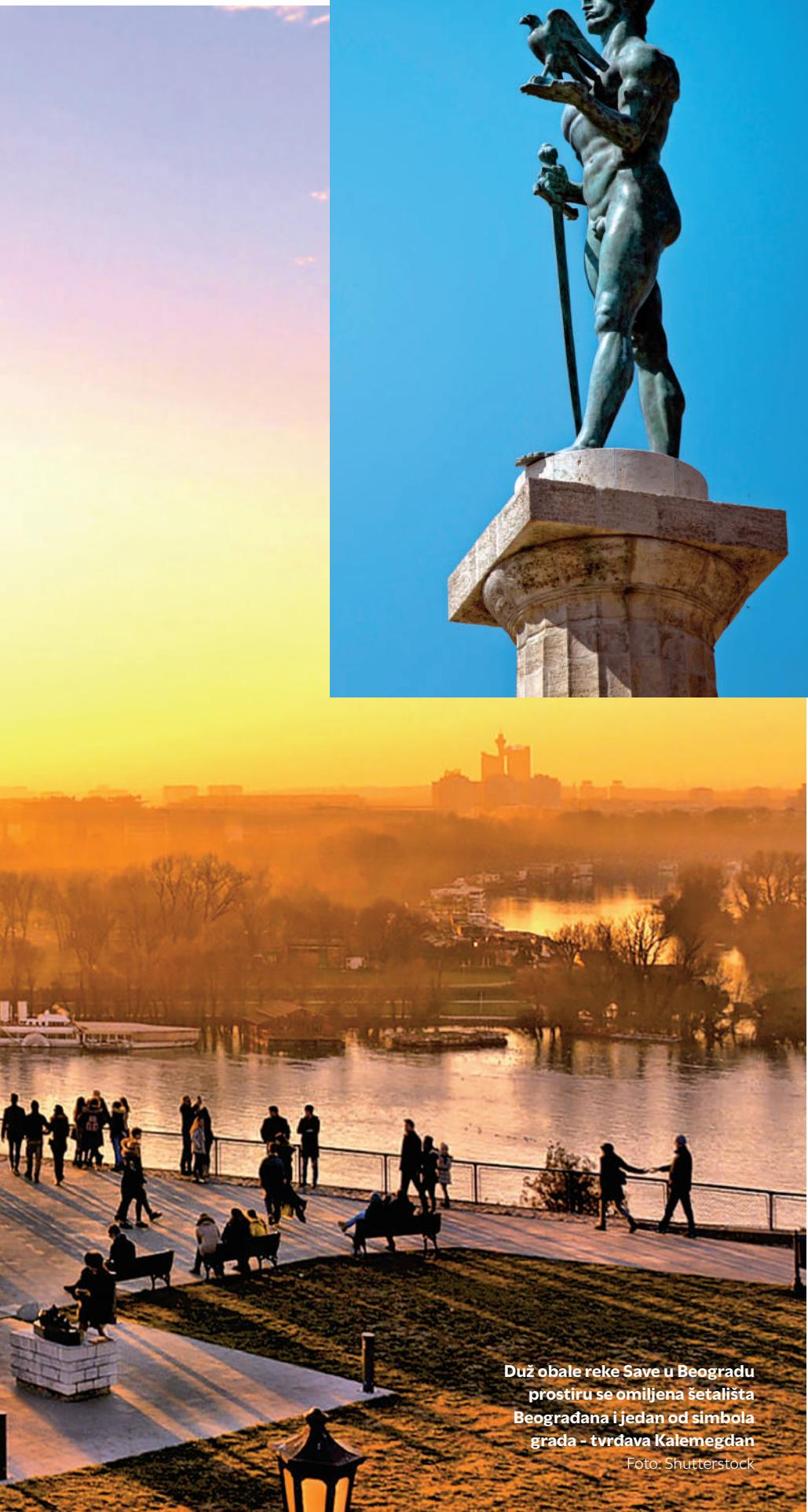
www.visitptuj.eu

#ifeelsLOVEnia #myway

NA UŠĆU SAVE U DUNAV ČEKA VAS POBEDNIK

Dok sunce polako zalazi, ostavljajući za sobom zlatne senke po Kalemeđanskoj tvrđavi, jedan stariji gospodin prilazi statui Pobednika i skida šešir. Zastaje na sekund, kao da ga pozdravlja, a zatim se polako udaljava u susret suncu i dvema rekama koje vekovima teku pod njegovim skutima.

Duž obale reke Save u Beogradu prostiru se omiljena šetališta Beograđana i jedan od simbola grada - tvrdava Kalemegdan

Foto: Shutterstock

Bronzana muška figura, rad Ivana Meštrovića, i postament koji je koncipiran u vidu dorskog stuba s kanelurama na visokoj kockastoj bazi

Foto: Mitar Mitrović

▼ Piše: STEVICA RAJČETIĆ

U

srcu Beograda, na mestu gde se Dunav susreće sa brzim tokom Save, nalazi se jedno od najvažnijih prirodnih čvorišta

ovog regiona. Tu, ispod drevnih zidina, dve reke stapaju se u jedan tok stvarajući idiličan pejzaž. U Srbiju Sava dolazi sa zapada prolazeći kroz plodne ravnice i gradske siluete. Dolazeći iz pravca Bosne i Hercegovine, pa preko Sremske Mitrovice i Šapca, nastavljajući ka istoku sve do Beograda, tok reke Save kroz Srbiju dug je 206 kilometara.

Širi se mit da je Dunav plav. Ovde, gde se sreće sa Savom, boje su slojevitije i živopisnije. Plavetnilo Save meša se sa zelenkastim nijansama Dunava, stvarajući savršen slikarski prikaz snage i harmonije u jednom.

A duž obale reke Save u Beogradu prostiru se omiljena šetališta Beograđana i njegovo veličanstvo - Kalemegdan.

SREĆNA BOVA

Na nultoj tački na ušću Save u Dunav, odnosno na 1.406 kilometru od izvora Dunava i 1.106 kilometru do ušća u Crno more, na dubini od 12 metara, nalazi se "srećna bova". Ovu priču najbolje će vam ispričati kapetani turističkih brodića koji tuda svakodnevno plove.

Mladenci koji znaju za priču o srećnoj bovi venčavaju se baš na ovom mestu jer se veruje da, kao kao što se dve reke ne mogu razdvojiti, tako se ni mladenci neće rastati. Na ovom mestu svako ima pravo da poželi jednu želju. I po pravilu, kažu kapetani brodića, svaka je vezana baš za ljubav!

POBEDNIK NA KALEMEGDANU NIJE SAMO SPOMENIK. ON JE SIMBOL OTPORA, SNAGE I BORBE KOJA JE UVEK PRISUTNA U DUŠI BEOGRADA. PO PRVOBITNOJ ZAMISLI, TREBALO JE DA NA PROLAZNIKE GLEDA IZ SRCA TERAZIJA.

KALEMEGDAN

Gorda, lepa i ponosna, tvrđava proteže se na visokoj steni iznad Save i Dunava i nudi panoramski pogled, koji oduzima dah. Dok prolazimo kroz masivne lukove i kamene hodnike, skoro da možemo čuti zvuke prošlosti – vojnike koji marširaju, trgovce koji pregovaraju, decu koja se igraju. Ovde svaki kamen i svaki zid priča svoju priču, prepliću se ljubavi, bitke i životi. Kula Nebojša i Despotova kula stoje kao čuvari prošlosti, a pogled na Veliko ratno ostrvo i stapanje Save i Dunava ispunjava srce neopisivim spokojem. Sa druge strane, Gornji grad, centralni deo Kalemegdanske tvrđave, predstavlja fuziju vojnih, civilnih i religioznih struktura. Tu se mogu videti ostaci Rimskog kastruma, srednjovekovne crkve i barokne zgrade, koje sve zajedno stvaraju jedinstvenu atmosferu. Hodajući kroz ove ulice, možete skoro da osetite prisustvo svih tih kultura i naroda koji su gradili i branili ovaj grad. Oko vas su tragovi njihovih života – ostaci zidina, stari gradski vodovod i mnogo toga što svedoči o prošlim vremenima i on – simbol glavnog grada Srbije.

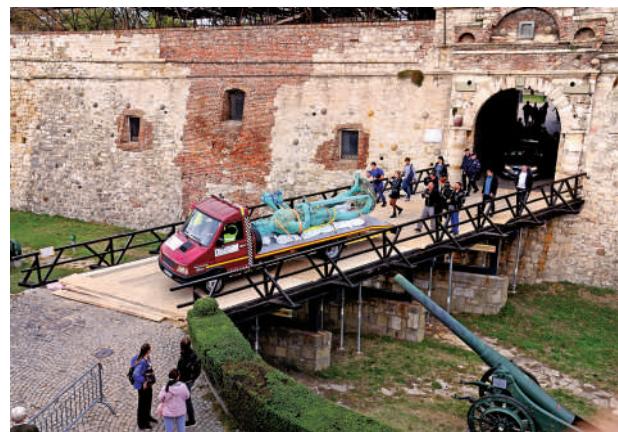
POBEDNIK, SIMBOL HRABROSTI

Postojan, pogleda odlučnog i hrabrog, sa mačem i golubom, danas simbol Beograda, a pre samo nešto više od 100 godina bio je jabuka razdora između pokondirenih beogradskih dama i gospode. Pobednik na Kalemegdanu nije samo spomenik. On je simbol otpora, snage i borbe koja je uvek prisutna u duši Beograda. Skulptura,

delo velikog Ivana Meštrovića, prikazuje trijumfalnog, nagog muškarca, čija poza jasno poručuje – pobedili smo. Po prvoj zamisli, trebalo je da na prolaznike gleda iz srca Terazija, kao deo grandiozne fontane podignute u čast pobeđe u Balkanskim ratovima.

Meštrović je zbog njega morao da se preseli u Beograd, imao je atelje pored Saborne crkve i sve je bilo spremno da glavni grad tadašnje kraljevine Srbije dobije park sa fontanom dostojan jednog Beća ili Pariza. Međutim, do toga (nikada) nije došlo, makar na Terazijama. Prvo su svoje učinili ratovi, a onda i građanski moral, jer su odjednom gospode i gospoda padali u nesvest na mogućnost golog golcijatog čoveka pred svojim očima – nije im se dopadala nijedna strana Meštrovićevog Pobednika, inače rađenog po liku Herkulesa. Nakon godina peripetija i razmatranja, gde se razmišljalo navodno i o Pozorišnom trgu (Trg republike), statua je konačno našla svoj dom, i to na Kalemegdanu. Legenda kaže da je tako visoko i vešt postavljen da su samo golubovi i vrapci mogli da vide "stvarčicu" koja je smetala damama, budući da je postulat štitio odozdo pogled na zadnju stranu, dok se za prednju pobrinula sablja.

U godinama koje su došle, Pobednik je postao personifikacija hrabrosti, sećanje na borbe koje su oblikovale Srbiju, srpski grad i slobodu. Beogradani i turisti i danas u njemu traže simboliku: slika snažne borbe, ujedinjene slobode, žrtvovanog mira, ali i nade za bolju budućnost.

U oktobru 2019. godine Pobednik je skinut s postolja, i na kamionu i pod policijskom pratinjom transportovan u Smederevo, gde je očišćen posebnom metodom pomoću suvog leda, a zamjenjena su i 132 dotrajala šrafa.

Foto: Milan Ilić

A close-up photograph of a woman's face. She has blonde hair and is wearing pink lipstick. A single red flower is held between her teeth. She is looking directly at the camera with a neutral expression.

#potpunoja

TU SAM ČOVEK
TU KUPUJEM

Foto: Oliver Burić

Meštrović nam je u njemu dao sve, od majstorski oblikovane figure, do svakog detalja, i svaki deo priče o Pobedniku nosi težinu vremena. Nije samo spomenik, to je priča o Beogradu, o prolaznicima koji kroz vekove tragaju za istinom, a koji sada već skoro 100 godina bdi nad ušćem Dunava i Save.

Spomenik Pobedniku podignut je 1928. na Gornjem gradu Beogradske tvrđave povodom desetogodišnjice proboga Solunskog fronta. Spomenik čine bronzana muška figura, rad vajara Ivana Meštrovića, i postament koji je koncipiran u vidu dorskog stuba sa kanelurama na visokoj kockastoj bazi. Sama

skulptura izradena je još 1913. kao završni motiv monumentalne fontane, čije je postavljanje bilo predviđeno na Terazijskom platou. Konačno, ona je dobila svoje mesto na platou Gornjeg grada, tako da je njena silueta vidljiva sa svih strana. Naziv spomenika proistekao je iz njegove nove posvete Solunskom frontu i pobedi srpske vojske u I svetskom ratu. Njegov izvorni naziv je Vesnik pobjede, objašnavaju u Zavodu za zaštitu spomenika kulture grada Beograda.

ŠTA POBEDNIK DRŽI U RUCI

Ono što, međutim, i dalje zbunjuje i izaziva polemike među Beograđanima jeste – šta je u

levoj ruci Pobednika: orao, golub, soko ili neka potpuno druga ptica? I dok se jedni zaklinju u ideju da je u pitanju vesnik mira – golub, poznavaci istorije objašnjavaju da je u pitanju soko, ptica koja je simbol viteštva. A baš takva ptica ide uz arhetipskog junaka, baš onakvog kakvog je Meštrović zamislio.

- Uz Spomenik zahvalnosti Francuskoj, spomenik Pobedniku pripada malom broju monumentalnih javnih spomenika koji su podizani između dva svetska rata u Beogradu, a koji se odlikuju savremenim stilskim streljenjima - ističu u Zavodu.

VREMEŠNI DASA JE PODMLAĐEN

Tog oktobra 2019. godine "Pobednik" je na kamionu i pod policijskom pratinjom stigao u Smederevo. Vreme je ostavilo i te kako traga na ovom vremešnom dasi – skulptura je zbog uticaja atmosfere i protoka vremena dobila sloj oksida i crne čadi. Nakon što je spomenik skinut s postolja, na njemu je izbrojano čak 30 rupa od gelera! Njegova restauracija radena je u ateljeu vajara Zorana Kuzmanovića.

Svi su tada sa nestručnjem očekivali povratak simbola Beograda na svoje mesto, a čuveni "Pobednik" se kući vratio posle 127 dana. Toliko je vremena bilo potrebno da se uradi restauracija koja mu je omogućila da ponovo sija punim sjajem i verno motri na stanovnike prestonice.

Figura je sređena kako sa spoljašnje, tako i sa unutrašnje strane. Vodilo se računa o svim estetskim detaljima. Očišćen je posebnom metodom pomoću suvog leda, a sređena su i cela 132 šrafa koji su već bili dotrajali. Takođe, dosta pažnje je posvećeno i bezbednosti jer je ranije utvrđeno da je labavo vezan za postolje, kao da i njegov mač ne stoji više tako čvrsto.

Povratak "Pobednika" bio je podjednako verno ispašen kao i njegov odlazak.

Mnogobrojni sugrađani i turisti imali su priliku da vide simbol Beograda izbliza, a to su prethodni put mogli davne 1928. godine, kada je Meštrovićeva figura postavljena na Kalemegdan.

Delta District je vizionarski kompleks koji spaja sofisticirano dizajnirane rezidencijalne apartmane, poslovni prostor i izuzetan hotel i hotel sa pet zvezdica.

Ovaj projekat uzdiže luksuzni život u Beogradu na novi nivo, donoseći spoj savremenog dizajna, održive gradnje i prestiža na jedinstvenoj lokaciji.

Sjajna lokacija: Delta District, nalazi se u Bloku 20, na samo minut od autoputa i dva minuta od centra, blizu parkova i reka, a u centru poslovnih i kulturnih dogadaja, pruža savršenu kombinaciju povezanosti i prestiža. Uz pažljivo biran sadržaj i usluge, kao i povezanost sa hotelom InterContinental, vlasnici stanova uživaće u luksuznoj svakodnevici.

Arhitektonска harmonija i ekskluzivni hotel: Delta District odgovara potrebama modernog čoveka. Investitor Delta Real Estate dugo je na tržištu, s jasnim tragom vrhunskog kvaliteta. Projekat Delta District kombinuje prestižne rezidencijalne apartmane, hotel InterContinental i poslovne prostore. Hotel sa 5 zvezdica i 203 sobe obogatiće ponudu Beograda, kao i svakodnevni život vlasnika rezidencijalnih i poslovnih apartmana na ovoj izuzetnoj lokaciji. Rezidencijalni apartmani pružaju sadržaje poput privatnog bioskopa, teretane, salona za zabavu, igraonica i pažljivo uredenih privatnih parkova. Hotel i rezidencijalni apartmani povezani su na sofisticiran način tako da garantuju privatnost i stvaraju jedinstven prostor za život.

Ekskluzivni sadržaji: Usluge hotela InterContinental omogućuju život u Delta District-u na nivou luksuznog hotela sa pet zvezdica. Vlasnicima stanova biće dostupni servis, održavanje stana, usluge keteringa i posebne usluge poput dostave cveća, rezervacije letova i vozila i slično, što svakodnevni život čini jednostavnijim i

DELTA DISTRICT ŽIVOT KOJI VAM PRIPADA

Stanarima će biti dostupni ekskluzivni sadržaji: spa i wellness centar, privatni bioskop, teretana, privatni parkovi i bazen na 20. spratu

elegantnijim. U sklopu hotela stanarima će biti dostupni spa i wellness centri, vrhunski restorani i panoramski bazen na 20. spratu sa spektakularnim pogledom na grad. Osim hotelskih sadržaja, rezidencijalni apartmani pružiće i druge ekskluzivne pogodnosti namenjene samo njihovim vlasnicima.

Teretana, privatni bioskop, salon zabave, igraonice za najmlađe i pažljivo uredeni privatni parkovi transformišu svakodnevnicu u iskustvo vrhunskog i zaštićenog komfora i prestiža.

Održiva gradnja: Delta District gradi se po najvišim standardima energetske efikasnosti, uključujući LEED i WELL sertifikaciju, sa rešenjima poput geotermalnih sondi, prečišćivačima vazduha, zelenilom i solarnim panelima.

Dogovorite privatnu prezentaciju stanova i otkrijte idealno mesto za život!

Broj telefona: +381 (0)65 20 20 222

Lokacija: Milentija Popovića 9, Sava Centar, Beograd

Ovaj projekat uzdiže luksuzni život u Beogradu na novi nivo, donoseći spoj savremenog dizajna, održive gradnje i prestiža na jedinstvenoj lokaciji

Puna prirodnih lepota

Ne ispunjavajte život danima, ispunite dane životom.

OTKRIJTE SVOJU PRIČU NA hrvatska.hr

HRVATSKA

Puna života

PHOTO: DUGI OTOK (JULIEN DUVAL)

LIKE partner

Ljubav se izražava na hiljadu načina, ali malo njih je tako iskrenih kao oni koje stvorimo ukusnom hranom.

Nakon februara, meseca zaljubljenih, dolazi mart u kojem slavimo žene. Italijanska porodična kompanija Barilla, koja je ljubav prema dobroj hrani prenela svetu, stvorila je savršen način da spoji obe prilike – testenine u obliku srca koje će nam izmamiti osmeh na lice. Bilo da je reč o romantičnoj večeri udvoje, porodičnom ili prijateljskom ručku, testenine u obliku srca pravi su znak ljubavi, koji su u Barilli uhvatili u svaki zalogaj. Nova testenina Barilla Pasta Love je posveta ljubavi i savršeno platno za izražavanje emocija kroz kulinarstvo. Pripremite romantičnu večeru za svoju bolju polovinu ili

Barilla je stvorila nešto posebno – testenine u obliku srca.

FOTO: Barilla

NEŽAN JEZIK LJUBAVI KOJI SE KRIJE U SVAKOM ZALOGAJU

iznenadite prijatelje originalnim poklonom. Sa Barilla Pasta Love možete stvoriti nezaboravne trenutke i izraziti ljubav na najukusniji način. Testenine u obliku srca sigurno će biti veliki hit, a pošto ne pripadaju redovnoj liniji proizvoda, nakon nekoliko nedelja biće ih teško pronaći na policama. Tada ćemo moći posegnuti za drugim romantičnim oblicima, kao što su Farfalle, što na italijanskom znači leptir, koji takođe lepo

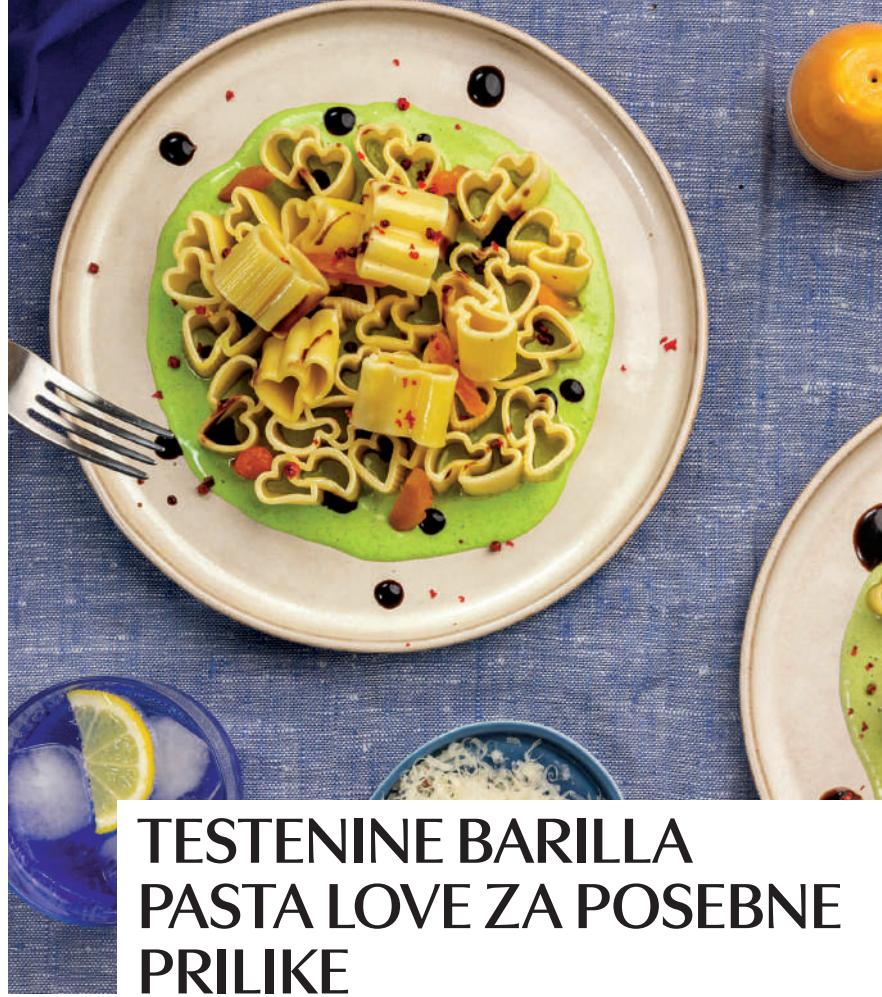
symbolizuju ljubavne i druge prijatne emocije. Pošto su u Barilli posvećeni svojoj misiji i stalno razvijaju nove linije proizvoda, njihove poslastice – od testenina do sosova i pekarskih proizvoda – već decenijama su stalni gosti na našim tanjirima. U riznicu italijanskih ukusa, ne smemo zaboraviti odlične sosove sa bosiljkom, koji svako jelo obavijaju svežinom i mediteranskom harmonijom.

Pesto sosovi Barilla pripremljeni su od održivo uzgajanog italijanskog bosiljka. Njima možemo obogatiti i pileći burger. FOTO: Barilla

Znameniti ukusi Italije u malim teglama

Barilla nudi različite vrste pesto sosova, koji su pripremljeni od održivo uzgajanog italijanskog bosiljka. Među pesto sosovima izdvaja se kremasti pesto sos od bosiljka, indijskih oraha, parmezana Parmigiano Reggiano PDO i belog luka. Ljubitelji pikantnih sosova obožavaju pesto sos sa bosiljkom i čili papričicama. Neodoljivo ukusni su i veganski pesto sos od bosiljka i indijskih oraha, kao i pesto sos od bosiljka, paradajza, balzamiko sirceta IGP iz Modene i sira grana padano.

TESTENINE BARILLA PASTA LOVE ZA POSEBNE PRILIKE

U ovom receptu, koji možete izabrati zaista posebne prilike, parmezan i matcha čaj sjedinjuju se u prefinjenu kremu, a sušene kajsije i crveni biber daju zanimljiv akcenat.

Sastojci za 4 osobe:

320 g Barilla Pasta Love testenina, 150 g narendanog parmezana, 300 ml pavlake za kuvanje, 50 g matcha čaja u prahu, 100 g vermuta (ili balzamiko sirčeta), 5 ml sojinog sosa, 5 sušenih kajsija, zrna crvenog bibera, ekstra devičansko maslinovo ulje, so

Priprema:

Prokuvajte vermut i na niskoj temperaturi ga kuvarite dok ne postane sirupast. Za intenzivniji ukus dodajte sojin sos. U manju šerpu sipajte pavlaku za kuvanje, dodajte narendan parmezan i na niskoj temperaturi zagrevajte dok se sir ne otopi. Procedite (ili izmiksajte blenderom) dok ne dobijete glatku kremu, zatim dodajte matcha čaj u prahu i pomešajte. Sušene kajsije isecite na trake i ostavite sa strane. Testenine skuvajte al dente u slanoj vodi, zatim ih sipajte u tiganj sa malo ekstra devičanskog maslinovog ulja, dodajte malo vode u kojoj su se kuvali, promešajte i posolite. Testenine stavite na tanjur, ravnomerno prelijte kremom od parmezana, dodajte nekoliko kapi vermuta ili balzamiko sirčeta, te ukrasite narezanim sušenim kajsijama i izmrvljenim zrnima crvenog bibera.

Pasta Love testenine sa kremom od parmezana i čaja matcha, sušenim kajsijama i zrnima crvenog bibera.

FOTO: Barilla

TESTENINE BARILLA PASTA LOVE ZA LJUBITELJE MORA

Testenine za ljubitelje morskih plodova će vas potpuno očarati prepletom zanimljivih ukusa – pripremite ih sa sočnim prelivom i daškom osvežavajuće ikre. Umesto ikre, možete koristiti sušene tunine ikre – botarga.

Sastojci za 4 osobe:

320 g Barilla Pasta Love testenina, 1 zreo mango, 2 pomorandže, 2 zrela paradajza, 60 g crne ikre, 16 listova potočarke, 40 ml ekstra devičanskog maslinovog ulja, so, biber

Priprema:

Mango, pomorandže i paradajz isecite na četvrtine i u blenderu izmešajte sa malo maslinovog ulja, soli i bibera, zatim procedite da dobijete glatku smesu. Testenine kuvarite u slanoj vodi dok ne budu al dente. Procedite ih u činiju i prelijte maslinovim uljem. Testenine začinite, stavite na tanjur i ukrasite ikrom i listovima potočarke.

Pasta Love testenine s prelivom od manga, pomorandži i ikre.

FOTO: Barilla

ZNAK LJUBAVI

VALAMAR
COLLECTION

ARBA RESORT

***** / *****

NOVO U
2025.

PORODIČNA OAZA
NA SMARAGDNOJ OBALI
OSTRVA RAB

valamar.com

NAUTIČKI RESORT ZA NAJZAHTEVNIJE

Decenijama najveća i najpoznatija marina Hrvatske prošle godine je proslavila 60 godina od osnivanja. Jedna od tajni uspeha Marine Punat leži u osluškivanju klijenata, njihovih želja i potreba

Marina Punat, najstarija i najnagradivnija, decenijama najveća i najpoznatija marina Hrvatske, u 2024. godini proslavila je 60 godina od osnivanja. Iste godine osvaja "Zlatno jedro" "Jutarnjeg lista" kao najbolja marina po ocenama nautičara i prestižni naslov "Marina godine" po izboru struke na Danima hrvatskog turizma. Jedna od tajni uspeha Marine Punat leži u osluškivanju klijenata, njihovih želja i potreba, kroz kontinuiranu komunikaciju, ali i kroz sistematično anketiranje i intervjue. Tako uspeva da predviđi trendove, te se prilagodi budućim zahtevima vlasnika plovila. Među značajnijim trendovima je rast veličine rekreativnih plovila, zbog čega redovno sprovode revizije vezova i ojačavanje gatova

MODERNO ZDANJE S KREATIVNIM JELIMA

Nema dobre marine bez dobrog restorana, a Marina Punat ih ima čak dva! Rekonstruisani restoran Marina je moderno zdanje na dva nivoa, a nosi oznaku 2 vile Falstaff kao najbolje ocenjen restoran ostrva Krka. Kreativna jela domaće i internacionalne kuhinje uz vinsku kartu probranih proizvođača glavni su adut, uz spektakularni pogled na Puntarsku dragu. Picerija "9 bofora" je centralno mesto za planiranje plovidbe uz jutarnju kafu ili branč, ali i razmenu iskustava uz večernje piće i lagani obrok, a preporučuje ga i gastro vodič "Gault & Millau".

Srdan Hulak

Nedavno su investirali u veliku dizalicu nosivosti 500 tona, za plovila dužine do 40 metara i širine do čak 16 metara

Srdan Hulak

i sidrenih struktura, kako bi vlasnici sigurno mogli privezati sve veće i skuplje jahte. Nedavna investicija u veliku dizalicu nosivosti 500 tona, za plovila dužine do 40 metara i širine do čak 16 metara, otvorila je mogućnost održavanja još većih i luksuznijih plovila, superjahti i sve popularnijih katamarana. Sve modernija plovila traže i odgovarajuće održavanje, za što u Puntu odgovara yacht servis Brodogradilišta Punat - uz sopstvene zaposlene tu je i niz kooperanata, isključivo onih koji su licencirani za specifične poslove i ovlašćeni od proizvođača, a sve vrste originalnih delova se nabavljaju direktno od distributera kroz trgovinu rezervnih delova. Zbog toga oву marinu biraju vlasnici plovila koji, uz vrhunsku sigurnost, žele pouzdanu i potpunu uslugu čuvanja i održavanja svog dragocenog plovila poveriti u iskusne ruke, bilo da im je brod u moru ili na suvom vezu. U svakom trenutku vlasnik ima pristup svim informacijama o stanju i održavanju plovila, aktuelne fotografije te video-vezu putem web kamera, a sve to putem savremene aplikacije umrežene sa sistemom sigurnosti i eventualnim pametnim senzorima na plovilu. Sve za miran san klijenata, gde god da se nalaze.

Za one koji tek ulaze u nautički svet, Punat je popularna polazna tačka zbog svoje pristupačnosti i velikog izbora motornih brodova i jedrilica kod čak 10 čarter kompanija. Prolećne vikend škole jedrenja brzo postanu kratki pa sve duži izleti u dobrom društvu, a Kvarner nudi stotine skrivenih uvala i lučica koje vredi otkriti.

52 VIKEND-IZLETA

Mart

April

Maj

NOVA GORICA: Ovaj grad je od 8. februara, zajedno sa italijanskim Goricom, prva prekogranična evropska prestonica kulture. Tokom cele godine na programu će biti raznovrsni koncerti, izložbe, predstave i drugi kulturni i sportski događaji.

KRANJSKA GORA: Ljubitelji alpskog skijanja uživaće 1. i 2. marta u nastupima najboljih svetskih slalomša i veleslalomša. Na kultnoj stazi u Podkorenju po šezdeset četvrti put će se održati trke Vitranc kupa, koje se računaju u bodove Svetskog kupa.

VITANJE: Vitanje sa centrom Noordung nudi virtuelnu stvarnost, simulatore i projekcije sa novim, svežim pogledom na beskonačnost univerzuma i ljudski rad u njemu. Centar je nazvan po Hermanu Potočniku Noordungu, futuristi, raketnom inženjeru i pionиру astronautike i kosmonautike sa korenima u Vitanju.

POKLJUKA: Na živopisnom platou Nacionalnog parka Triglav biće održan Svetski kup u biatlonu od 13. do 16. marta. Zimi je raj za skijaše, a u toplijim mesecima poligon za planinare, bicikliste, berače pečuraka. Takođe je pogodna polazna tačka za brojne planinske ture u Julijskim Alpima. Nakon spuštanja u dolinu, možete predahnuti pored Bledskog jezera.

PLANICA: Sezona Svetskog kupa u skijaškim skokovima tradicionalno se završava u kolevcu skijaških skokova. Od 27. do 30. marta moći ćete da bodrite najbolje skijaše na dugim stazama u dolini podno Ponca, dok vas u okolnim mestima sa centrom u Kranjskoj Gori očekuju krivudave staze ili staze za skijaško trčanje i raznovrstan prateći program.

RADOVLJICA: Posetite najsladi slovenački grad tokom Praznika čokolade 12. i 13. aprila. Očekuju vas ukusne poslastice, odlična zabava i iskustva za sve generacije. Probaćete vrhunske slovenačke praline i čokolade raznih ukusa. Svoju posetu Gorenjskoj možete upotpuniti šetnjom prirodom ili posetom obližnjem Bledu.

ŠMARTNO: Sama šetnja slikovitim briškim selom Šmartno je prelepo iskustvo, jer uske uličice kriju bezbroj starinskih detalja. Svatite do Brdske kuće, gde ćete pronaći delić prošlosti, i svratite u kuću Marica, čija su vrata širom otvorena za ljubitelje dobre hrane i vrhunskih vina. Popnite se na vidikovac Gonjača. Ako ste ovde 26. aprila, ne zaboravite da na vreme nabavite karte za Gastronomski festival Brda i vina. Nećete se pokojati!

IZOLA: U petak, 25. aprila, dobrodošli ste u ribarski grad koji je nekada bio ostrvo, na tradicionalni Festival narandžastog vina, gde će brojni vinari iz Evrope i šire predstaviti svoja prirodna vina. Prezentaciju će upotpuniti odabrani delikatesi ugostitelja i proizvođača koji dele istu filozofiju i pozitivan odnos prema prirodi i životnoj sredini.

PIRAN: Festival soli poziva posetioce 26. i 27. aprila. U Piranu kažu da je so more koje nije moglo da se vrati na nebo. Tradicija proizvodnje soli na slovenačkom primorju je duga i bogata, a na dan Sv. Đorda, zaštitnika Pirana, grad se vraća u prošlost. U društvu solira saznaćete priču o soli i njenom vađenju. Istražite jedan od najlepših istorijskih gradova u Sloveniji.

LIPICA: Ergela Lipica slavi 445 godina postojanja. Na Dan lipicanera 18. maja uživajte u konjičkom spektaklu, vožnji fijakerom, dečijim radionicama, muzici i vrhunskoj kuhinji.

LJUBLJANA: Festival Druga godba (29–31. maj) jedan je od najznačajnijih muzičkih festivala u srednjoj Evropi. Festival Druga godba je ove godine ušao u 40. godinu postojanja.

ROGAŠKA SLATINA: Prošetajte banjskim parkom, koji svojim uređenim cvetnim lejama oduševljava sve. U Pivnici popijte čašu lekovite mineralne vode Donat direktno sa izvora i doživite veličanstvenost stakla i kristala u Kristalnoj dvorani. Dan možete završiti posetom Kristalnoj kuli, najvišoj zgradi u Sloveniji.

BOHINJ: Međunarodni festival alpskog cveća od 23. maja do 8. juna je buket botaničkih tura, manifestacija i kulinarских doživljaja posvećenih samoniklim biljkama, cvetnom bogatstvu Bohinja i lokalnoj ponudi. Festivalska dešavanja se odvijaju na različitim lokacijama, na prostoru koji obuhvata 24 sela i prostire se na više od 300 kvadratnih kilometara.

SLIVNA: Avanturistički park Geoss u selu Slivna u Posavskim brdima je blizu geometrijskog centra Slovenije. Odrasli i deca mogu da testiraju svoje veštine na sedam ruta za penjanje među krošnjama drveća, različitih težina, na visinama od 1 do 25 metara. Deo ponude obuhvata i spust žičarom na visini od 25 metara, tokom kog možete dostići brzine do 60 km/h. Za najmlađe će Gibalnica biti savršeno utočište.

PO SLOVENIJI

Jun

Jul

Avgust

LJUBLJANA: 70. Ljubljansko medunarodno bijenale grafike održava se od 6. juna do 12. oktobra. Smatra se najstarijim na svetu, a njegov program uključuje niz događaja i izložbi, kao i izdavanje novih publikacija. Bijenale je svojim aktivnostima stavilo ljubljansku i slovenačku likovnu umetnost u globalni kontekst, uticalo na pojavu brojnih sličnih događaja širom sveta i uspostavilo aktivnu mrežu za razmenu iskustava u oblasti grafičke umetnosti.

LJUBLJANA: Pozvani ste na neviđeni biciklistički spektakl. Maraton Franja, koji će se u 44. izdanju održati od 13. do 15. juna, osmišljen je sa izborom biciklističkih ruta za sve, od najboljih biciklista do prosečnih rekreativaca i porodica. Maraton, koji je već dugi niz godina uvršten u UCI kalendar, prati raznovrstan zabavni program.

PODČETRTEK: Renovirani dvorac Podčetrtek nudi nezaboravno iskustvo za sve posetioce. Možete prošetati stazama zamka između drevnih kamenih zidina i veličanstvenih kula i osetiti puls prošlosti, isprepletenu sa savremenim. Dvorac impresionira jedinstvenim digitalnim doživljajem Sudjenje u četvrtak i renoviranom terasom zamka, sa koje se pruža prelep pogled.

TOLMIN: Visoko iznad korita Tolminke uzdiže se drvena svetinja – spomen crkva Sv. duha u Javorci. Posvećen je palim austrogarskim braniciima Tolminskog ratišta Sočkog fronta. Kao najlepši spomenik Prvog svetskog rata, proglašena je spomenikom kulture od nacionalnog značaja 1999. a 2018. godine dobila je Oznaku evropske baštine.

LAŠKO: Grad hmelja je od 11. do 13. jula domaćin 60. festivala piva i cveća, jednog od najvećih festivala u Sloveniji. Pored raznovrsnih muzičkih i kulinarskih dešavanja, atraktivno je i to što se sa festivalskom kartom može besplatno putovati u Laško vozovima Slovenskih železnica.

LJUBLJANA: 79. Ljubljanski festival počinje 19. juna i traje do septembra. To je jedan od najstarijih muzičkih festivala u Evropi i ugošćuje vodeće svetske umetnike i kulturne institucije, privlačeći posetioce iz celog sveta u slovenačku prestonicu. Program letnjeg festivala obuhvata simfonijske i kamerne koncerte, kao i operske, baletske i pozorišne predstave, mjuzikle, koncerte džez i zabavne muzike sa vrhunskim stranim i domaćim umetnicima.

BREŽICE: Posetite grad na ušću Save u Krku, mesto gde se susreću vinogradi, termalni izvori i bogato kulturno nasleđe. Otkrijte prelepe barokne slike u Viteškoj dvorani dvorca Brežice i prošetajte pored impozantnog Vodotornja i živopisnim ulicama koje pričaju priče o zanatlijama i trgovcima.

BOHINJ: Savršeno mesto za bekstvo od pregrejanog grada je zelena oaza u srcu Julijskih Alpa. Dobra ideja je prošetati oko Bohinjskog jezera, videti vodopad Savica, otići žičarom do Vogela i sa panoramskog čamca se diviti okolnim šumama i vrhovima. Svežina prirode, posebno ako se kupate u jezeru, probudiće vam glad, koju ćete utoliti pršutom i drugim poslasticama.

ROGLA: Vreli dani zovu na povlačenje u zagrljaj šuma Pohorja. Osveženje je na raspolaganju na posebnoj stazi koja vijuga kroz krošnje moćnog drveća na Rogli. Putovanje sa najviše tačke sa prekrasnim pogledom možete skratiti vožnjom toboganom dugim 62 metra.

IDRIJA: Odvojite malo vremena u subotu, 23. avgusta, i doživite putovanje idrijskih žlikrofa od tradicije do savremenosti na tradicionalnom Prazniku idrijskog žlikrofa. Ovo je prvo slovenačko jelo koje je zaštićeno na nivou Evropske unije. Prave se od testa koje je u osnovi punjeno filom od krompira i imaju prepoznatljiv oblik.

LJUBLJANA: Spartan City Ljubljana je međunarodno takmičenje sa raznim fizičkim preprekama širom grada. Takmičenje, koje je zakazano za 30. i 31. avgust, kombinuje urbane i prirodne lepote, uključujući živopisni park Tivoli i reku Ljubljanicu. Otvoren je za sve uzraste.

REČICA OB SAVINJI: Štruklj fest je pravi praznik ukusa, tradicije i zabave, koji će 31. avgusta očarati ljubitelje kuhinje, muzike i slovenačkih običaja. Ovo je dogadjaj na kome se susreću autentično nasleđe i moderna radost – savršen razlog da se pridružite gomili nasmejanih lica.

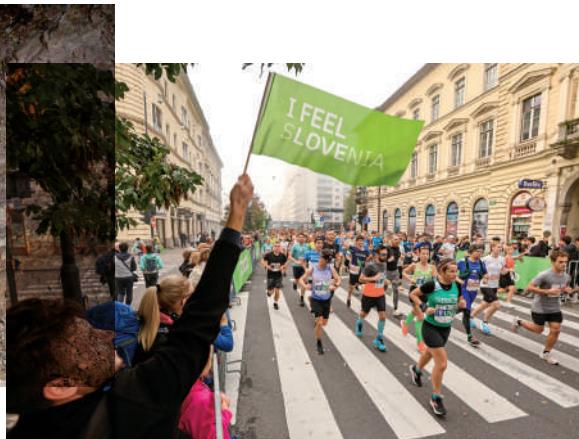
MURSKA SOBOTA: Poslednjeg vikenda u avgustu Murska Sobota postaje jedna od prestonica igre. Na festivalu Front@ u večernjim satima u Park teatru možete gledati vrhunske plesne predstave iz Evrope i Azije, a poseban doživljaj je popodnevni program u gradskom parku i na platformi ispred upečatljivog baroknog dvorca.

52 VIKEND-IZLETA

Septembar

Oktobar

Novembar

VRŠIČ: Na 1611 metara nadmorske visine, to je najviši slovenački drumski prevoj, koji povezuje Kranjsku Goru sa Trentom i dolinom Soče na Primorskem. Put preko prevoja izgradili su ratni zarobljenici tokom Prvog svetskog rata, od kojih su većina bili Rusi. Tičarjev dom, nedaleko od puta, polazna je tačka za planinarske ture. Skoro 12 kilometara puta sa 24 serpentine od Kranjske Gore do vrha atraktivan je izazov i za bicikliste.

MARIBOR: Štajerska metropola tokom berbe grožđa postaje pravi raj za gurmance, ljubitelje kulture i istorije, na čelu sa festivalom najstarije loze na svetu sredinom meseca. U gradu i okolini održavaju se manifestacije koje slave slovenačko fino vino, kvalitetnu gastronomsku ponudu, običaje i kulturno nasleđe.

GRAD: Nezaboravno putovanje u dubine Goričkog vulkana, kroz istoriju Zemlje i njene geološke karakteristike, očekuje vas u avanturističkom parku Vulkanija u opštini Grad na Goričkom. Na krajnjem severoistoku zemlje, upoznaćete istoriju Zemlje, ali i Goričkog.

MEŽICA: Priuštite sebi nesvakidašnju avanturu u podzemlju Pece, gde se u tunelima nekadašnjeg rudnika organizuju turističke ture za planinare, bicikliste i kajakaše koji mogu da veslaju po podzemnim jezerima. Pravim rudarskim vozom ćete se do srca rudnika u Koruškoj voziti 15 minuta. Izložena je i muzejska zbirka, u blizini je atraktivna i edukativan avanturistički park, a preporučujemo i posetu turističkom naselju Šentanel, gde se nude domaće đakonije.

LJUBLJANA: I 29. Ljubljanski maraton će 18. i 19. oktobra na prestoničke ulice dovesti mnoštvo trkača. Ovo je najveća i najprestižnija trkačka manifestacija u Sloveniji. Ljubljanski maraton nudi događaje za sve – od dečijih trka, trke na 10 kilometara do polumaratona i maratona – i omogućava svakom učesniku da postavi lični rekord.

HRASTOVLJE: Selo u slovenačkoj Istri svetski je poznato po fresci u crkvi Svete Trojice, koja se zove Mrtvački ples. Sedam metara dugačko umetničko delo prikazuje povorku u kojoj se ka novoiskopanom grobu kreću predstavnici raznih slojeva društva tog vremena i svih uzrasta, od pape, kralja, kraljice, trgovca, prosjaka do deteta, svaki upareni sa košćatim saputnikom koji ne prima mito i pred kojim su svi ljudi jednaki.

LENJAVA: Prijatan gradić na samoj granici sa Mađarskom je svetska prestonica bograča, ukusnog jela na kašiku od najmanje tri različite vrste mesa, povrća, krompira i začina. Nakon što probate prekmurski specijalitet, vreme je da posetite kulu Vinarijum. Visoka je 53,5 metara, postoji zastakljeni vidikovac sa kog se vidi pejzaž četiri zemlje: Slovenije, Mađarske, Hrvatske i Austrije.

KRAS: U ovom kraju, koji se prostire između Tršćanskog zaliva i Vipavske doline i između doline Soče i Brkina, preporučujemo posetu srednjovekovnom selu Štanjel, svetski poznatim Škocjanskim pećinama, ergeli Lipica, Spomeniku mira i osmatračnicama Cerje, tematskoj stazi Živi muzej Krasa u Brkinu, usnulom dolinom voća.

SLOVENIJA: Martinovanje je vreme kada se sok od grožđa pretvara u vino. Praznik se slavi širom Slovenije, a uz odličnu zabavu gastronomski se obeležava autentičnom seljačkom gozboom koju čine patka ili guska, crveni kupus i mlinci, širom zemlje, od Goričkog do Pirana i od Jesenica do Brežica, obavezna je degustacija mladog vina.

LJUBLJANA: Novembar Gurme je mesec kulinarskih dešavanja, radionica i menija za sve ukuse i budžete. Od ulične hrane do jela sa zvezdicama, od zanatskih piva do vrhunskih vina i bezalkoholnih napitaka.

GORIŠKA BRDA: Brda su dom vrsnih vinara, pa sa nekim od njih dogovorite obilazak podruma, a zatim produžite put do Medane, gde se na salašu Belica služe odlična jela. Ovu farmu vodi porodica Mavrič, koja će vam ljubazno predstaviti široku lepezu domaćih ukusa.

LJUBLJANA: Izložba Art Vital: 12 godina tandem Ulaj/Marina Abramović predstaviće zajednički rad i život renomiranog umetničkog tandem Ulaja i Marine Abramović, ključnih aktera u umetnosti performansa. Izložbu će pratiti niz događaja, uključujući rekonstrukcije performansa, projekcije filmova i razgovore.

JEZERSKO: Prelepu dolinu koja se graniči sa Austrijom i okružena je Kamničko-Savinjskim Alpima, vredi posetiti u svaku dobu godine. Zimi će ovde doći na raznovrsne staze trkači na skijamana, klizački entuzijasti, sanjkaši i planinari na krpljama. Potom će vas toplo mamiti domaći delikatesi, poput tipičnog čobanskog jela masunjek.

PO SLOVENIJI

Decembar

Januar '26.

Februar '26.

LJUBLJANA: Ljubljana je u decembru svake godine izuzetno živahna sa prazničnim sajmom i brojnim besplatnim događajima u prelepo ukrašenom starom jezgru grada. Praznični sajam, praćen ponudom u pansionima, postaje centar društvenih dešavanja, dok se na obližnjim trgovima održavaju besplatni koncerti i drugi događaji za odrasle i decu. Događaj kulminira u novogodišnjoj noći zabavama na centralnim gradskim trgovima.

IZOLA: Ribarski grad koji u letnjim mesecima ugošćuje horde turista, zimi je obućen u praznična svetla koja donose radosnu atmosferu. Postaje ledeno ostrvo, pozivajući na avanture za sve. Klizalište uz more sigurno će oduševiti porodice i sve one koji vole zimsku rekreaciju. Takođe je živahno među kućama za odmor u parku Pjetro Kopo.

POSTOJNA: Doživite božićno-novogodišnji spektakl u misterioznom pećinskom svetu. Ništa slično ne možete doživeti nigde na svetu. Između 25. i 30. decembra postanite deo božićne priče u podzemnim odajama najveće turističke pećine. Posetu Postojnskoj jami možete kombinovati i sa obilaskom Predjamskog zamka i tajnih soba hotela Jama.

KRVAVEC: Ovo je omiljeno skijalište mnogih Ljubljancana, jer je samo 20 kilometara udaljeno od prestonice. Posle celodnevног skijanja, možete se odlučiti i za noćno sankanje na uređenoj stazi pod reflektorima. Nećete morati da pešačite do vrha padine, možete ići žičarom sa četiri sedišta.

PORTOROŽ: 1. januara na centralnoj plaži, koja je postala prava medijska atrakcija, biće održan 20. Novogodišnji skok u more. Hrabi ljudi dolaze iz cele Slovenije i susednih zemalja – nedavno ih je bilo više od 400 – da uz dobru zabavu i podršku hiljada gledalaca iskuse hladnoću Jadranskog mora.

KRANJSKA GORA: Prvog vikenda u januaru najbolji alpski skijaši sveta sportskim adrenalinom oteraće poslepraznični umor. U gornjosavskoj dolini će se takmičiti u veleslalomu i slalomu, čime će skupljati i bodove za Svetski kup.

CRNA U KORUŠKOJ: Poslednjeg vikenda u januaru, entuzijasti iz bliže i dalje okoline okupljaju se u Koruškoj ispod Pece i takmiče se u izgradnji dvoraca od snega. Centralni deo manifestacije je ekipno takmičenje od jutra do zalaska sunca, nakon čega sledi zabava. Program sledećeg dana je namenjen deci i porodicama.

MARIBORSKO POHORJE: U najvećem skijaškom centru u Sloveniji sigurno ćete uživati u radostima zimskih sportova. Uz skijanje i skijaško trčanje na samo nekoliko koraka od centra grada, izuzetno je popularno i klasično sankanje, a posebno i spuštanje na posebnim sankama, na kojima je sedište pričvršćeno za skiju. Ovo može biti elegantna vožnja za celu porodicu.

LJUBLJANA: LUV fest je festival ljubavi, umetnosti i lutanja koji se održava od 8. februara, kada slavimo centralni slovenački kulturni praznik, do 12. marta, kada se ptice venčavaju. Festivalom svih žanrova za sve generacije slavimo ljubav prema slovenačkoj kulturi, nasleđu i slovenačkoj reči. Tokom festivala Ljubljana postaje mesto otkrivanja, susreta i suživota različitih kultura.

VRBA: France Prešeren, najveći slovenački pesnik, rođen je 1800. godine u ovom gorenjskom selu u opštini Žirovnica, na korak od Bleda. Sedma strofa njegove pesme Zdravlјica je tekst himne Republike Slovenije. Njegovo rodno mesto, pretvoreno u muzej, pruža nezaboravan uvid u njegovu izuzetnu zaostavštinu.

KRANJ: U centru Gorenjske, gde se završio životni put velikog pesnika, početkom februara održava se Prešernov sajam, a svaki dan je Prešernov dan. Grad takođe nudi posetiocima i druge atrakcije, sigurno nećete preskočiti lutanje kroz tunele ispod starog Kranja, koji su izgrađeni tokom Drugog svetskog rata i prvo bitno su bili gradsko sklonište od vazdušnih napada.

PTUJ: Najstariji slovenački grad na Dravi domaćin je najvećeg slovenačkog karnevala. Kurentovanje se smatra najvećom karnevalskom izložbom etnografskih maski na otvorenom u Evropi, a često ga i nazivamo peto godišnje doba. Bogata karnevalska dešavanja širom Slovenije su i Fašenek u Dobovi, Šelmarija u Kostanjevici na Krki, karneval sa Butalcima i vešticom Uršulom u Cerknici, Laufarija u Cerknom, Drežniški i Ravenski karneval i drugi.

OSAMDESET GODINA TRADICIJE, RASTA I USPEHA

Vetrenjača Ljubač

PETROL SE PRIPREMA ZA PROSLAVU 80 GODINA

Ova godina je za kompaniju Petrol posebna, jer slavi 80 godina otako su postavljeni prvi temelji izuzetne poslovne priče. Osam decenija delovanja govori o predanosti, izazovima, usponima i padovima i postignućima koja su Petrol oblikovala u ovo što je danas.

Od skromnih početaka pre skoro 80 godina, kada je moglo da se natoči gorivo na prvoj Petrolovoj pumpi, do danas, kada je Petrol postao najveća slovenačka energetska kompanija. Ovo je Petrolovo putovanje kroz vreme, ključne prekretnice razvoja i priče koje su obeležile ovaj put.

SKROMNI POČECI, VELIKI SNOVI (1945–1960)

Priča o Petrolu počinje 12. maja 1945. godine, kada je osnovano Državno naftno preduzeće Jugopetrol Beograd, a ubrzo potom i filijala Jugopetrol Ljubljana. Prva decenija je obeležena brzim širenjem i prelazom s osnovnih pumpi na modernije servise. Prvi pravi benzinski servis je izgrađen 1953. godine u Solkanu, a već 1960. prvi restoran u Čatežu, čime je započela ugostiteljska delatnost.

POKRETANJE INSTALACIJE SERMIN (1961–1970)

U 60-im godinama, Petrol je postao sinonim za mobilnost i razvoj. Došlo je do procvata s

Jugopetrolova ulična pumpa u Postojni

Prva Petrolova benzinska stanica u Solkanu

razvojem sopstvenih robnih marki: Dvtaktol, Antifriz, Motorol, Amortizol, Hipoidol i 98-oktanski Super benzin. Jedan od većih razvojnih koraka bila je i izgradnja servisa za snabdevanje aviona Aeroservis Brnik. U ovom periodu je stvoreno ključno skladište u Zalogu, a 1968. godine oživelja je prva instalacija za skladištenje nafte u Serminu. To je omogućilo efikasniju distribuciju goriva širom Slovenije.

POČETAK TRGOVINE PRIRODnim GASOM (1971–1980)

Sredinom sedamdesetih počela je trgovina prirodnim gasom i nastao je zametak današnjeg Geoplina, koji će ove godine proslaviti 50 godina postojanja. Nastavila je da se povećava dostupnost energenata širom Slovenije.

UVODENJE DOPUNSKE PONUDE (1981–1990)

U 80-im godinama, Petrol je uveo prvi samouslužni benzinski servis na Dunajskoj ulici u Ljubljani. U periodu druge svetske naftne krize, raslo je razumevanje važnosti dopunske ponude svega što putnicima treba na putu.

PETROL POSTAJE AKCIJARSKO DRUŠTVO (1991–2000)

Formiranje Slovenije kao države 1991. godine donelo je brojne izazove i prilike. Franšizni

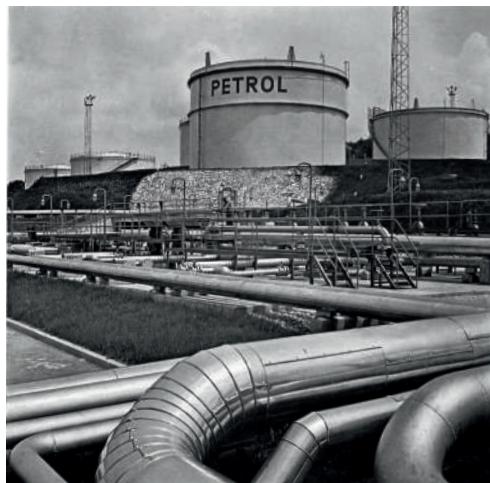
model delovanja omogućio je širenje u Hrvatsku, BiH... Do sredine 90-ih, Petrol je važio za jednog od najvećih distributera naftne i derivata u jugoistočnoj Evropi. Preoblikovanje u akcionarsko društvo bilo je jedan od ključnih koraka ka modernizaciji i jačanju finansijske stabilnosti.

ULAZAK NA TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE (2001–2010)

Godine 2003. usledilo je osnivanje kompanije Petrol Energetika. Sledeci prelomni događaj desio se kada je Petrol na području trgovine električnom energijom proširio prodaju električne energije i na domaćinstva. Dekadu je obeležila sve bolja trgovinska ponuda, Petromati i rođenje velikog uspeha - robne marke kafe "Na poti".

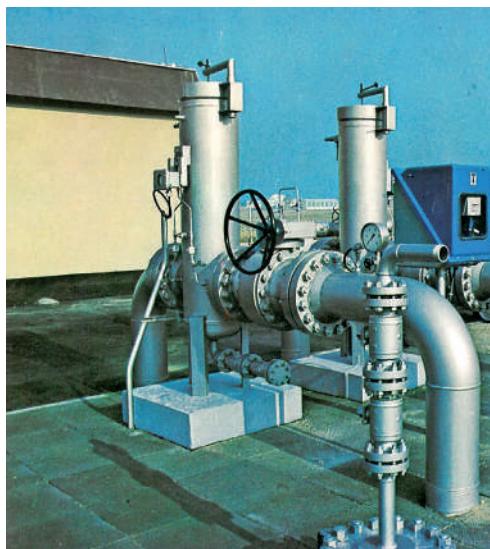
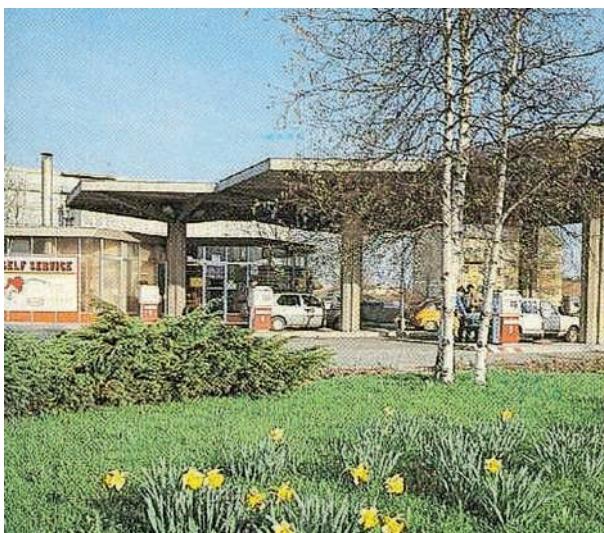
INTEGRISANI PARTNER U ENERGETSKOJ TRANZICIJI (2011–2025)

Godine 2012. Petrol je postavio prvu punionicu za električna vozila i pokrenuo ambiciozne projekte cirkularne ekonomije. Kasnije, 2020. godine, predstavljena je Petrolova aplikacija "Na poti", koja je prošle godine unapređena i preimenovana u "Petrol GO". Poslednje razdoblje obeležile su pre svega investicije u obnovljive izvore energije, uključujući solarnе i vetro elektrane. Petrol ostaje pouzdan partner domaćinstvima, preduzećima i javnom sektoru i savremenim rešenjima stvara vrednost za budućnost. Sa neiscrpnom predanošću ka izvrsnosti i razvoju, nastaviće da gradi uspešnu priču koju već decenijama stvaraju sa vernim korisnicima.

Godine 1968. u Serminu je počelo sa radom prvo skladište za naftu

Prva samouslužna benzinska stanica u Dunavskoj ulici

Petrolov prirodnji gas

Prodajno mesto Barje

www.visitmedjimurje.com

Medimurje

doživi zeleno

Dve reke, hiljadu
doživljaja.

Međimurje -
zagrljaj topline sa
severa Hrvatske

HRVATSKA
Puna života

REA MEDIKA – VAŠE MESTO ZA NEGU, LEPUTU I SAMOPOUZDANJE

U Rea Medici, verujemo da lepota dolazi iz zdravlja, samopouzdanja i brige o sebi. Zato smo tu da vam pružimo najmodernije estetske tretmane, ali i podršku na vašem putu ka najboljoj verziji sebe. Poliklinika je osnovana pre šest godina pod vodstvom dr Kristine Davidović, sa željom da svaka osoba dobije individualizovan pristup i tretmane zasnovane na najnovijim medicinskim dostignućima. Danas, Rea Medika je mnogo više od poliklinike – to je mesto gde se pacijenti osećaju sigurno, zadovoljno i lepo. Sa

lokacijama u Beogradu, Novom Sadu i Podgorici, nudimo najsvremenije tretmane za podmlađivanje, oblikovanje tela i negu kože.

Posebno smo ponosni na operacionu salu za jednodnevnu hirurgiju, vrhunske lasere i aparate, kao i tretmane koji daju prirodne i dugotrajne rezultate.

Revolucija u oblikovanju tela: REA SLIM&FIT Zato što znamo koliko je važno dobro se osećati u svom telu, kreirali smo REA SLIM&FIT – program za preoblikovanje tela, prilagođen vašim ciljevima. Bez obzira da li želite definisane mišiće, zategnutu kožu ili oblikovanu figuru, tu smo da vam pomognemo da postignite željene rezultate.

Oblikujte svoje telo na najlakši način!

- EvolveX – Smanjuje masne naslage, učvršćuje kožu i oblikuje telo pomoću napredne radiofrekvencije i EMS tehnologije.

- Emsculpt Neo – Istovremeno sagoreva masnoću i jača mišiće, pružajući izvanredne rezultate već nakon nekoliko tretmana.

- Alma PrimeX – Tehnologija ultrazvuka i radiofrekvencije omogućava zatezanje kože i preoblikovanje tela bez bola i dugog oporavka.

Naša filozofija je jednostavna – kada vi zablistate, i mi smo ispunili svoju misiju. U Rea Medici, svaki tretman je prilagođen baš vama, a naš tim je tu da vas vodi kroz svaki korak ka lepoti koja dolazi iznutra.

Park prirode Kolpa-Sodevska stena

FOTO: Jan Kocjan

ČRНОМЕЉ – СКРИВЕНИ БИСЕР КОЈИ МОРАТЕ ДОŽIVЕТИ!

Kolpa Bela krajina

FOTO: Jošt Gantar

Z

aboravite na klasične turističke rute! U srcu Bele Krajine skriva se Črnomelj – destinacija koja će vas očarati divljom istorijom, netaknutom prirodom i jedinstvenom kulturom. Grad, u kojem se prepliću priče prošlosti i savremenih puls, poziva vas na nezaboravnu avanturu.

TAJNE ПРОШЛОТИ КОЈЕ ЧЕКАЈУ ДА БУДУ ОТКРИВЕНЕ

Uđite u Riznicu Črnomelj i otkrijte kutke gde prošlost diše punim plućima. Među arheološkim nalazištima, narodnim predanjima i umetničkim dostignućima, spoznaćete kako je ovo mesto oblikovalo svoj jedinstveni identitet.

Črnomelj je grad koji čuva neverovatne priče, od davnih vremena do industrijske revolucije. To potvrđuje i Muzej smeđeg uglja Kanižarica – pravi vremeplov koji vam prikazuje život rudara koji su napornim radom gradili budućnost ovog mesta. Gradska muzejska

zbirka vodi vas još dublje u istoriju, otkrivajući bogato nasleđe i priče ljudi koji su oblikovali ovaj kraj kroz vekove.

NEZABORAVNI KUTCI PRIRODE GDE DUŠA ODMARA

Na samo nekoliko minuta vožnje od grada prostire se prirodna oaza koja oduzima dah. Park prirode Lahinja je raj za ljubitelje prirode, gde možete posmatrati retke ptice, istražiti jedno od najbolje očuvanih močvarnih područja Nerajski lug i prepustiti se zvucima koje može stvoriti samo priroda.

Kada budete želeli potpunu relaksaciju, uputite se do reke Kolpe, gde vas čeka nešto posebno – masaža na slapovima! Prepustite se nežnoj snazi vode koja masira vaše telo i pruža potpunu regeneraciju, dok vas okružuju umirujući zvuci prirode. Nakon osveženja, možete zaveslati na sup dasci, okušati se u vožnji kanuom ili jednostavno uživati u mirnom ribolovu. Ovde se relaksacija prepliće sa avanturom!

AUTENTIČNA HRANA I DOMAĆE VINO

Kulinarstvo u opštini Črnomelj je autentično, bogato i protkano tradicijom Bele Krajine. Među najupečatljivijim jelima ističe se belokranjska pogača, koja se servira topla, lagano posoljena i podeljena na komade, kao i poznata heljdina štrudla i črnomaljske perece, koje svojom jedinstvenom formom i hrskavom strukturom oduševljavaju i domaće i strane posetioce. Posebno mesto u kulinarskoj ponudi ima lokalno vino, naročito metliška crnina i belokranjac PTP, koje se poslužuju uz autentične belokranjske delicije. Ljubitelji vina mogu posetiti i Vinski podrum Črnomelj, gde mogu uživati u vrhunskim vinima i upoznati bogatu vinogradarsku tradiciju ovog kraja. Kulinarsko iskustvo upotpunjuje gostoprимstvo domaćina, koji svojom jednostavnošću i toplinom, uz prijatan razgovor i čašu domaćeg vina, svaki obrok pretvaraju u nezaboravno iskustvo.

PESNIČKO NADAHNUĆE I AUTENTIČNA ISKUSTVA

Ljubav prema umetnosti i kulturi duboko je ukorenjena u ovaj prostor, što dokazuje i rodna kuća jednog od najvećih slovenskih pesnika Otona Župančića. Ovaj pažljivo uređen muzej u Vinici vodi posetioce kroz život i delo pesnika, inspirišući ih bogatom literarnom zaostavštinom.

DOĐITE I DOŽIVITE ČRНОМЕЉ – PRIČА КОЈУ МОРАТЕ САМИ НАПИСАТИ!

Črnomelj nije samo grad, to je doživljaj! Ovde se istorija sreće s avanturom, kultura s autentičnošću, a priroda s nadahnućem. Od slikovitih ulica do skrivenih prirodnih dragulja – svaki kutak ovog mesta priča jedinstvenu priču. Ne ostanite samo na rečima – dodite i sami se uverite zašto Črnomelj osvaja srca posetilaca!

Ajdova potica

FOTO: Tomo Jeseničnik

Krajinski park Lahinja

FOTO: Jan Kocjan

Spominska hiša Otona

Župančića Vinica

FOTO: Uroš Novina

Ljubljana

Osetite kreativnu
energiju grada

Doživite grad na malo drugačiji način
na priredbama u živahnoj Ljubljani.

VIBRANT. VIVID. #VISIT LJUBLJANA

City of
Ljubljana

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

Popis
događaja

Korčulanski arhipelag,
otok Badija

Nadohvati grada, 19 ostrvaca ovog arhipelaga poziva na osveženje u tirkiznom plavetniliu lagune koja ih spaja, otkrivanje kulturne baštine, te dobru zabavu

Boris Kačan

PRATITE STOPE POZNATIH KORČULANA I OTKRIJTE SKRIVENE KUTKE

Grad Korčula, srednjovekovni dragulj, oduvek oduševljava bogatom kulturnom baštinom, skrivenim plažama i vrhunskom gastronomskom ponudom. Počnite posetu šetnjom slikovitim kamenim uličicama grada Korčule, uz lagani maestral. Pratite stope poznatih Korčulana i otkrijte skrivene kutke starog gradskog jezgra te posetite znamenitosti poput katedrale Sv. Marka, Gradskog muzeja, Centra Marka Pola i kule Veliki Revelin.

Nadohvati grada, 19 ostrvaca korčulanskog arhipelaga poziva na osveženje u tirkiznom plavetniliu lagune koja ih spaja, otkrivanje kulturne baštine, te dobru zabavu. Ostrvo Badija, najveće od njih, idealno je za

odmaranje u senci guste borove šume, dok se ostrvo Vrnik dići kamenolomima najcenjenijeg krečnjaka još od antičkih vremena. Danas je to omiljeno odredište brojnih poznatih osoba, ali i svih onih koji su u potrazi za mirnim odmorom i jedinstvenim gastronomskim doživljajima u izvornom ambijentu. Zaljubljenicima u aktivni odmor prekrasna i očuvana priroda Korčule pruža razne mogućnosti za morske avanture i adrenalinske sportove. Za uživanje na otvorenom tokom cele godine, garantuju pešačke i biciklističke rute do skrivenih uvala, kroz maslinjake i vinograde duž celog ostrva. Staza Camino Korčula, uz razuđenu obalu, kamene zidine, crkvice i arheološke lokalitete, idealna je za otkrivanje panorame koje će

vas oduševiti. Za potpun doživljaj ostrva, preporučujemo obilazak brojnih "kušaonica" ostrvskih proizvoda: vina, maslinovog ulja, tradicijskih poslastica, meda itd.

Korčulani su poznati kao veliki ljubitelji hrane i vina, a tu svoju ljubav rado prenose i gostima. Stoga posetu ostrvu završite ispijanjem vrhunskih belih vina autohtonih sorti grožđa pošip, rukatac i grk. Sezonske lokalne namirnice i obilje plodova mora, vrhunska vina i maslinovo ulje osnova su za nezaboravni gastronomski doživljaj grada Korčule. U gradu i okolini je niz restorana i konoba, među kojima su jedan s Michelinovom zvezdicom, Zelenom zvezdicom i preporukom u kojima ćete osetiti bogatstvo mirisa i ukusa ovog čarobnog ostrva.

Obožavaoci tradicije svoj boravak će upotpuniti gledanjem izvedbe moreške u Korčuli ili kumpanija, lančanih plesova s mačevima u jednom od slikovitih ostrvskih mesta. Tokom cele godine uživajte u brojnim kulturnim, zabavnim i sportskim događanjima.

Polje posipa, Čara

Grad Korčula

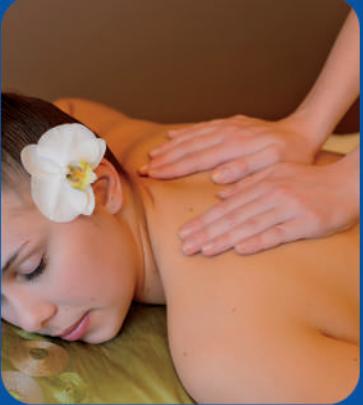
BIOTERME

ZDRAVIE IZ NEOKRNIJENE NARAVE

**10%
OFF**

HOTEL & GLAMPING **BIOTERME**

Zdravje iz netaknute prirode

ZAŠTO NA ODMOR U BIOTERME:

- boravak u netaknutoj prirodi,
- kupanje u ljekovitoj hipertermalnoj vodi za rekreacijske i zdravstvene svrhe,
- wellness ponuda za korak bliže blagostanju,
- bezbroj mogućnosti za aktivni odmor i izlete u okolinu za sve generacije,
- gostoprivrstvo i domaćinski ambijent,
- zdrav i ekološki prihvatljiv odmor.

+386 2 56 52 000

www.bioterme.si

booking@bioterme.si

Moravci v Slovenskih goricah 34b, Ljutomer, SLO

SLOVENAČKA SKIJALIŠTA ZOVU 365 DANA U GODINI

Skijališta se svrstavaju među najpopularnije turističke destinacije u Sloveniji, jer zahvaljujući svojoj pristupačnosti i prirodnom pejzažu svake sezone privlače brojne domaće i strane ljubitelje zimskih sportova.

Pošto su zime sve manje snežne, skijališta moraju prilagoditi svoju ponudu i fokusirati se na razvoj turističkih aktivnosti koje traju tokom cele godine. Korišćenjem evropskih kohezijskih sredstava, zimska turistička središta su se transformisala u celogodišnje planinske centre sa bogatom ponudom aktivnosti za sve sezone, što je donelo novu vrednost i privlačnost za turiste, kao i veću ekonomsku aktivnost u regionima gde se nalaze skijališta. Povećanje broja posetilaca tokom cele godine znači više radnih mesta i veću ekonomsku stabilnost za lokalno stanovništvo.

U poboljšanje infrastrukture, nove ski-liftove, proširenje skijaških staza i razvoj dodatnih sadržaja, kao što su adrenalinski parkovi, biciklističke staze i velnes centri investirano je 76,5 miliona evra, od čega je 55,4 miliona evra iz evropskih i javnih sredstava.

Nova ponuda i aktivnosti za sve sezone Krvavec, gde će biti proširen i avanturistički park, ponosi se novom šestosednom žičarom s grejanim sedištimi i zaštitnim kabinama

Na Voglu se možete voziti panoramskom kružnom kabinskom žičarom i uživati u lepotama Julijskih Alpa.

Škijališta u Sloveniji postala su destinacije za ljubitelje prirode i aktivnog odmora svih 365 dana u godini, bez obzira na vremenske uslove i količinu snega.

Krvavec je s novom šestosednom žičarom s grejanim sedištimi i zaštitnim kabinama postavio nove standarde udobnosti za posetioce.

na Voglu, gde takođe organizuju kulinarske događaje s pet zvezdica, instalirana je moderna panoramska kružna kabinska žičara koja posetiocima nudi predivne poglede na okolne planine. Velika Planina ima novu šestosednu žičaru, uvedena su planinska e-bicikla i uređen je dečji adrenalinski park. Nove investicije menjaju ponudu na Rogli, Mariborskom Pohorju i u Cerknom. Rogla je sada još privlačnija s novim velnes centrom, koji posetiocima omogućava opuštanje nakon aktivnog dana na otvorenom, i bike parkom. Deo dopunjene ponude Mariborskog Pohorja su nove biciklističke staze, parkovi za vežbanje i doživljaji s kulinarским i kulturnim događajima. Cerkno se sada može pohvaliti adrenalinskim parkom, penjačkom stenom i digitalizovanim biciklističkim turama. Na skijalištu Tri kralja, između ostalog, postavljena je nova četvorosedna žičara, poligon za streličarstvo i penjačka stena. S poboljšanom infrastrukturom i bogatijom ponudom, značajno su napredovali i Kope i Golte.

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KOHEZIJO
IN REGIONALNI RAZVOJ**

I FEEL
SLOVENIA

**Sofinancira
Evropska unija**

Povezujemo Evropu

**Konkurentni
Prilagodljivi
Pouzdani
Orijentisani na kupca
Ekološki prihvatljivi**

Slovenske železnice
SŽ - Tovorni promet

e-pošta: cargo@slo-zeleznice.si
<https://tovorni.sz.si/>

PORODIČNA OAZA NA SMARAGDNOJ OBALI OSTRVA RABA

"Arba Resort 4/5*, Valamar Collection" mesto je gde se lepota prirode i luksuz savršeno spajaju, stvarajući idealno utočište za porodice koje traže i opuštanje i avanturu

Novi luksuzni all-inclusive resort svoja vrata gostima otvara u leto 2025. godine. Udaljen je samo pet kilometara od istorijskog grada Raba.

Arba Resort nudi bogate sadržaje za celu porodicu na više od 1500 m², među kojima je i šest unutrašnjih i spoljašnjih bazena prilagođenih svim uzrastima, kao i Balance Mediterranean Spa wellness.

Na poluostrvu Kalifront, najzelenijem delu Raba, smešten je Arba Resort 4/5*, Valamar Collection, novi luksuzni all-inclusive rizort koji otvara svoja vrata u leto 2025. godine. Uronjen u stogodišnju šumu crnog hrasta i borova, s pogledom na stenovitu obalu i kristalno čisto more očaravajućih smaragdnih i tirkiznih nijansi, pruža savršeno utočište za one koji traže opuštanje ili aktivni odmor u prirodi. Udaljen samo pet kilometara od istorijskog grada Raba, rizort spaja elegantan dizajn nadahnut rabskom tradicijom i Mediteranom sa vrhunskom uslugom i savremenim tehnološkim rešenjima, pružajući beskompromisno opuštanje i luksuz za sve goste.

SPOJ PRIRODE, TRADICIJE I USLUGE KOJI ODUŠEVЉAVA

Svih 208 prostranih soba i apartmana za do 6 osoba uređeno je s posebnom pažnjom sa ciljem osiguranja vrhunskog nivoa luksusa i udobnosti. Enterijerom i sadržajem hotela ispričane su najpoznatije rabske priče koje približavaju tradiciju i bogatu istoriju ovog jedinstvenog ostrva, poznatog i kao ostrvo sreće. U „Balance Mediterranean Spa“ velnes svetu koji se prostire na 800 m², gosti će imati priliku da se prepuste

masažnim tretmanima uz kvalitetne prirodne kozmetičke proizvode i tinkture sertifikovanih lokalnih proizvođača te se opuštaju u raznovrsnim saunama i ekskluzivnim zonama za opuštanje. Za ljubitelje fine hrane „Arba Resort“ nudi izbor restorana i barova na čijim je jelovnicima 80 posto hrane i pića iz lokalne proizvodnje. Centralnu poziciju zauzima pansionski restoran „Arba 772“, nazvan po najstarijoj maslini na ostrvu, zasadenoj 772. godine. Restoran odaje počast bogatoj kulturnoj baštini regiona i nudi jedinstveni spoj tradicionalnih ostrvskih specijaliteta i savremene mediteranske kuhinje te opcija za vegane i vegetarijance.

RAJ ZA PORODICE - NEZABORAVNA ZABAVA ZA SVE UZRASTE

„Arba Resort“ je pravo utočište za porodice, sa bogatim sadržajem koji se proteže na više od 1.500 m² i pruža zanimljiv prostor za neograničenu igru, uključujući „Maro Smart Play“ zonu, igralište sa mrežom Ropeland i tematske igraonice koje nude celodnevnu brigu o deci. Deca će otkrivati čuda flore i faune šume Dundo, učiti o lokalnoj prirodi i istoriji u interaktivnim radionicama ili uživati u zatvorenom teatru, gde se prikazuju dečje predstave, plesni programi i filmske projekcije. Za opuštanje, porodice mogu provesti dane na plaži ispod resorta, gde kristalno čisto

more poziva na plivanje, ronjenje sa disaljkom ili samo uživanje u suncu. Unutar rizorta šest unutrašnjih i spoljašnjih bazena prilagođeno je svim uzrastima, uključujući dečje bazene i vodene atrakcije.

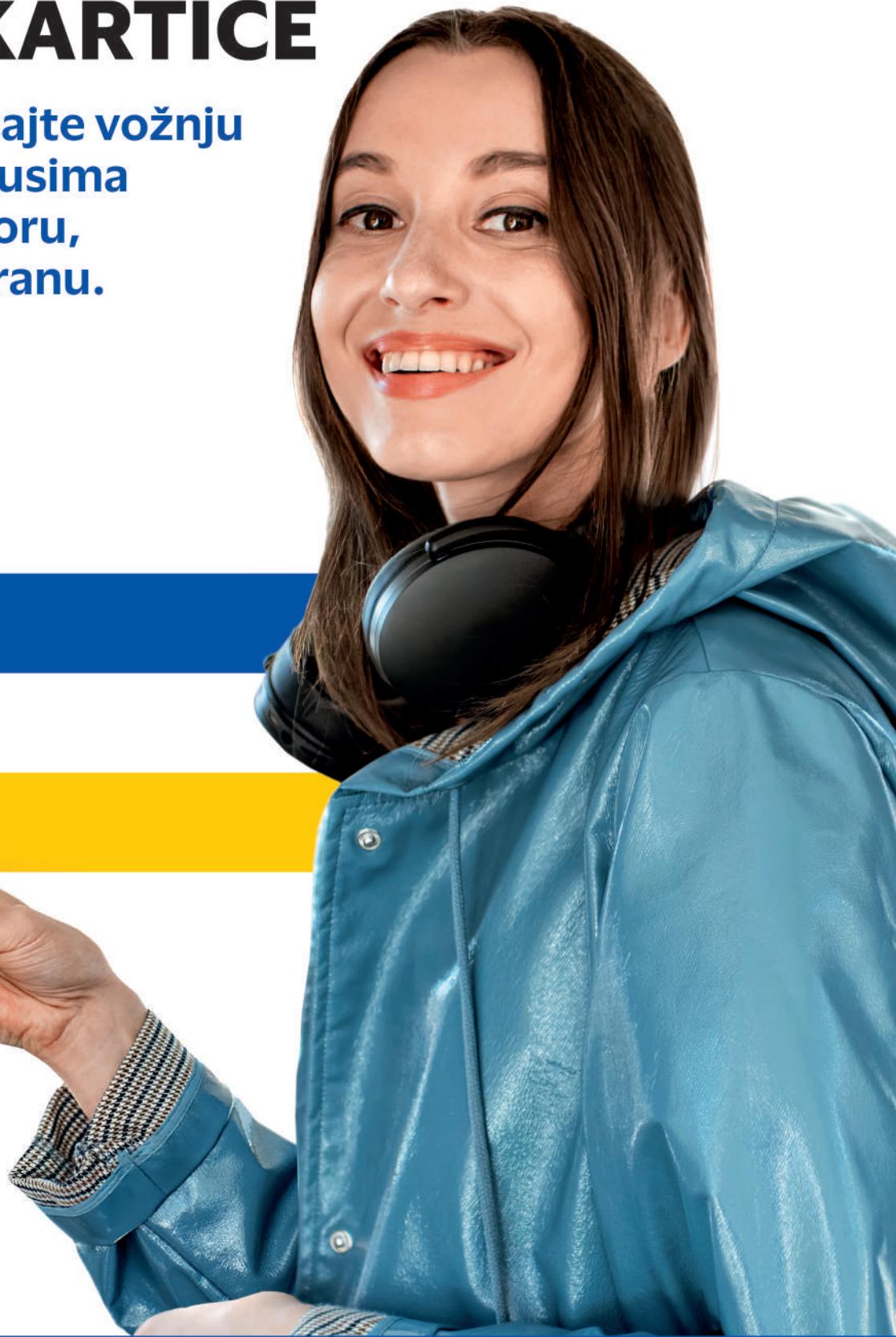
VOZITE BICIKL, TRČITE I ISTRAŽUJTE LEPOTE Raba

Ljubiteljima aktivnog odmora „Arba Resort“ nudi brojne mogućnosti za istraživanje prirode. Unutar rizorta nalaze se dve biciklističke staze i staza za džoging, a tu je i biciklistički centar sa premium uslugama za profesionalne bicikliste i rekreativce. Smešten u blizini početka biciklističko-pešačkih staza „Capo Fronte“, koje vode kroz bujnu šumu Dundo, nudi priliku za otkrivanje netaknute prirode i pristup mnogim drugim slikovitim rutama. Uz prirodne lepote, Rab obiluje kulturnim i istorijskim znamenitostima koje svedoče o bogatoj tradiciji ostrva i njegovom jedinstvenom nasleđu. Tu je i nezaobilazno otkrivanje ribarske i brodograditeljske baštine ostrva, uživanje u tradicionalnim ostrvskim delicijama te šetnje kroz staro gradsko jezgro sa romantičkim ulicama i pogledima na prepoznatljive zvonike Raba. Raznolikost rapskog krajolika, njegova istorija i bogat porodični sadržaj „Arba Resorta“ oduševiće svakog gosta stvarajući nezaboravan odmor u jednom od najlepših delova Mediterana.

VISA

VOZITE SE BUSOM UZ VISA KARTICE

Jednostavno plaćajte vožnju
u gradskim autobusima
u Ljubljani, Mariboru,
Kranju, Kopru i Piranu.

Možete koristiti:

beskontaktnu karticu

mobilni telefon

pametni uredaj

Više informacija na visaeurope.si.

U Klinici Svetlost radi tim od 200 ljudi i mladih stručnjaka koji uživaju u svom poslu, poput dr Ivana i dr Krešimira Gabrića

K

linika Svetlost, osnovana 1998. godine, krenula je sa jednim, ali ambicioznim ciljem: da pruži najbolje usluge pacijentima u regionu. Iako je tada bila tek mala oftalmološka klinika,

27 godina kasnije smatra se vodećom ustanovom u ovoj grani medicine.

Osnivač prof. dr sc Nikica Gabrić je od samog početka bio motivisan željom da pacijentima ponudi najbolje moguće rešenje. Klinika Svetlost prva je u regionu uvela niz inovativnih metoda lečenja, uključujući lasersko skidanje dioptrije, operacije katarakte sa ugradnjom premium sočiva, operaciju vitrektomije i transplantaciju rožnjače. Cilj ovog pristupa bio je osigurati pristup vrhunskim oftalmološkim tretmanima, koji se mogu uporediti s onim dostupnim širom sveta.

Svaki pacijent ovde je posebno važan. Lekari obučeni po principu personalizovanog pristupa koriste svoje znanje i vrhunske tehnologije kako bi iskustvo boravka u klinici učinili jedinstvenim. Svako stanje oka dobija najbolje rešenje, onako kako bi savetovali članovima vlastite porodice.

Ova predanost kvalitetu dovela je do širenja dobrog glasa. Naime, od osnivanja, pacijenti iz susednih zemalja gravitiraju prema matičnoj ustanovi u Zagrebu. Klinički centar, koji posluje na slobodnom tržištu, danas se ponosi lokacijama u Hrvatskoj (Zagreb, Split), Bosni i Hercegovini (Sarajevo na dve lokacije) i Crnoj Gori (Budva).

Budućnost Klinike oblikuje tim od 200 ljudi i mladih stručnjaka koji uživaju u svom poslu,

VODEĆA KLINIKA KOJA OBLIKUJE BUDUĆNOST OFTALMOLOGIJE

Prva je u regionu uvela niz inovativnih metoda lečenja, uključujući lasersko skidanje dioptrije i operacije katarakte sa ugradnjom premium sočiva

poput dr Ivana i dr Krešimira Gabrića. Dr Ivan Gabrić postao je prepoznatljivo lice laserskog skidanja dioptrije, razvijajući treću generaciju metode "Smart Sight". Ova inovacija omogućava pacijentima kvalitetniju sliku s manje smetnji tokom noći te gotovo instant oporavak nakon zahvata, što uključuje mogućnost šminkanja i povratka sportskim aktivnostima već sledeći dan. Dr Krešimir Gabrić, takođe naslednik oftalmološkog gena, specijalizovan je za operacije katarakte sa ugradnjom premium sočiva. "TECNIS PureSeeTM IOL" sočivo je za korekciju prezbiopije (čitalačke dioptrije), kompanije "Johnson & Johnson" s kojom Svetlost ima dugogodišnje partnerstvo.

Danas je Klinika i referentni centar za "Schwind eye-tech solutions". Pristup, vešte ruke hirurga, moderna tehnologija i kontinuirane inovacije učinili su da bude prepoznatljiva u globalnom području.

Pacijenti cene to što je Klinika predvodnik trendova, poput inovacija "PureSee" i "Smart Sight".

Ono što tim čini izuzetno ponosnim je aktivno učešće dr Ivana Gabrića u razvoju uređaja ATOS za lasersko skidanje dioptrije koji je danas dostupan na svim kontinentima. U svakom zahvatu ugrađen je deo DNA ove ustanove, a Klinika Svetlost ne samo da pruža vrhunsku negu, već i nastavlja oblikovati budućnost oftalmologije.

ČOVEK KOJI NE SILAZI S PLANINE

U srcu Balkana, gde se spajaju različite kulture i istorijski slojevi, jedan čovek posvećuje svoje slobodno vreme istraživanju prirodnih lepota i manje poznatih lokacija širom Srbije. Nebojša Atanacković, autor popularnog bloga "Nestvarna mesta", svakom napisanom rečju unosi dašak avanture i novih otkrića u živote svojih čitalaca.

» Piše: ANDRIANA RANKOVIĆ
» Foto: NEBOJŠA ATANACKOVIĆ

P
osmatrajući Srbiju okom istraživača i kroz objektiv fotoaparata, Nebojša Atanacković uspeva da uhvati suštinu prirodnih lepota našeg regiona. Njegove preporuke su autentične i temeljno istražene, pružajući dragoceno iskustvo svakome ko se odluči da ih prati.

S neverovatnom lakoćom pisane reči i fotografijama koje ponekad govore više i od samog teksta, Nebojša nas upoznaje s poznatim, ali i onim skrivenim draguljima Srbije. Posvećen prirodnim lepotama i manje istraženim mestima u našem regionu, odaje utisak čoveka koji "ne silazi sa planine".

- U stvarnosti je suprotno, veći deo godine ja provodim u ringišilu svakodnevice, dok je blog kolekcija carpe-diem mirko-avantura nastalih u poslednjoj dekadi, sa decom, porodicom i prijateljima - kaže Atanacković.

ISKRENA ŽELJA ZA UPOZNAVANJEM SVETA

Želja za putovanjem u njemu tinja još od detinjstva. U školi je bio "dobar dak", jezici, geografija i istorija su ga interesovali na poseban način, ne toliko sa motivom da mu to bude primarna profesija kada odraste, već upravo kao iskrena želja za upoznavanjem sveta. Njegova strast za prirodom i planinarenjem razvijala se godinama, posebno kao beg od gradske svakodnevice.

- Ljubav prema prirodi, ukoliko se ne prenosi sa kolena na koleno, nekako dolazi sa godinama. Čovek kako je stariji, teži nekom miru, skladu, traži neki beg od svakodnevne rutine. Sa druge strane, savremeni način života kome smo izloženi u gradovima, u koliziji je sa primarnim instinktom kretanja - smatra naš sagovornik.

Koviljski rit: Prilikom posete Srbiji, ne treba zaobići ni Vojvodanske ritove, koji svedoče o nekadašnjem izgledu priobalja velikih reka pre izgradnje nasipa

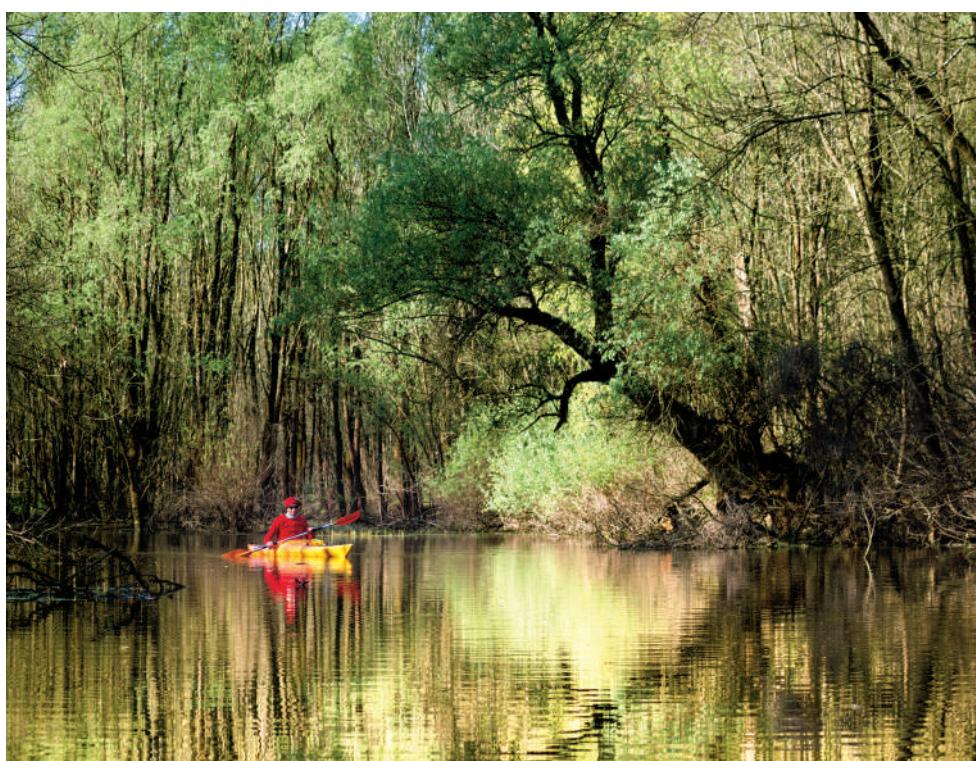

Foto: Bojan Gnjidić

FOTOGRAFIJE SLUŽE KAO VIZUELNA MOTIVACIJA ČITAOCU DA EVENTUALNO KRENE MOJIM STOPAMA, DOK SE KROZ PISANU REČ TRUDIM DA POJASNIM GEOLOŠKI I GEOGRAFSKI KONTEKST LOKACIJA, PRIČA NAM NEBOJŠA

POČECI BLOGA "NESTVARNA MESTA"

Njegov sada već nadaleko čoven blog "Nestvarna mesta" nastao je, može se reći, davne 2015. godine, kada je Nebojša iznenada požeo da svoja iskustva sa putovanja deli izvan okvira društvenih mreža.

- Spontano sam požeo da svoje impresije sa putovanja prezentujem mimo samih socijalnih mreža, u nekom meni estetski prihvatljivom formatu - kaže Nebojša.

Malo pomalo, blog "Nestvarna mesta" je postao mesto gde se prirodne lepote Balkana stapaju sa istorijskim kontekstom, pružajući čitaocima potpuni uvid u destinacije koje posećuje.

- Fotografije služe kao vizuelna motivacija čitaocu da eventualno krene mojim stopama, dok se kroz pisani reč trudim da pojasmim geološki i geografski kontekst lokacija, kao i da proniknem u složene istorijske procese Balkana - objašnjava Atanacković.

IGRA SVETLOSTI I SENKI

Vrhunská fotografija igra ključnu ulogu na blogu "Nestvarna mesta". Suština dobre pejzažne fotografije, kako Nebojša objašnjava, leži u igri svetlosti i senki.

- U korenu reč fotografija je grčka reč fotos - u prevodu svetlost. Doslovno značenje reči fotografija je svetlosni zapis - kaže Nebojša.

U njegovom slučaju, potraga za savršenim prizorom najčešće se odvija u pokretu. Za igru svetla i senki potreban je kontekst - i upravo to je zadatak fotografa, dodaje Nebojša, da pronađe pravo vreme i mesto i zabeleži trenutak.

- Nisam neko ko postavi stativ i čeka sunce, već preferiram da se aktivno krećem kroz prostor dok tragam za prizorima - priča Atanacković.

Mokra Gora, Ibarski Kolašin: Nebojšine preporuke su autentične i temeljno istražene i pružaju dragoceno iskustvo svakome ko odluči da ih prati

SRBIJA SAVRŠENA DESTINACIJA U PROLEĆE I JESEN

Njegova putovanja često uključuju zahtevne planinarske poduhvate. Planinarenje je posebno izazovno zimi – poznato i kao turno skijanje.

- Planinarenje zimi na skijama je veoma fizički zahtevno. Planina okovana snegom može da bude velika nepoznanica, te je potrebno nositi mnogo opreme - objašnjava Nebojša. Budući da su ovakvi poduhvati, iako adrenalinskim zavisnicima bliski, jako zahtevni, najdraže su mu avanture sa decom.

- Najdraža su mi putovanja sa decom, posebno kad su bila u mlađem uzrastu. Kad je neizvesno da li ćemo uspeti da ostvarimo zadati cilj i na kraju nam to podeli za rukom - kaže Atanacković sa osmehom.

Dodaje da je planinarenje jedan-na-jedan melem za jačanje i negovanje odnosa na relaciji roditelj-dete.

- Najpre zajedno učestvujemo u savladavanju postavljenog izazova (uspon), a potom ozareni postignutim uspehom i na talasu pozitivnih emocija analiziramo život i svet oko nas - iskren je naš sagovornik.

Ipak, planine i orijentaciju ne treba olako shvatiti, podvlači. Temeljna priprema je ključ, a greške se dešavaju.

- Moj savet je da je uvek bolje angažovati lokalnog vodiča kada su divlji tereni na Balkanu u pitanju. Zimi je to apsolutno neophodno - savetuje Atanacković.

Srbija je, kaže, zbog svoje geografije savršena destinacija u proleće i jesen.

- Za vikend porodično putovanje u proleće preporučujem

kanjon Jerme u blizini Dimitrovgrada- kaže Nebojša, i dodaje da je ovaj kanjon pravi biser prirode, sa svojim monumentalnim stenama i impresivnim pečinskim formacijama.

Nebojša takođe ističe dunavske vidikovce na Đerdapu - planinu Miroč. Tu su i unikatni kameni svodovi – poznati kao "prerasti", kao poseban skriveni biseristočne Srbije.

- Dug pršljenasti greben Velikog Krša i boje jeseni u Lazarevom kanjonu su nestvarne - dodaje Atanacković. Istovremeno, zapadna Srbija, sa planinama Maljen i Tara, selo Jagoštica i nezaboravni pogled na kanjon Drine, takođe se nalaze na njegovom spisku preporuka.

- Naravno, nezaobilazni meandri Uvca sada su već prepoznati u globalnim razmerama - ističe Nebojša. Prilikom posete Srbiji, ne treba zaobići ni Vojvodanske ritove, koji svedoče o nekadašnjem izgledu priobalja velikih reka pre izgradnje nasipa.

- Vojvodanski ritovi su jedinstveni za kajak ture u periodu visokih voda, a pre najezdne komaraca, dakle u rano proleće - pojašnjava Nebojša.

Naš sagovornik podseća i na Zagajička brda u Banatu koja su, prema njegovim rečima, isto tako jedinstveni relikt pra-pejzaža Panonske nizije pre nego što su istu progutale oranice.

Nebojša savetuje da se u poznu jesen, kada se gradovi guše u smogu, treba zaputiti na planinske grebene - iznad oblaka.

- Planina Rtanj, Midžor na Staroj planini, ili Trem na Suvoj planini su idealna mesta za to - naglašava Atanacković.

**Čuvene dunavske
vidikovce na
Đerdapu - planinu
Miroč i pogled
koji oduzima dah
trebalо bi
svakako staviti
na listu ukoliko
planirate da
posezite Srbiju,
savetuje Nebojša**

Dobrodošli u Umag i umaćku rivijeru

Otkrijte zašto je Umag jedna od najposećenijih destinacija Hrvatske

Umag kao celogodišnja destinacija prostire se na severozapadnom delu istarskog poluostrva i predstavlja vrata Istre mnogobrojnim posetiocima koji žele da upoznaju prednosti i čari ovog kraja.

Blizina brzorastućih tržišta, blaga mediteranska klima sa suvim i toplim letima, blagim i vlažnim zimama, prirodne lepote, razuđena i pristupačna obala, arheološka nalazišta, sakralno blago, turistički kapaciteti, ugostiteljski objekti s prepoznatljivom gurmanskom ponudom, sportski sadržaji, mnogobrojna sportsko-zabavna događanja, raznovrsna dodatna ponuda, gostoljubivi domaćini, razlozi su dolaska sve većeg broja posetilaca koji su u 2024. ostvarili preko 3.000.000 noćenja.

Ove brojke rezultat su kvalitetne turističke ponude, uređenosti grada te plaže, što čini savršen recept za ugodan boravak turista i stvaranje nezaboravnih doživljaja.

Top manifestacije koje daju najveći doprinos promociji i prepoznatljivosti Umaga u Evropi i svetu:

SPORTSKE MANIFESTACIJE

Umag Trophy	03. 2025.
Istria 100 by UTMB	04. 2025.
UCI Istrija Granfondo	
i Umag Run	04. 2025.
ATP Croatia open	07. 25.

KULTURNO-ZABAVNE MANIFESTACIJE

Sea Star festival	05. 2025.
Istria Wine & Walk	05. 2025.
Umag u maju	05. 2025.
Umago summer	07. -08.2025.
Umagični blagdani	12. 2025.

Biciklističke staze, vinske staze, putevi maslinovog ulja nezaobilazne su tačke poseta gostiju.

Ponuda je idealna za odmor porodica, za mlade uz zabavu i sport, nautički turizam, za osobe trećeg doba u proleće i jesen.

Očuvanje prirodnih resursa i pravilno upravljanje njima su imperativ.

Sa znamenitostima poput savudrijskog svjetionika, antičkog grada Sipar, rimske luke Savudrija, izložbi i postavki u Muzeju grada Umaga i drugim možete se upoznati na sajtu www.coloursofistria.com.

I na kraju - Umag, grad sporta, zabave, tradicije i vrhunske gurmanske ponude sigurno će zadovoljiti svaku vašu želju i pretvoriti vaš odmor u jedinstven doživljaj jer moto Umaga je "Zadovoljan gost je stalni gost".

Planinarenje jedan-na-jedan melem je za jačanje i negovanje odnosa na relaciji roditelj-dete, kaže Nebojša

U kasnu jesen, kada se veliki gradovi guše u smogu, najbolje je biti na osunčanom planinskom grebenu – iznad oblaka. Planina Rtanj idealno je mesto za to

Prerasti reke Vratna u istočnoj Srbiji: Do ovog prirodnog fenomena stiže se veoma lako - nalazi se na pola sata lagane šetnje od istoimenog manastira

Boje jeseni u Lazarevom kanjonu su nestvarne

NERASKIDIVA VEZA ISTORIJE I PRIRODE

U svojim putopisima Nebojša insistira na vezi istorije i prirode.

- Na ovom mestu bih izdvojio stećke, nadgrobne spomenike iz pozognog srednjeg veka. Ukupno 28 lokaliteta se nalaze na UNESCO listi svetske baštine, od kojih se 20 nalaze u Bosni i Hercegovini, tri u Srbiji i Crnoj Gori, a dva u Hrvatskoj - kaže Atanacković.

Stećci, dodaje, kao autentično istorijsko nasleđe dinarskog prostora, dodatno mistifikuju prirodne predele.

- To su po pravilu mesta za koja su preci verovali da odišu posebnom energijom, na blagim uzvišenjima, često u blizini planinskih jezera - priča Nebojša.

- Stećci predstavljaju autentično istorijsko nasleđe dinarskog prostora. Sama pojava kulture stećaka u poznom srednjem veku predstavlja svojevrsni anahronizam. Monolitne kamene skulpture su postojale mnogo ranije, u praistorijskim epohama, ali u strogo paganskim društvima (Kelti u Britaniji). Činjenica da stećci predstavljaju hrišćanske spomenike, čini ih kulturoškom pojmom bez presedana na evropskom kontinentu - zaključuje naš sagovornik.

Na kraju, važan je zaključak: Nebojša Atanacković kroz svoj blog "Nestvarna mesta" ne samo da deli lepote Balkana, već inspiriše druge da istražuju, putuju i saznaju više o prirodnim i istorijskim bogatstvima našeg regiona. Kroz svoje priče i fotografije, on podseća sve nas na važnost avanture, povezanosti sa prirodom i vrednost stvaranja uspomena sa najmilijima. A u vrtlogu zvanom život valja, ponekad, podsetiti se i baš tih, za dušu iskonski važnih stvari.

MOL

KVALitetni
MIKS
ARABIKE
I ROBUSTE

NOVA
SVEŽA

FRESH
CORNER

100%
ARABIKA
IZ BRAZILA

kafa,
energija!

DOŽIVITE TERMALNI ODMOR U SLOVENIJI

S

lovenačka prirodna lečilišta, koja već vekovima privlače vladare i ugledne ličnosti iz cele Evrope, izuzetan su spoj puta do zdravlja i opuštenog

uživanja, kao i uzbudljivih iskustava i odmora. Ovde se možete osloniti na efekte proverenih lekova, koji su kombinovani sa savremenim medicinskim saznanjima, kao i na luksuznu paletu velnes usluga. Pored prirodnih lečilišta, širom Slovenije očekuju vas termalni velnes centri i drugi putevi zdravlja, lepote i opuštanja.

Slovenija ima dugu tradiciju banjskog turizma, koja se proteže kroz nekoliko vekova, kada su lokalne prirodne banje posećivali vladari i drugi istaknuti pojedinci iz cele Evrope. Danas se gosti slovenačkih prirodnih lečilišta mogu osloniti na efekte proverenih lekova, koji su kombinovani sa savremenim medicinskim saznanjima, i na luksuznu ponudu velnes usluga. Pored prirodnih lečilišta, širom Slovenije očekuju vas termalni velnes centri i drugi putevi zdravlja, lepote i opuštanja.

PET ODLIČNIH RAZLOGA DA ISTRAŽITE SLOVENSKA PRIRODNA LEČILIŠTA

Zdravlje i blagostanje, odmor po meri pojedinca, odlična kuhinja i lepota prirodnog okruženja pet su najboljih razloga da posetite Sloveniju. U banjama ih kombinujete sa

dokazano efikasnim prirodnim lekovitim faktorima. Doživite snagu termalnih i mineralnih voda, treseta i mineralnih peloida, aerosolizacije i talasoterapije morskom vodom, slanom vodom i lekovitim slanim blatom.

1. MEDICINA. BALNEOLOGIJA. 1. ZDRAVLJE!

UZ POMOĆ STRUČNJAKA

Najsvremenija medicinska saznanja spajaju se s tradicionalnim znanjima balneologije u lečilištima. Dijagnostički centri i zdravstveni radnici pružaju individualni tretman zdravstvenih stanja, a kroz medicinski velnes osiguravaju preventivno održavanje zdravlja i blagostanja.

Terme Olimia

FOTO: Dean Dubokovič

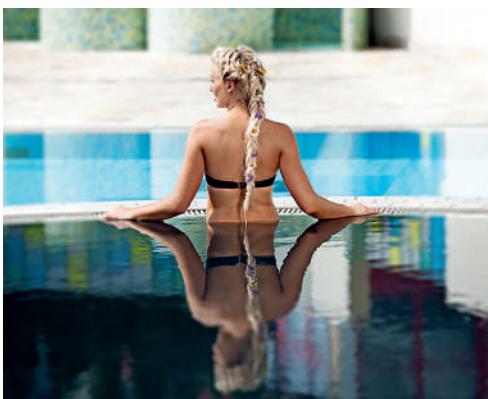
FOTO: Ciril Jazbec

Terme Čatež FOTO: Ciril Jazbec

2. RAZIGRANOST. ZABAVA. ODMOR.

ZA PORODICE, PAROVE, POJEDINCE
Termalni vodenih parkova sa mnogo vodenih atrakcija pravi su izbor za svakoga. S jedne strane čujete dečje uzbudjenje i užvike uzbudjenja na svim vrstama tobogana, sa druge strane vas umiruje kupanje u velikim bazenima, voda iz masažnih mlaznica i privatnih kupatila. Slovenske banje nude skoro 50.000 kvadratnih metara unutrašnjih i spoljašnjih vodenih površina!

Terme 3000 Moravske Toplice – crna lekovita voda FOTO: Dean Duboković

3. INDIVIDUALNO. OPUŠTENO. MIRNO VEOMA INDIVIDUALNO

Velnes centri slovenskih lečilišta poznati su po svojim programima nege i tradicionalnim i inovativnim, terapeutskim i kozmetičkim programima namenjenim tome da se dobro osećate. Individualni tretmani, programi i terapije (kupke, masaže, saune, tretmani, rituali) prilagođeni su individualnim potrebama i želi da se spreče posledice godina i stresnog života. Opustite se. Osetite sebe ponovo. Osim u vodi, možete uživati i u šetnjama u gostoljubivom okruženju i aktivnostima u prirodi. Na mnogim mestima inspiraciju možete pronaći sa svakim udahom. Klima je blagotvorna.

4. ISHRANA? GASTRONOMSKA!

ODLIČNA DOMAĆA KUHINJA
Određena ishrana, ponekad čak i dijeta ili post, značajno doprinosi zdravlju, lepoti i blagostanju. U banjama i termalnim velenjskim centrima možete se osloniti na znanje dijetetičara i nutricionista. Prava dijeta

Gastronomija FOTO: Suzan Gabrijan

za vas ili iskustvo zdrave ishrane takođe će biti gastronomsko iskustvo. Očekujte svežu hranu iz okoline i degustaciju lokalnih specijaliteta. Slovenske banje su ponosne na vrhunsku kuhinju i saradnju sa lokalnom sredinom.

5. SAMI I U DOBROM DRUŠTVU

U PRIRODI ILI NA VELIČANSTVENOM PLESNOM PODIJU

Kada izaberete banju, birate prirodno okruženje koje vam takođe pruža mir usred prirode za sve vaše razgovore sa samim sobom. Deo banjskog iskustva uključuje i vođene ili samostalne šetnje kroz okolinu i vođene vežbe u prirodnom okruženju. Joga na otvorenom, kupanje u šumi, meditacija i drugi pristupi pomažu vam da vratite ravnotežu. Producijte svoje opuštene dane u nezaboravne koncertne, zabavne i plesne večeri u kosmopolitskim prostorima koje su vekovima bivali predstavnici evropskog visokog društva.

Više informacija na www.slovenia.info/terme

Talaso Strunjan FOTO: Ciril Jazbec

POSETITE SLOVENAČKA PRIRODNA LEČILIŠTA I TERMALNE CENTRE!

TERMALNI CENTRI

SLOVENAČKE PRIRODNE BANJE

1 Terme 3000 – Moravske Toplice	7 Thermana Laško
2 Zdravilišće Radenci	8 Terme Čatež
3 Terme Ptuj	9 Terme Dolenjske Toplice
4 Terme Olimia	10 Terme Šmarješke Toplice
5 Terme Zreče	11 Terme Portorož
6 Terme Dobrna	12 Talaso Strunjan

TERMALNI CENTRI

13 Terme Lendava
14 Terme Vivat
15 Terme Banovci
16 Bioterme Mala Nedelja
17 Rogaška Slatina
18 Rimske Terme
19 Terme Paradiso Dobova
20 Terme Topolšica
21 Terme Snovik
22 Terme Cerkno

**Mi smo u
restoranima radi
vas, ne vi radi nas,
naglašava Kavčič**

Foto: Črt Piki

TOMAŽ KAVČIČ

**Zemono je jedno
od najlepših
gastronomskih
odredišta u Sloveniji**
Foto: privatna arhiva

GOSTIONICA KOD LOJZETA, DVORAC ZEMONO: JELA KOJA BUDE USPOMENE IZ DETINJSTVA

„Nikada se nije dogodilo da buduća mlada proguta prsten, a nijedna nije rekla ne u Zemonu“, kaže kuvar Tomaž Kavčič, koji najviše uživa u tome da bude ugostitelj.

▼ Piše: OLGA CVETEK

K

ada je Tomaž Kavčič pre nekoliko godina postavio čorbast pasulj pred jednog od najuticajnijih svetskih kuvara Renea Redžepija u dvorcu

Zemono, taj ukus ga je istog trenutka vratio u detinjstvo u Makedoniji i ponovo je imao devet godina, objasnio je kasnije slavni Danac. Kao u crtanom filmu Ratatuj, koji je osvojio srca ljubitelja kulinarstva. A kada bi se danas kod Kavčiča iznenada pojavio najpoznatiji svetski gastronomski kritičar, poslužio bi ga između ostalog - jutom. Njom ponosno predstavlja Sloveniju kada gostuje, kuva i drži predavanja u inostranstvu, baš kao i svojom legendarnom govedom supom. Dan se poznaje po jutru, a gostionica po supi! A u Gostionici kod Lojzeta svaki dan bar četiri različite supe žubore na šporetu.

Doživljaj počinje udrvoredu koji vodi do vrha brda kod Vipave, zasadjenog vinovom lozom. Dvorac Zemono krasí negovana okolina, okružen je prelepm zelenilom. U toplijem delu godine najbolje je sedeti napolju ispod arkada, ali ipak zavirite unutra, jer je unutrašnjost ukrašena prelepm

Gostionica kod Lojzeta

Slavna šampanjska kuća Krug u društvo svojih ambasada primila je i dvorac Zemono

Foto: Žiga Intihar

freskama. Kad dune bura, prigušena je debelim kamenim zidovima, vatrica u ognjištu, a zasvođeni plafoni i odabrani nameštaj u podrumu dvorca daju svečanu atmosferu. Kada posetite Gostioniku kod Lojzeta, to vam je kao da ste u poseti dobrom starim prijateljima. Ne samo Tomaž Kavčič, prijateljema poznat kao Tomi, već čitav tim zaposlenih goste dočekuje kao da su kraljevi, istovremeno domaćinski i vrhunski uglađeno; od dolaska do pozdrava na rastanku. Kavčič je izuzetan domaćin, poznaje svoje goste, zna njihove želje. Ima šesto čulo da zna želje čak i onih koji su prvi put došli.

GOSTIONICA, JEDAN OD NAJLEPŠIH IZRAZA

A kako idu zajedno gostionica i dvorac? Ljudskost i vrhunска kuhinja se ne isključuju, kroz smeh kaže Kavčič.

- Gostionica je jedan od najlepših izraza za naš posao. Gost, domaćin – ime govori sve - naglašava.

A kada se 1997. godine Gostionica kod Lojzeta preselila iz Dornberka u dvorac Zemono, zadržala je prvobitni naziv iz poštovanja prema precima i tradiciji. Zadržala je i tradicionalnu dobrodošlicu – topli hleb, lomljen rukom, i namaz od rena.

- Ovo je naš zaštitni znak. Mislim da restoran ne mora stalno da menja sve. Naravno, inovacija i poštovanje godišnjih doba su važni pri kreiranju menija. Ali važna je i određena konstanta - objašnjava Kavčič, koji na najbolji način spaja tradiciju sa

KADA BI SE DANAS U ZEMONU IZNENADA POJAVIO NAJPOZNATIJI SVETSKI GASTRO KRITIČAR, KAVČIČ BI GA POSLUŽIO, IZMEĐU OSTALOG, IJOTOM. NJIME SA PONOSOM PREDSTAVLJA SLOVENIJU U INOSTRANSTVU

Foto: Žiga Intihar

modernim i inovativnim. I vraćamo se na goveđu supu, ovoga puta metaforu za suštinu slovenačke kuhinje.

- U kuhinji morate biti verni sebi u svakom trenutku. Ako ne poštujete osnove, ako ne poštujete bazu, ne možete biti inovativni ili kreativni. Stalno ponavljajam sebi što je za mene kuhinja – manje je više. Prva stvar je osnovni sastojak i njegov ukus, poštovanje godišnjih doba, sredine iz koje potičemo i naših korena. Sastojak mora biti pripremljen tako da gost oseti da je neko mislio na njega dok ga je pripremao. Kada smišljam jelo, uvek razmišljam o tome kako bih se osećao da ga neko ponudi meni. Ne želim da zakomplikujem iskustvo za svog gosta, jer uvek mogu da zakomplikujem stvari u kuhinji, ali ukus je na prvom mestu - ističe.

Iako je stalno u potrazi za nečim novim, njegova jela odražavaju sećanja iz detinjstva, uključenost u životnu sredinu, blisku saradnju sa dobavljačima, održiv pristup, a pre svega duboko poštovanje prema sastojcima. Gostionica je njegovo pozorište, gde se brigom o svakom detalju odlična hrana pretvara u vrhunsku. Svaki nastup je priča za sebe, naizgled jednostavna jela su sofisticirana i pronicljivo kosmopolitska. Služe se na lepim i modernim tanjirima, a nostalgična sećanja bude se uz zanimljiv dodatak starog porcelana iz 1974. godine, iz vremena kada Lojze još nije bio u Zemonu. Stari tanjur treba okrenuti naopačke, pošto se jelo dobrodošlice služi sa obe strane, a na stolu čeka maslinovo ulje koje Kavčič proizvodi

Tomaž Kavčič s suprugom Flavijom i čerkom Sarom Foto: privatna arhiva

u Dalmaciji zajedno sa popularnim pevačem Petrom Grašom. Vezuje ih dugogodišnje prijateljstvo, a bili su i kumovi jedan drugom na venčanjima. A šta Grašo najviše voli kod Zemoni?

- Iako se često vidamo, imamo poseban ritual: uvek svrati kod nas kada se vraća sa skijanja. Tada su na trpezi, između ostalog, mladi vipsevski sir, solkanska čorba, pohovano pile. Nakon što drugi gosti odu, ekipa i ja sednemo zajedno za sto i rukama jedemo pile. Inače, Petar je gurman, uvek mu dam da proba nova jela i cenic njegovo mišljenje. On je odličan kuvar - otkriva sagovornik i dodaje da su na prijateljskim druženjima kuvali zajedno.

Gostionica je zahtevna i zamorna ljubavnica, uzima celog čoveka, a Kavčič uvek ističe da je to način života. Veliku podršku ima od supruge Flavije i čerke Sare. U ugostiteljstvu se mora mnogo žrtvovati, to je i sam osetio kao dete – kad je htio da vidi majku, morao je da ode u gostionicu. Tu se igrao, radio domaće zadatke, sortirao flaše, čistio pepeljare, pa čak i nekoliko puta zaspao. Tomaž je četvrta generacija koja se bavi ugostiteljstvom. Prva gostionica bila je u Dornberku 1897. godine, u vlasništvu Tomaževe prababe Mici i pradede Lojzea. Nasledili su je baka Valerija i deka Lojze, a potom i majka Katja, koja je istačanim smislim preobrazila seosku

gostionicu u kulinarsku ustanovu, i pri tome mu usadila kosmopolitski pogled na kuhinju. - Stavila je cvet na tanjur, čipku na sto umesto stolnjaka - priseca se Tomaž, koji, rođen u ugostiteljskoj porodici, nije imao normalan porodični život. Ali ima divne uspomene da je sa dedom Lojzeom išao u staru Goricu, a u povratku bi svratili na salaše i kupovali jaja, povrće, pršutu. Tada je razvio osećaj za dobar osnovni sastojak. Ne mari za nulti kilometar, više ga zanima „pravi kilometar“. Kada se popne na krov dvorca Zemono, oseti more iza Krasa, zbog čega je i riba na meniju, a nije mu teško da otputuje na drugi kraj zemlje po najbolje ulje od bundeve. Kada je reč o sastojcima, on nije ograničen samo na voljenu Vipavsku dolinu i Sloveniju, kulinarsko dvorište mu je Evropa.

DVORAC IDEALAN ZA PROSIDBE

Zemono je jedna od najlepših gastronomskih destinacija i često je domaćin specijalnih događaja. Dvorac je savršen za prosidbe i venčanja. Veridbi je mnogo i spektakularan džin-tonik koji stiže u oblaku mirisne magle, kada se džin prelje preko bobica kleke i suvog ledala je magičan. Ponekad iz ove magle iskrasne poklon ili prsten, a sakrivaju ga i u hrani.

- Nikada se nije dogodilo da buduća mlada proguta prsten, a nijedna nije rekla ne u Zemonu - smeje se Kavčič. I njegova ljubavna priča počela je – gde drugde nego baš ovde, u Gostionici kod Lojzeta, gde je upoznao Flaviju. - Došla je na večeru sa drugaricama, ali su mnogo zakasnile. Smestili smo ih u zadnju prostoriju, gde je samo jedan sto, a ja sam se celo veče intenzivno bavio njima, jer mi se Flavia odmah dopala - priseca se.

Retko kuvaju kod kuće. Obično imaju samo mali piknik za kućnim stolom, a slobodne večeri više vole da iskoriste da izadu na večeru. A šta biste našli u kućnom frižideru šefa kuhinje Gostionice kod Lojzeta?

- Pomislili biste da nemam apsolutno nikakve veze sa kuvanjem. U frižideru imamo samo jogurt, sir, vodu - priča... S druge strane, njegov vinski podrum je dobro snabdeven, jer Kavčič je ipak somelije. Istim da restoran ne može biti vrhunski bez odlične vinske karte. U vili Vipolže u Goriškim Brdima ima bistro Kruh i vino, kreirao je prepoznatljivi džin Monolog i tonik Dijalog, a pod brendom Zemono+ nudi i panetone u koji je, kako je njemu svojstveno, umešao kandirane masline, bobice kleke i piransku so.

I FEEL
SLOVENIA

Idrija.
Slovenia.

UNESCO svetska baština

Istražite više od pola milenijuma dugu tradiciju rудarstva upisanu na UNESCO listu svetske baštine i posetite Antonijev tunel, Topionicu Hg i zamak Geverkeneg sa zbirkama Muzeja grada Idrije.

UNESCO globalni Geopark Idrija

Otkrijte zadivljujuće prirodne i kulturne znamenitosti Idrije. Posetite Centar za posetioce Geoparka Idrija i krenite na pešačke ili biciklističke izlete, gde ćete degustirati domaću kuhinju i otkriti netaknuto prirodu idrijskog kraja.

UNESCO nematerijalno kulturno nasleđe

Divite se prefinjenosti preplitanja hiljada niti ručno rađene idrijske čipke u slovenačkoj prestolnici čipke. Idrijskoj čipki dive se širom sveta, a u junu se u Idriji održava i Festival idrijske čipke.

T: 05 37 43 916
E: info@visit-idrija.si
www.visit-idrija.si
www.geopark-idrija.si

**NA VEČERI U ČAST MARINE ABRAMOVIĆ
U LJUBLJANSKOJ CUKRARNI,
ČINIJICE SA AJVAROM I PENOM OD
SLOVENAČKOG MLADOG SIRA I
HRSKAVI KOMADI HLEBA VISILI SU SA
NEBA, A VRH ČAŠE BIO JE PREKRIVEN
KAVIJAROM OD AJVARA**

- Zemono+ u imenu nosi sve ono što sam radio u životu, u šta sam verovao, šta sam naučio, šta jesam - voli da ističe Kavčić, a najveća želja mu je da to postane platforma na kojoj će se okupljati i saradivati mladi kuvari na početku karijere, koji nemaju iskustvo i publiku.

KAJVAR SA MARINOM ABRAMOVIĆ

Predstoji još jedan projekat – kajvar, inspirisan poznatom umetnicom Marinom Abramović. Kada je prošle jeseni obišla prostorije ljubljanske Šećerane (Cukrarnje), tu je, naravno, bio Tomaž Kavčić, koji joj je odao počast na jedini način koji zna - nezaboravnom večerom.

- Bila mi je čast, želeo sam da podmetači bar malo odražavaju snagu, iskrenost i dubinu koju ona unosi u sve što radi - rekao je on o njihovom susretu. Izložba Art Vital otvara se u Cukrarni 30. novembra, na dan rođendana Ulaja i Marine Abramović, a predstavlja zajednički rad i život renomiranog umetničkog tandem-a od 1976. do 1988. Ulaj je proveo poslednje godine živora u Ljubljani i ostavio je snažan trag, a rado je posećivao i Piran, gde je, u skladu sa svojom željom, i sahranjen 2020. Poznata umetnica je sa Ulajevom udovicicom Lenom Pislak posetila Ulajev grob, a u Piranu je bila i na svečanom zatvaranju izložbe Confess njenog prijatelja Igora Andelića, na kojoj je učestvovala sa radom Zlatna maska.

- Ovo je bila moja prva poseta Piranu i moram

da kažem da je zaista divan. Tako mirno, lepo, meditativno mesto. Prvi put posle dugo vremena sam osetila da sam daleko od ratova i strahota koji se dešavaju širom sveta - priča. Kavčić, koji je počasni konzul Republike Srbije u Sloveniji, na sebi svojstven način spojio je ukuse Slovenije i Srbije uz večeru u Cukrarni. Multimedijalnoj umetnici i pionirki bodiarta najpre su posluženi čvarci - umotani u specijalnu foliju, kako bi podesčali na slatkische iz njenog detinjstva u Beogradu, visili su sa konopca za veš. U drugoj prostoriji postavljen je sto za 40 ljudi, a sa neba su visile činijice sa ajvarom i sa penom od slovenačkog mladog sira i hrskavim komadićima hleba, a vrh činijice je bio prekriven kavijarom od ajvara. Marina voli ajvar. Kavčiću je tada uzbudeno rekla: „Ovo mi je prvi put da jedem s neba!“ I tako će zajedno na police prodavnica postaviti takozvani "kajvar".

**REPETE ZA KANCELARKU,
POTICA ZA GRADONAČELNIKA**

A kako je kuvati za svetski poznate umetnike i političku elitu?

- Uvek dajem sve od sebe, nikada ne pravim razliku između gostiju - kaže Kavčić. Pa ipak: kada je bivša nemačka kancelarka Angela Merkel odlučila da poruči drugu porciju deserta - hladnu mineštru od voća i povrća sa sladoledom od vanile i ulja od bundeve, koji joj je pre nekoliko godina pripremio u Briselu – kada u kuhinju uđe premijer druge države i

**U panetone je umešao
kandirane masline,
bobice kleke i
piransku so**

Foto: Nebojša Babić

zagrlji ga posle večere, kada Marina Abramović izjavi da je to bila najbolja večera u njenom životu, kada u Zemonu služi svetske legende kulinarstva, kada je njegov telefonski imenik poput enciklopedije "Ko je ko", srce mu je ispunjeno radošću.

- Ovo mi daje energiju i zamah da idem napred, ali ja sam tu zbog gostiju, to je moja misija - kaže. O imenima svojih gostiju ne govori, kao što nikada ne ističe svoje dobroćinstvo. Uvek se odaziva na pozive u pomoć, čak i kao član Chefs for Life, o tome ne govori puno, ne dopada mu se status slavnih među kuvarima, a tetovaže, hipsterske brade ili brkovi nisu njegov par opanaka, kaže kroz smeh. Uživa da bude domaćin – čak i onih nekoliko dana kada je kafana zatvorena, ne može da bude sam. Legendarne su njegove korpe sa delikatesima koje već dugi niz godina velikodušno šalje prijateljima za Uskrs i Božić. Na primer, već je ispeka potic za najpopularnijeg slovenačkog gradonačelnika Martina Goloba.

Iako je skoro sve vreme u svojoj gostionici, rado se vraća u gostionicu.

- Ovo je moj najveći hobi i način života - ističe. Voli da putuje sa Flavijom i Sarom, destinaciju uvek diktira gastronomija. Nije izbirljiv, raduje se parčetu hleba i maslinovom ulju, ali mu posle nekoliko dana kulinarskog lutanja nedostaje kašika.

Šta volite da naručite u Srbiji?

- Brizle - ispucao je kao iz topa – želja! A šta mu otkrivaju putovanja?

- Prijateljstvo, povezanost, ljubav, ukuse, želja za napretkom... sve ovo ne poznaje granice. Važno je shvatiti da ništa u životu nije samo po sebi razumljivo, to nosim u sebi od rođenja - kaže.

Puno je naučio i kroz sport, posebno istrajnost, u mladosti je trenirao motokros, koji ga je odveo do automobilizma.

Ali sudbina je imala drugačije planove i danas je Tomaž Kavčić nosilac Mišlenove zvezde, dobitnik brojnih vrhunskih gastronomskih nagrada i priznanja.

- Za mene samo vrhunska hrana nije dovoljna. Sve je važno – od dobar dan do doviđenja. Mi smo u gostionicama zbog vas, a ne vi zbog nas - naglašava. Gost to prepoznaće i želi da se vraća iznova i iznova, kako je doživljaj opisao gastro vodič Gault&Millau. Iz Zemona odlazi neizmerno zadovoljan, miran i srećan – kao da je upravo pročitao najlepše ljubavno pismo.

PICASA UŽITKOM

Pizzeria
Foculus

www.focusus.si

Gregorčičeva 3, Ljubljana, 01 421 92 95

QUINTESSENTIALLY 25 GODINA PIONIRSKOG LUKSUZA BEZ GRANICA

Zamislite da želite ulaznice za finale UEFA Lige prvaka, privatno putovanje na egzotičnu destinaciju ili sto u najtraženijem restoranu u Parizu, uz večeru pripremljenu od strane Michelinovog chefa. Možda tražite Hermès torbu koja je rasprodata širom sveta ili jedinstveno iskustvo poput privatnog koncerta na luksuznoj jahti? U svetu Quintessentiallyja, takve želje nisu nemoguće – potrebno je samo pravo članstvo.

Već 25 godina, Quintessentially je sinonim za vrhunski luksuz i besprekornu uslugu, pionirski postavljajući standarde u svetu lifestyle managementa i concierge usluga. Osnovan u Velikoj Britaniji 2000. godine, danas je prisutan u više od 40 zemalja, uključujući Jadranski region – Srbiju, Hrvatsku, Sloveniju, Crnu Goru, Bosnu i Hercegovinu, te Albaniju. Članovima pruža neograničen pristup ekskluzivnim

uslugama 24 sata dnevno, 365 dana u godini, omogućujući im VIP tretman u svim aspektima života.

Ključnu ulogu u razvoju Quintessentially Adriatic odigrala je Lara Ham, osnivačica i direktorica brenda u regionu. Njena vizija, predanost i strast omogućili su uvodenje najviših standarda luksuza i ekskluzivnosti na tržište Adrijatika, postavljajući region na mapu svetskog luksuza.

Danas, Quintessentially nudi besprekorno personalizovane usluge – od luksuznih putovanja, privatnih događaja i VIP pristupa, do nabavke najtraženijih proizvoda i organizacije nezaboravnih iskustava. Svakom članu pružamo pristup svetu bez ograničenja, gde ništa nije nemoguće.

Budućnost luksuza donosi rast wellnessa, održivosti i personalizacije, a Quintessentially ostaje ključ za otvaranje vrata sveta bez granica!

Lara Ham, osnivačica i vlasnica brenda

Sinonim za vrhunski luksuz i besprekornu uslugu, pionirski postavljajući standarde u svetu lifestyle managementa i concierge usluga

quintessentially.com
qadriatic@quintessentially.com

ŠEF FILIP ĆIRIĆ

Filip Ćirić jedan je od rodonačelnika fine-dining koncepta.

Foto: Mitar Mitrović

JEDNOSTAVNOST I AUTENTIČNOST, TO JE SRŽ SRPSKE GASTRONOMIJE

Srpska gastronomija je, pre svega, bogatstvo ukusa, koje dolazi iz dubokih korena tradicije, ali i iz raznovrsnosti podneblja od kojih svaki priča svoju moćnu priču o hrani, namirnicama i lokalnim specijalitetima.

» Piše: BRANKA GAJIĆ
» Foto: MITAR MITROVIĆ

S

rbija je uspela da se izbora za svoje mesto pod suncem svetske gastronomije, o čemu svedoče respektabilni sajtovi koji istražuju i prave liste najboljih kuhinja. Na jednom od njih srpska kuhinja se popela na zavidno, 15. mesto. I najpoznatiji gastronomski vodiči prepoznali su najlepše ukuse naše zemlje, kao i šefove koji, idući u korak s vremenom, na najbolji način predstavljaju gastronomsko nasleđe Srbije. Filip Ćirić je jedan od šefova koji su na ovdašnjoj gastro-sceni stekli ikoničan status. U svetu kulinarstva poznat je kao majstor ukusa, koji na intuitivnom nivou razume kombinacije namirnica i odnose tekstura, a prepoznat je i njegov talenat da domaću hranu prezentuje tako da gost, pored ukusa, uživa i u originalnom estetskom doživljaju.

TRADICIJA KROZ MODERNU INTERPRETACIJU

Kao jedan od rodonačelnika fine-dining koncepta, Filip ostaje zaljubljenik u srpsku tradicionalnu kuhinju, koja mu je, kaže, večita inspiracija. Zato je pravi sagovornik za važna pitanja poput onog – šta je srpska gastronomija, koji su njeni aduti i istaknuti specijaliteti koje treba čuvati.

– Srpska gastronomija je, pre svega, bogatstvo ukusa koje dolazi iz dubokih korena tradicije, ali i iz raznovrsnosti krajeva od kojih svaki priča svoju moćnu priču o hrani, namirnicama i lokalnim specijalitetima... To je spoj Balkana, Istoka i Zapada, gde se kroz vekove

mešaju uticaji, tehnike i začini, ali suština je toplina domaće kuhinje. Pravi adulsi srpske gastronomije leže u jednostavnosti, autentičnosti i kvalitetnim, sezonskim namirnicama. Imamo fantastične specijalitete koje treba čuvati – sarme, ajvar, domaće kobasice, pečenje, pasulj, kačamak... To nije samo hrana, već deo identiteta i kulture. Takođe, tu su i jedinstveni sirevi, pršuta sa Zlatibora, riblja čorba sa Dunava ili rakije koje nose priče svakog kraja – priča Filip sa strašću.

OBIČNA NAMIRNICA - VELIKI IZAZOV

O lokalnim i sezonskim namirnicama govorи sa posebnim respektom jer, kako voli da istakne, i u njima ležи kreativnost u kuhinji. Za njega je, kao i za sve radoznale šefove, jednostavna namirnica najveći izazov i polazna tačka za pripremu neobičnih jela od običnih sastojaka.

– Moramo isticati one namirnice koje su autentične i domaće – papriku, paradajz, kupus, helidu, naše autohtone žitarice, sveže začine i meso lokalnog porekla. Iz takvih sastojaka izvire kvalitet. Što se tiče pravljenja neobičnih jela od običnih namirnica, ključ je u tehniци i pristupu. Na primer, krompir je najjednostavnija namirnica, a od njega se može napraviti kremasti velute sa dimljrenom soli. Može se peći na uglju, pa poslužiti sa fermentisanim mlečnim proizvodima ili uzeti domaću papriku i fermentisati je kako bi dobila sasvim novu dubinu ukusa. Za mene je kuhinja zaista igra tekstura i kontrasta. Ako uzmeš nešto što je ljudima poznato, ali

Pred gostom koji proba moje jelo osećam se kao pred strašnim sudom. Drhtim od neizvesnosti kakva će reakcija biti i do dana današnjeg toga ne mogu da se oslobođim

Foto: Mitar Mitrović

mu promeniš teksturu ili dodaš neočekivan začin – već si postigao nešto posebno. To je suština gastronomije – poštovanje tradicije kroz modernu interpretaciju – objašnjava Filip Ćirić.

ĐUBEK SA SLANIM SLADOLEDOM OD LUKA

Ukusi naših krajeva su izazovni za turiste i fudije koji krstare Srbijom. Kao segment kulturnog identiteta, autentična hrana je među najboljim promoterima Srbije. Filip se rado seća ukusa detinjstva u rodnom Pirotu na jugoistoku zemlje. I baš kao što ti ukusi bude njegove emocije, tako i on hranom budi osećanja svojih gostiju. Po njegovom osećaju, hrana je vezivno tkivo koje se stvara u porodičnom domu, ali je i nešto što on vrlo svesno prenosi kroz jela koja osmišljava i tanjire koje iznosi pred goste.

– Od pirotskih proizvoda koristim đubek, koji poslužujem uz slani sladoled od vinogradarskog luka i ovčijeg starog kačkavalja, i slani sladoled od pečenog paradajza sa keksom od ovsa i salsom od svežeg paradajza u kombinaciji sa kalamata maslinama. Volim sezonske namirnice poput pečurkica, koje se u mom rodnom kraju zovu čeladinke ili, zvanično, vilin karanfilić. U sezonu, gostima delim čuvene pirotske peglane kobasice. Ima puno toga što sam predstavio kao najukusniju tradicionalnu hranu iz Pirot-a – priča i naglašava da njegov rodni kraj zaista ima veliki gastronomski potencijal, kome treba posvetiti posebnu pažnju.

**Ako uzmeš nešto
što je ljudima
poznato, ali
mu promeniš
teksturu ili dodaš
neočekivan način
– već si postigao
nešto posebno,
kaže Filip**

Foto: Mitar Mitrović

PITA S JABUKAMA JE NEPRIKOSNOVENA

Filip govori koncentrisano i sa željom da hrana bude u prvom planu jer, kako kaže, ima dosta toga u načinu na koji se hrana priprema. Tu ističe primenu različitih tehniku i važnost konzumiranja što šire palete namirnica.

– Zdrava ishrana je bila trend, a sada je zaista potreba. Zato sam pokrenuo masterclass platformu na kojoj ću plasirati svoja znanja i znanja drugih stručnjaka kako bi se što više ljudi opredelilo da u svojim kućama pripremaju zdrave obroke.

Na pitanje koji su njegovi favoriti među tolikim namircama, bez mnogo razmišljanja ističe važnost onih sezonskih, a potom ipak izdvaja i preporučuje omiljene.

– Ako gledamo kroz zdravlje, na prvom mestu je riba, a slede je brokoli i proso. Te tri namirnice su za mene osnov zdrave ishrane. Kada bih morao da biram nešto slatko, za svoju dušu, to bi uvek bila pita od jabuka. Bilo koja, od one po babinom receptu, koja miriše na detinjstvo, do modernih i svetski poznatih verzija. Taj cimet, ti muskatni začini se super spajaju sa jabukom, pa mi sve zajedno donosi utisak nečeg toplog i ukusnog. Baš volim pitu s jabukama – smeje se.

BROKOLI NE ISKLJUČUJE HRSKAVU PRASETINU

Paralelno sa delanjem i promišljanjem o zdravoj ishrani, samo naizgled u suprotnosti je i njegov novi projekat Gradska pečenjara Hrastovina. Prirodno je bilo da pitamo otkud to interesovanje.

**Ako uzmeš nešto
što je ljudima
poznato, ali
mu promeniš
teksturu ili dodaš
neočekivan začin,
već si postigao
nešto posebno.
To je suština
gastronomije
– poštovanje
tradicije kroz
modernu
interpretaciju**

Foto: Mitar Mitrović

– Volim izazove. Prvi momenat kada sam okrenuo igricu bio je kada smo otvorili Homa bistro. Homa je ostala restoran u koji dolaze oni koji žele da dožive visoku gastronomiju, da osete nasleđe koje ja zagovaram, da dobiju nešto posebno. Sa bistrom smo izgradili ležerniju formu ugostiteljstva, gde se i dalje ide na izvrsnost, ali za široku klijentelu. Za ljudе koji će naš bistro zavoljeti kao mesto na kome se osećaju prijatno i gde uvek mogu da svrate i osete da su dobrodošli. Naravno, i cene su prilagođene... A pečenjara je došla iz poštovanja prema kafani kao srpskoj instituciji koju moramo da sačuvamo. Ovo je prva, a želim da ih bude tri i da se u svakoj može jesti vrhunsko pečenje čiji se ukus ne zaboravlja. To mi je bilo posebno izazovno i novo iskustvo jer je i taj posao nauka za sebe. Toliko tajni i prepreka treba savladati, pre svega nabavku. To je jako ozbiljan posao i potrebno je mnogo znanja i veština da se nešto tako postavi na noge. Ponosan sam na tu priču – potvrđuje dečačkim osmehom.

ŠEF MORA DA UDE DIREKTNO U SERVIS

O počecima u ugostiteljstvu i uspehu koji je usledio govori kao o kontinuitetu poštenog, vrednog rada, učenju, usavršavanju i stalnom pomeranju granica vrhunskog profesionalizma. Nesporan je Čirićev uticaj na gastronomsku mapu Beograda i Srbije jer svojim imenom stoji iza mnogih uspešnih ugostiteljskih projekata. Danas veliki deo njegovog posla podrazumeva konsalting iz oblasti ugostiteljstva, pa je mnogo restorana koji zahvaljujući njegovom znanju uspešno plove u ne uvek mirnim vodama ugostiteljskog poslovanja.

– U svetu gastronomije sam brzo izašao na površinu i već dve decenije se moje ime prepoznaće. Ubeđen sam da je za dalji razvoj moje karijere bilo presudno to što sam u vreme servisa uvek bio u sali. I uvek sam bio konobar kada krene servis. Šef sam bio samo u kuhinji. Za mene je to tačka preokreta – da šef lično uđe u servis. Sad se u Homi trudim da svi moji šefovi i saradnici izlaze u salu i predstavljaju svoje tanjire, filozofiju, da se raspituju za kvalitet onoga što su oni uradili i tačnije da osete reakciju gosta jer to je mnogo važno. I svestan sam da svi mi imamo različit ukus. Ali zapravo pravi duboki ukus, izuzetno izbalansiran ukus, uvek deluje na sve ljudе jednako. Meni je i danas neprocenjivo da vidim reakciju gosta na jelo u koje sam uneo svoje znanje, dušu, rad, sve. I sada mi zadrhti duša pred tim strašnim sudom. I kada kuvam za svoju čerku, za drage ljudе, imam isti osećaj. Ja stojim mirno i slušam. To je neverovatan osećaj, drhtiš od neizvesnosti – emotivno objašnjava odnos prema gostima i ljudima za koje kuva.

52 VIKEND-IZLETA

Mart

April

Maj

BARANJA: Petaračke buše su vredna viševkovna tradicija koja se i danas neguje. Manifestacija traje četiri dana i obeležena je povorkama kroz naselje - ove godine će lepe buše prošetati 2. marta, dan kasnije sledi strašne buše, a 4. marta zajedno će se predstaviti lepe i strašne buše.

VARAŽDIN: Nedjelja smeha, najveći i najposećeniji pozorišni festival u Hrvatskoj, ove godine će zabavljati publiku od 7. do 16. marta u Hrvatskom narodnom pozorištu u Varaždinu. Nedjelja smeha donosi i 9. Međunarodnu izložbu karikaturista pod nazivom "Smeh bez izbora".

SVETI PETAR U ŠUMI: Sredinom marta već godinama "Sveti Petar u Šumi" u središnjoj Istri je mesto susreta proizvođača istarske kobasicice na velikoj manifestaciji "S kobasicom u Evropu". To je izložba sa degustacijama, predavanjima, prezentacijama i koncertima.

SPLIT: "Pričigin" donosi pet dana ispunjenih pričama koje se ne čitaju, nego pripovedaju uživo, pred publikom. Od 17. do 22. marta, festival koji slavi umetnost govorenja i slušanja okuplja pisce, umetnike i zanimljive pojedince koji dele svoje priče, često sa humorom, satironim i kritičkim pogledom na društvo.

DUBROVNIK: Dubrovnik tokom zimskih meseci nudi poseban doživljaj uz "Subotnje zimsko jutro u gradu", koje traje do 29. marta 2025. Svake subote posetioци mogu uživati u besplatnim tematskim razgledanjima grada na hrvatskom i engleskom jeziku, kao i u folklornom nastupu ispred Crkve sv. Vlaha u 11.30 sati.

ZAGREB: "ZagrebDox", međunarodni festival dokumentarnog filma, od 30. marta do 6. aprila 2025. godine ponovo donosi najbolje nove dokumentarne produkcije u "Kaptol Boutique Cinema". Uz međunarodnu i regionalnu konkureniju, festival nudi i bogat netakmičarski program - retrospektive, tematske selekcije i inovativne pristupe dokumentarnom žanru.

ISTRA: Prvi dani proleća donose novo izdanje ultratrail trke "Istria 100 by UTMB". "Istria 100 by UTMB" je ultratrail trka koja se odvija na području Istre od Labina (168 km), Buzeta (110 km i 69 km), Motovuna (42 km) i Grožnjana (21 km) pa sve do Umaga, zbog čega se smatra jednom od najvećih i najtežih trka ovog tipa u Hrvatskoj. Događaj, osim pet trka, uključuje i sajam sporta. Sajam je namenjen svima i ulaz je sloboden.

OSIJEK: Grad na Dravi i ovog aprila postaje središte uskršnjih i prolećnih događanja koja odišu tradicijom. Uz podelu fiš paprikaša i razgledanje grada, posetioци će uživati u predstavama uskršnjih običaja i tradicionalne gastronomije, uz učestvovanje udruženja nacionalnih manjina i čuvara tradicije iz Osijeka i okoline.

DUBROVNIK: Jedinstvena trka dubrovačkim srednjovekovnim zidinama ove će se godine održati 26. aprila. Zidine tako postaju izazovna staza koja testira izdržljivost trkača sa čak 1.080 stepenica i klizavim kamenim tlom. Trkačka staza duga 2,5 km prava je avantura za sve koji žele da iskušaju svoje granice.

TRAKOŠČAN: Povodom Praznika rada, Dvorac Trakoščan i ove godine nudi raznovrstan program za celu porodicu. Unutar dvorca, uz kupljenu ulaznicu, posetioци mogu uživati u besplatnim sadržajima, dok ih napolju očekuju nastupi zanimljivih izvođača.

BIOKOVO: "Absolute Biokovo Challenge 2025", koji će se održati 10. maja, nudi ultimativni izazov za trkače. Trka prolazi kroz najlepše delove Parka prirode Biokovo, uključujući strme staze uklesane kroz litice, male grebene između vrtića i šume bora, bukve i planinskog javora. Postoje četiri trke, a najizazovnija je "Extreme Challenge".

ZAGREB: Duhovno-muzički spektakl "Progledaj srcem" 17. maja u Areni Zagreb okupiće najbolje izvođače savremene duhovne muzike. Ovaj koncert ujedno je slavlje zajedništva, duhovnosti i snage muzike koja spaja ljude svih uzrasta.

OSIJEK: U Osijeku se ovog maja održava 48. Međunarodni festival umetničke tamburaške muzike na kojem će se ujedno obeležiti važne godišnjice iz istorije tamburaške muzike, uključujući 100. godišnjicu rođenja Lovre Županovića, Miljenka Prohaske i Ljube Kuntarića, koji su svojim opusom značajno obogatili ovaj žanr.

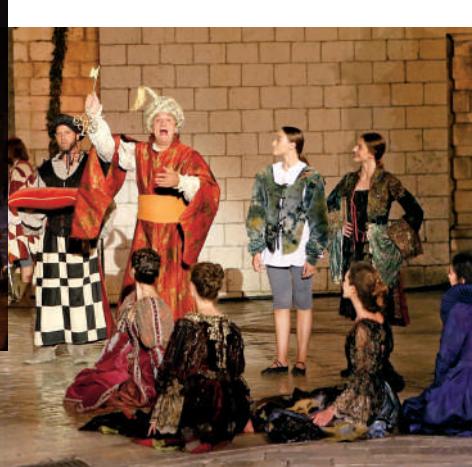
RAB: Bajkerke dolaze na Rab u sklopu trećeg "Međunarodnog moto eventa za žene bajkerke" koji će se održati od 29. maja do 1. juna. U petak, uz probne vožњe motocikala i organizovane ture po Rabu, posetioци će uživati i u izletima brodom, te tradicionalnoj žurci dobradošlice. Subota donosi još više uzbudnja, s defileom bajkerki do Lopara.

PO HRVATSKOJ

Jun

Jul

Avgust

ROVINJ: Dodite u Rovinj gde se održava 19. izdanje "Rovinjske regate tradicionalnih barki s oglavnim i latinskim jedrom". Cilj manifestacije od samog početka je očuvanje znanja i umeća jedrenja s oglavnim jedrom, ali i tehnike njegove izrade i posebno oslikavanja. Regata okuplja oko 40-ak brodića sa šireg Jadranskog područja, posebno severne Italije, Slovenije, naše Istarske i Primorsko-goranske županije.

ZAGREB: "INmusic festival", najveći open air festival u Hrvatskoj, održava se svake godine na jarunskom ostrvu hrvatske mladeži u Zagrebu. Ove godine, od 23. do 25. juna, nastupaju legendarni izvodači poput Press Cluba, Kings of Leon, Massive Attack, Air, Michael Kiwanuke i Foster the People. Uz izvanredan muzički program, festival nudi i kamp na dva ostrva Velikog jezera, Ostrvu Univerzijade i Trešnjevcu.

KARLOVAC: "International Puppet Theatre Festival" namenjen je svim ljubiteljima umetnosti i kreativnosti, bez obzira na uzrast. Osim predstava, od 20. do 24. juna posetioce očekuju edukativni programi i radionice na kojima mogu učiti o izradi lutaka i napraviti svoju lutku.

OSIJEK: "Osječka letnja noć" je dugogodišnja zabavna manifestacija koja u letnjim mesecima oživljava atmosferu na ulicama i trgovima grada na Dravi. Ukusna hrana, muzika, performansi, autentični proizvodi i druženje - sve to privlači brojne posetioce da se prošetaju osječkim korzoom, promenadom uz reku ili šetalištima u centru grada. Prva ovogodišnja letnja noć održće se 28. juna.

MURSKO SREDIŠĆE: Od 27. juna do 5. jula, Mursko Središće biće domaćin tradicionalnog "Ljeta uz Muru". Posetioce očekuje bogat program koji uključuje kulturno-zabavne sadržaje, sportske turnire s nagradama i brojne aktivnosti za decu. Vrhunac manifestacije biće koncerti Petra Graša i Prljavog kazališta.

SPLIT: "Ultra Europe festival" će u tri muzičke noći (od 11. do 14. jula) ljubitelje elektronske muzike povesti na pravo plesno putovanje ispunjeno neverovatnom energijom. Sa pozornice u splitskom Parku mladeži čuće se ritmovi najboljih svetskih DJ-eva.

UMAG: Teško je u Istri propustiti društveni događaj sezone - ATP turnir u Umagu koji se održava 10 dana sredinom jula. Sa tradicijom dugom više od 30 godina, međunarodni teniski turnir "Plava Laguna Croatia Open Umag" je najstariji teniski turnir u Hrvatskoj i nedvosmisleno jedan od najuglednijih i najprestižnijih turnira u regionu.

DUBROVNIK: Dubrovačke letnje igre, festival osnovan 1950. godine, održaće se od 10. jula do 25. avgusta. Ovaj jedinstveni kulturno-umetnički događaj okuplja vrhunske domaće i inostrane umetnike, a ovogodišnja tema festivala biće inspirisana ženama. Ženski likovi, teme i izvođenja obeležiće raznolik i bogat muzički program. Prvi put na Dubrovačke letnje igre dolazi jedna od najistaknutijih svetskih pijanistkinja današnjice - Khatia Buniatishvili.

SINJ: "Sinjska alka" (viteška igra) održava se svake godine u nedelju prve trećine avgusta kao podsećanje na pobedu nad turskim osvajačima 14. avgusta 1715. godine. Ovaj spektakl slavi tradiciju, veštinu i nacionalni ponos, a vitezi na konju u punom trku kopljem gađaju gvozdenu alknu obešenu na kanapu preko trkališta.

KOPRIVNICA: Avgust je u Koprivnici u znaku "Ljeta na Zrinskom", manifestacije koja tokom jula i avgusta donosi razna kulturno-umetnička i zabavna događanja. Letnji bioskop pod zvezdama, predstave i radionice samo su deo ponude koja će oduševiti posetioce. Koprivničko leto ove se godine održava od 4. jula do 19. avgusta.

SVETI URBAN: U malom naselju u Međimurskoj županiji sredina avgusta rezervisana je za "Rokovsko proštenje" i 21. Međunarodni reli oldtajmer traktora. Nakon svete mise i okupljanja traktorista, traktori kreću na put prema prvom vinaru, a svake godine domaćini susreta se menjaju.

KRK: I ove godine, pred gradom Krkom, održaće se Krčka jedra, prva i najstarija regata tradicionalnih drvenih brodica na istočnom delu Jadranu. Posetioци mogu uživati u radionicama jedrenja na tradicionalnim brodicama, ali i onim posvećenim tradicionalnom brodarstvu.

VARAŽDIN: "Špancirfest", najveći, najpoznatiji i najomiljeniji ulični festival u Hrvatskoj, ove se godine u Varaždinu održava od 22. do 31. avgusta. Festival oživljava grad bogatstvom sadržaja i događanja, stvarajući živopisnu atmosferu, a svaka ulica postaje zanimljiva kulisa.

52 VIKEND-IZLETA

Septembar

Oktobar

Novembar

POREČ: "Tunalicious Festival" u Poreču definitivno je jedno od najzanimljivijih događanja u Istri u postsezoni. Biće održan od 8. do 14. septembra, kao tradicionalna manifestacija koja na porečke ulice i rivu donosi raznolike gastronomске trendove i bogat zabavni i sportski sadržaj. U sklopu "Tunlstra - big game fishing" kategorije okupiće se razni takmičarski brodovi na kojima će strastveni ribolovci u uzbudljivim ribolovnim danima testirati svoje granice.

HVAR: Drugo izdanje Hvar Film Festivala održaće se od 11. do 14. septembra. Festival se fokusira na razvoj kratkog filma i filmske industrije, pružajući bogat program koji uključuje filmske projekcije, radionice i masterklasove. U ponudi su i aktivnosti usmerene na obrazovanje i umrežavanje mladih filmskih profesionalaca.

VINKOVCI: Vinkovačke jeseni ovog septembra proslaviće 60. rođendan pa će tradicija i kultura ponovo oživeti u srcu Slavonije. Ova vredna manifestacija nastala je iz želje da se nekadašnje selo, ljudi, običaji i muzička baština sačuvaju od zaborava, a bogati program ove godine biće održan od 12. do 21. septembra. Tema jubilarnog izdanja jeseni je "Jesen rumenih jabuka".

KARLOVAC: Na prostoru Vunskog polja u Karlovcu će se od 25. do 28. septembra održati međunarodna izložba pasa "4 Rivers Winner 2025." Očekuje se više od 3.000 izložbenih pasa i oko 6.000 posetilaca. Ocenjivanje pasa traje od 10 do 18 časova, a popodnevni program uključuje i revijalni deo sa dodelom nagrada - hrane i potrepština za kućne ljubimce. Osim toga, program će i ove godine uključivati atrakcije poput Aquatike i novog centra Nikole Tesle.

IVANIĆ GRAD: Od 2004. godine svakog oktobra u Ivanić Gradu održava se Bučijada, izložbeno-prodajni sajam bunjava. Svoje proizvode će predstaviti više od 100 izlagača, a posetioци će uživati i u raznovrsnom programu koji uključuje edukativne radionice, predstave i izložbe. Svi sadržaji biće smešteni na Trgu Vladimira Nazora, gradskoj pijaci Mazznicu, Sportskom parku Zelenjak i drugim lokacijama.

LOVRAN: Ove jeseni održava se jubilarna 50. "Marunada", festival koji slavi lovranski marun, ukusnu vrstu kestena visokog kvaliteta koja je poznata i izvan Hrvatske. Iako će Marunada biti održana tokom tri vikenda, glavni dogadjaj rezervisan je za vikend od 10. do 12. oktobra.

MOTOVUN: Opština Motovun i TZO Motovun organizatori su festivala s geografskim poreklom - Festival terana i tartufa. Festival terana i tartufa jednodnevna je izložba i javna degustacija vina terana i proizvoda od tartufa. Najbolje vino te sorte proizvodi se u okolini Motovuna. Festival se održava u jesen kada ove delicije dosežu svoju najvišu moć.

ZAGREB: Muzički spektakl "DISCO OPERA on tour 2025" dolazi 25. oktobra u Koncertnu dvoranu Vatroslava Lisinskog. Međunarodni simfoniski orkestar, big bend, hor i solisti zajedno će izvesti čak 22 kulturne muzičke diskohita izvođača čija su imena zauvek uklesana u enciklopedije svetske i domaće muzičke scene. Donna Summer, ABBA, Boney M, Bee Gees, Michael Jackson, Stevie Wonder, Quincy Jones neki su od muzičkih velikana čiji će se hitovi izvesti na zagrebačkoj pozornici.

CRES/LOŠINJ: Početak novembra rezervisan je za "Cres & Lošinj Trail Weekend", događaj koji pruža jedinstvenu priliku za istraživanje lepota ova dva ostrva kroz uzbudljive trke podeljene u tri težinske kategorije: ljubičasta, plava i zelena. Ideja je povezati skrivene kutke i vrhove ostrva, a trkačima pružiti nezaboravno iskustvo u stilu trail trke i uživanje u prirodnim lepotama Cresa i Lošinja.

MOMJAN: Uz mlado vino i ukusne zalogaje, ovde posetioци mogu uživati i saznati više o procesu proizvodnje vina i otkriti čarobne pejzaže vinograda Momjana. Svakako nemojte zaobići čašicu dobrog momjanskog muškata. To više što se u ovom malom mestu nalaze jedni od najboljih vinara Istre na samo nekoliko stotina metara udaljeni jedni od drugih.

ZAGREB: "Interliber", najveći i najposećeniji sajam knjiga u Hrvatskoj koji svake godine privlači ljubitelje knjiga iz zemlje i regiona, ove godine će se održati od 12. do 17. novembra na Zagrebačkom velesajmu.

SPLIT: Izložba "1.100 godina glagoljaštva u Splitu" održaće se u Staroj gradskoj skupštini povodom obeležavanja 1.100. godišnjice hrvatskog kraljevstva. Muzej grada Splita, u saradnji s obrazovnim i naučnim institucijama, priprema bogat program izložbi i edukativnih aktivnosti.

KARANAC: Naselje Karanac u novembru postaje nezaobilazno mesto u Baranji jer se upravo tamo održavaju Zimski varša i Čvarakfest. Na sajmu će moći da se probaju i kupe domaći suhomesnati proizvodi, sirevi, peciva, kolači, med, mlevena crvena paprika, sokovi, vino.

PO HRVATSKOJ

Decembar

Januar '26.

Februar '26.

ZAGREB: Najpoznatija prepraznična manifestacija u Hrvatskoj je svakako Advent u Zagrebu koji tradicionalno započinje paljenjem prve adventske sveće na Trgu bana Josipa Jelačića kod Manduševca. Na nekoliko lokacija u centru glavnog grada posetioce očekuje raznolika gastronomска ponuda i bogat kulturno-zabavni program. Deca će biti posebno oduševljena klizalištem na Tomislavcu i vožnjom božićnim tramvajem.

PULA: Prošle godine Pula je posebno zasijala za Advent, a slično se očekuje i ove godine. Glavni razlog je čarobna Arena koja je postala izvrsna pozornica za ledene radosti na klizalištu. Osim toga, u Puli vas tokom celog decembra očekuje mnoštvo drugih događanja u sklopu Adventa u Puli - od koncerata na otvorenom na više lokacija i božićne ponude hrane na kućicama do poznatog Sajma knjiga u Istri.

KARLOVAC: Od 19. do 21. decembra u Karlovcu se i ove godine održava Božićni zanatski sajam. Na njemu će učestovati 12 zanatlija koji će izlagati svoje ručno izradene, unikatne proizvode, uključujući božićne čestitke, suvenire, praznične dekoracije, rukotvorine, igračke, nakit, licitare i praznične poklone. Osim prodajnog dela, sajam će uključivati i edukativne aktivnosti u maloj dvorani Zorin doma.

VIROVITICA: Najlepše doba u godini u Virovitici prolazi u znaku manifestacije Decembar u gradu koja uključuje i "Advent u Palači". Posetioce očekuju brojne delicije i muzički nastupi koji će ih brzo zagrejati i pomoći da zaborave na niske temperature.

ĐAKOVO: Svake godine praznik Sveta Tri kralja obeležava se tradicionalnim okupljanjem planinara na Boroviku, u kojem učestvuju brojna planinarska društva, a PD Đakovo započinje svoju godinu. Planinari 6. januara pešače stazom "Tri kralja".

PLITVIČKA JEZERA: Plitvička jezera jednako su atraktivna destinacija zimi kada sve utihne, a snežni prekrivač stvara pravu zimsku idilu. Obilazak Donjih jezera moguće je i u zimskim mesecima, dok su Gornja zatvorena za posetioce. Najpoznatiji hrvatski nacionalni park zimi je najbolji za jednodnevne izlete.

ROVINJSKO SELO: U Rovinjskom Selu se već po tradiciji sredinom meseca održava poznata Antonja - tradicionalna izložba i degustacija vina i maslinovog ulja rovinjskih proizvođača, te prezentacija i demonstracija pripreme istarske supice. Na izložbi takmičarskog karaktera ocenjuju se najbolja vina profesionalnih proizvođača, vina proizvođača hobista i najbolja maslinova ulja.

BJELOVAR: Svake godine, Bjelovar postaje epicentar svetske udaraljkaške umetnosti kroz Međunarodnu nedelju udaraljki. Ovaj jedinstven događaj osnovao je i umetnički vodio profesor Igor Lešnik, osnivač studija udaraljki na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, koji je oblikovao mnoge generacije udaraljkaša u Hrvatskoj. Svi ljubitelji muzike tog perioda imaju priliku da uživaju u vrhunskim nastupima i edukativnim radionicama.

KNEŽEVI VINOGRADI: Kneževi Vinogradi su pravo utočište za ljubitelje vina i prirode. Ovaj kraj ima bogatu istoriju uzgoja vinove loze, koja seže još u doba Rimskog Carstva. U vinskim podrumima čuvaju se autohtone sorte, a posetioci mogu uživati u degustacijama vrhunskih kapljica uz tradicionalne specijalitete od ribe i divljači.

RJEKA: Riječki karneval naziva se još i Peto godišnje doba, a zbog čega je tako postaje jasno svakome ko najveći grad na Kvarneru poseti u februaru. Brojne zabave pod maskama, gastronomski radionice, koncerti, karnevalske igre, sportska događanja i humanitarne akcije dobro su poznati "sastojci" ove tradicionalne karnevalske manifestacije koja traje do Pepevnice.

MALI LOŠINJ: U sklopu Karnevala na Lošinju održava se i vesela morska trka "MareMonada". Takmičari ujutru u malološinskoj uvali kreću u plovidbu raznim kreativnim plovilima - bačvama, plutaćama, surf daskama i sličnim plutajućim objektima. Cilj nije pobeda, već zabava i predstavljanje maštovitih maski, a osim takmičara ovaj događaj redovno privlači i brojne gledaoce.

ZAGREB: Šarm Sljemeđa i romantična atmosfera u ukrašenim gondolama stvorile trenutke koji će parovima zauvek ostati u sećanju u mesecu ljubavi. ZET organizuje "Valentinovo u gondoli", po dolasku na žičaru parove će dočekati šampanjac, a osim romantične vožnje žičarom, na Gornjoj postaji biće postavljen i "photo point" u obliku srca. Ovaj specijalni izlet postat će nezaboravni deo svake ljubavne priče.

LJUBLJANA ZA SVA ČULA: OD FESTIVALSKIH DO KULINARSKIH POSLASTICA

U Ljubljani nastaju jedinstvena iskustva, koja gradu daju nezaboravan duh u svim godišnjim dobima.

FOTO: Matjaž Tayčar

Proleće u Ljubljani se dočekuje u zagrljaju kulture. LUV fest, festival ljubavi umetnosti i lutanja, donosi umetničku galeriju na otvorenom, na ulicama i trgovima, a kulturnim hramovima i kreativnim prostorima bezbroj umetničkih, muzičkih i plesnih iskustava, kreativnih radionica na temu ljubavi.

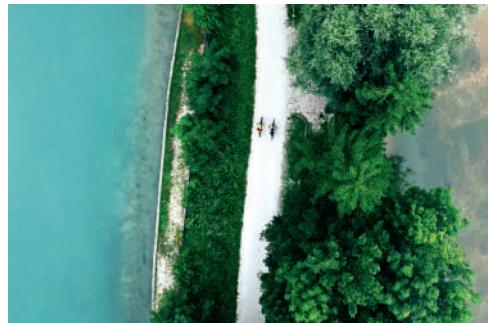
U martu se na Pogačarjev trg vraća popularna kulinarska pijaca, gde će se svakog petka do kraja oktobra uživati u ukusima slovenačke i svetske kuhinje. Sa najmladima možete posetiti festival kulturno-umetničkog obrazovanja Bobri i do početka aprila pogledati izložbu Bijenala dizajna u Muzeju za arhitekturu i dizajn. Majske večeri su rezervisane za Svetlosnu gerlu, kada grad osvetljavaju svetlosni umetnički objekti svih vrsta!

Savet: U Centru Rog pripremite branč sa "zmajevim biljem", a usput upoznajte impresivnu transformaciju nekadašnje fabrike u kreativni centar!

Leto donosi pravu festivalsku groznicu. Festival Junij u Ljubljani bogati dane besplatnim predstavama za najmlade, a večeri vrhunskim umetničkim dogadjajima. Zatim štafetu preuzimaju Ljubljana Festival sa koncertima i predstavama svetski poznatih umetnika i Film pod zvezdama na Ljubljanskom dvoru. Za intimnija muzička iskustva tu su Leto u Tivoliju u Plečnikovom amfiteatru usred gradskog parka i Leto u Šiški ispred Kina Šiška. Na festivalu koktela i mikologije Brina, uz plesne ritmove, upoznajemo inovativne ukuse alkoholnih i sve popularnijih bezalkoholnih mešavina. Ni sport ne izostaje. Kroz leto jurimo biciklističkim maratonom Franja i Barjanko, biciklističkim iskustvom po makadamskim putevima misteriozne Ljubljanske močvare. Na Barju vredi posetiti još Kuću Morostig i rekonstrukciju kolibarskog naselja, a u Višnji Gori Kuću kranjske pčele, gde možete spesavati u košnici. Tražite još nešto spektakularno? Ispratite turnir odbojke na Ljubljanici!

Uživajte u Otvorenoj kuhinji na platou, jednom od četvoroslojnih menija Gourmet Ljubljana, koji vam serviraju za privatnim stolom sa pogledom na gužvu mirisnih težgi. FOTO: arhiv Odprta kušna

Zeleno zaleđe prestonice nudi brojne biciklističke i pešačke staze, a u gradu se možete osvežiti u parkovima, šumama i na plažama duž Ljubljanice i Save.

FOTO: Zveza Karata Film

Ljubljana u svim godišnjim dobima očarava opuštenom atmosferom, spojem prirode i jedinstvenih Plečnikovih remek-dela.

FOTO: Iztok Medja

Prazničnu dekoraciju Ljubljane videćete tokom vođenih šetnji kroz grad ili vožnjom brodom po Ljubljanici. FOTO: Matjaž Tavčar

Savet: Na Gurmanskom iskustvu u zelenom zaleđu Ljubljane upoznajte simpatične koze i odličan sir Mlekare Orešnik, a u restoranu Grič sa Mišelinovom zvezdom prepustite se vrhunskim jelima koja slave bogatstvo lokalnih sastojaka. Uz jesen se zelena Ljubljana oblači u očaravajuće žuto-crvene tonove, sunčevi zraci postaju sve nežniji, ali grad ne miruje. Septembar je posebno živan u kulturnim kvartovima, kada Cela šiškarija i Moste Open okupljaju lokalne umetnike, stanovnike i druge radoznaile u raznovrsnim kulturnim dešavanjima na ulicama i trgovima kvartova. U oktobru ljubljanske ulice zauzimaju trkači, koji jure rekorde na Ljubljanskom maratonu. Budite među njima! U novembru su na repertoaru vrhunski filmovi na Ljubljanskom filmskom festivalu, a na gurmanskom obilje specijaliteta na kulinarskom festivalu November Gourmet Ljubljana. A umetnost? U Galeriji Cukrarna se predstavlja umetnički tandem Ulaj i svetski poznata multimedijalna umetnica Marina Abramović.

Savet: Da biste okusili najbolje što centralna ljubljanska pijaca nudi i upoznali priče iza njenih kulisa, tu je događaj "Nađemo se na placu"! Zimi ljubljanske ulice i trgovi opet postaju jedno veliko pozorište. Više od 50 kilometara prazničnih svetala, svemirskih tela i geometrijskih likova stvara nezaboravne praznične kulise sa jedinstvenom pričom. Prazničnu atmosferu obogaćuju sajmovi, dečje kreativne radionice, predstave uličnog pozorišta i brojni koncerti na otvorenom za sve muzičke ukuse. Malo nakon što ugasimo praznična svetla, Ljubljana preplavljuje Kauč festival, koji se odvija u kuhinjama i dnevним sobama, kancelarijama, podrumima i drugim neobičnim prostorima. U februaru, uz LUV fest, oživi i međunarodni festival Ment sa novim muzičkim otkrićima iz cele Evrope.

Savet: Istražite istorijske nalaze svetskog značaja! U Gradskom muzeju Ljubljana pogledajte najstariji drveni točak sa osovinom na svetu, a u Narodnom muzeju Slovenije najstariji muzički instrument na svetu – neandertalsku frulu!

Slovenija je 6. juna 2023. izabrana za nestalnu članicu SB UN.

SLOVENIJA NA SVETSKOJ POZORNICI KAO GLAS MIRA I SARADNJE

Kada je Slovenija 6. juna 2023. izabrana za nestalnu članicu Saveta bezbednosti UN, otvorio se put za aktivno učešće u ponovnom uspostavljanju međunarodnog mira i za jačanje prepoznatljivosti, ugleda i kredibiliteta Slovenije.

Za Sloveniju su glasale 153 države, što potvrđuje njen ugled i kredibilitet u međunarodnoj zajednici. Ovo izvanredno dostignuće donosi Sloveniji veću prepoznatljivost, mogućnost aktivnog oblikovanja globalnih bezbednosnih politika i odgovornost u očuvanju međunarodnog mira. Članstvo u Savetu bezbednosti UN je od izuzetnog značaja, jer se radi o centralnom organu odlučivanja koji brine o međunarodnom miru i bezbednosti. Savet bezbednosti sastoji se od pet stalnih i deset nestalnih članica. Slovenija je funkciju nestalne članice prvi put obavljala u periodu 1998-1999, a sada joj je poveren drugi mandat za period 2024-2025.

Slovenija kao članica Saveta bezbednosti Organizacije Ujedinjenih nacija (SB UN) u periodu 2024-2025. nastavlja da deluje povezivački i odgovorno. Zalaže se za efikasno

U septembru prošle godine Slovenija je na mesec dana preuzeila predsedavanje Savetom

Slovenija je u SB UN ušla sa iskrenom željom da sarađuje u pronalaženju rešenja.

i transparentno delovanje Saveta bezbednosti i za ispunjavanje njegovih obaveza u skladu sa osnivačkom poveljom Organizacije Ujedinjenih nacija. U skladu sa sloganom članstva „**Jacamo poverenje- štitimo budućnost**”, Slovenija se trudi da ojača svoju ulogu verodostojnog partnera u obezbeđivanju poštovanja međunarodnog prava i sagovornika u kompleksnim pitanjima klime. Ovo simbolizuje i logo goluba sa grančicom masline kao simbolom mira.

Kada mala država doprinosi globalnim rešenjima i jača svoj uticaj

Slovenija je u Savet bezbednosti ušla sa iskrenom željom za saradnjom u pronalaženju rešenja. U prvoj godini se pozicionirala kao principijelna, odgovorna i cenjena članica, koja je neprestano jačala povezivačku ulogu. Među važnim dostignućima slovenačkog delovanja u SB UN je prihvatanje predsedničke izjave o liderstvu za mir, koja se smatra zvaničnim dokumentom organa. U septembru je na mesec dana preuzeila predsedavanje Savetom. Za vreme slovenačkog predsedavanja Savet bezbednosti je sproveo 27 rasprava u različitim formatima, tokom visokog nedeljnog planiranja generalne rasprave Generalne skupštine UN održano je 5 rasprava, uključujući otvorenu raspravu na visokom nivou o liderstvu za mir. Ove godine će Slovenija nastaviti napore ka postizanju konsenzusa među članicama i izgradnji mostova između globalnih i regionalnih sila.

Slovenija je svojim članstvom postigla mnogo veću prepoznatljivost i mogućnost uticaja na ključna globalna pitanja.

Mesto gde **ispunjavamo vaše želje**
na savremeni način.

🌐 www.reamedika.rs | 📸 reamedika

U

koliko vas put sa Zlatibora navede ka Kokinom brodu, ne propustite priliku da pređete branu i drumom pratite

narednih 9,5 kilometara jer тамо вас чека „Filipov breg”, raj za dušu i srce.

У самом srcu Balkana, u Ojkovicu između Čajetine i Nove Varoši, pod veličanstvenim obroncima bajkovite Murtenice, Filip Matović (33) odlučio je da ne dozvoli da imanje njegovih predaka padne u zaborav.

Kada ti preci u amanet ostave takvo parče raja na zemlji, sa pogledom na kristalno bistro Zlatarsko jezero, vazduhom čistim toliko da pluća zbole od miline i suncem koje se stidljivo kliže niz šumovite planinske obronke, tu blagodet moraš da iskoristiš i sa njenim lepotama upoznaš što više ljudi.

Voden ljubavlju prema dedovini i željom za očuvanjem nasleđa, Filip je od obične livade stvorio kamping odmorište „Filipov breg” u junu 2021. godine. Ovo odmorište nalazi se na teritoriji Specijalnog rezervata prirode Uvac, где је градња забранјена од 2007. године, што omogućava boravak u ruralnoj i gotovo nenaseljenoj sredini, sa praktično netaknutom prirodom. Kako je градња забранјена, ovaj vid turizma je kao stvoren za lokalitet. Iako mnogi misle da назив odmorišta име носи по njegovом osnivaču, односно самом Filipu, ovaj mladi preduzetnik otkriva да то заправо и nije tako.

- Čim sam rešio da otvorim kamping odmorište, otiašao sam u službu urbanizma opštine Nova Varoš i tražio informacije o lokaciji. To je jedan dokument u kome je tačno naznačeno šta je sve dozvoljeno od delatnosti, šta nije, pod kojim uslovima i tome slično. U roku od par dana sam dobio taj dokument, video sam da pored naziva sela Ojkovica piše i lokacija „Filipov breg”. Kada sam to rekao svim starijim živim precima, objasnili su mi da se zapravo taj zaseok zove Filipov breg po mom navrdedi. Od tog momenta više nije bilo dvoumljenja oko imena kampa - priseća se Filip.

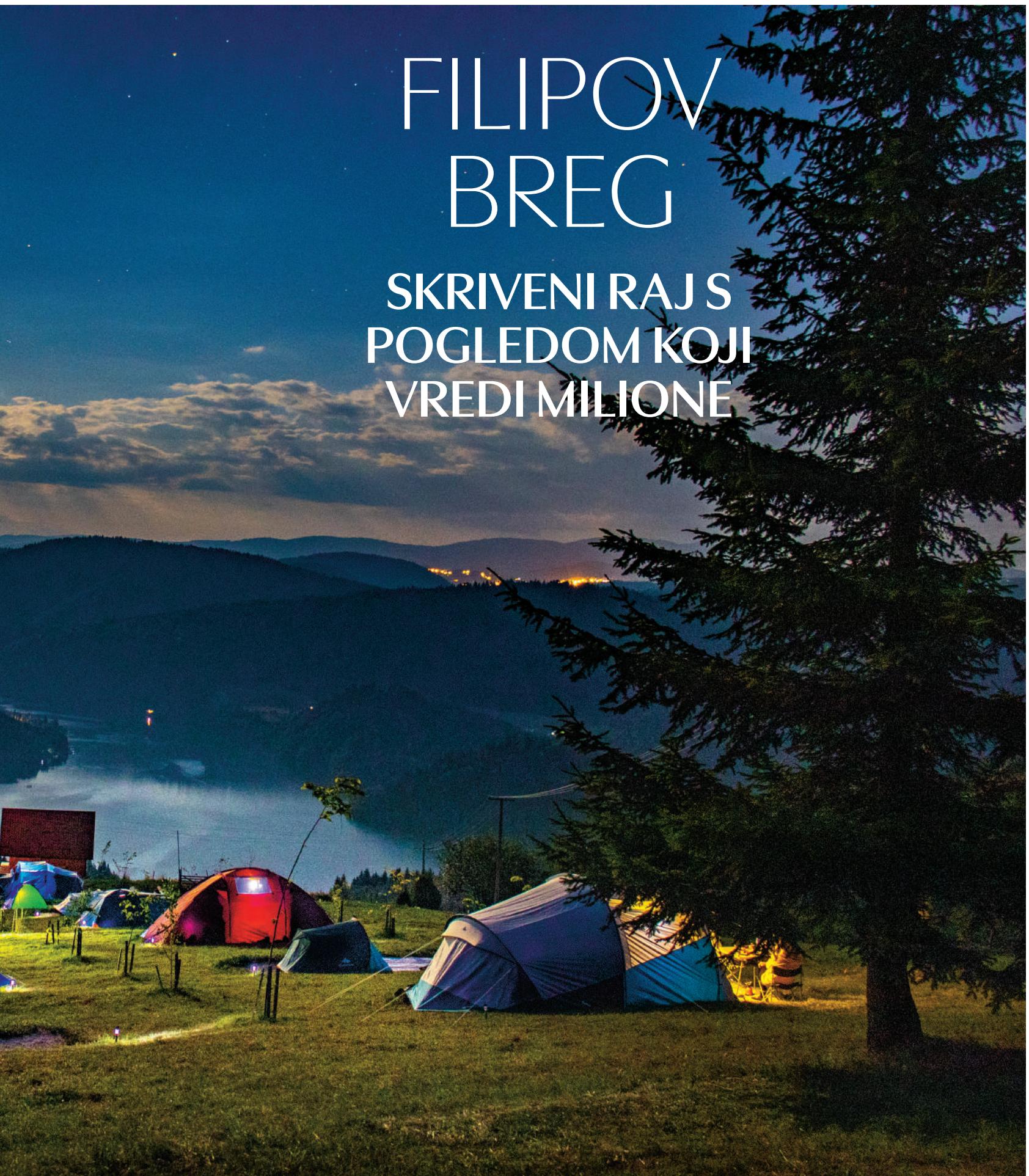
Kako je jedno nasleđeno seosko imanje preraslo u jedinstveno kamping odmorište i oazu mira i spokoja

✉ Piše: ANDRIANA RANKOVIĆ

✉ Foto: FILIP MATOVIĆ

FILIPOV BREG

SKRIVENI RAJS POGLEDOM KOJI VREDI MILIONE

Kada ti preci u amanet ostave takvo parče raja, sa pogledom na kristalno bistro Zlatarsko jezero, vazduhom čistim toliko da pluća zbole od miline i suncem koje se stidljivo kliže niz šumovite planinske obronke , tu blagodet moraš da iskoristiš i sa njenim lepotama upoznaš što više ljudi

OŽIVLJAVANJE ZABORAVLJENOG RAJA

A odakle ideja baš za kamping odmorište? Krenimo redom... U Beogradu je završio studije, dobio posao, imao devojku... Na papiru - savršen život. Ipak, nešto je falilo da bi celokupna slagalica bila potpuna. Zatim je čitav svet zadesila pandemija korona virusa i dok je većina ljudi tokom pandemije očajavala, ovaj mladić video je svoju biznis šansu.

- Tokom lockdown-a sam često dolazio baš u Ojkovicu. Ta pradedina kuća, u kojoj sad obitavam u sezoni kada kamp radi, nije bila baš uslovna - nije postojalo kupatilo, vodu smo imali samo na česmi ispred kuće, zidovi ispučali, propala stolarija... Ali, ipak, svako ko je dolazio, bio je oduševljen pogledom i mirom koji su ga tu čekali - kaže Filip.

Samo selo prilično je "razbacano" - od komšija Filip ima jednu baku čija se kuća nalazi ispod brega, s desne strane. Leti tu i tamo sretne po nekog vikendaša. Osim toga, potpuni mir i tišina. Toliki mir da i danas, kada ima turiste, on tokom večeri sve goste zamoli za minut tištine tokom kog se mogu čuti čak i žabe iz jezera.

- Svi koje sam doveo na imanje u Ojkovicu su me pitali - zašto ti ne bi napravio nešto ovde. Jedna dobra prijateljica mi je rekla, baš kao i svi, zašto ne napravim brvnare na tom imanju i počnem da se bavim turizmom. Objasnio sam da u tom trenutku nemam dovoljno novca za taj poduhvat, a ona mi kao iz topa kaže: "Pa dobro, zašto za početak ne bi napravo kamp, to je u tvom fazonu, pa vremenom kad skupiš novac možeš napraviti i brvnare" - priča nam Filip.

PUT KA OSTVARENJU SNA

I to je bio prelomni trenutak.

- U početku me je brinulo to što se Srbija ipak ne može porebiti sa zemljama zapadne Evrope, gde je ideo kamping turizma preko 30% u broju noćenja. Ali sam se odmah bacio na opsežno istraživanje, jer ipak smo mi tranzitna zemlja. Saznao sam da je Kamping asocijacija Srbije (KAS) krovna organizacija i stupio u kontakt sa njima - priseća se.

Filip je tada shvatio da u svom posedu ima sve ono što zapravo čini idealnu lokaciju za kamping odmorište: imao je asfaltiran put do

Foto: Lazar TodorRaw Todorović

SVE OVO NJEGOVO ZALAGANJE IMLADALAČKI ENTUZIJAZAM REZULTIRALO JE TIME DA JE FILIP NEDAVNO POSTAO BREND AMBASADOR REGIONALNE TURISTIČKE ORGANIZACIJE "ZAPADNA SRBIJA".

svog imanja, tu je i izvor čiste pijaće vode, na imanju nema rastinja, korova, kamenja i ono najvažnije – livada, odnosno ceo breg ima pad i prirodnu drenažu, a s nje pogled puca pravo na Zlatarsko jezero.

- Slušao sam šta mi govore i mislio u sebi: "Pa oni upravo do detalja opisuju Filipov breg". A bio sam mnogo bio vezan za tog dedu, majčinog oca, koji je meni zapravo na samrti ostavio u amanet breg i rekao: "Biće tvoja kuća i okućnica, radi s tim imanjem šta god želiš, ali nemoj da zaraste u vrvzinu, ne dozvoli da se ognjište ugasi".

A kada su iz nadležnih službi došli i uživo da vide imanje ovog mladića, rekli su samo jedno

Foto: Momčilo Antonijević/Snaga bilja

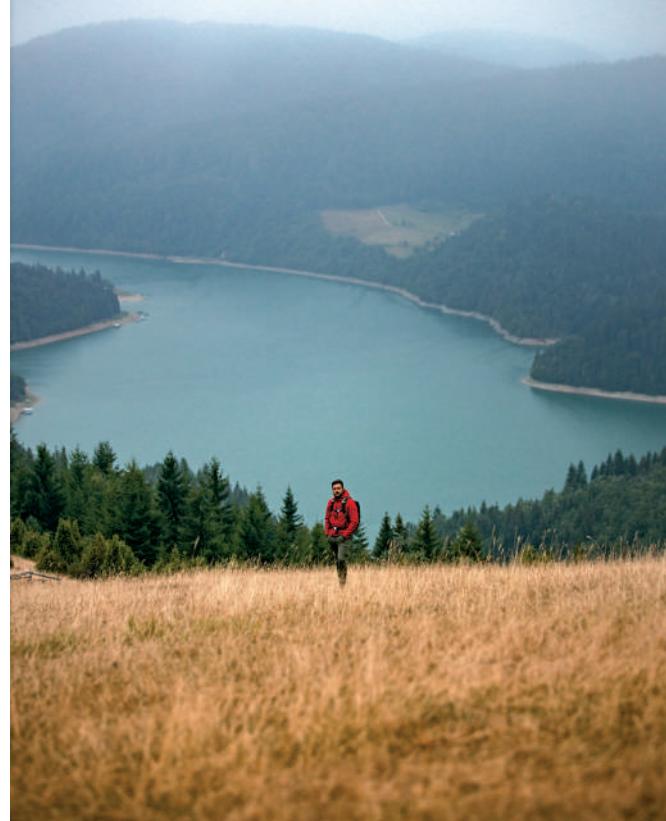

Foto: Lazar Todor Raw Todorović

Foto: Aleksandar Bubanja/Dron

**U samom srcu Balkana, u Ojkovcu između Čajetine i Nove Varoši,
pod veličanstvenim obročima bajkovite Murtenice, Filip Matović
odlučio je da imanje njegovih predaka ne padne u zaborav**

- "Kamperi bi dali dušu za ovo". Sve to se, podsetimo, dešava u vreme pandemije, kada je gotovo svaki poslovni potez nosio određenu dozu rizika, pogotovu iz sektora turizma.
- Rizik je bio sa više strana, ali s druge strane je i mnogo veliki potencijal. Nakon sastanka sa direktorom KAS-a, narednog jutra, probudio sam se za posao i tada doneo odluku da se upustim u vode turizma. Pozvao sam poslodavca, saopštio da dajem otkaz i javio majci da se selim iz Beograda u Ojkovicu. Spakovao sam stvari, uštědevinu, podigao kredit i krenuo u svoju biznis avaturu - kaže Filip.

IDEJA KOJA JE SPOJILA LJUDE I PRIRODU

Malo po malo, dan po dan, marljivo je radio, krčio, gradio, nadograđivao, opremao ono što su mu preci ostavili u amanet. Rezultat teškog rada, štednje, odricanja iznedrio je jedinstveno kamping odmorište u kome i stari kamperi, ali i početnici mogu da dođu, iznajme kompletну opremu za kampovanje (sve osim vreća za spavanje) i par dana uživaju u jedinstvenom odmoru za srce i dušu. A zapadna Srbija je toliko bogata lokalitetima da samo u krugu do sat vremena vožnje njegovi gosti kampa imaju na raspolaganju čak 43 lokaliteta.

- Dolazi mi dosta ljudi iz istočne Bosne, sa severa Crne Gore, tu su i Makedonci, naši ljudi takođe. Kada je u pitanju starosna kategorija, najčešći su turisti od 25 do 34

"Biće tvoja kuća i okućnica, radi s imanjem šta god želiš, ali nemoj da zaraste u vrzinu, ne dozvoli da se ognjište ugasi", rekao je Filipu deda

godine. Naravno, imao sam i porodice s malim bebama, kao i decom do tri, četiri godine - kaže Filip.

Filip i dalje posluje bez oglašavanja na platformama kao što su "Booking" ili "Arbnb", već isključivo preko direktnе prodaje putem njegovog sajta, Instagram profila i reči preporuke starih gostiju, koji se ponovo vraćaju željni istraživanja novih lokaliteta u Zlatiborskom okrugu. Iako mu posao dobro ide, Filip se ne da i ne potpada pod "masovni turizam" - čuva mir svog brega, livadu ne pretrpava šatorima. Trudi se, ističe, da svojim gostima održi garanciju mira i spokoja, što je bila i inicijalna ideja čitavog ovog poduhvata.

- Imam 20 kamp parcela za šatore. Opet kažem, na ova 4 hektara našeg porodičnog imanja mogao sam postaviti i na desetine šatora, ali onda ne bi bili mir i tišina kao sada - objašnjava.

To je upravo ono što razlikuje boravak u šatoru od konvencionalnog smeštaja, odnosno boravka u brvnarama, apartmanima i hotelima. Jer, kada gosti ujutru ustanu i rašire šatore, svi vide isto: pogled u beskrajnu milinu, mir, tišinu, nestvarno pretapanje boja, oblika i predela.

AKTIVNI ODMOR ZA SVE

Iako je suštinska poenta "Filipovog brega" noćenje i usluga iznajmljivanja kamp opreme, ovaj mladi preduzetnik se potrudio da svojim gostima pruži i nešto više.

- Budući da su moji gosti pretežno avanturisti, odnosno ljudi koji žele sadržaje, zajedno sa lokalnim partnerima koji se bave aktivnim odmoram na teritoriji Zlatiborskog okruga, napravili smo organizaciju "Zlatibor Outdoor" preko koje svi posetioci mogu da dobiju "aktivnost više" prilikom svog odmora - kaže Filip.

Pa tako, ukoliko se odlučite da provedete nekoliko dana na "Filipovom bregu" svoju planinsku avanturu možete začiniti obilaskom na nekom od lokaliteta na kopnu i na vodi u najlepšem delu Srbije: između Zlatibora, Tare i Zlatara.

- Dešavalо mi se da ljudi krenu na more, pa svrate pre toga kod mene da odmore na pola puta. I toliko im se svidi da odluče da ostanu. Neki čak i ne odu na more - s osmehom priča Filip.

I na kraju, ali ne manje važno.... Valja ponekad zastati i oslušnuti - šta nam to srce poručuje? Ako i u vama možda tajanstveno tinja iskra avanturizma, obidite ovaj rajske predeo i dozvolite da vam priroda podmladi dušu. Jer, na kraju dana, osim onog što nam priroda nudi, duši više ništa nije potrebno.

Iako mu posao dobro ide, Filip se ne da i ne potpada pod "masovni turizam" - čuva mir svog brega, livadu ne pretrpava šatorima. Trudi se, ističe, da svojim gostima održi garanciju mira i spokoja

Foto: Filip Matović

**Kabine su
prilagodene svim
kategorijama
putnika**

Marko Cusin

centra planine do najvišeg vrha Tornik, turisti imaju priliku da dožive Zlatibor iz potpuno nove perspektive iz koje se vide sve njegove lepote. Vodeći se konceptom da je gondola dostupna za sve, kabine su prilagođene svim kategorijama putnika, među kojima su skijaši, osobe sa invaliditetom, roditelji sa malom decom u kolicima i vlasnici kućnih ljubimaca. Besplatne aktivnosti na međustanici i na vrhu Tornik pružile su posetiocima mogućnost da se prepuste uživanju u prirodi na jedinstven način, a istovremeno su dodatno obogatile turističku ponudu Zlatibora. Gold gondola je kroz inovativne sadržaje postala mesto događaja i susreta pružajući posetiocima novu dimenziju Zlatibora. Kroz spoj prirode, modernog koncepta zabave i autentičnosti zlatiborskog kraja nastali su modna revija na međustanici, bioskop na otvorenom, muzički koncerti i pozoršne predstave, korporativne zabave, kao i omiljeni branč u vazduhu i romantično putovanje. Na poslednjoj stanici nalazi se Gondola bar u kome se održavaju brojne manifestacije, a Gold gondola Shop nudi raznovrsni program unikatnih svenirira i ručno rađenih proizvoda kroz koje brendiramo Zlatibor kao atraktivnu destinaciju po meri modernog turiste.

Gold gondola za ovu godinu planira: novi objekat u centru Zlatibora Gondola Show Room, multidisciplinarni Gastro Festival – Etno Gastro Fest, Forum i festival "Gondola - svet iz nove perspective", Lux kabine, kao i Dečiji park na početnoj stanici. Projekat "Vizija Novog Zlatibora" će upisati gondolu na svetsku turističku mapu kao jedno od najinovativnijih turističkih destinacija. Novi sadržaji na vrhu Tornika i projekat nove žičare do Priboske Banje spojice prirodu i funkcionalnost, a izgradnjom manjeg paviljona u formi šišarke na poslednjoj stanici Gold gondole simbolično će najaviti početak realizacije ovog projekta.

Marko Cusin

GOLD GONDOLA, NAJVEĆA TURISTIČKA ATRAKCIJA ZLATIBORA

Za samo četiri godine Gold gondola prevezla je više od 900.000 putnika i ove godine dostiže cifru od million. Turisti imaju priliku da dožive Zlatibor iz potpuno nove perspektive, iz koje se vide sve njegove lepote

Zlatiborska Gold gondola, najduža gondola ove vrste na svetu, za kratko vreme postala je ne samo najveća atrakcija, već i nosilac razvoja novog koncepta turizma. Gondola je za samo četiri godine prevezla više od 900.000 putnika i ove godine dostiže cifru od million putnika. Ova turistička atrakcija i čudo graditeljstva privlači putnike iz svih delova sveta koji žele da uživaju u vožnji i jedinstvenom pogledu iz kabina. Na trasi dugoj 9 kilometara, od

**Na poslednjoj
stanici nalazi
se Gondola
bar u kome se
održavaju brojne
manifestacije**

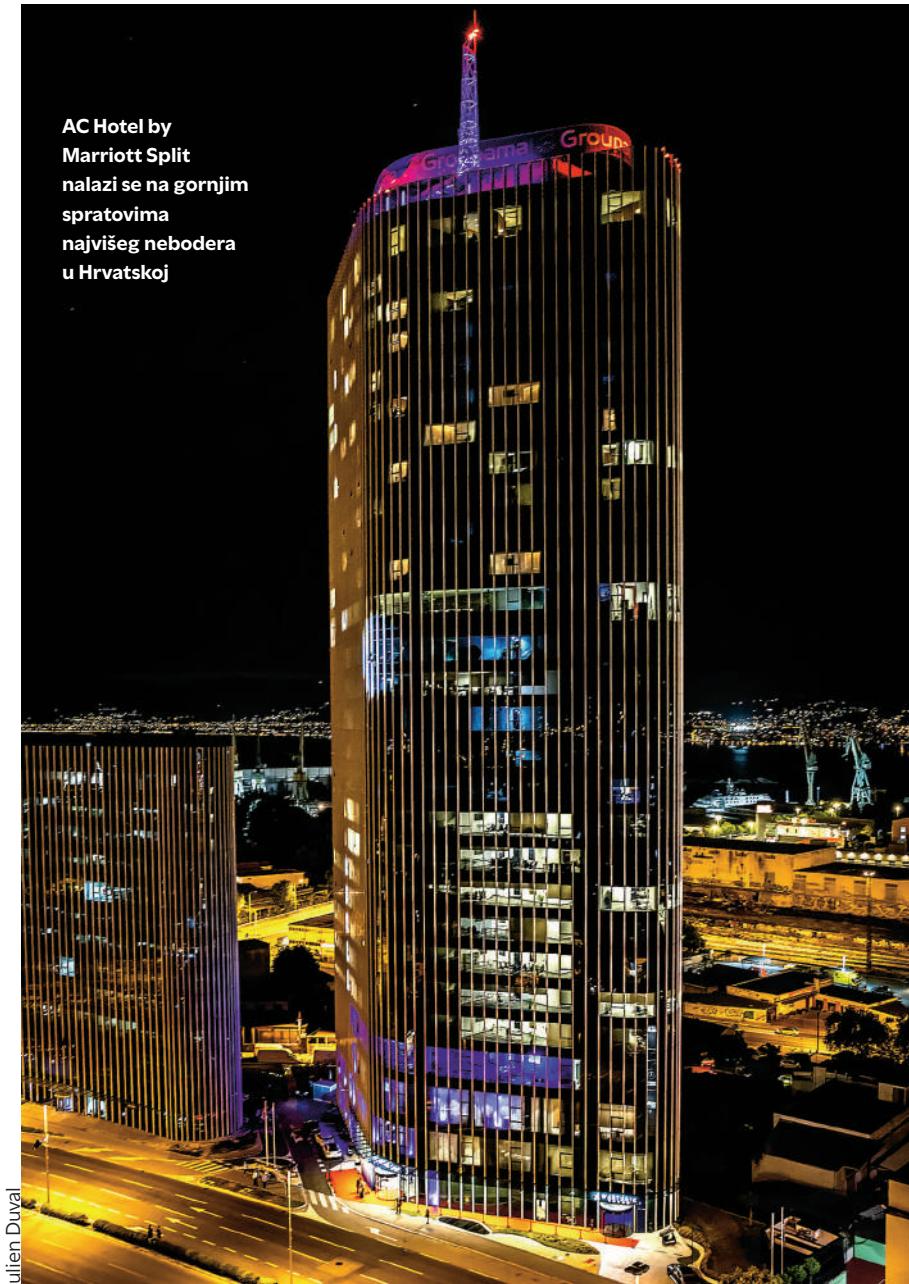
Poliklinika **Medikol**

Od sumnje do dijagnoze u jednom danu!

PET/CT | 640-slojni MSCT | MR 3T | FibroScan® | AI gastroenterologija

www.medikol.hr

**AC Hotel by
Marriott Split**
nalazi se na gornjim
spratovima
najvišeg nebodera
u Hrvatskoj

Svaka od 214 soba i apartmana dizajnirana je kako bi pružila udobnost i funkcionalnost

Jiri Lizer/©jiri Lizer

NEBESKI LUKSUZ U SRCU DALMACIJE

AC Hotel by Marriott Split osmišljen je za modernog putnika koji ceni decentan dizajn i prefinjenu jednostavnost

Unutrašnji grejani bazen s pogledom na more jedan je od najimpresivnijih aduta hotela

Jiri Lizer/©jiri Lizer

Smešten na vrhu splitskog "Westgate Towera", najvišeg nebodera u Hrvatskoj, "AC Hotel by Marriott Split" redefiniše pojam luksuza i savremenog smeštaja. Ovaj impozantan hotel, s potpuno ostakljenom fasadom, nudi panoramski pogled koji oduzima dah, obuhvatajući azurno plavetnilo Jadranskog mora, istorijsko jezgro Splita te udaljena dalmatinska ostrva. Svaka od 214 soba i apartmana dizajnirana je kako bi gostima pružila besprekornu harmoniju udobnosti, estetike i funkcionalnosti.

"AC Hotel by Marriott Split" osmišljen je za modernog putnika koji ceni decentan dizajn i prefinjenu jednostavnost. Sobe su prostrane, obogaćene prirodnim materijalima i neutralnim tonovima, dok podovi od svetlog drveta, dizajnerski nameštaj i suptilno odabrane umetnine stvaraju elegantnu

atmosferu. Staklene površine protežu se od poda do plafona, omogućavajući gostima da se svakog jutra probude uz spektakularne prizore. Jedan od najimpresivnijih aduta hotela je njegov wellness i spa centar, smešten na najvišoj nadmorskoj visini u Hrvatskoj. Oaza mira i relaksacije nudi bogat izbor tretmana, unutrašnji grejani bazen s pogledom na more, luksuzne saune i prostorije za masažu. Bez obzira na to tražite li beg od svakodnevice ili revitalizirajuće iskustvo nakon dinamičnog dana istraživanja grada, ovaj wellness centar nudi neuporediv doživljaj opuštanja.

Ljubitelji vrhunske gastronomije ovde će pronaći pravi gastro raj. Hotelski restoran nudi sofisticiran jelovnik inspirisan mediteranskim ukusima, pripremljen od svežih, lokalnih namirnica. Bilo da se radi o doručku, poslovnom ručku ili večeri, svako jelo postaje iskustvo za pamćenje.

Bogata vinska karta s pažljivo odabranim etiketama dodatno obogaćuje ugodaj. Poslovni putnici i organizatori događanja u "AC Hotelu by Marriott Split" mogu da računaju na visoko opremljen kongresni centar, koji nudi multifunkcionalne dvorane s najsavremenijom tehnologijom. Ovde mogu da se održavaju konferencije, seminari, privatni sastanci i prestižna društvena okupljanja. Hotel je otvoren tokom cele godine, što ga čini idealnim odredištem bez obzira na sezonu. Bilo da posećujete Split zbog poslovnih obaveza, odmora ili gastronomskog istraživanja, nudi savršenu ravnotežu između udobnosti, dizajna i autentičnog mediteranskog ugodaja. Smešten na idealnoj lokaciji, u neposrednoj blizini splitske rive, istorijskih znamenitosti i najlepših plaža, ovaj hotel predstavlja novi nivo luksuznog smeštaja u Hrvatskoj.

SAMI NA OSTRVU

Napustili su Zagreb i preselili se na Biševo. Tamo nema ni prodavnice, a ni ljudi, što im jedino nedostaje. "Sve stvari držimo blizu jer kada vetar jako dune, moraš da budeš spremjan u sekundi. Samo trčiš i sve skupljaš! Ali ovo ostrvo je melem za oči, povezali smo se sa zemljom i uživamo."

» Piše: IVANA VAŠAREVIĆ

» Foto: BOŽIDAR VUKIČEVIĆ/CROPIX

Rajsko ostrvo na kraju sveta, često obavijeno jutarnjom izmaglicom koja mu daje mističan izgled, okružen liticama i stenama koje zapljuškiju visoki talasi. Dom autohtone hrvatske sorte plavac mali, koje zbog jačine zovu i divlje vino, spektakularne Modre šipilje, ali i Medvidine, na čijoj je obali obitavala sredozemna medvedica, u narodu poznata i kao morski čovek te jedan od najugroženijih sisara na svetu. Rodno mesto Mate Martina Bogdanovića, čuvenog industrijalca i pionira fabričkog konzerviranja ribe na zapadu Sjedinjenih Američkih Država - sve je to Biševo!

Lepotu ovog pučinskog ostrva nedaleko od Visa, koji je sa Komižom povezan redovnom brodskom linijom, tzv. "prugom", teško je opisati rečima - njegove peščane plaže ostavljaju bez daha, a nasadi vinograda, masline i smokava melem su za oči.

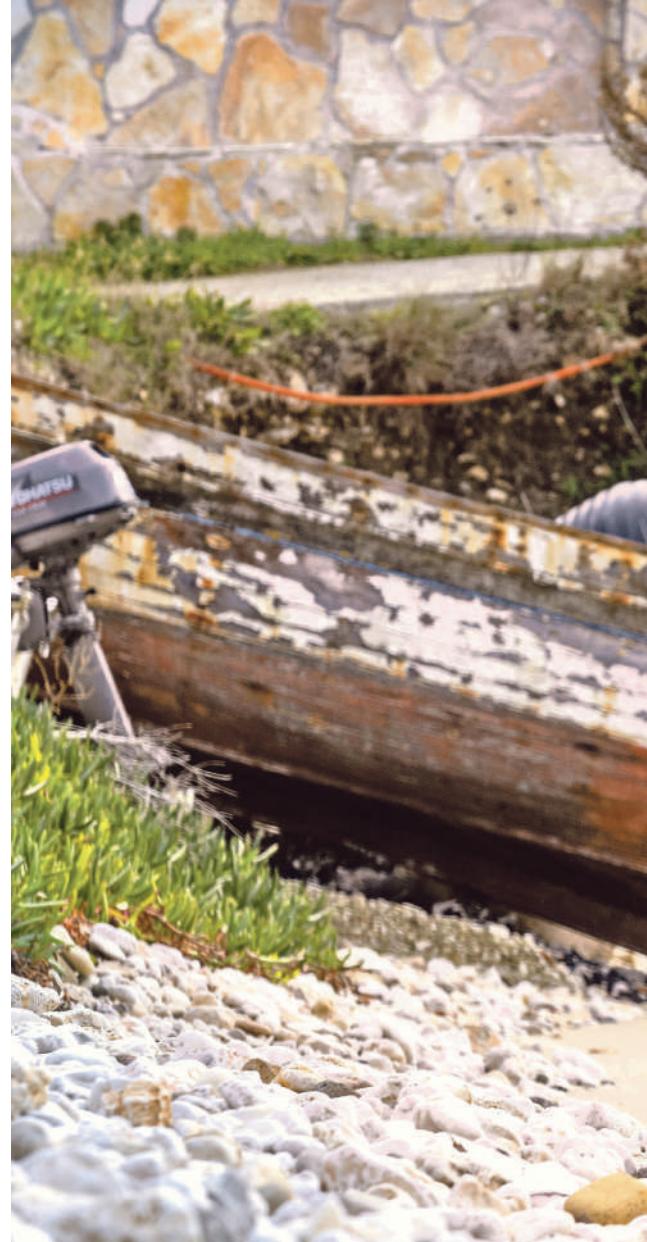
Naseljeno još u praistoriji, danas ima svega desetak stanovnika.

NEKADA BILO 300 STANOVNIKA

Nije uvek bilo tako - Biševo, sa površinom nešto manjom od 6 kvadratnih kilometara, između dva svetska rata brojilo je tristotinak duša raštrkanih u selima Salbunara, Porat, Mezoporat, Vela Gora, Potok, Polje i Nevaja. Katkad pitomo, a katkad divlje, čudljivo more u Biševskom kanalu oduvek izaziva strahopštovanje - od njega su, zbog naglih promena vetrova i snažnih struja, neretko

Roditelji su svom sinu jedincu omogućili lepo detinjstvo i to je, slažu se, njihov najveći uspeh

Foto: Božidar Vukičević / Cropix

zazirali i najiskusniji moreplovci, a put od Komiže do ostrva, koji po mirnom vremenu traje oko 45 minuta, u mnogima i danas budi osećaj nelagode.

No sve to deo je života koji je izabrao Stjepan Tafra, 45-godišnji digitalni nomad, veb-dizajner i fotograf iz Splita, koji sa Biševa radi na daljinu, online, a nakon što je na ostrvu našao i ljubav, u avanturi mu se pridružila i partnerka Tena Rebernjak (40). Pitoresknim Portom, u kome su svili porodično gnezdo, opet odzvanja dečji smeh, a ponosni roditelji kažu da njihov dvogodišnji sin Nikola odrasta u okruženju kakvo se ne može naći ni u najlepšim svetskim putopisima.

- Bez interneta ne bismo mogli biti tu gde jesmo jer bi nam prihodi bili nula evra - kaže

Stjepan, koji fotografiše enterijere, smeštajne kapacitete, kuće i vikendice za odmor, a klijentima iz čitave Hrvatske izrađuje i veb-stranice.

Posla, srećom, ima, a po svemu sudeći, biće ga i više. Stjepanov deda, rođeni Komižanin, 70-ih godina prošlog veka, kad je otiašao u penziju, sagradio je kućicu na Biševu. Imao je vinograd, magarca i malu konobu, bavio se turizmom, pekao ribu... Stvorio je, kaže njegov unuk, pravu hipi priču. No, nakon što je deda 1990. godine umro, kuća je počela da propada - sve je zaraslo u šumu i travu. A onda je Stjepan, negde 2015. poželeo da revitalizuje kuću i spase dedinu priču od zaborava. Kako je Biševu malo i gotovo nenaseljeno ostrvo,

ovaj preduzetni Splićanin na njega je htio da dovede mlade ljudi i njihovu energiju i da vidi kako će oni doživeti taj prostor i oplemeniti ga.

- Priča sa kućom počela je dosta davno, kada sam u sklopu udruženja "Bišev Island Artist Residency" organizovao prvu rezidenciju za umetnike na ostrvu, namenjenu mladim i neafirmisanim umetnicima koji nisu mogli da priušte boravak u takvom ambijentu. Dogovorili smo se sa Akademijom likovnih umetnosti u Zagrebu i pozvali grupu umetnika koja mi je pomagala da radim u vrtu i oko kuće. Suština rezidencije bila je stvaranje mesta koje podržava umetničko stvaranje u surovom ostrvskom okruženju, a njen pokretanje bio je korak

Reportaža

Stjepan i Tena na Biševu su svili porodično gnezdo, a kao kruna svega na svet je stigao i sinčić Nikola

Foto: Božidar Vukičević / Cropix

otpora prema zaboravu tradicije i istorije i pokretač očuvanja ostrvske prirode i duha. U gotovo netaknutoj prirodi, "Biševo Island Artist Residency" umetnicima je nudio prostor za istraživanje i slobodan izraz - objašnjava Stjepan.

Njegova partnerka Tena proširila je taj koncept na promociju zdravog života, pa danas tamo vodi i joga retreat, što je projektu donelo potpuno drugačiju atmosferu.

- Umetnici su specifični, znaju da budu veoma glasni, dok su, za razliku od njih, ljubitelji joge disciplinovani, mirni i prilično tihi, voljni pomoći, čak bih rekao neprimetni. Iskreno, s njima je puno lakše saradivati - smeje se Stjepan, koji je na Biševu od marta 2020. godine.

Na ostrvu ga je, naime, zatekla pandemija koronavirusa. Pošto zbog karantina nije bilo moguće kretati se po opština, odlučio je da ostane u Portu i radi online, a partnerku Tenu upoznao je krajem 2021. godine.

- Moja prijateljica Lada Kraljević, takođe instruktorka joge, koja je devet godina živela

na ostrvu, predložila je da napravimo joga retreatove. Pristao sam i rekao joj da dovede nekoliko instruktorki, da vidimo ima li ova moja kućica uopšte potencijala za to. I onda je krajem avgusta došla Tena... Pokazao sam joj zvezde i plažu, u sve se uplela i romantika i tako je sve počelo - dodaje Stjepan.

- Osvojio me - kroz smeh dodaje Tena, koja je zbog ljubavi ostavila stan u rodnom Zagrebu i preselila se na Biševo.

I njoj je, baš kao i Stipi, mnogo lepše da živi u kući, u dodiru s prirodom, na čistom vazduhu, u miru kakav nijedan grad ne može da pruži. A kad im se rodilo dete, ta ideja o stvaranju budućnosti na ostrvu samo se još jasnije iskristalisala. Ovoj maloj porodici Biševo je dom već gotovo tri godine i nikada nisu zažalili zbog te odluke.

POVEZANOST SA ZEMLJOM

Tena, po struci akademска dizajnerka, nakon formalnog obrazovanja posvetila se grafičkom dizajnu i ilustraciji, a u međuvremenu je krenula i na jogu, u koju

Stjepan ističe da ga je gradski život umorio, a povezanost sa zemljom, slaganje kamena i krčenje terena dali su mu novi nalet energije i elana

Foto: Božidar Vukičević / Cropix

Biševo je ostrvo mistike, gde jutarnja izmaglica obavlja litice, a divlji talasi šapuću drevne priče. Ovde život nije lak, ali nudi nešto neprocenjivo – mir, slobodu i vezu s prirodom kakvu danas retko gde možeš pronaći.

priroda... Nisam mnogo znala o Stipinoj priči, ali kad sam došla u njegovu kuću, ostala sam zapanjena. Odmah mi je bilo jasno da se tamo radi nešto prelepo, sve je vrvelo životom i delovalo tako obećavajuće. Naravno, Stipe nas je istog trena zaposlio, nas tri devojke, čupale smo korenje i kamenje u vrtu, ali meni se to jako svjedelo. Moji baka i deka živeli su u kući pa mi rad na zemlji nije stran, uvek sam volela da zasučem rukave i zaprljam se. Baš je predivno, u vrtu ste, a iza vas je more, osećate miris borova... Mene taj ostrvski ambient zaista inspiriše. Ljudi iz Komiže znaju da me pitaju kako mogu da živim na Biševu, zar mi nije dosadno. Upravo suprotno! Ja i dalje ne mogu da se nadivim i načudim prizorima koji me okružuju, oni su mi nepresušan izvor ljubavi, ali valjda morate biti osoba za ovakav način života. Ljudi koji su ovde rođeni možda to doživljavaju zdravo za gotovo i želete da pobegnu, ali mi koji dođemo iz grada oduševljeni smo i želimo da ostanemo. Verovatno to zavisi i od godina - kad si mlađ, želiš akciju, ali kad odrasteš i sazriš, sve više ceniš ovo što mi danas imamo na Biševu - kaže Tena.

Malo-pomalo, uz mnogo muke i odricanja, partner i ona su zapuštenu kuću doveli u red. Stjepan kaže da ga je gradski život iscrpeo, a povezanost sa zemljom, slaganje kamena, krčenje terena, čišćenje - rad sa rukama generalno - dali su mu novi nalet energije i elana. Posadio je maslinjak, voćnjak, posvetio se uređenju pejzaža...

- Jedino što nam nedostaje su ljudi - kaže. Jer na Biševu ćete usred zime naći tek nekoliko lokalaca. To su uglavnom ljudi iz Komiže, mahom stariji parovi. Dece nema. Ona na ostrvo dolaze vrlo retko, uglavnom leti, u posetu bakama i dekama.

- U našem Portu zimi primarno živi samo jedan gospodin. I mi. Neki susedi malo dodu pa opet odu. I u drugoj uvali, Mezoporu, takođe boravi jedva troje ljudi. Većina ih gravitira Komiži, dodu na mesec ili dva i onda se vrate. Ovde je jako malo uređenog smeštaja za boravak cele godine, i to je zapravo najveći problem Biševa. Izuzetno je teško i skupo graditi na ostrvu, sve morate nositi pet puta, sav materijal i nameštaj, to je noćna mora. I uređenje naše kuće bilo je vraški teško. Sve smo morali prvo da

donesemo iz Splita na Vis, onda u Komižu, zatim na Biševo i na kraju s pristaništa do kuće. Pet puta prenosite isto - ako je to 100 kg, vi ste zapravo teglili 500. Morate da zovete volontere da vam pomognu, da tražite nekoga ko ima kamion sa dizalicom, pa nekoga

ko ima brod, sve to uskladiti... Potrebna je neverovatna upornost, o volji i strpljenju da ne govorim, ako želite bilo šta da napravite na ostrvu. Tena i ja u šali znamo da kažemo da smo za dosad uloženi novac na Biševu na nekoj bližoj lokaciji već mogli da imamo barem petospratnicu - govorи Stjepan.

Površina njegove kućice je oko 50 kvadrata, a novija, u kojoj spavaju rezidenti, još se obnavlja. Stjepan za nju najviše voli da koristi već dostupne, lokalne resurse. Voli da radi s kamenom jer je on, kaže, svuda oko njega, samo ga treba oblikovati. Zanima ga i drvo, sve što se može reciklirati, kako bi izbegao transport, koji je najveći logistički problem. U kući Stjepanovog dede danas može fino da se živi. U njoj ova porodica ima sve kućne aparate, od mašine za pranje veša do klimauređaja. Srećom, do ostrva je uvedena struja, ali vode i dalje nema. Na Biševu se, naime, skuplja kišnica. No leti, kada je velika suša, često ostanu bez vode. Tad im dolazi brod cisterna, koji malobrojnim stanovnicima napuni cisternu.

Za razliku od vrućih i gotovo tropskih leta, u zimskim noćima temperatura na Biševu neretko se spušta i do nule. Zbog visokog udela vlage čak se i tlo zna smrznuti, a neki, verovali ili ne, pamte i snežne pahulje koje su nekoliko puta prekrile ovo rajske ostrvo.

- Grejemo se na električnu peć, onu na drva još nemamo, prvo treba napraviti dimnjak, ali radimo na tome. Svako godišnje doba na ostrvu ima svoje čari. Leti je živahno, u selu imamo dva restorana, puno je kupača i jedrilica, ali nema gužve jer nema komercijalnog smeštaja - dodaje Stjepan. A o suživotu s ostrvom uči se iz dana u dan.

- Sve stvari, na primer, držimo blizu jer ovde odjednom tako jako počne da duva da moraš biti spremna u sekundi da sve stavиш na sigurno. Mi to zovemo "windproofanje". Samo trčiš i sve skupljaš! U jednom trenutku imaš osećaj kao da ti je uragan prošao pored kuće, a sat vremena kasnije sve je čisto, na nebū ni oblačka, kao da se ništa nije ni

se zaljubila na prvi pogled i koja joj je, kaže, otvorila novi svemir, taj spoj tela i uma, koji je trebalo detaljnije istražiti. Nakon završetka škole GaiaYoga u Zagrebu, Tena je dala otakz i počela da radi kao frilenser u grafičkom dizajnu, ilustraciji, ali i jogi. Uz vodenje časova, paralelno je pohađala edukacije vezane za jogu, mindfulness meditaciju, bodywork, tajlandsku masažu, povezivanje tela i uma... Nakon pandemije, a posebno nakon preseljenja na Biševo, posao je u potpunosti prebacila na online i to funkcioniše odlično.

- Srećna sam što se bavim onim što navije volim i što moj posao ljudima zaista koristi. Uz to, mnogo sam inspirisanija otkad živim na tako lepom mestu kao što je Biševo - iskrena je Tena.

A pre nego što je upoznala Stjepana i zaljubila se u njega, na ostrvu koje danas s ponosom

zove svojim domom bila je samo jednom, sad već davne 2002. godine.

- Kad jednom otkriješ Biševo, shvatiš da je to onaj pravi Mediteran kakav je nekad bio. Sela i uvale kao iz bajke, očaravajuća

Kad jednom staneš na Biševo, osetiš Mediteran kakav je nekada bio – divlji, netaknut, iskonski. Ovde se živi u ritmu mora i vетра, a ljubav prema ostrvu jača vremenom. Svaka stena, svaki zalazak sunca priča priču koju vredi sačuvati.

dogodilo - prepričava Tena anegdote iz njihove svakodnevice.

Biševo je pučinsko ostrvo, usred otvorenog mora i život na njemu zahteva da znaš "čitati" vreme - prognoza se prati na svim aplikacijama na mobilnom telefonu, pogotovo ako morate na prugu.

- Zna gadno da ljudi i bude baš neugodno. Jednom se ugasio brodski motor pa se ljudjalo još više, čekali smo da dođe drugi brod da se prekrcamo. Ima različitih situacija, sve je to život. Ali razloga za strah zaista nema. Ako se i dogodi hitan slučaj, tu su helikopter, vatrogasci, brzi brod, glicer... Na pomoć se uvek može računati - uveravaju nas.

POMOĆ KOMŠIJA

No za razliku od grada, gde je za očekivati da vam je sve nadomak ruke, na Biševu nema čak ni prodavnice. Bez mnogo filozofije - život tamo jednostavno treba jako dobro isplanirati.

- Osnovne lekove uvek imamo u kući, ali nepredviđene situacije nekad je ipak nemoguće izbeći. Tako je prošlo leto Nonu ubola osa, no komšinica je, srećom, imala lek protiv alergije. Nakon toga i mi smo ga nabavili, s vremenom i u hodu jednostavno naučiš šta sve moraš da imaš na ostrvu. Hranu kupujemo na veliko u Komiži, a spašava nas i dostava. Doduše, ista ide samo do Visa, ali uspeli smo da se dogovorimo da nam se roba ostavi u kafiću u Komiži, odakle nam je neko prebací na prugu tako da ne moramo na Vis. Tako, recimo, rešavamo pelene za Nikolu. Imamo velike zalihe svega, od testenine, brašna i ulja do zobenih pahuljica i badema. Hleb pečemo sami - beli, sa semenkama, od različitih vrsta brašna... Uveče programiramo pekač i ujutro nas probudi divan miris vrućeg hleba! U vrtu imamo dosta toga, paradajz, krompir, čak nam je i batat uspeo, tu su i blitva, mnoge divlje biljke, špargle, kapari, patlidžani, tikvice, šipak, narandže, limun, breskve, višnje, jagode... Namirnice koristimo sezonski i sve što nam uspeva, ne moramo da kupujemo - naglašava Tena.

Kao dobru stranu kupovine na veliko izdvaja i činjenicu što tako proizvode i mnogo manje smeća. Uz to, ekološki osvećena Tena otpad odvaja samoinicijativno i nuda se da će ta praksa uskoro zaživeti i na ostatku ostrva, dok onaj organski koristi za kompost, a papir pali.

- Lepo je znati da uvek možemo da računamo na pomoć komšija. Svi smo povezani i naša mala zajednica zaista funkcioniše kao komuna. Ovde nema anonimnosti, svi znaju ko si, šta radiš, kada si i šta jeo... Na to se treba navići, ali s druge strane, uz sve nabrojano, opet možeš da imaš svoj mir i da se makneš od svega - dodaje Stjepan.

Kad je o budućnosti reč, Tena i on i dalje se vide na voljenom Biševu, ali svesni su toga da će promene biti neizbežne, pogotovo kad Nikola krene u školu. To će, kažu, verovatno biti u Komiži, gde imaju mali stan, a opet su blizu svom ostrvu.

- Sve su opcije otvorene. Naravno, mnogo toga

zavisi i od želja te afiniteta našeg deteta, možda će hteti u muzičku školu, na karate, džudo ili će ga pak povući u umetničke vode... Želimo da mu pružimo sve, ali idemo korak po korak, nikad ne znaš šta ti život nosi - kaže Tena. Roditelji su svom jedincu na Biševu uredili i drvenu kućicu u vrtu, a najsrećniji su kad Nikoli u goste dođe i najbolja drugarica iz Komiže. Omogućili su mu lepo detinjstvo i to je, slažu se, njihov najveći uspeh.

- Jedno je doći nedelju dana na Biševo i odmoriti se, a drugo živeti na ostrvu. To je velika obaveza, odgovornost i predanost. Svestan si da, ako to izabereš, gubiš neke druge stvari. Evo, ja nisam blizu svoje porodice i oni nisu deo Nikolinog života onoliko koliko bih ja to želela, zbog toga najviše žalim, ali opet, nije to toliki problem, ljudi odlaze da žive van zemlje, čak i na druge kontinente... I dalje mi je toplo oko srca kad dođem u Zagreb, Nikola ga isto voli, posebno tramvaje koje obožava da gleda, ali i Stjepan i ja se nakon nekoliko dana umorimo i nemamo potrebe predugo da ostanemo u gradu. Jednostavno smo otpustili taj deo svojih nekadašnjih života - iskreno kaže Tena.

Kad ih pitamo kako vide budućnost Biševa, naši domaćini najviše žele da vide ostrvska zajednica kako raste. Jedina škola tamo, u selu Polje, zatvorena je davne 1961. godine, ali postojala je, što znači da je na Biševu bilo života, ljudi, dece...

- Problem je što većina praznih kuća na ostrvu ima mnogo vlasnika, neke i više od desetak, ništa se ne prodaje, a ne može ni da se gradi pa mladi ljudi jako teško dolaze do životnog prostora. Porodicama koje bi, poput nas, mogle da rade online i živeti na Biševu, treba omogućiti dolazak i uslove za ostanak - kažu Stjepan i Tena.

Što se tiče turizma, nipošto nisu za onaj masovni, ali ideja za napredak i te kako ima. Jedna od njih je razvijanje astro-turizma. Kad bi se Biševo, koje se može pohvaliti minimalnim svetlosnim zagađenjem, proglašilo ostrvom tamnog neba, privuklo bi specifičnu grupu ljudi koja teži takvom ambijentu i takvoj vrsti odmora.

Otkako je na ostrvu, Stjepanu su dolazili i biolozi, arheolozi, penjači, trkači (prvenstveno zbog Biševo traila) te restauratori, ali po njegovom mišljenju, nedovoljno.

- Ovo ostrvo je neistražena riznica znanja. Mi svako malo nadamo komad amfore, a svi ti ljudi iz specifičnih naučnih grana mogli bi mnogo toga da naučie i otkriju na Biševu. Definitivno ima potrebe za kadrovima koji bi došli da rade nešto stručno i da pomognu ostrvu. Ovaj komadić raja prepušten je zaboravu, a ne bi smelo tako da bude. Zato smo mi tu i učinimo sve što možemo da istorija i tradicija Biševa ne nestanu zauvek - zaključuju Stjepan i Tena.

SAVRŠEN **ODMOR** POČINJE
ODABIROM PRAVE **DESTINACIJE.**

Aminess Maestral Hotel
NOVIGRAD, ISTRA

Aminess Khalani Hotel
MAKARSKA

Bilo da vas privlači šarm istarskog Novigrada ili prirodne ljepote Makarske, jedno je sigurno – ovdje vas čeka opuštanje, vrhunска gastronomija i nezaboravni trenuci uz more.

+385 52 858 600 | reservations@aminess.com | www.aminess.com

ZASLUGI VINA, A...

Unutrašnji bazen,
arhitektonski
preobražaj starog
rimskog kupatila u
moderni oblik.

Foto: Rimske terme

VSA EST NESCIRE

RIMSKE TERME

OPUŠTANJE ZA RIMSKOG CARA U POTPUNOM MIRU I TIŠINI

I pre nego što su Rimske terme ove godine odlučile da se fokusiraju na starije od 14 godina, među gostima su imali veoma mali udeo dece, a sama infrastruktura je više usmerena na odrasle: parove i samce. Prve reakcije su izuzetno pozitivne.

✉ Piše: BETI BURGER

✉ Foto: BLAŽ SAMEC

Na samo dvadesetak minuta od izlaza sa autoputa za Celje centar, preko Laškog stiže se u Rimske Toplice. Trasa je malo krivudavijaako se skrene sa Štajerske magistrale kod Trojana i preko Hrastnika dođe do odredišta. Do tamo je moguće doći i vozom, a odmah po dolasku na stanicu vas dočekuje gigantski kompleks Rimskih termi, smešten na brdu, sa kog se otvaraju pogledi na netaknutoj prirodu, u ambijentu koji pruža puno mira i opuštanja, a van zimskih meseci i zelenila.

Pre više od deset godina, kada je sadašnji vlasnik preuzeo Rimskе terme, bile su na lošem glasu i u nezavidnoj materijalnoj situaciji, ali danas stvari stoje drugačije. Retko ko u Sloveniji nije upoznat sa njihovom bogatom ponudom; poznati su po odličnim sauna, velnes centru i gostoprimstvu, a sada se pozicioniraju i kao prvi koji ne primaju decu mlađu od 14 godina. Krajem novembra, kada je zvanično objavljeno da će Rimskе terme od januara 2025. godine postati prva banja samo za odrasle u Sloveniji, još je uvek bilo malo skepsis i straha u glasovima direktora Valerija Arakelova i menadžera prodaje Marka Mazea kako će ljudi to prihvati. Tokom razgovora, kada je već skoro dve trećine januara bilo iza nas, to se više nije osećalo.

- Povratne informacije su veoma pozitivne, gosti nam kažu da je to bila ispravna odluka, a i posećenost pokazuje da smo na dobrom putu - objašnjava direktor.

I bez obzira na dobru popunjenoš kapaciteta, u kafiću je bilo potpuno tiho, uz opuštanju muziku u pozadini.

- Ljudi dolaze kod nas da pronađu mir, napune baterije i povrate energiju. Da je ovde samo jedno dete, njegov plač bi mogao biti dovoljan da uznemiri goste koji žele mir. Kada su moja deca još bila mala i kada smo išli na bazen, verujem da su zbog njihove glasnoće svi znali da dolazimo (osmeh). Nekako ne mogu da zamislim ljude u poslovnim odelima kako sede u kafiću okruženi malom decom - kaže Valerij Arakelov.

OD DNA KA VRHU

Odluka da se fokusiraju samo na odrasle sazrevala je dosta vremena. Konačno, postojala je inicijativa odozdo prema gore.

- Gosti su nam dosta puta rekli koliko im se dopada to što u našoj banji nema mnogo

Rimske terme se nalaze u netaknutoj prirodi, okružene brdima

Foto: Rimske terme

Banja je okružena zelenim površinama i parkom, u kome su od 1879. godine rasle džinovske sekvoje, džinovska stabla lala, koloradska, kavkaska i španska jela, crni i sivi orasi, kanadska kukuta, čempresi, tise, kalifornijski kedri i druga egzotična stabla. Foto: Rimske terme

dece i što je ovde veoma mirno. Na odluku da Rimskе terme postanu prva banja samo za odrasle u Sloveniji uticala je i činjenica da se u blizini nalaze banje sa bogatom ponudom za porodice sa decom - objašnjava direktor. Do sada je udeo dece u vreme najveće popunjenošti bio svega dva do tri odsto, što je veoma malo, zbog čega je odluka o prelasku na novi poslovni model bila sasvim prirodna.

- U inostranstvu je takav koncept već ustavljen. A upravo to što nismo imali, niti sad imamo infrastrukturu namenjenu deci, to je bila ispravna odluka. Razmišljali smo o tome zašto bismo želeli sve za terme – odnosno raznovrsnu ponudu – ako možemo nečeg

da se odrekнемo i time dobijemo još više. A statistika pokazuje da smo na dobrom putu. Svi kapaciteti su nam bili popunjeni za Dan zaljubljenih, na primer - rekao je sredinom januara Marko Maze, menadžer prodaje, koji u termama radi dobrih deset godina.

Direktor dodaje da svaku odluku svakako prati i neki rizik, jer ni sami još nisu znali kako će to ispasti.

- Kada smo pogledali procente, znali smo da ćemo uz decu izgubiti i roditelje, tako da ćemo sa novim konceptom verovatno izgubiti nešto manje od deset odsto gostiju. Ali u isto vreme moramo da se zapitamo koliko možemo da dobijemo - kaže direktor.

Čitav kompleks, koji deluje kao seoce u malom, osmišljen je tako da gost može da se opusti na različite načine

Foto: Dejan Javornik

Primere su tražili u inostranstvu, u Austriji i Italiji, a odlučili su se i za starosnu granicu od 14+ na osnovu prakse drugih.

- Neki bi rekli da je to veoma niska granica, ali sa 14 godina većina tinejdžera već oponaša odrasle u ponašanju - objašnjavaju sagovornici.

Prosečna starost njihovih posetilaca je 45 godina. Kako su saznali iz iskustava u inostranstvu, mnogi ljudi, posebno stariji od 50 godina, raspituju se za banje koje su namenjene samo odraslima. Ponudi su dodali dodatne usluge i pakete, namenjene parovima, kao što je Trenutak za nas, ali i pakete namenjene samcima.

DVE HILJADE GODINA ISTORIJE

Iako su Rimske terme danas moderno odmaralište, ona imaju raznoliku istoriju koja se proteže više od dve hiljade godina. Akrotermalna voda u ovoj banji, sa svojim jedinstvenim sastavom i visokim sadržajem hemijskih elemenata koji blagotvorno deluju na ljudski organizam, jedna od najbogatijih i najlekovitijih u Sloveniji. Stari Rimljani su bili vesni njenog lekovitog dejstva – poboljšava cirkulaciju krvi, smanjuje napetost mišića i bolove u zglobovima, a između ostalog, blagotvorno deluje na san i deluje umirujuće. Na ovom mestu su 39. godine p.n.e. izgradili bazene sa topлом i hladnom vodom. A i danas terme sa bazenima, koje su arhitektonski preobražaj starog rimskog kupatila u moderni oblik, daju mističan dodir prošlosti, stvarajući osećaj da će Rimjanin u togi naći iza ugla.

Prvi pisani trag o termama je u Akvilejskoj povelji 1486. godine, ali su zaista zaživele posle 1840. Tokom Drugog svetskog rata okupirala ih je nemačka vojska i preuredila u bolnicu, a potom je njima od kraja rata do 1991. upravljala Jugoslovenska narodna armija.

Ali, dok je tada u blagodetima termalne vode uživao samo zatvoreni krug službenika, danas su one dostupne svima.

Rimske terme nude zatvoreni i otvoreni panoramski bazen, u kom su se kupači opuštali i tokom naše posete, uprkos niskim temperaturama. Tu su i zatvoreni i otvoreni bazeni sa vodenim sedištimi i ležaljkama.

Kako je naglasio direktor, poznati su i po veoma dobrom asortimanu sauna. U kompleksu sauna Varinia gosti se mogu opustiti u finskoj, parnoj, infracrvenoj, kao i bio-biljnoj i slanoj sauni. U kozmetičkom salonu mogu se odlučiti za masaže, pilinge, Kneipp terapiju i druge raznovrsne usluge.

Kao mali detalj koji ih izdvaja od ostalih, Mejz napominje da zimi, vikendom, napolju imaju otvorenu vatru sa esencijalnim uljima, a majstor saune brine o tome da vreo vazduh

kruži. To su sitnice, ali su važne za goste.

Iako, prema rečima Valerija Arakelova, oni ne promovišu posebno medicinski centar Valetuda, on je prilično popularan među gostima. Nudi programe rehabilitacije koje vode iškusi fizioterapeuti i vrhunski stručnjaci za rehabilitaciju koji pomažu u oporavku od povreda i bolesti, kao i preventivne programe za očuvanje zdravlja i blagostanja.

Hotelski kompleks kombinuje tri povezana hotela, od kojih se svaki odlikuje jedinstvenim stilom, nudeći gostima udobnost i smeštaj po njihovom ukusu.

Modernom odmaralištu kao što su Rimske terme danas je potrebna i odlična kuhinja.

- Sve više ljudi bira destinaciju na osnovu kuhinje koju nudi, gde se vode time da li je kuhinja domaća i lokalna, ali i da li prati trendove. Tako da u Rimskim termama možete probati trenutno svetski popularnu čokoladu iz Dubaija, a u bazenima, na primer, leti spremaju gurmanske verzije hamburgera - objašnjava Mejz.

RUSE SU IZGUBILI, DOŠLI ČESI I HRVATI

On dodaje da najviše turista čine stranci: 65 do 70 odsto. Desetak do petnaest odsto su stalni gosti. Kaže da njihova glavna sezona počinje u martu i traje do decembra. Među stranim posetiocima mnogo ih je iz Austrije, Italije, Nemačke i Hrvatske, a u prolećnim i letnjim mesecima i iz zemalja Beneluksa.

Došlo je do naglog porasta poseta iz Češke.

- U 2024. godini bilo je 150 odsto više čeških gostiju nego prethodne godine. Imamo i 20 do 30 posto više hrvatskih turista u ovim mesecima nego prošle godine. Zagreb je vrlo jaka baza, čak i ako vam se na prvi pogled čini da većina njih ide u druge banje, bliže granici. Čak i kod gostiju iz Austrije i Nemačke, bez obzira na ekonomsku situaciju, poput viših poreza u Nemačkoj, ne dolazi do pada dolazaka objašnjava.

Rimske terme

U kompleksu sauna Varinija gosti se mogu opustiti u finskoj, parnoj, infracrvenoj, slanoj i bio-biljnoj sauni.

Foto: Rimske terme

Gostima je dobra hrana sve važnija. U termama rade Restoran cara Ferdinanda i à la carte Restoran Sofija, a možete se okrepiti i u Kafani princeze Viktorije

Foto: Rimske terme

Na pitanje koliko je rat u Ukrajini uticao na njihove posete, Valerij Arakelov priznaje da je bilo manje ruskih gostiju, pošto je Rogaska sad poznatija na ruskom tržištu. Mnogi su, poput čeških turista, došli u medicinski centar. Do 2019. uspeli su da ostvare stopu ruskih gostiju od šest odsto, što je dobar broj.

- Ali mi smo ih zapravo izgubili odmah posle kovida, tako da rat nije imao značajniji uticaj. Imamo vrlo malo gostiju koji dolaze iz zemalja ruskog govornog područja - priča Arakelov. Nema ih mnogo ni iz Jermenije, priznaje Arakelov, koji je sa sada pokojnom suprugom i dva sina došao u Sloveniju pre više od deset godina i ostao ovde.

- Mnogi Jermenii ne znaju puno o Sloveniji, a kada smo došli, mnogi Slovenci nisu znali gde je Jermenija, neki su mislili da sam Rus. Sada nas bolje poznaju, mislim da većina Slovenaca zna bar za naš konjak - šali se Valerij Arakelov, koji gostoprivredstvom i pristupačnošću odaje utisak direktora koji je veoma blizak ljudima, gostima.

- Praktično živim u hotelu; idem ovde na doručak, ručak, večeru, često sam u kafiću, slušam goste i pričam sa njima. Uglavnom su prezadovoljni, današnji gosti ne očekuju ništa posebno, treba ih saslušati, prepoznati šta žele. Naravno, ako čujete žalbu, morate reagovati. Ali moj cilj, naš cilj je da velnes ponudu učinimo još bogatijom, kako bi ljudi ovde imali priliku za različita iskustva, kako bi mogli da brinu o svom telu i da se opuste - objašnjava on.

Takođe su snažno fokusirani na poslovni turizam sa kongresnim centrom i organizacijom događaja: seminar, kurseva, sastanaka, modnih revija i svečanih prijema.

KORAK PO KORAK

Valerij Arakelov je zajedno sa svojim timom, koji je, prema njegovim rečima, ključan, uspeo da napiše priču o uspehu korak po korak u periodu od nešto više od deset godina, koja još nije završena. Oni je i dalje pišu, a zacrtali su cilj da se afirmišu kao jedno od najboljih odmarališta i banja za odrasle u široj

okolini. „Kada sam postao vlasnik, tokom nekoliko godina smo radili na tome da polako menjamo reputaciju, trebalo je mnogo hrabrosti, a mnogi ljudi nisu bili previše optimistični po pitanju uspeha.

- U poređenju sa našim konkurentima, koji su dugo na tržištu, mi smo mlada kompanija, poslujemo 13 godina, što nije mnogo za hotelijerstvo, za prepoznatljivost, ali danas smo stabilni. Ljudi su na kraju prepoznali da smo zanimljivi sa ponudom i našom infrastrukturom.

Prema rečima Mazea i Arakelova, meštani podržavaju Rimske terme. Naravno, pokušavaju da zaposle lude iz okoline, ali ih nema dovoljno.

- Iako sam ja kao vlasnik stranac, većina naših zaposlenih su Slovenci. Ali, kao i svi drugi, imamo problema sa kadrom. Teško je naći dobar kadar ovih dana, niko više ne želi da radi ni uveče ni vikendom, a ni veće plate ne pomažu mnogo - napominje direktor.

Kaže da je veoma važno da govori slovenački, iako priznaje da mu slovenački još nije savršen.

- Kada sam prvi put stigao u Sloveniju, želeo sam da brzo naučim jezik. Ovo je minimum koji mogu da učinim da pokažem poštovanje prema zemlji koja je tako toplo dočekala mene i moju porodicu. Takođe, iz komunikacijske perspektive, ne bi bilo dobro da govorim samo engleski. Ljudima mnogo znači što mogu da razgovaram sa njima na njihovom jeziku da me bolje razumeju - ističe sagovornik.

Činjenica da je gost na prvom mestu evidentna je čim zakoračite u Rimske terme. Čini se da vreme staje uz opuštanju muziku. Na kraju, ali ne i najmanje važno, ceo kompleks, koji funkcioniše kao minijaturno selo, dizajniran je da omogući pojedincima da se opuste na različite načine.

A uz sve što nude, sagovornici kažu da je nekima dovoljno da samo malo plivaju, a onda u miru – i tišini, koja je, između ostalog, rezultat njihovog novog koncepta – odmore, legnu, i (ponovo) napune svoje baterije.

PRIRODNO ISKREN

ISTINA JE DA DONOSIMO
BOGAT PRIRODAN UKUS
VEĆ 160 GODINA.

100% PRIRODAN

ZABRANJENA PRODAJA I SLUŽENJE
MEĐULOĐENIM OSOBOAMA.
PROKONTRAZAKONITI UPOŠTEVANJE
ALKOHOLNIH PIĆA DOVODI DO
OZBILJNIH ZDRAVSTVENIH RIZIKA.

ČRN FEST

15.-23. 8. 2025

FESTIVAL DOBRE MUZIKE, SMEHA, KULTURE, SPORTA I
KULINARIKE U STAROM GRADSKOM JEZGRU ČRНОМЕЛЈА

LAHINJA TRAIL: 3. TRKA PO PARKU PRIRODE LAHINJA SUBOTA, 8. 11. 2025

Da li si spremam da doživim posebnu trku u srcu Bele krajine? Trči kroz jedan od najmanjih parkova u Sloveniji i upij jesenju prirodu parka. Lahinja Trail je prvi događaj u Sloveniji koji je dobio tri zvezdice po smernicama Zero Waste.

POHOD PO NAJDUŽNJOJ SLOVENAČKOJ STAZI UZ REKU KOLPU NEDELJA, 11. 5. 2025

Pozivamo vas na 29. pohod po najdužnjoj stazi u Sloveniji koja se pruža uz najdužu slovenačku rijeku - reku Kolpu i kroz selo Kot pri Damlju, gde je obeležena najdužnija tačka Slovenije.

www.belakrajina.si

Bela krajina

61. JURJEVANJE U BELOJ KRAJINI

18.-22. 6. 2025
ČRNOMELJ

NAJSTARIJI FOLKLORNI FESTIVAL U SLOVENIJI
- JOŠ OD 1964. GODINE

Najstariji folklorni festival u Sloveniji, Jurjevanje u Beloj krajini utemeljen je u narodnom folklornom predanju kako Bele krajine, tako i ostalih regiona Slovenije. Petodnevni festival održava se u mestu Črnomelj u Beloj krajini, u zemlji belih breza, tople reke Kolpe i bogatog kulturnog nasleđa.

» Hajte, hajte k
nam na
jurjevanje... «

- Domaće i međunarodne folklorne grupe
- Susreti dečjih folklornih grupa "Pastirče mlado"
- Koncerti etno, klasične i zabavne muzike
- Market ručnih radova i domaćih proizvoda
- Umetničke izložbe i predavanja
- Dečije predstave i kreativne radionice

JURJEVANJE

www.jurjevanje.si

I FEEL
SLOVENIA

Turisti mogu da se opuste u udobnim sedištima, da koriste besplatan Wi-Fi i punjače za uređaje i da uživaju u putovanju bez brige o vožnji i parkiranju

FLIXBUS, SAVRŠEN PARTNER ZA PROLEĆNI GETAWAY U REGIONU

Proleće je idealno vreme za beg od svakodnevice i istraživanje novih destinacija, a FlixBus omogućava lako, udobno i ekološki prihvatljivo putovanje širom regiona. Njegova široka mreža povezuje Hrvatsku, Sloveniju i Srbiju ne samo s ostatkom Evrope već i s manjim regionalnim destinacijama, omogućujući turistima fleksibilnost u planiranju izleta.

BRZ, SIGURAN I PRISTUPAČAN PREVOZ

FlixBus povezuje glavne gradove i atraktivne destinacije Hrvatske, Slovenije i Srbije, čineći regionalni turizam dostupnijim nego ikad. Turisti mogu da se opuste u udobnim sedištima, da koriste besplatan Wi-Fi i punjače za uređaje i da uživaju u putovanju bez brige o vožnji i parkiranju. Uz jednostavan online sistem rezervacija, planiranje prolećnog putovanja nikad nije bilo lakše.

Uz sve to, putnici mogu uz FlixBus da računaju na fleksibilnost i dodatne pogodnosti.

Bilo da ste ljubitelj opuštenih šetnji na Petrovaradinskoj tvrđavi u Srbiji ili aktivnog odmora na Bledu u Sloveniji i Plitvičkim jezerima u Hrvatskoj, FlixBus vam omogućava da svoje planove prilagodite svojim željama. Putnici koji žele da istražuju prirodu biciklom mogu da ga ponesu uz prethodnu najavu,

Uz jednostavan sistem online rezervacija i dodatne pogodnosti, FlixBus povezuje glavne gradove i atraktivne destinacije Hrvatske, Slovenije i Srbije.

čime se otvara mogućnost za avanturičke izlete u prirodi bez puno komplikacija s transportom opreme.

ODRŽIVI NAČIN PUTOVANJA

Putovanje autobusom smanjuje emisiju ugljen-dioksida u poređenju s ličnim automobilima, što FlixBus čini savršenim izborom za ekološki osvećene putnike. Podstičući regionalni turizam na održiv način, FlixBus omogućava putnicima da istraže skrivene dragulje regiona uz manji ekološki otisak.

FlixBus nije samo prevozno sredstvo - on je ključ za jednostavno, povoljno i održivo istraživanje regiona. Bez obzira planirate li kratki vikend izlet ili dužu avanturu, FlixBus vam omogućava da na siguran i udoban način otkrijete najbolje od Hrvatske, Slovenije i Srbije.

Rezervišite svoje prolećno putovanje već danas i doživite slobodu putovanja po svom izboru uz FlixBus!

HOLIVUDSKI DOM POD LABINOM

Zimi boravimo ovde kada nema turista. Volimo svaki detalj jer smo devet godina gradili, uglavnom sve sami. Čak i nameštaj. Otišao sam jedan dan da kupim daske i krenuo... Zasadili smo 750 maslina, a imamo i dva magarca - Roka i Tea, koje gosti obožavaju.

» Piše: BARBARA BAN

» Foto: VANESA PANDŽIĆ / CROPIX

Vlasnici Mauricio i Larisa nisu mogli ni da sanjaju da će njihov kompleks vila sa bazenom jednog dana biti na televiziji.

Foto: Vanesa Pandžić / Cropix

D

obar istarski sač je presudio. Kada je Mauricio pripremio svoj specijalitet za slavne goste, više nisu imali sumnje. Vila Bataličevih postala je Šakalov dom.

Pod Labinom su počeli da stižu kamioni, jedan po jedan, njih pedesetak. U malo naselje navalilo je oko 300 filmskih radnika. Već su i zaboravili da su planirali da snime neke kadrove i u Dalmaciji. No, nakon što su fino jeli i videli lepote Labina, Rapca i okoline, odlučili su da ostanu ovde, u vili Rosa dei Venti. Vlasnici Mauricio i Larisa Batalić nisu mogli ni da sanjaju da će njihov kompleks vila sa bazenom, okružen zasadima maslina, jednog dana biti na televiziji. Izabran je među 90 drugih atraktivnih lokacija za snimanje jedne od najpopularnijih Netflixovih serija "Šakalov dan" (The Day of the Jackal), koje se odvijalo u oktobru i novembru 2023. godine, a organizovao ga je filmski servis Embassy Films Croatia, koji je, između ostalog, organizovao i snimanje "Igre prestola" u Dubrovniku. Bilje je treća ekranizacija trilera britanskog pisca Frederika Forsajta "Šakalov dan" iz 1971. godine, a već na trejleru serije vidi se raskoš vile u Rapcu.

- Mogu slobodno da kažem da sam zaslužan za to što je tako

ZAVIRILI SMO U RASKOŠNE VILE BATALIČEVIH GDE SE, IZMEĐU OSTALOG, SNIMALA I NETFLIXOVA HIT-SERIJA "ŠAKALOV DOM"

ugledna televizijska ekipa došla u Labin - smeje se Mauricio.
U Netflixovoj seriji Gornji Rabac i okolina "glume" Kadiz, a vila Batalićevih je španska vila, Šakalov dom. Kada pogledate deo serije, zaista imate utisak kao da ste negde usred Španije, a glavni razlog je definitivno mediteranski pejzaž kojim vladaju krš i masline. Ovaj deo Istre je stvarno nešto posebno, upravo zbog tog pejzaža i neverovatnih pogleda i plavetnila. Upravo je to i bio glavni razlog da su se Batalići odlučili da izgrade kompleks vila na toj poziciji.

- Kompleks čine dve vile za 20 osoba sa infinity bazenom i velikim dvorištem koje okružuju maslinjaci i mediteransko bilje. Kuće smo gradili i uređivali devet godina, uglavnom sve sami, a prva sezona nam je bila 2020. godine. Bilo je to baš u doba korone, kada smo zbog svih mera bili odlično posećeni. Ipak su vile na osami, i to je ono što se tada tražilo. Nije to bio prvi naš susret s turizmom. U tome smo praktično oduvek. Gotovo se svi u Rapcu generacijama bave turizmom i iznajmljivanjem apartmana, pa tako i mi. Kasnije se to razvilo u kuće za odmor - otkriva nam Mauricio priču porodice Batalić i njihove filmske vile.

Najpre su uredili pre 15-ak godina kuću za odmor "Casa Rustica" u neposrednoj blizini. Takođe su je uređivali sami, nekih osam godina. A onda su se bacili na svoj životni projekat koji je više od turizma. Jer, njihova je vila pravi marketinški alat za promociju celog Rapca, Labina i istočne obale Istre jer se ovde snimaju razne reklame, mesto je to gde se organizuju manja intimnija skupocena venčanja, ali i snimaju rijalititi programi, serije, čak i filmovi.

- Gledajte, kada smo završili kuću, nismo mi išli u smeru da se nekome javimo da naše vile postanu set za filmsku industriju. Nismo se nikome javljali, nego smo naravno klasično iznajmljivali vilu. A onda su nas nazvali iz holandske ekipе rijalitija "Gospodin Savršeni". Rekl su nam da su videli našu vilu na internetu i da im se jako sviđa za snimanje, te su nas pitali da li smo zainteresovani. Naravno da smo bili i tako smo prvi put ugostili televizijsku ekipu. Bilo je to u maju 2021. godine - prisjeća se Mauricio.

U njihovoj je vili te godine boravilo 20 žena

koje su se borile za naklonost holandskog Gospodina Savršenog. Sve im je bilo prilagodeno, a Mauricio je uskakao kao podrška čitavoj ekipi. Brinuo se o vili, o produkciji, predlagao lokacije za snimanje, sve dogovarao. Bilo je to za porodicu jako uzbudljivo vreme.

- To je bila prava novost za nas i stvarno je bilo zanimljivo pratiti što se dešava. Nakon tog iskustva bili smo spremniji za sve ostalo što je usledilo. Sve vreme sam bio na setu i pomagao im što god im trebalo. Ista je stvar bila i kada se snimao "Šakalov dan". To nije bila samo velika stvar za nas, bila je to velika stvar i za ceo kraj. U Rapcu je bilo smešteno puno šlepera opreme i ekipe. Čitavu filmsku ekipu činilo je oko tri stotina ljudi i oko 50 kamiona. Set je bio oko vile do koje se za vreme snimanja nije moglo doći. Naravno, potpišete i ugovor po kojem ne iznosite detalje sa snimanja u javnost te se toga držite. No, vi kao vlasnik sve pratite, možete upoznati glumce, ostalu ekipu. Sve u svemu, odlično iskustvo - kaže nam dalje Mauricio.

Za potrebe snimanja serije "dogradena" je još jedna vila, uređena je velika španska kuhinja, uređen je prostor gde je svakodnevno bio

posluživan ketering za ekipu i glumce. Sve je bilo na visokom nivou.

- Sve se to odradilo u par dana. Nekada ne možete verovati da je to vaša kuća. Čak i kada smo gledali seriju, bio nam je isti osećaj - kažu nam Larisa i Mauricio, koji su iskusni iznajmljivači.

Bila im je čast upoznati glavne glumce - britanskog oskarovca Edi Redmejna i špansku glumicu Ursulu Korbero, s kojima su se naravno fotografisali za uspomenu. Posebno im je u seriji draga scena susreta ova dva glumca na njihovom bazenu.

- Na toj se sceni najlepše vidi okolina vile i pogledi koji su sve očarali - ističe Mauricio.

I UKRAJINCI SNIMALI FILM U OVOJ VILI

Osim "Šakalovog dana", snimao se nakon toga na njihovom imanju i jedan film ukrajinske produkcije sa skromnjim budžetom.

- To je bila jedna sasvim druga priča, koja je takođe bila veoma zanimljiva. Na primer, trebalo je da imaju audiciju za statiste, mlade parove koji je trebalo da uz bazen prisustvuju filmskom venčanju. Ta scena trebalo je da se snima u sredu uveče uz bazen, a subotu pre toga trebalo je održati audiciju. No, kako

**Larisa i Mauricio
Batalić napravili
su pravi raj podno
Labina na koji nisu
ostali imuni ni agenti
Holivuda.**

Foto: Vanesa Pandžić /
Cropix

**GOTOV SAV NAMEŠTAJ U VILI SAM
NAPRAVIO UZ POMOĆ JEDNOG
MAJSTORA. IMALI SMO PUNO
VREMENA JER JE POČELA PANDEMIJA
I STALNO SMO BILI KOD KUĆE,
PRISEĆA SE MAURICIO**

je pretilo loše vreme, savetovao sam im da to snime odmah. Problem je bio što nisu imali statiste. Tada sam nazvao sina koji ide u srednju školu i rekao mu da pronađe nekoliko mladih parova koji bi bili statisti. Na kraju je na snimanje došlo pola srednje škole, filmska ekipa nije znala šta da radi sa toliko statisti - smeje se Mauricio, koji nam ne otkriva koliko košta najam vile za ovakve velike projekte. No, cena noćenja u vili u špicu sezone je vrtoglavih 1.900 evra.

- U principu, kada nam dolaze gosti, oni vrlo često ne napuštaju kuću. Ovde uživaju u miru kraj bazena. Imaju sve što im treba, ne ide im se na obalu u gužvu - priča nam Larisa. Kako je kompleks kuća sa osam soba sa vlastitim kupatilima namenjen za čak 20 ljudi, dolaze im uglavnom grupe koje su najčešće prijatelji ili šira porodica. No, ovaj kompleks bi bez problema mogao biti i mali porodični hotel. Ipak, porodica Batalić o tome još ne razmišlja. Trenutno se odmaraju između projekata, jer su izgradnjom i uređenjem ovog kompleksa zahtevali mnogo energije i vremena.

- Gotovo sve u kući smo radili sami. Majstori su postavili objekat pod krov, a onda sam većinu

toga radio sam ili s majstorima. Nije mi to bio problem jer volim taj posao i želeo sam da što više učestvujem u uređenju kuće, to je moja strast - otkriva nam Mauricio koji se ne bavi samo iznajmljivanjem.

Nekada je radio i kao pomorski agent u blizini, u lučici Bršica, a u Rapcu leti drži stand sa robom, član je lokalnog jedriličarskog kluba. Aktivan je u Rapcu i okolini. Pored toga, veoma je kreativan i stalno ima nove ideje o uređenju enterijera i eksterijera vila.

- Gotovo sav nameštaj u vilama sam napravio uz pomoć jednog majstora. Otišao sam da kupim daske i krenuo. Imali smo puno vremena jer je počela pandemija i stalno smo bili kod kuće. I šta ćemo raditi? Pa ništa, krenuli smo s izradom nameštaja. Prvi ormari koji sam sastavljaо išao je malo sporije, ali kada smo se uhodali, samo je krenulo. Ista stvar je bila i sa stolovima, koje sam takođe sam napravio. Volim da radim takve stvari. Isto tako, volim da sakupljam starine koje onda kombinujem u prostoru - ističe Mauricio. Tako se u minimalistički uredenim prostorima može videti stara drvena bačva, na terasi sa spoljašnjom kuhinjom stari kazan za kuvanje rakije, a u maslinjaku čak i stari rudarski vagon.

Najbitnije im je bilo da oko vile posade bilje koje može da se nosi sa tamošnjom klimom i sušom. Dominiraju masline i ruzmarin.

Foto: Vanesa Pandžić / Cropix

- Taj vagon sam doneo jer je on simbol Labinštine. Svi moji preci su bili rudari i to je uspomena na njih. Takve stvari ne treba zaboraviti, one mi mnogo znače. Uvek tražim takve predmete, koji imaju veće značenje za mene lično, a i simbolizuju našu tradiciju - ističe ovaj kreativac.

Njegov enterijer je spoj minimalizma, industrijskog dizajna i rustikalnih predmeta. Iz prizemlja stepenište vodi u jednostavne spavaće sobe sa kupatilima. Iz svake se pruža fantastičan pogled na more. Jedno stepenište zadržao je u betonu koji je samo izbrusio i lakirao, dok je drugo stepenište napravljeno od lima. Interesan je njegova izrada kojom se poigralo majstor koji ga je radio. I on je poput Mauricia očigledno kreativan. Na jednom stepeništu je ugravirana slika nage žene, a na drugom more i pejzaž. Larisa i Mauricio, koji zimi vole da borave u svojoj vili kada nema turista, obožavaju takve detalje.

ŽELJA: INFINITY BAZEN S POGLEDOM NA MORE

- Volim da sakupljam i naslage koje voda nanese te da od njih pravim razne predmete - kaže nam dalje Mauricio dok gledamo njegove kreacije po zidovima vile.

Larisa nam pokazuje stari prozor koji su iskoristili u jednom od kupatila kako bi se iz kade moglo gledati more. Mauricio nije uživao samo u uređenju enterijera ovih vilja, već se aktivno posvetio i hortikulturi, te bazenu.

- Sećam se kako su me majstori koji su tada radili na kući čudno gledali kada sam tražio lokaciju za bazen. Želja mi je bila da izgradim infinity bazen koji će se stапati s morem.

Bio sam u kući s jednom letvom i šetao levo-desno dok nisam našao pravu poziciju. Sigurno su se pitali šta to radim - smeje se.

KADA STE U BAZENU, IMATE OSEĆAJ KAO DA VAM JE MORE NA DLANU. OKO BAZENA SU BROJNE TERASE JER SE VILE NALAZE NA KOSINI. SAGRAĐENI SU KAMENI ZIDOVII IZMEĐU NJIH BROJNE GREDICE U KOJIMA JE ZASAĐENO MEDITERANSKO BILJE

A pozicija bazena je pogodjena. Kada ste u njemu, imate osećaj kao da vam je more na dlanu. Oko bazena su brojne terase jer se vile nalaze na kosini. Sagradeni su kameni zidovi i između njih brojne gredice u kojima je zasađeno mediteransko bilje, a prevladavaju masline i ruzmarin koji su odavno tu i ideo su starog sela.

PSRE 15 GODINA POČEO SA SADNJOM MASLINA

- Najbitnije nam je bilo da oko vile posadimo bilje koje se može nositi s našom klimom i sušom. Naši gosti najviše vole da borave baš oko bazena, a i brojna venčanja se ovde organizuju. Često nam u vilu dolaze i posetioci koji samo žele da se fotografišu. Kuće su se lepo uklopile u okolinu - priča Mauricio, koji i dalje ima velike planove.

Naime, pre 15 godina počeo je sa sadnjom maslina oko kuće i uzeo u koncesiju i deo zauštenog zemljišta koji je u međuvremenu kultivisao. Zasadili su oko 750 maslina koje im već nekoliko godina daju odlično maslinovo ulje.

- U poslednje vreme sam se okrenuo poljoprivredi i sada imam oko toga planove jer ne mirujem. Moram priznati da mi je najveći gušt bio taj period kada smo uređivali vile. Sada kada su gotove, uživam u njima, ali mi malo nedostaje projekata. Zato i dalje čistim teren oko kuća i u planu je dalja sadnja maslina. Nabavili smo i dva magarca - Roka i Tea, koje gosti obožavaju. Volim da se brinem o njima i voleo bih da ih imam više. Oni su tako drage životinje, poput kućnih ljubimaca. Osim toga, odlični su za održavanje zemljišta. Kako postajem stariji, sve me više privlači ideja o poljoprivredi i boravku u prirodi - zaključio je Mauricio.

TZ Pula

ISTRA - OD FESTIVALA DO AKTIVNOG ODMORA I NOVIH VINARIJA

Za goste koji traže aktivan odmor preporuka je Istra Snorkeling, projekat koji je pokrenut 2023. godine s ciljem očuvanja podmora

Sa najavom brojnih događaja za ovu godinu, Istra drži status vodećeg hrvatskog turističkog regiona. Gosti u Istri moći će da uživaju u muzičkim događajima na desetak destinacija poluostrva - pod zvezdanim nebom, na starogradskim uličicama, u skrivenim galerijama... Pulsko kulturno leto, od maja do kraja avgusta, nudi ciklus muzičkih događaja na atraktivnim antičkim pozornicama. Muzičko leto u Rovinju donosi, između ostalog, i međunarodni festival horova u Crkvi sv. Eufemije, a Salsa Festival pruža gostima priliku da zaplešu na gradskom trgu i plaži. Neizostavan deo porečkog leta su 64. koncerti klasične muzike u Eufrazijani, a zabavu za sve generacije krajem juna nudi festival sladoleda Gelato Park s večernjim koncertima.

Za goste koji traže aktivan odmor preporuka je Istra Snorkeling, projekat Turističke zajednice Istre, koji je pokrenut 2023. godine sa ciljem očuvanja podmora te održivog i odgovornog razvoja istarske obale. Avanturisti imaju priliku da otkriju posebne lokacije za snorkeling, čime je kreiran atraktivni turistički proizvod koji nudi istraživanje Jadrana na nov način. U istraživanju podmora na raspolaganju im je 27 lokacija, a iako je reč o izuzetno uzbudljivom, to je ujedno i lagan sport na moru prikladan za gotovo sve starosne grupe, što ga čini idealnom letnjom porodičnom zabavom. U sklopu zvaničnog portala, Turistička zajednica Istarske županije kreirala je i poseban, specijalizovani portal <https://www.istra.hr/hr/snorkeling> koji sadrži detaljne informacije o snorkelingu.

"Razvoj Snorkeling proizvoda ima sve konotacije održivog turizma. Omogućava se turistima da saznaju i nauče više o morskom životu, ekosistemima i pitanjima očuvanja. Putem vodenih obilazaka ili programa tumačenja posetioci mogu da steknu znanja o važnosti održivih praksi i pretnjama s kojima se suočava morski svet. Aktivnosti snorkelinga

Posetioci će moći da uživaju u muzici na desetak destinacija poluostrva - pod zvezdanim nebom, na starogradskim uličicama, u skrivenim galerijama...

takođe pružaju priliku istraživačima za proučavanje morskih ekosistema, praćenje biodiverziteta i prikupljanje vrednih podataka u svrhu očuvanja," izjavio je Denis Ivošević, direktor Turističke zajednice Istarske županije.

Kad je reč o investicijama koje će dodatno obogatiti prepoznatljivu turističku ponudu Istre, u Puli se na atraktivnom području Katarina-Monumenti dovršava izgradnja hotela "Heritage Hotel & Resort Monumenti" čije je otvaranje najavljeno za ovo leto.

Hotel San Rocco u Brtonigli kreće u značajan projekat modernizacije s planiranim investicijom od 1,1 milion evra. Cilj je podizanje kategorizacije hotela na 5 zvezdica, zadržavanje vodeće pozicije na hotelskoj sceni i pružanje autentičnih iskustava luksuznog heritage objekta. Planirano otvaranje je za Uskrs ove godine.

Krajem marta ove godine planiran je i završetak investicije Meneghetti Wine Hotel & Winery. Stancija Meneghetti u Balama proširuje postojeći spa, natkriva jedan bazen, dodaje još prostorija za masažu, kao i prostorije preko puta vinarije za organizovanje svadbi i konferencija.

Vinarija Kabola u Momjanu širi podzemni podrum s namerom stvaranja izvanrednog novog prostora osmišljenog da posetiocima ponudi nezaboravno iskustvo. Uz posebno dizajniran spoljašnji deo u istarskom stilu, vinarija će sadržati jedinstveni "vinski hram" posvećen odležavanju amfora. Ovaj neobični koncept učiniće Kabolu jedinom vinarijom u Istri, pa čak i Hrvatskoj, koja će ponuditi tako izuzetan doživljaj.

Anton Unković

Dodeš u Baranju *i na konju si.*

Via

Slavonija i Baranja

**Hedonizam je
na istoku**

Smešten u slikovitom okruženju slavonskih polja, u Čepinu pored Osijeka, wellness & wholeness Hotel Materra je idealno utočište za sve koji traže beg od užurbanosti svakodnevnog života. Spoj luksuza i zelenila pruža posjetiocima priliku za potpunu obnovu tela, uma i duha. Holistički pristup odmoru podstiče goste da uspore, dožive trenutak i prepuste se iskustvima koja hotel nudi. Inspirisani prirodom i elementima koji nas okružuju, osmisili su ekskluzivni wellness & spa prostor od 1500 m², gde luksuz i prirodna harmonija stvaraju nezaboravno

Inspirisani prirodom i elementima koji nas okružuju, osmisili su ekskluzivni wellness & spa prostor

IDEALNO UTOČIŠTE ZA BEG OD UŽURBANOSTI

Hotel Materra u srcu Slavonije nudi mnogo više od smeštaja – ovde možete da pronađete svoju unutrašnju ravnotežu u jedinstvenom okruženju hotela

iskustvo. Dizajn hotela je inspirisan skladom okruženja i modernog minimalizma. Topli tonovi drveta, prozračni prostor i elegantni detalji stvaraju atmosferu udobnosti i mira. Svaka soba je dizajnirana tako da pruža jedinstven pogled na sunčani horizont i zelenilo slavonske ravnice, što puni novom životnom energijom.

Hotel Materra je posvećen održivom poslovanju i odgovornom odnosu prema okolini. Opremljen je visokotehnološkim sistemima koji omogućavaju samoodrživost, čime se dodatno doprinosi ekološkoj svesti. Jedinstveno spa iskustvo u Materri dodatno obogaćuje upotreba Beigic proizvoda, luksuzne korejske clean kozmetike. Osim u wellness centru, gosti mogu da uživaju u mini spa ritualima u udobnosti svojih soba, koristeći Beigic proizvode koji su bez toksičnih sastojaka, dokazano blagotovorni za kožu i u skladu sa njihovom posvećenošću održivosti. Ovaj ritual nege ne samo da obogaćuje iskustvo boravka, već podseća na važnost trenutaka opuštanja i harmonije. Materra nudi mnogo više od smeštaja – ovde možete da uronite u svet mira i blagostanja i pronađete svoju unutrašnju ravnotežu u jedinstvenom okruženju hotela.

Županija
nudi brojne
avanture,
poput
raftinga na
evropskoj
Amazoniji –
reci Dravi

Želite li na paraglajding i rafting ili biste radije uživali u razgledanju dvoraca, kurija i drugih kulturnih znamenitosti, pa uživali u miru usred zelenila u vrhunskom smeštaju? Sve ovo nudi Varaždinska županija. "Županija s pričom" svojom raznolikošću i bogatstvom ponude pruža nezaboravan doživljaj, a idealna je destinacija za gosta koji želi više. Na tom šarmantnom prostoru na severu Hrvatske čekaju vas lokaliteti nacionalne i svetske vrednosti, među kojima su najlepši hrvatski dvorac Trakošćan i jedini hrvatski vulkan u Lepoglavi. Nudi brojne avanture poput paraglajdinga na Ravnoj gori ili raftinga na evropskoj Amazoniji – reci Dravi. Međutim, ako su vam potrebni predah, mir i tišina, na zelenim bregovima lako ćete sve to pronaći. Čekaju vas brojne kuće za odmor s vrhunskim smeštajem opremljene bazenima i sauna, koje možete pronaći na <https://myvarazdinholiday.com/>. Tu je odlična gastronomска ponuda, vina nagradjivana jednom od najuglednijih i najstrožih ocenjivanja vina na svetu, londonskom „Decanter World Wine Awards“. Središte županije, Varaždin, šarmantni je grad barokne arhitekture, s najstarijom Gradskom većnicom u Evropi, dvorcem Stari grad, gde se krajem avgusta održava i nezaobilazni ulično-festivalski događaj „Špancirfest“, koji posećuju gosti iz celog sveta.

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA – ŽUPANIJA S PRIČOM

Na severu Hrvatske čekaju vas lokaliteti nacionalne i svetske vrednosti, među kojima su najlepši hrvatski dvorac Trakošćan, jedini ugašeni vulkan u zemlji, odlična gastronomска i vinska ponuda

U Varaždinskoj županiji možete da se popnete na planinu Ivanščicu, najvišu planinu severa Hrvatske, da obidete jedini ugašeni hrvatski vulkan Gaveznicu, ali i da vidite čipku pod zaštitom UNESCO-a... Takode se možete spustiti kajakom ili jahati uz evropsku Amazoniju, činiti dobro za svoje zdravlje u rimskom lečilištu, Varaždinskim Toplicama, popeti se do srednjovekovnih zidina Grebengrad, Paka i Čanjevo, prošetati najstarijim hrvatskim arboretumom Opeka i uživati u pogledu na "hrvatski Versaj", obnovljeni dvorac Opeka u Vinici. Posetite Županiju s pričom, istražite je i kreirajte svoju priču! Bez sumnje će biti nezaboravna.

Kuće za odmor
s vrhunskim
smeštajem,
opremljene
bazenima i sauna,
pronađite na <https://myvarazdinholiday.com/>.

Za sva vremena - DUBROVNIK

www.tzdubrovnik.hr

Turistička zajednica
grada Dubrovnika
Dubrovnik
Tourist Board

Foto: Julien Duval

I FEEL
SLOVENIA

Foto: Srednjovekovno selo Šmartno, Brda (Zoso photography)

Brda

 goriska_brda

 Brda

 www.brda.si

Brda,
zemlja hiljađu priča i
srdačnog sklada između
čoveka i prirode.

FOTOGRAFIJE: BSF

B

led, kao jedan od najlepših turističkih bisera u Evropi sa slikovitim jezerom, crkvicom na ostrvu i zamkom na strmoj litici,

nudi nezaboravnu kulisu za posetioce iz celog sveta i idealno je mesto za prestižne dogadaje i visoke diplomatske sastanke.

Svake godine krajem avgusta ili početkom septembra, na Bledu se u okviru Bledskog strateškog foruma (BSF) okupljaju uticajne diplomatе, političari, privrednici, predstavnici civilnog društva i mladi iz celog sveta, oduševljeni prirodnom lepotom, bogatom istorijom i vrhunskom ugostiteljskom ponudom ovog mesta. Takođe, izuzetna lokacija je jedna od prednosti foruma, koji je pred svojom dvadesetom godišnjicom prepoznat kao jedan od najvažnijih dogadaja u Srednjoj i Jugoistočnoj Evropi.

FORUM KOJI JE SLOVENIJU POSTAVIO NA GLOBALNU DIPLOMATSKU MAPU

Godina 2005. obeležava dvadesetogodišnjicu Bledskog strateškog foruma. Slovenija je nakon predsedavanja Organizaciji za bezbednost i saradnju u Evropi 2005. godine želela nastaviti i unaprediti svoje međunarodne ambicije i aktivnosti. Tako je krajem 2006. godine Ministarstvo spoljnih poslova RS i Centar za evropsku budućnost na Bledu prvi put organizovalo raspravu

VRHUNSKA DESTINACIJA ZA VISOKU DIPLOMATIJU

BSF

**Bled
Strategic
Forum**

pod nazivom Politička reforma i održivi razvoj na Južnom Kavkazu. Tokom godina, forum je proširio svoj fokus sa regionalnih tema na šira globalna pitanja, čime je Sloveniju postavio na diplomatsku mapu kao državu koja aktivno doprinosi rešavanju međunarodnih izazova.

Dogadjaj se uvek isticao kao inkluzivna platforma koja poziva pojedince sa različitim pogledima i mišljenjima da razmene stavove. Iako uključivanje raznovrsnih mišljenja može dovesti do neslaganja, Bledski strateški forum temelji se na principima jednakosti, inkluzivnosti i raznovrsnosti.

Bledski strateški forum ugostio je do sada skoro 10.000 učesnika iz više od 100 zemalja, uključujući desetine lidera država i vlada, na stotine ministara, oko stotinu predstavnika međunarodnih organizacija i vizionara, te približno 2.000 novinara. Svake godine na dogadaju se održava oko 30 rasprava koje privlače hiljade učesnika iz celog sveta.

INKUBATOR ZA NOVE IDEJE I REŠENJA

Međuvladini projekti Republike Slovenije značajni su i zbog svoje uloge u oblikovanju politika i strategija, jer rasprave na forumu često utiču na odluke koje donose vlade i međunarodne organizacije. Forum tako deluje kao inkubator za nove ideje i rešenja koja mogu doprineti održivoj i pravednijoj budućnosti. Slovenija je sa ovim forumom stekla uglednu globalnu platformu za rasprave o ključnim izazovima savremenog društva, dok je dogadjaj takođe izuzetno značajan i sa turističke tačke gledišta, jer BSF nije samo konferencija, već i prilika za umrežavanje, sklapanje novih partnerstava i pronalaženje zajedničkih rešenja u opuštenom, ali istovremeno prestižnom okruženju. Vrhunska turistička ponuda i netaknuta priroda stvaraju idealne uslove da se ugoste visoki predstavnici država i međunarodnih organizacija. Strani posetioci često ističu da Bled kombinuje evropski šarm sa netaknutom prirodom, što ga čini ravnopravnim sa najprestižnijim svetskim destinacijama.

Na ovogodišnjem dogadjaju, koji će se održati 1. i 2. septembra 2025. pod naslovom "Pobegli svet", raspravljaće se o izazovima međunarodnog poretku temeljenog na pravilima i međunarodnih institucija.

Slovenija će ovim dogadjajem nastaviti da jača svoju ulogu u međunarodnoj zajednici i održavati Bled kao jednu od najprestižnijih evropskih turističkih destinacija.

Istovremeno, na Pokljuci će se održati i 14. Bledski strateški forum za mlade, koji okuplja ambiciozne mlade učesnike iz celog sveta. Dogadjaj poput BSF-a značajno doprinosi prepoznatljivosti Slovenije i Bleda kao izuzetne turističke destinacije.

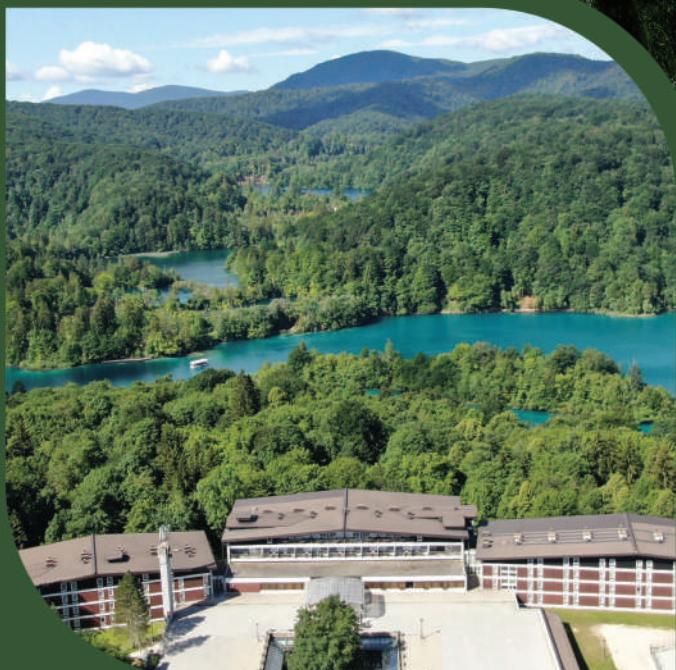
Bledski strateški forum se od skromnih početaka 2006. godine razvio u ugledan dogadjaj koji naglašava ključna pitanja globalne politike, ekonomije, održivog razvoja i bezbednosti.

PLITVICE LAKES NATIONAL PARK

UNESCO World Heritage Site

*Settle into comfort,
wake up in the heart
of the National Park*

HOTEL JEZERO

BOOK NOW

Zelenci Boštjan Mihelak

Hotel Kranjska Gora

Planica - Dan na skijaškim stazama

KRANJSKA GORA, BISER JULIJSKIH ALPA

Raj za ljubitelje zimskih sportova, prirode, adrenalinskih doživljaja i sve one koji traže savršeno opuštanje u čistoj, netaknutoj prirodi. Lagana šetnja oko jezera Jasna, istraživanje prirodnog rezervata Zelenci, adrenalinski podvizi na belim strminama, pešačke i biciklističke staze, Nordijski centar Planica - sve to i još mnogo toga nudi Kranjska Gora. Poziva vas da otkrijete njenu čaroliju i doživite potpunu harmoniju prirode, kulture, sporta i kulinarstva u jednom od najlepših kutaka Slovenije.

O KRANJSKOJ GORI

DOMAĆIN NAJVJEĆIH SVETSKIH TAKMIČENJA

Najveći ugled Kranjska Gora je stekla organizacijom velikih svetskih prvenstava i kupova. Kranjska Gora se ponosi dugogodišnjom tradicijom organizovanja i održavanja svetskih kupova, među kojima se ističu Pokal Vitranc u alpskom skijanju i svetski kup u ski skokovima u Planici. Godine 2023. Planica je bila domaćin svetskog prvenstva u nordijskim disciplinama.

DOŽIVITE ČAROBNU ALPSKU BAJKU

ALPSKO KLIMATSKO LETOVALIŠTE

Kranjska Gora i mesta u okolini zbog geomorfološke podobnosti s blagotvornim efektima na disajne puteve od davnina su bila klimatska letovališta. Kranjska Gora se tako smatra prvim zvaničnim savremenim klimatskim letovalištem u Julijskim Alpima.

NORDIJSKI CENTAR

Na oko 8 km od Kranjske Gore nalazi se Nordijski centar Planica, koji nudi jedinstvena iskustva: najstrmiji spust po čeličnoj sajli, iskustvo letenja u vetrotunelu, skijaško trčanje zimi i leti, kao i panoramsku vožnju tokom koje možete uživati u predivnim pogledima.

HOTEL KRANJSKA GORA - CENTAR UDOBNOSTI I ELEGANCIJE

Hotel Kranjska Gora je savršen izbor za ljubitelje prirode i aktivnog odmora. Nalazi se u neposrednoj blizini skijališta, centra mesta i jezera Jasna. Sa najsavremenijom opremom za potpuni komfor, nudi i najnoviju vinoteku, teniske terene, savremen prostor za događaje i wellness s bazenom, tajlandskom masažom i saunom.

Obnovljeni
Grmovšekov dom
je usprkos višim
cenama izuzetno
popunjeno – u
nekim terminima
gotovo i nije
moguće pronaći
slobodnu sobu.

Foto: Arhiv Vabo

Ekipi koja tokom
dana nema
vremena, ili im
pak skijanja po
belim padinama
nikad nije dosta,
uveče je na
raspolaganju pet
staza.

Foto: Arhiv Vabo

PORUKA SA POHORJA: NE IDITE NA KOPE, PREDOBRO JE

Među timbiling događajima, po prvi put održana dvodnevna Akademija planinskog roštilja bila je pravi hit prošle godine, ali inače, Pohorje u Slovenj Gradcu je raj za sportiste, rekreativce, ljubitelje prirode i dobre zabave

» Piše: MAJA GRGIĆ
» Foto: JOŽE SUHADOLNIK

Fotografa i mene su dočekale pohorske omorike odevene u belo kad smo stigli. Iako je tog dana vreme bilo prilično loše, na skijalištu Kope je bilo živo. Te nedelje je ovde skijalo 140 gostiju iz Srbije, uglavnom porodica, dok je grupa iz Bosne i Hercegovine boravila u hotelu u obližnjem Sloven Gradcu i svakodnevno su se vozili obroncima Pohorja. Nekada lokalno skijalište, izraslo je u najvećeg turističkog provajdera u Koruškoj u poslednjih 20 godina, ostvarivši 76.000 noćenja godišnje, ili polovinu svih noćenja u regionu. Ovu priču su osmisili poslovni partneri Boštjan Paradiž i Primož Kotnik, koji su još kao studenti 2003. zakupili tada zatvoren restoran Kope, a sada preko kompanije Vabo poseduju gotovo celokupnu ponudu koja se od tada razvila u ovom delu slovengradskog Pohorja. Ubrzo su kupili restoran Kope, a potom i Lukov dom, koji se nalazi nedaleko od puta. Oni su 2015. godine, nakon stecaja kompanije GTC Kope, zakupili objekte žičare i nakon tri godine ih otkupili. U protekle dve decenije u planinsko odmaralište uložili su oko 25 miliona evra, a ideja i energije za nova ulaganja nikada ne ponestaje, zbog čega su stalno u pokretu i prilično ih je teško uhvatiti zajedno.

Kope su odavno prestale da budu samo skijalište, već destinacija koja vas, pored snežnih radosti, poziva na raznovrsna iskustva tokom cele godine.

- Naš moto je da ne idemo na Kope jer je previše kul - šali se Boštjan Paradiž. Kako kaže, shvataju da samo mogućnost skijanja nije dovoljna ako želite da privučete i zadržite goste na nekoliko dana, pa pored dobrih staza, nude razna takmičenja, događaje, timbiling, dobru kuhinju, muzički provod.

NAJVEĆA NOĆNA SKI STAZA

Skijalište Kope prostire se na više od osam kilometara uređenih skijaških staza, koje su pogodne za različite nivoe veštine, a ima i najveće noćno skijanje u Sloveniji, jer je moguće vijugati niz čak pet staza uveče.

- Mi smo i porodično skijalište. Kod nas se skijaški dan ne završava u 16 časova kada stanu žičare - kaže Paradiž. Kotnik dodaje da upravo zbog pozitivnih iskustava koja gosti imaju, mnogi od njih se ponovo vraćaju. Kope se suočava i sa problemom sve manje snežnih padavina, zbog čega su prinuđeni da proizvode takozvani kompaktni sneg. Blaže zime su i razlog što su u poslednje tri godine uložili mnogo novca u letnji turizam, jer im je cilj da izjednače letnje i zimske prihode; odnos između njih sada je 35:65. Prošle godine su investirali 10 miliona evra u četvorosede Kopnik i Pahernik i žičaru Velika Kopa, a proširili su i postojeće staze i dodali nove. Veći kapacitet i nove staze doneli su im, kaže Paradiž, samo u decembru prošle godine skoro duplo više posetilaca nego u decembru 2023. Tada su imali 15.800 skijaša, a u istom periodu prošle godine 29.000. Skijalište može da primi do 3.800 posetilaca dnevno i još oko 1.000 za noćno skijanje. U letnjem periodu aktuelne su biciklističke staze uz ivicu ski staza, a do vrha je moguće doći i žičarom za bicikle. Napravili su adrenalinski park i stazu kroz krošnje drveća.

UDOBNOST U ZAGRLJAJU DRVETA, KAMENA I STAKLA

Nekada je neposredno na ulazu u skijalište bio planinarski dom. Od 2023. godine tu je novoizgrađeni Grmovškov dom koji nudi 150 komforntnih soba sa četiri zvezdice, a deluks sobe imaju i saunu i đakuzi. Ulaganje u Grmovškov dom i Holcer pab koji je u sklopu objekta, a koji su dekorisani koruškim masivnim drvetom, kamenom i stakлом iznosilo je 5,4 miliona evra. Iako su cene smeštaja za četvrtinu veće nego u drugim smeštajima, Grmovškov dom je najpopunjениji – više od 90 odsto kapaciteta od decembra do marta, a u pojedinim periodima uopšte nije moguće pronaći slobodnu sobu.

- Ovo dokazuje da su gosti spremni da plate

U HLADNIJEM DELU GODINE VIKENDOM ORGANIZUJU KONCERTE POZNATIH SLOVENAČKIH, HRVATSKIH I SRPSKIH MUZIČARA, ZA KOJE NUDE I TAKOZVANE „BUM PAKETE“. POSETIOCI PRVO SKIJAJU ILI TRČE NA SKIJAMA, UVEČE UŽIVAJU U MUZIČKIM RITMOVIMA, A ONDA PRENOĆE NA KOPAMA

više za bolju uslugu - kaže Kotnik. Zajedno sa partnerima, njihova kompanija Vabo sada u blizini gradi još 33 luksuzna stana, a završetak radova se očekuje do početka maja ove godine. Paradiž kaže da planiraju i energetsku obnovu Lukovog doma, koji je malo dalje od skijališta i hotela Vabo u Slovenj Gradecu. U aprilu se očekuje početak izgradnje velnes centra sa bazenom u okviru Grmovškovog doma, gde će gosti moći da provode dane i po lošem vremenu. Već imaju planinski velnes centar u sklopu Lukovog doma. Vabo trenutno ima oko 500 kreveta, a nove investicije dodatno će povećati kapacitet. - Naša prednost je što posedujemo sve – od smeštaja, ski liftova, iznajmljivanja opreme i skija, ugostiteljstva i tako dalje – što generiše dovoljno prihoda da bismo mogli da ulažemo i omogućimo da zarađeni novac ostaje u lokalnoj sredini - objašnjava Paradiž, njihov recept za rast, i dodaje da su im u tome pomogli i državni tenderi. Iako su u punom

investicionom zamahu, on i Kotnik priznaju da novih ideja ne nedostaje. Već razmišljaju o garaži, kampu za kamper vozila, hotelu sa zatvorenom salom, koji bi omogućio bolje uslove za treninge sportista. Do sada su, pored domaćeg tržišta, ključna tržišta bila Srbija, Hrvatska i Bosna i Hercegovina, ali sada svoju promociju usmeravaju i na tržišta srednje Evrope.

AKADEMIJA PLANINSKOG ROŠTILJA

Kope je dugi niz godina poznat po kombinovanju skijanja i zabave. U hladnjem delu godine vikendom organizuju koncerte poznatih slovenačkih, hrvatskih i srpskih muzičara, za koje nude i takozvane „bum pakete“. Posetioci prvo skijaju ili trče na skijama, uveče uživaju u muzičkim ritmovima, a onda prenoće na Kopama. Pošto mnogi ljudi dolaze samo na koncert, pevači poput Petra Graše u januaru mogu privući i do 1.500 posetilaca. Među događajima koji se organizuju na

I ljeti su gostima u pohorskim šumama na ugodnim temperaturama na raspolaganju brojne aktivnosti i doživljaji.

Foto: Arhiv Vabo

Naša prednost je što posedujemo sve – od smeštaja, ski liftova, iznajmljivanja opreme i skija, ugostiteljstva i tako dalje – što generiše dovoljno prihoda da bismo mogli da ulažemo i omogućimo da zaradjeni novac ostaje u lokalnoj sredini, kaže Boštjan Paradiž

Kopama tokom cele godine su i teambuilding događaji za kompanije. Među njima, po prvi put održana dvodnevna Akademija planinskog roštilja je bila pravi hit prošle godine, pošto su je pohadali učesnici 104 od približno 150 timbildung događaja. Učesnici uče kako da pripreme odreske – od odabira pravog komada mesa do pečenja na roštilju za najbolju sočnost, nežnost i ukus. Koriste domaću junetu visokog kvaliteta sa farme Paradiž. Pored toga, uče o drugim tehnikama pečenja na roštilju pogodnim za različite vrste mesa, ribe i povrća. Na ovim događajima gosti mogu uživati i u vožnji bicikla, adrenalinskim i drugim aktivnostima.
- Ovu ponudu uglavnom biraju slovenačke

kompanije. Vole da dolaze na Kope jer mogu da se sakriju od svakodnevne vreve i gužve – objašnjava Primož Kotnik.

DRUŽENJE SA PATULJKOM HOLCERČEKOM

I o najmlađima se vodi računa, ne samo zimi na skijama, već i u letnjim mesecima. Mogu da odu na dečiju biciklističku stazu, u adrenalinski park ili u avanturu u društvu dobrog patuljka po imenu Holcerček. Deca idu markiranom stazom koja ih vodi do posebnih tematskih tačaka, gde uče priču o Petelinjem jezeru, misterioznom Holcerčeku, Potopniku i skrivenom blagu. Cilj je pronaći ovo blago, ali prvo savladati sve izazove.

Vrhunac manifestacije je godišnji Holcerčkov festival, koji u ovaj kraj Pohorja privuče oko 4.000 posetilaca.

Leti, pored porodica, Kope su najpopularnije kod planinara, polaznika škola preživljavanja u prirodi, grupe profesionalnih sportista i biciklista koji se ili sami kreću po biciklističkom parku ili idu na jednodnevne ture sa vodičem. Ove godine će, prema rečima Paradiža, prvi put biti domaćini biciklističkog festivala MTB (Flat Out dais) od 12. do 22. jula, koji je najveći u Evropi: „Očekujemo da će tokom 10 dana Korušku posetiti 8.000 do 10.000 ljudi“.

BICIKLIZAM ZA SVE UKUSE

Biciklizam je poslednjih godina doživeo veliki

Adrenalinski biciklisti mogu da voze u tunelima nekadašnjeg rudnika u Mežici. Jedinstvena podzemna staza, duga više od pet kilometara, iz jedne doline u drugu može se preći uz vodiče i svetla farova

Koruška nudi biciklističke terene za sve ukuse – od adrenalinskog brdskog biciklizma, preko lagane vožnje stazama, pa do vožnje u rovovima rudnika.

Foto: Arhiv Vabo

procvat u Koruškoj, a ne samo na Kopama. Oni su deo 75 kilometara duge Pohorske biciklističke transverzale Adrenalinski biciklisti mogu da voze u tunelima nekadašnjeg rudnika u Mežici. Jedinstvena podzemna staza, duga više od pet kilometara, iz jedne doline u drugu može se preći uz vodiča i svetlo farova. Brdovita Koruška, naravno, nudi i druge adrenalinske uspone i spustove. Da se biciklistički turizam ubrzano razvija, kaže i vlasnik prvog hotela za brdske biciklizam u Sloveniji, Ekohotela Koroš u Koruškoj, Dušan Štruc - Diki. Godine 1995. kupili su prelepou organsku farmu Koroš i pretvorili je u mali hotel sa organskom, domaćom hranom, specijalizovan za brdske biciklizam.

- Interesovanje za biciklizam raste, a time se povećava i broj ugostitelja koji ciluju na ove goste - primećuje Štruc, koji smatra da je ova aktivnost već prestigla skijanje po popularnosti.

- Naravno, turističke posete ovde zavise od vremena. Gosti se još uvek ne odlučuju da voze bicikl zimi - kaže on.

MOTOR ZA CEO REGION

Eko-hotel ima deset soba i ostvari oko 2.500 noćenja godišnje, a najveći broj u avgustu. Gosti u proseku ostaju tri do četiri dana. Dolaze uglavnom stranci - Austrijanci, Nemci i Švajcarci, ali je u poslednje vreme sve više gostiju iz Višegradske grupe.

- Biciklistički turisti se uglavnom ne vraćaju, jer su stalno u potrazi za novim lokacijama koje još nisu iskusili - napominje Štruc i dodaje da više od polovine njihovih gostiju i dalje vozi klasične planinske bicikle, dok su drugde električni bicikli već zastupljeni, a veoma su moderni i takozvani makadamski bicikli.

Iz Turističko-informativnog centra Slovenj Gradec (TICSG) napominju da je Kope najveći turistički provajder u regionu.

- Gosti koji dođu na Kope ili u hotel Vabo u Slovenj Gradec posećuju i druge atrakcije u našoj opštini i regionu. Ovo takođe povećava posetu turističkim farmama na putu do Kopa - objašnjava Marija Lah iz TICSG-a. Tako i Slovenj Gradec beleži porast broja gostiju, a najposećenija atrakcija je srednjovekovni centar grada. Statistički podaci pokazuju da su turističke posete Koruškoj od 2019. porasle za skoro četvrtinu, a broj noćenja za 15 odsto. Polovina njih su domaći gosti.

Pokriveni celim putem

A1, brza, pouzdana, stabilna i svuda dostupna mreža koja vas prati celim putem.

A1

CURAPROX

ORAL HEALTH TO GO

Curaprox putni set

SWISS PREMIUM
ORAL CARE

Curaprox Srbija

curaprox.srbija

www.curaprox.rs

Galeb je 1953.
plovio u London,
gde su Josipu
Brozu Titu
domaćini bili
Čerčil i kraljica
Elizabeta 2

Paluba je namenjena
različitim događajima

Profimedia

BROD GALEB OVE GODINE POSTAJE RIJEČKA SUPERATRAKCIJA

U 87 godina dugu istoriju broda stale su različite namene koje je imao, ali i neverovatne priče o njegovom potapanju i obnovi

URijeci se ove godine završava projekat obnove broda Galeb i njegovo preoblikovanje u prvi hrvatski brod-muzej. Obnova je finansirana evropskim sredstvima, a Muzej Grada Rijeke priprema stalnu muzejsku postavku koja će prikazati bogatu i zanimljivu istoriju broda. Grad Rijeka u potrazi je i za partnerom, odnosno zakupcem komercijalnih sadržaja na brodu koji uključuju ugostiteljstvo i mogućnost uređenja smeštajnih kapaciteta. Potencijal ovog broda za riječki turizam i delatnosti povezane sa turizmom izuzetno je veliki. Galeb će biti privezan uz riječki Molo longo, unutar putničke luke, a do njega je lokacija na koju se privezuju kruzeri kojih je svake godine u Rijeci sve veći broj. Procenjuje se da će brod Galeb već u prvoj godini posjetiti oko 50.000 ljudi. Turistički potencijal Galeba je i veći jer Rijeka prati kontinuirani desetogodišnji porast turizma u svim pokazateljima. Tako se u 2023. godini beleži 21% više dolazaka gostiju od onih ostvarenih u 2022. godini, a strani turisti čine 81% svih turista u Rijeci. Broj posetilaca sa kruzera kreće se na godišnjem nivou oko 50.000. Za investitore u ugostiteljske kapacitete, na brodu Galeb nudi se više od 600 metara kvadratnih prostora za pripremu i posluživanje hrane i pića te gotovo 300 metara kvadratnih terase na palubi broda - ukupno 940 kvadrata. Uz to, nudi se i površina od 400 metara kvadratnih za uređenje smeštajnih kapaciteta s mogućnošću prilagođavanja

prostora potrebama zakupca u smislu broja soba, ležajeva, sanitarnih čvorova. Grad je otvoren i za druge mogućnosti uređenja komercijalnih delova broda, poput polivalentnih dvorana za razna dešavanja, od organizacije rođendana, svadbi, različitih društveno-zabavnih dešavanja i slično. Galeb je do sada izazvao veliku pažnju strane javnosti, posebno stranih medija, koji ga posmatraju kroz prizmu materijalnog svedoka istorijskog perioda nakon Drugog svetskog rata, kada se formirao i razvijao Pokret nesvrstanih.

U 87 godina dugu istoriju broda stale su različite namene koje je imao, ali i neverovatne priče o njegovom stradanju i spasavanju, potapanju i obnovi. Pod imenom Ramb III izgrađen je i porinut 1938. u brodogradilištu Ansaldo, u Đenovi u Italiji. Bila mu je namenjena transportna uloga. Trebalo je da prevozi južno voće u Evropu i sa tim ciljem njegovu izgradnju naručila je italijanska kompanija "Regia Azienda Monopoli Banane (RAMB)". Bio je treći od ukupno četiri broda ove kompanije. No, početkom Drugog svetskog rata, Ramb III je pretvoren u prateću krstaricu italijanske ratne mornarice i prevozio je hranu za italijanske vojnike u Africi. Nakon kapitulacije Italije 1943. brod su preuzeli Nemci i preoblikovali ga u minopolagač. Kao minopolagač postavio je više od 5.000 mina u Kvarneru i na severnom Jadranu. U novembru 1944. u bombardovanju riječke luke potopili su ga avioni savezničke vojske. Na dnu luke proveo je tri godine, a onda ga je 1947. godine sa morskog dna izvukla splitska firma "Brodospas". Brod je potom prevezен u pulsko brodogradilište Uljanik, gde je rastavljen i ponovo sastavljen te potpuno rekonstruisan i ureden u školski brod Jugoslovenske ratne mornarice. Na svoje prvo inostrano putovanje Galeb je zaplovio 1953. godine u London, gde su Josipu Brozu Titu domaćini bili Winston Čerčil i kraljica Elizabeta 2. Nakon Londona usledila su mnoga putovanja u zemlje Azije i Afrike, čiji je smisao bilo promovisanje ideja i politike nesvrstanosti u svetu pogodbenom blokovskom podelom na Istok i Zapad. Četvrti život Galeba biće muzejski. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske proglašilo je Galeb kulturnim dobrrom 2006. godine, a potom ga je Grad Rijeka kupio s namerom da ga preuredi u prvi hrvatski brod – muzej.

Prvi dojam je taj koji osvaja

Dok odbrovavamo dane do početka turističke sezone, pravi je trenutak da osvježite svoje apartmane i terase te ih učinite privlačnijima nego ikad. Bilo da prvi put opremejte smještaj za goste ili želite modernizirati postojeći prostor, JYSK donosi savjete, inspiraciju kao i praktična rješenja koja će podići dojam vašeg smještaja, osigurati vrhunske recenzije i stalne goste koji se vraćaju.

Terasa kao mamac za goste

Zamislite goste koji dolaze nakon dugog putovanja i prvo što ugledaju je vaša terasa – lijepo uređena, s udobnim namještajem i toplom atmosferom. Taj prvi dojam može biti presudan. Lounge garniture, moderne stolovi i stolice od izdržljivih materijala ključni su za stvaranje opuštajuće oaze. Dodajte mekane jastuke, lanterne, lampice i biljke kako biste stvorili dojam mediteranskog raja.

Što ako smo ograničeni prostorom?

Kada je prostor ograničen, promislite kako namještaj možete koristiti na više načina. Primjerice, tabure može biti i sjedalo i mali stol. Još jedan dobar komad višenamjenskog namještaja jest vrtna klupa. Koristite je kao mjesto za sjedenje, kao kombinaciju stola i mjesta za sjedenje, ali i mjesto za pohranu tegli s cvijećem i časopisima.

Udobnost na prvom mjestu: spavaća soba koja jamči miran san

Dobar san gostiju je vaša najbolja reklama. Udobni madraci, prozračne, jednobojne posteljine i kvalitetni jastuci osigurat će da se gosti probude odmorni i zadovoljni. Razmislite o neutralnim tonovima i prirodnim materijalima koji stvaraju smirujuću atmosferu. Uz dodatak modernih noćnih ormarića i prigušene rasvjete, dojam luksuznog prostora za opuštanje bit će neizbjegjan.

Detalji koji čine razliku

Sitnice su ono što izdvaja dobar apartman od nezaboravnog iskustva. Osigurajte praktična rješenja poput kutaka za rad s laptopom, mekane dekice za prohладne večeri, ugodne dekorativne jastučiće, vazu s lavandom ili nekim drugim cvijećem i pokoju svijeću za romantične večeri. Gosti vole osjećaj doma, a personalizirani detalji poput poruke dobrodošlice mogu učiniti čuda za njihov doživljaj boravka.

Zašto odabratи JYSK za opremanje vašeg smještaja?

Kao lider u B2B segmentu namještaja i opreme za male iznajmljivače, JYSK nudi širok asortiman pristupačnih, praktičnih i kvalitetnih rješenja. Uz ekskluzivne B2B dodatne pogodnosti, podršku pri odabiru proizvoda i inspirativne kolekcije prilagođene apartmanima i kućama za odmor, lako ćete kreirati prostor koji će oduševiti vaše goste.

Posjetite najbližu trgovinu ili se javite na **b2b-hr@JYSK.com** i uz podršku JYSK stručnog Business to Business tima odaberite svoje proizvode.

Učinite svoj apartman ili kuću mjestom kojem se gosti uvijek žele vratiti!

Elegantne vile i hoteli, bajkoviti parkovi i staze za šetanje zavode svojim šarmom

OPATIJA, IDEALNA DESTINACIJA TOKOM CELE GODINE

Mnoštvo atraktivnih manifestacija i iskustava za pamćenje. Vizionarski spaja čar prošlosti i duh vibrantne sadašnjosti

Kraljica jadranskog turizma više od 180 godina privlači posetioce iz celog sveta i osvaja harmoničnim spojem kristalno plavog mora i impresivne planine Učke. Ne čudi da je zato prepoznata po vrhunskim velnes i zdravstvenim uslugama, kao i aktivnom turizmu. Elegantne vile i hoteli, bajkoviti parkovi i staze za šetnju ovde zavode svojim šarmom, vraćajući nas u neka prošla vremena. Opatija vizionarski spaja čar prošlosti i duh vibrantne sadašnjosti. Sa dugogodišnjom tradicijom organizacije kongresa i modernim i kvalitetnim kapacitetima, jedno je od vodećih odredišta poslovног turizma u Hrvatskoj. Izuzetna gastronomска ponuda spaja najbolje od mediteranske i kontinentalne kuhinje, a atraktivna kulturna i zabavna događanja privlače široku publiku zbog svog kvaliteta i raznolikosti. I ove godine Opatija je središte brojnih manifestacija koje pružaju iskustva za pamćenje.

RetrOpatija (26–28.6.) je vremeplov u svet muzike, mode i

atmosfera prošlih vekova, koji u velikom stilu pretvara grad u pozornicu na otvorenom. Za sve sladokusce, tu je **Festival čokolade** (7–9.11.), najsladča opatijska manifestacija koja ugošćuje ekskluzivne kraft čokolatijere, uz brojne radionice za decu i odrasle. Godina završava magično, uz **Opatija Advent** (28.11.2025–6.1.2026.), jedan od najlepših uz more. Kako bi doživeli tu zimsku čaroliju, okupanu stotinama hiljada lampica i dekoracija, dolazi se i iz najudaljenijih delova zemlje i Evrope. Stvorite uspomene u Opatiji!

Zoran Bakić

LIKE

**Preuređeni hotel
svoja vrata službeno
otvara u maju**

Opatija, poznata po dugoj tradiciji luksuznog turizma, uskoro će dobiti novu zvezdu na hotelskoj sceni. „Amadria Park Grand Hotel 4 Opatijska Cvijeta“ prolazi kroz temeljnju obnovu i proširenje, s ciljem redefinisanja luksuznog smeštaja i wellness ponude u regionu. Zvanično otvaranje preuređenog hotela planirano je za maj, a očekuje se da će ovaj projekat doneti novu dimenziju gostoprivredstva u Opatiji.

Preuređenje hotela donosi značajne promene u arhitekturi i enterijeru, čime se podiže standard smeštaja i boravka gostiju. Prva faza renoviranja obuhvatila je 80 smeštajnih jedinica, dok se u drugoj fazi preuređuje preostalih 59, uključujući i 7 potpuno novih luksuznih jedinica. Poseban naglasak stavljen je na zadnje dve etaže hotela, gde su sobe proširene i prilagođene za pružanje spektakularnog pogleda na more i grad.

Projektantski tim sastoji se od renomiranih stručnjaka: arhitekte iz kancelarije Sangrad+AVP (Vedran Pedišić, Erick Velasco Farrera i Stipe Gašpar) odgovorne su za celokupni arhitektonski koncept, dok dizajn enterijera potpisuje studio HBA u saradnji sa Constantinom Tsoutsikou. Realizaciju projekta nadgleda Ugo Group d.o.o., čiji stručni tim čine Maja Sokač, Alen Alimović i Domagoj Jurić.

Jedan od ključnih segmenata obnove je proširenje wellness i spa zone, koja postaje najveći wellness centar u Opatiji i jedan od najpremljenijih u regionu. Ključni noviteti uključuju potpuno preuređenje prizemlja, wellness etaže i zadnjeg sprata hotela, s posebnim naglaskom na wellbeing i regeneraciju. Proširena spa zona sada

NOVA ZVEZDA NA HOTELSKOJ SCENI

„Amadria Park Grand Hotel 4 Opatijska Cvijeta“ prolazi kroz temeljnju obnovu i proširenje, s ciljem redefinisanja luksuznog smeštaja i wellness ponude u regionu

obuhvata veći prostor s različitim vrstama sauna, prostranu relax zonu te ekskluzivni privatni prostor za individualno opuštanje. Osim wellness sadržaja, potpuno preuređeno prizemlje hotela sada spaja luksuzan ulaz, modernu recepciju, elegantan bar, vrhunski restoran i prostranu terasu. Gostima će biti dostupna à la carte usluga s posebnim fokusom na gastronomsku izvršnost.

Ukupna vrednost investicije iznosi 16 miliona evra, a projekat se realizuje uz podršku glavnog partnera Ugo Group. Hotel već od 2018. godine nosi priznanja za održivu gradnju i socijalnu integraciju, a tokom obnove posebna pažnja posvećena je ekološki prihvatljivim materijalima i tehnologijama koje smanjuju potrošnju energije i povećavaju energetsku efikasnost.

Kako bi privukao prve goste, hotel je lansirao promotivnu kampanju „Be First in New Amadria Park Grand Hotel 4 Opatijska Cvijeta“. Ova posebna ponuda omogućava ekskluzivne rezervacije uz niz pogodnosti za one koji žele prvi da iskuse novo lice luksusa u Opatiji.

Dugoročno, hotel se pozicionira kao vodeći wellness i luksuzni hotel u regionu, pružajući gostima vrhunsku uslugu, jedinstvene sadržaje i neponovljiv doživljaj opuštanja. Opatija time učvršćuje svoj status prestižne destinacije za odmor, dok „Amadria Park Grand Hotel 4 Opatijska Cvijeta“ postaje simbol moderne luksuzne ugostiteljske ponude.

TEHNOPARK CELJE: NOVA ZVEZDA CELJA, KOJA VEĆ PET GODINA SIJA NAD SLOVENIJOM

Dok šetate centrom Celja, ne propustite veliku zgradu koja iza staklene fasade skriva važan sadržaj. Tehnopark Celje, koji je otvoren u renoviranoj zgradi bivše robne kuće u centru grada, nesumnjivo je jedno od najvažnijih dostignuća za Celje u poslednjih nekoliko godina. Najveći naučno-zabavni park u Sloveniji i šire (najблиži sličan park nalazi se u Budimpešti) prostire se na čak 4.000 kvadratnih metara i nudi jedinstvenu priliku za obrazovanje i istraživanje za sve generacije, jer je dizajniran kao prostor gde se prepliću nauka i zabava.

Raznovrsni sadržaji iz oblasti prirodnih nauka, tehnike i nauke su na vrlo razumljiv i atraktivan način predstavljeni sa 60 eksponata koji su podeljeni u sedam celina: ljudsko telo, ekologija i energija, prirodne nauke, fizika, matematika i astronomija, iluzije, budućnost i izazovi.

Reč je o interaktivnim atrakcijama i zanimljivim aktivnostima koje su raspoređene na dve platforme. U trećoj platformi, gde se takođe održavaju radionice, smešten je

Posetite Tehnopark Celje i krenite na putovanje u svet nauke.

Fotografije Rok Deželak

Na mestu bivše robne kuće стоји највећи naučno-zabavni park u Sloveniji – Tehnopark Celje.

U posebnoj sobi svakoga ostavlja bez daha snaga optičkih iluzija.

Tehnolab. Istraživačke stanice su osmišljene tako da posetiocima omogućavaju aktivno korišćenje eksponata, što doprinosi boljem razumevanju naučnih koncepata i podstiče radoznanost. Među najpopularnijim eksponatima svakako su mehurići od sapunice, roboti, iluzije, stанице sa virtuelnom stvarnošću, krevet od eksera i planetarijum. Svako može pronaći svoju omiljenu atrakciju u skladu sa starosnom dobi i interesovanjima.

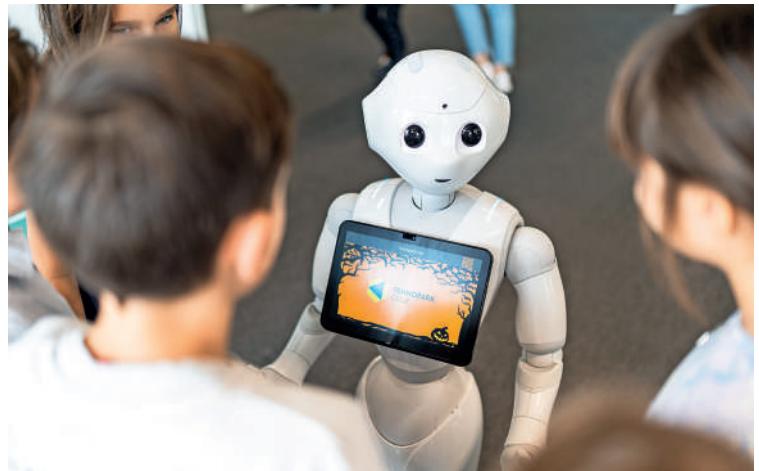
KAD OBRAZOVNI CENTAR POSTANE I TURISTIČKA ATRAKCIJA

Naučno-zabavni park je za treći po veličini slovenački grad takođe dragoceni turistički punkt koji mnogo doprinosi razvoju lokalnog turizma i ekonomije. Prošle godine gaje posetilo više od 55.000 ljudi, među kojima je trećina bilo školskih grupa, dok su ostatak činili domaći i strani posetioci koji svakodnevno sa oduševljenjem otkrivaju zanimljivosti iz oblasti nauke. Tehnopark Celje je više od mesta za zabavu, on je značajan obrazovni centar koji omogućava dublje razumevanje naučnih koncepata i podstiče radoznanost. U skladu sa obrazovnom misijom, posetiocima predstavljaju naučne pojave, savremene obrazovne prakse, ideje i inovacije. Tokom godine organizuju različite radionice i događaje, kao i programe za škole i vrtiće, omogućavajući tako pojedincima da kroz igru i ispitivanje upoznaju prirodu, nauku i svemir, ali i robotiku i programiranje. Organizuju i programe za talentovane učenike. Od napuštene robne kuće do najvećeg naučno-zabavnog parka u Sloveniji

Priča Tehnoparka Celje počela je 2016. godine, kada je Gradska opština Celje dobila napuštenu zgradu bivše robne kuće u centru grada. Projekat je prvo nazvan Generator i bio je veliki arhitektonski i urbanistički podvig. Obnova je obuhvatila renoviranje fasade, zamenu prozora i krovnog pokrivača, te obnovu mašinskih i električnih instalacija. Poseban akcenat je stavljen na unutrašnje uređenje, obnavljanje ulaznog hola i ugradnju panoramskog lifta. Građevinski radovi su bili posebno zahtevni jer je zgrada zaštićena kao kulturno nasleđe. U julu 2019. godine Gradska opština Celje osnovala je javnu ustanovu Tehnopark Celje, koja je u septembru 2020. godine počela sa radom kao najveći naučno-zabavni park u Sloveniji. Za uspešnu realizaciju projekta ključno je bilo finansiranje. Sredstva za obnovu obezbedili su Ministarstvo za koheziju i regionalni razvoj Republike Slovenije i Gradska opština Celje. Ukupna investicija iznosila je 5.502.413,19 evra, od čega je 3.640.270,00 evra bilo iz evropskih sredstava.

IGRAJUĆI SE DO ZVEZDA

Tehnopark je sa obnovom i urbanističkim intervencijama gradu doneo novi život i prostor, gde mogu da spoje nauku i zabavu na izuzetno privlačan način. Time je u Celju pre pet godina zasijala nova zvezda, koja doprinosi njegovom razvoju u različitim oblastima i privlači posetioce svih uzrasta.

Humanoidni robot Barbara, koji „živi“ u Tehnoparku Celje, dobio je ime po Barbari Celjskoj, najmlađem detetu grofica Hermana II od Celja.

Delovanje i misija Tehnoparka Celje dobro se opisuju njegovim sloganom „Igrajući se do zvezda“, koji poručuje posetiocima da na prirodu i društvo gledaju sa igrom i radoznanosti. Zvezde u sloganu nisu izabrane slučajno, jer su simbol Celja i jedne od najvećih srednjovekovnih dinastija u Evropi. Tehnopark Celje na taj način promoviše nauku i obrazovanje, te čuva lokalni identitet i istoriju grada Celja. Sadržaj je nastao u saradnji sa Ministarstvom za koheziju i regionalni razvoj Republike Slovenije.

Posetnici mogu isprobati 60 eksponata.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KOHEZIJU
IN REGIONALNI RAZVOJ

I FEEL
SLOVENIA

Sofinancira
Evropska unija

VINSKO IMANJE PETERC

Vinsko imanje Peterc
nalazi se u mjestu
Kojsko u Goriškim
Brdima, gde se
prepliću Mediteran i
brdoviti pejzaži.
Foto: Peterc Estate

FILMSKA PRIČA SMEŠTENA MEĐU VINOGRADE. MRMOT UKLJUČEN

» Piše: KARINA CUNDER REŠČIĆ

UKojskom u Goriškim Brdima, u slovenačkoj Toskani, posetili smo bračni par Peterc, koji je odlučio da preokrene svoje živote. Kupili su staru seosku kuću na prelepoj lokaciji i pretvorili je u butik pansion na bazi noćenja sa doručkom. Bili su potpuno neiskusni. Imanje sada žanje nagrade – a vlasnik je zadovoljan što se posle deset godina trud isplatio. U Sloveniji trenutno cvetaju mali butik hoteli, vitalni i zanimljivi. Teško je i proceniti koliko takvih smeštaja ima u Sloveniji, iako se o njima naveliko priča jer su uglavnom zasnovani na dobrom iskustvima. Definicije su teške u ovoj oblasti. Reče o ponudi čija je suština

da bude što individualnija, lična, drugačija i što prilagodljivija potrebama i željama gosta. Pre svega, reč je o malim nekretninama koje najčešće nemaju mogućnost da ostvare kriterijume koje postavlja čuvena Hotel Stars klasifikacija.

Čini se da zamah, ili bar veliki deo sa tim povezane agilnosti, potiče iz Goriških Brda, sa vinskog imanja Peterc. To je prvi slovenački butik smeštaj koji se prošle godine našao na svetskoj mapi vrhunskog butik smeštaja, kao dobitnik nagrade za najbolje u kategoriji malih ekskluzivnih nekretnina u Evropi i Mediteranu za 2025. po izboru renomirane platforme Conde Nast Johansens, a predstavljen je i u delu Mišelinovog vodiča

posvećenog hotelima. Ali dramatičan zaokret je sledeći: njime upravlja par koji bez ikakvog iskustva ušao u ovaj posao. Milena i Uroš Peterc nisu imali mnogo iskustva osim svog, kada su kao ljubitelji dobrog i lepog, posećivali strane hotele.

DAN MRMOTA

- Kada smo se približili četrdesetoj, počeli smo da se pitamo da li je pravac u kom idemo egzistencijalno ispravan. Sve više je ličilo na film Dan mrmota - počinje priču Uroš Peterc. Radi se o hit filmu u kojem Bil Marej biva zarobljen u vremenskoj petlji i budi se svakog jutra u istom danu.

**Vlasnici imanja,
Uroš i Milena Peterc,
ističu da im je kultura
ispijanja vina na
prvom mestu - zato
imanje u nazivu nosi
pridev vinsko**

Foto: Voranc Vogel

U mestu Kojsko u Goriškim Brdima, u slovenačkoj Toskani, posetili smo bračni par Peterc koji je svoj život odlučio da okrene naglavačke. Kupili su staro imanje koje je imalo prekrasan položaj – ali to je uglavnom bilo to – i pretvorili ga u butik B&B. Bili su bez iskustva. Imanje sada ubira nagrade, a vlasnik je zadovoljan što se nakon 10 godina trud ipak isplatio

Foto: Dani Živojinović

- Oboje smo bili uspešni. Ali nešto je nedostajalo. U to vreme je moja majka umrla od raka, što te odjednom primorava da shvatiš da ono što želiš treba odmah da uradiš. Da li će čitavog života voditi bitke svog poslodavca? U poslovima gde se sve vrti oko kapitala, jednostavno nikada niste dovoljno dobri - kaže Milena Peterc.

- Ali moj motiv je bio na drugom mestu. Celog života radim kao prevodilac. Ovo je profesija koja guši kreativnost, jer moj zadatak je uvek isti: da što tačnije prenesem nešto što je neko drugi već stvorio, zamislio - kaže Uroš Peterc.

- Odlučili smo da napustimo prestoniku i stavimo svoje živote u drugačiji kontekst. Moja supruga je oduvek sanjala o malom hotelu, ali meni je jedino bilo važno da živim van Ljubljane, blizu prirode, jer sam tako odrastao - kaže Uroš.

Obično se Slovenci u takvom trenutku presele na periferiju grada, kupe vikendicu negde na moru, ali je bračni par Peterc rekao sebi da je sve moguće i sve je dozvoljeno, pa su obišli američku istočnu obalu, Francusku, Italiju. Bilo je i mnogo lakše jer su oboje kosmopolite u pravom smislu te reči. Uroš Peterc više od 25 godina radi kao prevodilac za Evropsku komisiju, Evropski parlament i Sud pravde Evropske unije. Milena Šlemic Peterc je bila zaposlena u oblasti sportskog marketinga.

BIO JE SUNČAN PROLEĆNI DAN

Šta je presudilo zašto su izabrali Goriška Brda, a ne Vermont, ne Provansu, ne Toskanu?

- Prva važna stvar bila su deca, koja su tada imala deset ili 11 godina. Da ih izvučemo iz njihovog poznatog okruženja i odvedemo u potpuno novi način života? I sam sam imao iskustva, vršnjake koji su bili žrtve previše dramatičnih promena u životima svojih

porodica. Nije se uvek dobro završilo - priseća se Uroš Peterc.

Tako ih je pre deset godina put doveo u Kojsko. Da posete drugo imanje.

- Razočarani, kao i nekoliko puta ranije, krenuli smo kući kada sam se setio da sam video još jedan oglas, takođe za ovo selo. Autom smo ušli u dvorište. Kuća nije izgledala baš lepo, ali bio je sunčan prolećni dan i pred nama se otvarao zadivljujući pejzaž: cvetovi trešnje, vinogradi, meka brda koja se spuštaju ka moru, sve do Gradeža. To je to.

Dok njen suprug priznaje da je znao sa velikim Z, Milena Šlemic Peterc nije bila toliko sigurna.

- Bila sam zelena. Nikada nisam živela daleko od Ljubljane i nisam mogla da budem sigurana da će se snaći. Sve što sam znala je da to želim. Bili smo daleko od toga da znamo sve - kaže ona.

Dakle, da li je njihov nastavak Dana mrmota romantičan film?

- Romansa je neophodna i ima je poprilično, ali film je prilično okrutan. Prvo se suočiš sa sopstvenim ograničenjima, a onda se suočiš sa brdom ljudi koji su u to uključeni i koji ne dele twoju strast - kiselo se smeška Uroš Peterc.

- Otišli smo na selo, van naše rutine – i shvatili da nemamo pojma - kaže supruga. Kada morate početi od nule, počinje svada: "Život je teži ovde na selu."

Projekat se razvukao skoro deset godina. Milena Peterc kaže danas da to nije prvo o čemu danas pričaju – ali bilo je trenutaka kada su mislili da će odustati. Čak se pita da li bi danas krenuli tim istim putem da su znali koliko problema taj put sa sobom nosi. Naučili su da ih rešavaju u hodu, od kojih su neki bili gotovo neverovatni – jednom od zidara je, na primer, njegova kultura branila da

Kako pokrenuti butik-hotel

**Nemaju sve sobe TV.
Neke su namenjene
sveobuhvatnoj
detoksikaciji. Ni u
jednoj nema frižidera,
ali gostima je na
raspolaganju bar koji
radi na poverenje**

Foto: Peterc Estate

prima naređenja od žene. Što je, povrh svega, bilo nepraktično – jer je Uroš i dalje radio u metropolama Evropske unije i često je bio odsutan od kuće. Čak i kada je bio kod kuće, ona je morala prvo da mu kaže svoje ideje i zahteve, a on je morao da ih prenese zidaru, iako su svo troje sedeli zajedno.

I kako se završilo?

- Kada smo pravili završni račun, glavni izvođač je predložio da Milena dođe kod njega da radi kao nadzornik - smeje se on.

Osećaj da je potpuno sama u svemu, bio je prisutan kod Milene od početka, i često je govorila o tome kako bi voleta da postoji neko udruženje kome je mogla da postavlja pitanja na početku. Da li i drugi misle da bi važan deo rešenja za nedostatak ljudi koji muči sve uslužne delatnosti bio da se, na primer, rad penzionera ne oporezuje toliko da deluje kao kazna?

- Na primer, kako bismo pristupili pitanju šta da radimo sa bazenom koji gosti u butik hotelima očekuju: kome bismo rekli da ne možemo da merimo nivo vode tri puta dnevno, da ne možemo da imamo spasioca na dužnost, kako to nalažu propisi. Kako poslužiti džem koji ste sami napravili, a da ne prekršite pravila - pita se Milena?

Čovekova mudrost se često pokazuje kada i kad prizna ono što ne zna. Na Vinskom imanju Peterc su sadržaje u kojima se nisu osećali kao kod kuće prepustili su drugima: o rebuli u vinogradu ispod kuće brine poznati vinar Matjaž Četrtrič. Kako da pristupe doručku,

KAKO ODGOVORITI GOSTU KOJI DOĐE S PRIGOVOROM DA SU PTICE BUČNE I MOŽE LI SE IŠTA SREDITI PO TOM PITANJU? KAKO PAK ONOM KOJI VRİŞTI ZBOG MRAVA U SOBI? "DOBRO DOŠLI NA SELO."

savetovala ih je Gruša Zorn, stilista za hranu. Vinske ture po okolini i edukaciju o ovim mestima prepustili su bivšem predsedniku slovenačkih somelijera, meštaninu Ivanu Peršolji.

MI VOLIMO LJUDE

Vinsko imanje Peterc sa nestrpljenjem očekuje da otvori svoja vrata za goste u martu, petu sezonom zaredom. Gosti, mirni ljudi, sofisticirane ličnosti sa željom da se upoznaju sa kulturom ovog prelepog slovenačkog dela planete, ponovo će moći da pogledom lutaju preko mekih brežuljaka, sve niže, dok se konačno ne izjednače sa linijom mora, kroz neverovatnu promenu godišnjih doba.

Bice tu kada morski povetarac bude čarliajan kroz cvetove trešnje. Kasnije mogu sa korporom otići ispod drveta i sami ih nabrat. Moći će da vide kako rebula ispod kuće daje prve plodove, kako se napreduje sve dok u kasnu jesen ne postane vibrantno vino. Zimi će moći da vide dramatične boje neba, nekad kristalne, nekad olovne.

Ali ipak: zašto bračni par Peterc nije izabrao

jednostavniji put – mogli su da sagrade kuću i žive mirno, bez stalnog smenjivanja gostiju u kući, koja je i njihov dom, a povrh toga posluju u segmentu u kome očekuje se 100% zadovoljstvo gostiju? - Mi baš volimo ljudi. Za četiri godine otkako smo otvorili svoja vrata, čula sam neverovatne životne priče. Ovo me ispunjava. Sa njima posećujem svetove za koje nisam ni znala da postoje - objašnjava Milena. Nisnu izgradili pametnu kuću, jer ne žele da ljudi uđu u sobu i počnu da tapkaju po iPad-u – i da ništa ne radi. Vrata od soba se otvaraju kada okrenete ključ.

- Ušli smo u analogan aranžman - da se ljudi bar malo opuste na odmoru. Napravili smo veliku biblioteku, neke sobe smo ostavili bez televizora, a većina gostiju bira baš te sobe - kaže Uroš Peterc.

Imanje Peterc ima svoj grb – koji nije rezultat nekog novobogataškog hira. Jedan od predaka Uroša Peterca bio je stipendista Petra Pavla Glavara, poznatog slovenačkog sveštenika i biznismena iz 18. veka. Studirao je u Beču, gde je kasnije postao savetnik i dekan pravnog fakulteta, i advokat na dvoru Josifa II., koji mu je dodelio i grb. Godine 1990. tadašnji paroh u Komendi, odakle je porodica potečla, je ponovo uručio grb porodici. Šta bi se na njemu našlo kada bi bračni par Peterc, kao nova i autonomna jedinica, mogla da joj doda simbole?

Uroš Peterc iznenadio je suprugu rekavši joj da bi izabrao pauna, a ona bi izabrala nešto što simbolizuje istrajnost.

IDEJA ZA IZLET: TAJANSTVENI ZAMAK NA VRHU BRDA USRED ŠUMA

Usrcu netaknute prirode na jugoistočnom rubu Slovenije nalazi se slikoviti kraj bogat istorijom i kulturnim nasleđem. Glavni biser ovog regiona je zamak Kostel, koji se uzdiže na brdu iznad reke Kolpe i važi za drugi najveći kompleks u Sloveniji. Zamak Kostel krije mnoge inspirativne priče koje čekaju da budu otkrivene. Zamak se prvi put spominje u 13. veku kao Castrum Graffenwarth, što znači Grofovská stráž. Smešten na strateški važnoj lokaciji iznad reke Kolpe, zamak je tokom vekova igrao ključnu ulogu u obrani od turskih napada. Jedna od posebnosti zamka Kostel je trg unutar kompleksa, gde i danas žive neki meštani, a u neposrednoj blizini zamka nalazi se i Kuća Kostel, gde posetoci mogu videti stalne etnološke zbirke Društva kostelskih žena Nežica.

NEZABORAVNO ISKUSTVO ZA SVE GENERACIJE

Istorijska znamenitost doline Kolpe, koju je prošle godine posetilo skoro 4.000 turista, povezuje prošlost i sadašnjost, kulturno nasleđe i prirodu. Opština Kostel i Zavod za kulturu i turizam Kostel su sa raznovrsnim sadržajima obezbedili da je poseta zamku nezaboravno iskustvo za sve generacije. Tokom vođenog obilaska zamka saznaćete mnoge zanimljivosti iz prošlih vremena, videti etnološku zbirku Tragovi vremena, uživati u video projekciji o istoriji, upoznati

šumske stanovnike, uživati u izvanrednim pogledima, a za najmlađe postoji i dečiji kutak. Pored nezaboravne posete veličanstvenog zamka, u Kostelu možete doživeti mnogo toga drugog. Okušajte se u igri bekstva ili učite streličarstvo, uživajte u lokalnim poslasticama, istražujte dinamičan krajolik na e-biciklu, pešačite planinskim stazama ili se spustite rekom Kolpom u raftu. Posebno iskustvo je "Sa magarcima po putevima krijućara". Krenite slikovitom šumskom stazom Mikulinog vrha u društvu magaraca do zamka Kostel, gde možete uživati u pikniku uz prelepogled i domaće poslastice. U Kostelu možete i prenoći, a smeštajni kapaciteti nude i brojne dodatne aktivnosti.

Zamak Kostel je idealno mesto za izlete. Posetoci mogu da uživaju u pogledima sa Kuželjske stene, šetati se pored potoka iznad vodopada Nežica ili se upustiti u šetnju Stazom Mikulinog vrha.

FOTO: Žiga Marin

NOVA STAZA ZA JOŠ UDOBNIJU POSETU

Zamak se pažljivo obnavlja već nekoliko decenija, a prošle godine Opština Kostel je započela uređivanje nove pristupne staze do zamka. Time će zamak Kostel postati još udobniji i pristupačniji za sve posetioce, uključujući i dostavu. Uz novu stazu, mlađi će se posebno zabaviti rešavanjem zanimljivih zagonetki ili simpatičnog radnog lista. Ovim projektom, koji sufinansira Ministarstvo za ekonomski razvoj i tehnologiju RS, zamak će postati još privlačnija destinacija za sve one koji su zainteresovani za istoriju, prirodne znamenitosti i kulturna iskustva.

Do zamka Kostel možete prošetati šumskom stazom Mikulinog vrha u društvu magaraca.

FOTO: Tinkara Hodnik

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

NOC | NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPORNOST

SLOVENIA
GREEN
DESTINATION
Gold

kočevsko

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

Prostire se na gotovo deset hiljada kvadratnih metara i sadrži 22 bazena, uključujući hidromasažne, te unutrašnje i spoljašnje termalne kupke s orijentalnom atmosferom

OPUŠTAJUĆA OAZA NA OBALAMA SEDAM JEZERA U MAĐARSKOM GRADU ŠARVARU

Višestruko nagrađivani "Spirit Hotel Thermal Spa*****superior" smešten je u prekrasnom okruženju na obalama sedam jezera u mađarskom gradu Šarvaru. Hotel nudi 265 jedinstveno uredenih soba i apartmana, od kojih neki uključuju orijentalni okrugli krevet, fantazija kutak i dakuzi. Unikatni enterijeri, udobnost, vrhunska oprema i prostrane sobe s ekskluzivnim dizajnom i sofisticiranim materijalima stvaraju savršeno okruženje za opuštanje i podmlađivanje. Spa oaza prostire se na gotovo 10.000 kvadratnih metara i sadrži 22 bazena, uključujući hidromasažne, unutrašnje i spoljne avanturističke bazene, kao i 25-metarski bazen za plivanje, te unutrašnje i spoljne termalne kupke s orijentalnom atmosferom. Dodatni sadržaji uključuju opuštajuće hodnike, ležeće i sedeće masaže, tuševe za vrat, gejzire, vodene gljive i atraktivni spoljašnji avanturistički bazeni, sve to unutar stilskog okruženja s jedinstvenim zonama opuštanja, ambijentalnim svetlima i intimnim

**Spirit Hotel Thermal
Spa *****superior**
**H-9600 Sárvár,
Vadkert krt. 5.
Hungary**
+36 95 889 555
info@spirithotel.hu
spirithotel.hu

kutcima. Svaki od bazena svako jutro se puni svežom Spirit termalnom vodom, koja ne sadrži hemikalije i predstavlja izvrstan tretman za hronične mišićno-koštane poremećaje. Uz više od 100 personalizovanih velnes i tretmana lepote iz celog sveta, kao i najsavremeniju naučnu dijagnostičku i terapeutsku opremu, gosti se ovde mogu preporoditi. Ostrvo s devet različitih sauna savršeno je mesto za opuštanje i odmaranje.

Gastronomija "Spirit Hotela" predstavlja gurmanski stil života, a kulminira u zavodljivim kreacijama našeg glavnog kuvara, spektakularnim jelima i neodoljivim poslasticama. Naša kuhinja predstavlja važan izvor inspiracije. Za naše goste imamo dva restorana, unutrašnju i spoljašnju opciju obedovanja, zimski vrt s pogledom na šumu, dva bara, kutak za čaj u hodniku, minibar i послугu u sobu. Hotelska konferencijska sala površine 740 kvadratnih metara, koja se može podeliti u pet delova, izvrsno je mesto za konferencije, korporativne sastanke, kurseve, seminare i poslovne sastanke.

NP MLJET POSTAJE OAZA ZA LJUBITELJE NETAKNUTE PRIRODE I ISTORIJSKOG BLAGA

Nacionalni park Mljet, prvo morsko zaštićeno područje na Mediteranu, oduševljava bojama i mirisima netaknute prirode. Čitavo područje parka izuzeto je bogato životom i jedinstvenim znamenitostima.

Nacionalni park Mljet neće razočarati ni ljubitelje kulturne baštine, zahvaljujući brojnim arheološkim nalazištima i baštini predaka, kojim odišu stara ostrvska naselja.

Benediktinski manastir, koji se nalazi na jednoj od najlepših lokacija, na ostrvu Sv. Marije u Velikom jezeru, najposećenija je znamenitost Nacionalnog parka.

Istražite zelenu oazu netaknute prirode i okušajte se u brojnim aktivnostima na otvorenom!

MLJET
Nacionalni park
National Park

Ivanic-Grad

Mesto gde priroda i tradicija zajedno pričaju priču. Iskusite uzbudjenje noćne trke Black Gold Night Run, osvežite se čašom škrleta i uživajte u jesenjim ukusima Bučijade, manifestacije koja slavi bogatu lokalnu gastronomiju.

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA IVANIĆ-GRADA
TOURIST BOARD
CITY OF IVANIĆ-GRAD

Dugo Selo

Otkrijte lepotu prirode kroz Long Village Fitness Walk, 7 kilometara dugu rutu koja vodi kroz šume i polja. Nakon šetnje, uživajte u autentičnim specijalitetima festivala Stara jela z Dugog Sela, gde svaki zaloga priča priču tradicije.

TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA
DUGOG SELA

Sveta Nedelja

Uživajte u savršenom spoju adrenalina i prirode. Biciklističke staze uz jezera i Spartan Trifecta Weekend pružaju avanture za ljubitelje sporta, dok Izletište Suhina donosi gostoprимstvo i autentične ukuse za opuštanje.

TURISTIČKA ZAJEDNICA
**SVETA
NEDELJA**

visitzagrebcounty.hr

Visit
Zagreb
County

